T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANA BİLİM DALI
TÜRK DİLİ BİLİM DALI

GÜNÜMÜZ STANDART TÜRKÇESİNDEKİ ÇOK ŞEKİLLİ SÖYLENİŞLERİN 1960'A KADAR SESLİ KAYITLARDAKİ DURUMU

YÜKSEK LİSANS TEZİ

HAZIRLAYAN
Cüneyt GÜNDOĞDU

TEZ DANIŞMANI
Prof. Dr. Çetin PEKACAR

ANKARA-2009

ONAY SAYFASI

Cüneyt GÜNDOĞDU tarafından hazırlanan "Günümüz Standart Türkçesindeki Çok Şekilli Söylenişlerin 1960'a Kadar Sesli Kayıtlardaki Durumu" başlıklı bu çalışma, 06.07.2009 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda oybirliği ile başarılı bulunarak jürimiz tarafından Türk Dili Bilim Dalı'nda yüksek lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Prof. Dr. Ahmet Bican ERCİLASUN (Başkan)

Prof. Dr. Çetin PEKACAR (Üye)

Prof. Dr. İsmet CEMİLOĞLU (Üye)

ÖN SÖZ

Ülkemizde cumhuriyetin ilanıyla birlikte başlayan modernleşme süreci güzel sanatlarda da varlığını göstermiş ve sinema, tiyatro, seslendirme sanatı bu sürecin bir unsuru olarak vazife görmüştür. Rol yapma kabiliyeti kadar, Türkçeyi standart ve kaliteli kullanma zorunluluğu taşıyan bu sanatların, toplumu doğrudan etkileme gücü göz önüne alındığında, yüksek kalite zarureti ortaya çıkmaktadır.

Bahse konu sanat etkinlikleri, kalite-beceri-hizmet üçlemesinde bir nirengi noktası olabilecek vasfı haizdir. Yani kanaatimizce, modernleşme ereğine özel beceriler dairesince hizmet anlayışı, toplumun sosyal ihtiyaçlarının temsili kadar, toplam kalitesinin yükseltilmesine yönelik bir hizmet anlayışından doğmuştur.

Tiyatro-sinema sanatı ve sonrasında gelişen seslendirme sanatı, belli diksiyon kuralları çerçevesinde şekillenmiştir. Bu şekillenme, İstanbul'da, bugünkü Şehir Tiyatroları'nın temeli olan Dar'ül Bedayi sanatçılarının kendi hocalarından; Ankara'da da, Devlet Konservatuvarı öğrencilerinin kendi hocalarından öğrendikleri Türkçe diksiyon kurallarının geçerliliğiyle koşuttur. Ancak buradaki ayrım noktası, süregelen bu diksiyon kurallarının hangi tarihte, kim ya da kimler tarafından ve hangi bilimsel ölçütlere göre tespit edildiğidir.

İşte bu tezin amacı, Günümüz Standart Türkçesinde görülen çoklu söylenişlerin, 1960 yılına kadar olan sesli kayıtlardaki durumunu tespit etmekten ibarettir. Bu konuyu seçmeye bizi yönelten, "Günümüz Standart Türkçesindeki çoklu söylenişlerin, 1960 öncesindeki durumu acaba ne idi?" sorusu olmuştur. Böylece çoklu söyleniş şekillerinden hangisinin doğru olabileceği, yani standart dilin dayandığı İstanbul Türkçesinde aslında ne olduğu sorusunun cevabını bulmaya yardım edecek bir veri tabanı oluşturmaktır.

İncelememize temel olan sesli kayıtları seçerken, Standart Türkçenin telaffuzunu en çok kabul edilebilir biçimde yaptığına inanılan sinema, tiyatro ve seslendirme sanatçılarına ait kayıtlar olmasına dikkat ettik.

İncelememizi; aşağıda, "Giriş" bölümünde daha geniş açıklanacağı üzere; şu sırayı izleyerek yaptık: Önce söz konusu sesli kayıtlarda, çoklu söylenişe sahip dil ögelerinin içinde geçtiği cümleleri yazıya geçirdik. Yazıya geçirme konusunda, sadece incelemeye esas alınacak dil ögelerinin söylenişindeki fonetik özellikleri yazıda göstermeyi tercih ettik. Fonetik gösterimde, tezin ses bilimcilerden başka,seslendirme sanatçıları ve genel okuyucu kitlesine de hitap edebilmek amacıyla, mümkün olduğunca kolay anlaşılabilecek, yaygın işaretler kullanmaya dikkat ettik. Daha sonra yazıya geçirilen söylenişleri, bilahare türlerine göre sınıflandırdık ve her bir gruptaki farklı söylenişlerin sayısını, oranını gösterdik.

Çalışmalarım süresince yardımlarını hiçbir zaman esirgemeyen değerli arkadaşlarım Sayın Yrd. Doç. Dr. Alpaslan Okur'a, Sayın Dr. Hüseyin Yıldırım'a, Araştırma Görevlisi Sayın Hakan Akça'ya, hocam Sayın Yrd. Doç. Dr. Figen Güner Dilek'e; bilgisayar yazımlarında büyük destek olan değerli arkadaşlarım Sayın Fatoş Işıkyürek'e, Sayın Haluk Enginar'a, kız kardeşim Sayın Nermin Gündoğdu'ya; TRT Ankara Radyosu Müdiresi Sayın Amber Türkmen'e, TRT Prodüktörü Sayın Lalifer Balıbeyoğlu'na, ekranların başarılı spikerleri Sayın Duygu Canbaş ve Sayın Berrak Ataşen Gökmen'e,TRT'nin emekli seslendirme yönetmeni Sayın Birkan Olguntürk'e; seslendirilmiş filmlerde görev yapan sanatçıların kim olduğu konusunda bize bilgiler aktaran, Türk sinemasına ve seslendirme sanatına ömrünü vermiş olan Sayın Necip Sarıcı'ya; incelemeye esas olan söyleyiş özelliklerinin soruşturması için zaman ayıran ve değerli birikimlerini bizimle paylaşan Sayın Nevin Akkaya, Sayın Özcan Atamert, Sayın Jeyan Mahfi Ayral, Sayın Jülide Gülizar, Sayın Esen Günay, Sayın Can Gürzap, Sayın Toron Karacaoğlu, Sayın Tijen Par ve Sayın Macide Tanır'a; özel ya da kurumsal arşivlerde dahi bulunma ihtimali zayıf olan ve araştırmanın temel materyali olan tüm dönem filmlerini temin eden ve sonrasında da her aşamada desteklerini veren sinema eleştirmeni Sayın Burçak Evren'e, beni akademik çalışmaya yönlendiren ve teşvik eden hocam Sayın Prof. Dr. Hülya Kasapoğlu Çengel'e, tez konumun fikir babası olan hocam Sayın Prof. Dr. Ahmet Bican Ercilasun'a, benden manevi desteklerini hiçbir zaman

esirgemeyen değerli aileme ve son derece titiz bir anlayışla çalışmamı ele alan ve birikimiyle doğru yönlendiren tez danışmanım, hocam Sayın Prof. Dr. Çetin Pekacar'a şükranlarımı arz ederim.

Cüneyt GÜNDOĞDU
Ankara, 2009

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ i

İÇİNDEKİLER iv

GİRİŞ 1

0.Giriş 2

0.1.İncelemenin Konusu, Amacı ve Önemi 2

0.2.İncelemede Kullanılan Dil Malzemesi 5

0.3.İncelemede Kullanılan Yöntem 8

0.4.İncelemede Kullanılan İşaretler ve İncelenen Dil Ögelerinin Yazılış Düzeni 15

0.5.İncelemede Kullanılan Temel Terimler 16

0.5.1.Yazı Dili, Konuşma Dili, Ölçünlü Dil 16

0.5.2.Konulu Film 17

0.5.3.Replik 17

0.5.4.Prozodi 17

0.6.Diksiyon Nedir? 18

0.7.Türkiye'de Diksiyon Eğitimi Ne Zaman ve Nasıl Başladı? 19

0.8. Türkiye'de Sinema Ne Zaman Başladı? 20

0.9. Türkiye'de Film Seslendirmesi Ne Zaman Başladı ? 21

0.10. Türkiye'de Radyo Yayıncılığı Ne Zaman Başladı? 22

İNCELEME 24

1./y/ Sesi 25

1.1. /y/ Sesinin Düştüğü – Düşmediği Örnekler 25

1.1.1. Hadi – Haydi Kelimeleri 25

1.1.2. Böyle, Öyle, Şöyle ve Söyle – Kelimeleri 31

1.2. /y/ Sesinin Daralmaya Yol Açtığı – Açmadığı Örnekler 47

1.2.1. - /y/ Sesinin Yardımcı Ses Olduğu Hâller 47

1.2.1.1. Fiil Soylu Kelimelerde 47

1.2.1.1.1. Fiil Tabanı + /y/ Yardımcı Sesi + Emir Ekleri 47

1.2.1.1.2. Fiil Tabanı + /y/ Yardımcı Sesi + -AcAk Gelecek Zaman Eki..... 51

1.2.1.1.3. Fiil Tabanı + /y/ Yardımcı Sesi + -An Sıfat-Fiil Eki..... 55

1.2.1.1.4. Fiil Tabanı + /y/ Yardımcı Sesi+ Zarf-Fiil Ekleri 56

1.2.1.1.5. Fiil Tabanı + /y/ Yardımcı Sesi + -Iş, -Ici Fiilden İsim Yapım Ekleri 59

1.2.1.1.6. Fiil Tabanı + /y/ Yardımcı Sesi + Yeterlik Fiili..... 59

1.2.1.1.7. Fiil Tabanı + Şart Eki + /y/ Yardımcı Sesi 60

1.2.1.1.8. Fiil Tabanı + Fiilden Fiil Yapım Eki (-mA- olumsuzluk eki) + /y/ Yardımcı Sesi + Emir Eki 61

1.2.1.1.9. Fiil Tabanı + Fiilden Fiil Yapım Eki (-mA- olumsuzluk eki) + /y/ Yardımcı Sesi + Gelecek Zaman Eki..... 64

1.2.1.1.10. Fiil Tabanı + Fiilden Fiil Yapım Eki (-mA- olumsuzluk eki) + /y/ Yardımcı Sesi + -An Sıfat-Fiil Eki 66

1.2.1.1.11. Fiil Tabanı + Fiilden Fiil Yapım Eki (-mA- olumsuzluk eki) + /y/ Yardımcı Sesi + Zarf–Fiil Eki 67

1.2.1.1.12. Fiil Tabanı + Fiilden Fiil Yapım Eki (-mA- olumsuzluk eki) + Şart Eki+ /y/ Yardımcı Sesi..... 68

1.2.1.1.13. Fiil Tabanı + /y/ Yardımcı Sesi + - AmA- Olumsuzluk Eki.. 69

1.2.1.1.14. Fiil Tabanı + Fiilden Fiil Yapım Eki (-mA- olumsuzluk eki) + /y/ Yardımcı Sesi + İstek Eki 70

1.2.1.1.15. Fiil Tabanı + ver – Tasviri Fiili 71

1.2.1.2. İsim Soylu Kelimelerde 71

1.2.1.2.1. İsim Tabanı + /y/ Yardımcı Sesi + Yönelme Hâli Eki 71

1.2.1.2.2. Fiil Tabanı + -mA İsim – Fiil Eki + /y/ Yardımcı Sesi + Yönelme Hâli Eki 78

Örnekler .....

2.1.2.2. /y/ Yardımcı Sesinden Sonra Ekin İlk Ünlüsünün Düşmediği Örnekler 146

2.2. Ekin /k/ Ünsüzüyle İlgili Değişmeler 147

2.2.1. -k>Ø 148

2.2.1.1. -k>Ø ve Kalınlık-İncelik Uyumunun Bozulmadığı Örnekler 148

2.2.1.2. -k>Ø ve İnce Ünlülü Fiillerde Ekin İkinci Ünlüsünün Daraldığı Örnekler 152

2.2.1.3. -k>Ø ve Kalın Ünlülü Fiillerde Ekin İkinci Ünlüsünün Daralıp İnceldiği Örnekler 155

2.2.2. -k>k 157

2.2.3. -k>y Değişmesi 169

3. /ğ/ Sesinin Söyleniş Biçimleri 172

3.1. /ğ/ Sesinin Düştüğü Örnekler 172

3.1.1. ağa> a: 173

3.1.2. ağ> a: 178

3.1.3. ağı> a: ~ a~ i:~ i ~ iyi: 181

3.1.4. ığı> ı: ~ ı 190

3.1.5. iği> i: ~ i 195

3.1.6. oğ> o: 198

3.1.7. oğu>o: 201

3.1.8. uğu> u: 202

3.1.9. üğü> ü: 207

3.1.10. öğ> ö: 208

3.1.11. uğ> u: 209

3.1.12. ığ> ı: 209

3.1.13. eğe> e: 209
3.1.14. eği> e: ~ i: ~ e ~ i 210
3.1.15. ığa> a: 217
3.1.16. uğa> a: 217
3.2. /ğ/ Sesinin /y/ Sesine Dönüştüğü Örnekler 217
3.2.1. iği>iyi 218
3.2.2. eğe>eye 221
3.2.3. eği>eyi ~ iyi ~ iy 223
3.2.4. iğe>iye 228
3.2.5. üğü>üyü 228
3.2.6. eğ>ey 229
3.2.7. öğ>öy 230
3.2.8. iğ>iy 230
3.3. /ğ/ Sesinin Korunduğu Örnekler 230
3.3.1. ğ>ğ 230
4. Hayır Kelimesi 231
5. Yarın Kelimesi 235
6. Sonra Kelimesi 236
7. Çünkü Kelimesi 241
8. İstanbul Kelimesi 242
8.1. İstanbul Kelimesinin /ı/ Sesi Ya Da /i/ Sesiyle Söylenmesi 243
8.2. İstanbul Kelimesinde Vurgu Meselesi 243
9. "ile" Bağlacı 245
9.1. Ünsüzle Biten Kelimelerde 246
9.2. Ünlüyle Biten Kelimelerde 249

9.2.1. Kalın Ünlü + /y/ Yardımcı Sesi + "ile" Bağlacı(uyuma girenler)..... 249

9.2.2. Kalın Ünlü + /y/ Yardımcı Sesi + "ile" Bağlacı(uyuma girmeyenler).... 249

9.2.3. İnce Ünlü + /y/ Yardımcı Sesi + "ile" Bağlacı 250

9.3. "ilen" (< ile + n) Bağlacı..... 251

10. da / de Edatı..... 253

11. Yer ve Yön Zarflarında Orta Hece Ünlüsü 255

SONUÇ VE ÖNERİLER 266

KAYNAKÇA 276

EKLER 280

Ek 1: Filmlerin Künyeleri 281

Ek 2: Rol İsimleri 287

Ek 3: Sanatçıların Kısa Özgeçmişleri 292

Ek 4: İncelenen Dönemi Yaşamış Bazı Sanatçılar ve Spikerlerle Yapılan Soruşturma Verileri 314

ÖZET..... 322

ABSTRACT 323

GİRİŞ

0. Giriş

0.1. İncelemenin Konusu, Amacı ve Önemi

Başta özel televizyon ve radyo kanalları olmak üzere, kamu kanallarını da kapsayan bozuk Türkçe kullanma sorununun ortadan kaldırılarak, dilimizin yeniden standart şekilde kullanılması hususu, sıradan vatandaşın kullanımındaki hatalar ya da farklılıklardan öte, Türkçenin sesli kullanımını bir meslek olarak seçenlerle -yani tiyatro, dizi film, sinema filmi oyuncuları, haber ve program spikerleri, muhabirler, film seslendirme sanatçıları- toplumun önde gelen kesimlerini temsil eden ve dolayısıyla toplumu etkileme ve yönlendirme gücüne sahip olan gazeteci-yazarlar, öğretmenler, politikacılar ve aydın kesim ile konuya alaka gösteren tüm kişileri yakından ilgilendirmektedir. Bu noktada, fonetik ama bazen de morfolojik açıdan ihtilaflı kelimelerin varlığı (kelimelerin ek almış hâlleri dâhil) bir araştırma konusu olacak seviyededir. Bu tür ihtilaflı durumlarda, hangi kullanımın daha geçerli olabileceği ya da hangi kullanımın daha sık olduğu noktasında bir tespitte bulunmak ve tüm bunlara bağlı olarak dil bilincini geliştirerek, başta çocukların ve sonra da toplumun tüm kesimlerinin dil eğitimine katkı sağlamak amacına yönelik bir çalışma, Türkçe diksiyonda daha önce yeterli düzeyde yapılmamıştı.

Türkçe diksiyonla ilgili yayınlanmış bazı çalışmalar (kitap, makale) mevcuttur. Ancak, bu alanda yapılan çalışmalar, bizim çalışmamızın esasını teşkil eden ana fikirden farklı çalışmalardır. Mevcut çalışmalar, daha çok Türkçe diksiyona yönelik nefes ve boğumlama tekniklerini içermektedir. Bizim çalışmamızın temeli yine Türkçe diksiyona dayanmakla birlikte, özel alanda, Türkçenin sesli ve sanatlı icrası olan diksiyonun profesyonel icracıları olan kesimlerdeki farklı söyleyiş hususiyetlerinin tespitine yöneliktir. Türkiye'de üzerinde pek durulmayan diksiyon kurallarının bazı hususlarda farklılıklar içermesine bağlı olarak, günümüz Türkçe diksiyon kurallarından hareketle, elde edebildiğimiz Türkçe ilk sesli kayıtlardan 1960'a kadarki dönemi kapsayacak şekilde, kullanılan diksiyon özellikleri tespit edilmiş ve her bir farklı söyleyiş özelliğinin sayısı kayıt altına alınmıştır.

İncelememizin en büyük kısmını teşkil eden "-AcAk Eki", "/y/ Sesi" ve "/ğ/ Sesinin Söyleniş Biçimleri" başlıkları kapsamında, daha önceden bazı çalışmaların yapıldığı malumdur. Bu çalışmalar, günümüz Türkçesine dair bilgileri içerir. (Ergenç, 1995:38,39,40; Coşkun,2000). Oysa bu inceleme, ilk sesli kayıtlardan 1960'a kadarki dönemi içermektedir.

Günümüz diksiyon icracıları (tiyatro sanatçıları, film seslendirme sanatçıları, haber-program spikerleri) aynı kelimeyi (ya da kalıbı) farklı icra edebilmektedirler. Gerek entelektüel çevre ve gerekse halk tabanında Türkçenin doğru, anlaşılır ve özüne dayalı bir ölçüde kullanılması gerektiği dile getirilir. Peki, bu istek ne şekilde tezahür ediyor? Okullarda öğretmenlerin kullandığı bozuk ve yanlış Türkçenin önüne geçmek gittikçe zorlaşmaktadır. Hele Türkçe eğitimi veren öğretmenlerde bu durumun kabullenilmesi hiç mümkün değildir. Öte yandan, halka en hızlı ulaşma imkânına sahip basın yayın organlarında kullanılan Türkçenin anlaşılır ve standart bir forma ulaşması, bir başka elzem noktadır. Gerek görsel ve işitsel basındaki icracılarda ve gerekse diksiyon eğitimi veren özel kurslar ile bazı üniversitelerin seçmeli diksiyon derslerini veren eğitmenlerinde, yıllardır üzerinde mutabakata varılamamış hususlar söz konusudur. Bazen etimolojik, bazen morfolojik ve bazen de fonetik saiklere dayalı bu durum, konuyu karışık bir şekle bürüyebilmektedir. Türkçenin kuralları belli olduğu hâlde, bu kuralların işletilmemesi zannediyoruz ki ihmaldendir. Zira, kullanılan dil tek olduğuna göre, aynı dilin diksiyonunun öğretilmesinde birbirinden farklı söylenişlerin olması nasıl mümkün olabilir?

Bu incelemeyle amacımız, Cumhuriyet döneminde hızlı bir değişim sürecine giren dilimizin; Osmanlıcadan gelen ve hâlihazırda içinde muhafaza ettiği kelimeler, son yıllarda dilimize giren yabancı kökenli kelimeler ve çok daha önceki dönemlerde dilimize giren kelimeler arasında bir fark gözetmeksizin, Türkçenin bugün kullanılan şeklini son değer kabul ederek, icracılar açısından mutabık kalınamamış kelimeler hakkında kullanım frekansı düzleminde bir sonuca ulaşmaya çalışmaktır.

Tartışmalı durumlar gösteriyor ki, üzerinde tam mutabakat sağlanamamış bir Türkçe diksiyonu gerçeği var. Türkçe diksiyonun esasının

İstanbul Türkçesi olduğu muhakkaktır. Ancak bu kesinlik ölçeğine rağmen, farklı ekollerin farklı kullanım üslupları, bu alanda tartışmalara yol açabilmektedir. Morfolojik, sentaktik ve fonetik ayrımlara varan bu farklılıklar, zaman zaman ekol farklılığından, zaman zaman da bilgi eksikliğinden kaynaklanabilmektedir. Nitekim, konservatuvar ekolü ile TRT spikerliği ekolü arasında çok belirgin olmamakla birlikte, bazı alanlarda farklılıklar söz konusudur (Hatta, İstanbul'daki tiyatro ekolü ile Ankara'daki tiyatro ekolü arasında bile bir fark olduğu söylenebilir.). Zira tiyatro ekolü, eldeki metni, dramatizasyon kabiliyetini diksiyon kuralları ve anlatılan olayı daha iyi ifade etmeye yarayacak jest, mimik, makyaj, kostüm, dekor gibi tamamlayıcı unsurlarla harmanlayarak seslendirmeyi gerektirirken; spikerlik ekolü (TRT spikerleri temel alınacak şekilde) doğrudan, net ve yorumsuz bir seslendirmeyi gerektirir. Aradaki bu temel fark ve hitap edilen kesim, anlatılan konunun muhtevası, yer-zaman-kişi ekseni, sonucun farklı çıkmasına etki edebilmektedir. Dolayısıyla ve doğal olarak, tiyatro ile spikerlik dilleri, temelde aynı olmakla beraber, bazı durumlarda da farklılık taşır. Ne var ki Türkçe diksiyonda uzlaşmaya tam varılamamasının tek sebebi sözünü ettiğimiz ekol farklılığı değildir şüphesiz. Bilgi eksikliği de (ya da daha iyi niyetli bir söylemle, kendi bildiğini doğru zannetme düşüncesi) yine bu karışıklığın sebebi olabilecek çaptadır.

Konservatuvarların tiyatro bölümlerinde verilen diksiyon dersleri kadar Türkçe etimoloji dersleri de verilse, bilgi eksikliğine dayalı yanlışların önüne geçilebilir kanaatindeyiz. Tabii aynı tipte eğitimin başta TRT olmak üzere tüm televizyon ve radyo kanallarında, özel spikerlik kurslarında ve çok daha önemlisi film seslendirmesi yapan kişilere yönelik olarak verilmesi de gerekli ve önemlidir. Başta tiyatro sanatçılarında ve film seslendirme sanatçılarında olacak şekilde haber ve program spikerleri arasında da süregelen bazı tartışmalar söz konusudur. Dönüşlülük zamirinin 3. teklik şahsı örnek alınacak olunduğunda, bahse konu kökün iyelik eki (-sı/-si) alıp almayacağı tartışması hâlâ süregelmektedir. Türkçe morfolojinin bu konuda kuralının açık olmasına rağmen bu tür bir tartışmanın hâlâ sürüyor olması, bir bilgi eksikliğini işaret etmektedir bize. Dilin bir canlı organizma olması özelliği

belki, "*kendi-kendisi*" tartışmasında "dilin gelişim sürecinde uğradığı doğal seleksiyon" açıklamasıyla sonlandırılabilir. Ancak verdiğimiz örnekte, seleksiyon henüz tamamlanmamış ve tartışma da bu yüzden sürmektedir. Bunun gibi *"siyasal-siya:sal"*, *"kimyasal-kimya:sal"*, *"destanı-desta:nı"* gibi örnekler de, aslında cevabı açık olmasına rağmen, yine bilgi eksikliğinden kaynaklanan ve bu yüzden hâlâ devam eden tartışmalardır. İncelememizde yukarıda zikredilen konu başlıklarına ait verilere de ulaşmayı öngörmüştük. Ancak, incelediğimiz materyallerde öngördüğümüz bütün hususları bulmak mümkün olmadı. Tıpkı yukarıdaki örnekler gibi, sıkça tartışılan *"huku:ku-hukuğu"*, *"Irak'a-Irağa"*, *"Zonduldak'ı-Zonguldağı"* gibi /k/ ünsüzüyle biten bazı kelimelerde (başta özel isimler ve "hukuk", "evrak" gibi bazı kelimeler) son sesin yumuşayıp yumuşamayacağı hususu da, öngörümüz içinde yer almasına rağmen, elimizdeki materyal içinde örneğine rastlanmadığından incelenememiştir. Bu açıdan incelememizi sınırlandırmak zorunda kaldık.

Yukarıda dile getirilen örnekler, profesyonel sanatçılar tarafından bile çoklu şekilde söylenebilmektedir. Bu örneklerin sayısını artırmak mümkündür. Bu durumun yanı sıra, Türkçe diksiyonun kullanımında yanlış-doğru ekseniyle değil de, her iki kullanımın da kabul edildiği varsayımına dayalı bir tercih konusu daha vardır. Bu tür örneklerde kelimenin icracı tarafından kullanımının doğru ya da yanlış şeklinde nitelemesi yapılmayarak, sadece farklı kullanım şekillerine göre kullanım sıklığı tespiti yapılmıştır. Gelecek Zaman Eki'ndeki bükümün (ince ya da kalın hâli) farklılık arz etmesi, bu tür bir örneğe girer. *"Alacağım"* şeklinde yazılan bir kelimenin *"alıca:m"* ya da *"alıci:m"* formlarından herhangi biri şeklinde seslendirilmesi kabul edilebilir bir şeydir. Bu farklar, icracının kendi yorumu ve kreatif tercihi olarak açıklanabilir.

0.2. İncelemede Kullanılan Dil Malzemesi

İncelememiz, elde edebildiğimiz en eski Türkçe sesli kayıtlardan 1960'a kadarki dönemi kapsamaktadır. Çalışmamızı 1960'la sınırlamamızın sebebi, anılan yıl gerçekleşen askerî darbe sonrasında meydana gelen toplumsal değişimdir. Söz konusu bu değişimin, toplum tabanında yeni bir hareketlenme yarattığı, bilinen bir durumdur.

İncelediğimiz dil malzemesi, TRT Ankara Radyosu kayıtları ve Türk sinema filmleridir. TRT arşivi ve özel arşivlerden temin ettiğimiz malzemenin en eski tarihlisi 1934, en yeni tarihlisi 1958'dir.

Radyo kayıtları, TRT Ankara Radyosu'nda kaydedilen Çocuk Saati programlarıdır. Çocuk Saati programı kayıtlarında, bugün bazı ünlü oyuncu ya da spikerin çocukluk sesleri mevcuttur.

Sinema filmleri de yine aynı dönemi temsil eden örnekler içermektedir. İncelememizdeki sinema filmleri iki türlüdür: Sesli çekilenler ve sonradan seslendirilenler. Her iki türde de özel olarak dikkat ettiğimiz husus, başrol oyuncularındaki seslerin hep aynı olmaması olmuştur. Zira, "*ne kadar **çok** ses örneği, o kadar çok **doğru** sonuç*" düşüncesinden değil; "*ne kadar **farklı** ses örneği, o kadar çok **doğru** sonuç*" düşüncesinden hareket ettik. Sesli çekilen filmlerde farklı başrol oyuncularının filmleri olmasına; seslendirilmiş filmlerde de başrol oyuncularını aynı kişilerin seslendirmemiş olmasına dikkat gösterdik. Seslendirilmiş filmlerde bazı oyuncuları seslendirenleri tespit edemedik. Yine de bu kişilerin verilerini kayıt altına aldık. Çünkü, bu kişilerin diksiyon özellikleri, genel diksiyon özellikleri çerçevesinde idi. *Son Beste* filminde kendisini seslendiren Zeki Müren, tiyatro ya da diksiyon eğitimi almış biri değildir. Buna rağmen, Müren'in Türkçeyi kullanma üslubu, ilgili kesimlerce kabul gördüğünden dolayı veri tabanına alınmıştır. *Kahveci Güzeli* filminin başrol oyuncusu Münir Nurettin Selçuk'un da tiyatro ya da diksiyon eğitimi almadığını biliyoruz. Selçuk'un da diksiyonu, genel kurallara kahir ekseriyette uyduğu için veri tabanına alınmıştır. Diğer başrol ya da yardımcı rol oyuncularından bir grubunun özgeçmişleri, incelememizde mevcuttur. Özgeçmişler incelendiğinde, bazı sanatçıların tiyatro eğitimi almadıkları görülecektir. Buna rağmen, bu kişilerin replikleri kayıt altına alınmıştır. Bunun sebebi yine, genel diksiyon kurallarına uygunluktur. Çocuk Saati programlarını seslendirenler zaten bir sınavla bu işi icra etmeye başladıkları ve sınavlar sonrasında diksiyon eğitimine tabi tutuldukları için, doğal olarak veri tabanına eklenmişlerdir. Çocuk Saati programı, bir radyo kulübü programı olduğu için, programın doğası gereği, seslendirmeyi genellikle aynı ekip yaptığından dolayı, bazen aynı sesleri

incelemek durumunda kaldık. Ama aynı sesleri incelemenin yanında, daha çok miktarda, farklı sesleri incelediğimizi de hatırlatmakta yarar var.

Sesli çekilmiş ya da seslendirilmiş Türk sineması örnekleri, çalışmamızda incelediğimiz en eski tarihli yapım olan 1934 yapımı *Aysel, Bataklı Damın Kızı* filminden daha eskidir. Ama daha eski olan bu kayıtlar, şu an hiçbir arşivde bulunmamaktadır. Bu yüzden arşivlerdeki en eski sesli Türk sineması örneği olarak *Aysel, Bataklı Damın Kızı* filmi kabul edilmektedir.

Radyo kayıtlarında ana eksenimiz, TRT radyolarının kayıtlarıydı. Zaten, anılan tarihlerde özel yayıncılığın gelişmemiş olduğu malumdur. Ancak radyonun ilk kurulduğu yıllara ait yayınlar, hem yayın kalitesi açısından yetersiz (cızırtılı) hem de çoğunlukla müzik yayını yaptığı için ve diksiyon eğitimi alan kişilerin seslendirdiği programların da canlı yayınlanması sebebiyle kayıtlı olmamasına bağlı olarak, incelememizde veri tabanı olarak kullanılamamıştır. İncelememizin *Türkiye'de Radyo Yayıncılığı* başlıklı kısmında da görüleceği gibi, İstanbul Radyosu'nda 1927-1934 arasında yapılan yayınlarda ağırlık haber bültenlerinde ve haber programlarında olmuştur. Ancak, 1927 yılından sonra Dar'ül Bedayi sanatçıları tarafından gerçekleştirilen tiyatro temsilleri olmuş olsa bile, bu yayınlar canlı olduğu için, kayıt altında tutulmamış ve dolayısıyla inceleme çerçevesinde değerlendirme imkânı doğmamıştır.

İncelememizdeki radyo kayıtları sadece tiyatral metinlerden oluşmaktadır. Veri tabanımızda hiçbir haber okuması kaydı bulunmamaktadır. Bunun sebebi, TRT'nin yaptığı haber yayınlarının arşivinin tutulmamasıdır. Yine de TRT radyolarının en eski programlarından olan Çocuk Saati programı, incelememize oldukça büyük katkılar sağlamıştır.

Bu çalışma ışığında oluşturduğumuz havuzun içindeki filmler ve programlar toplam 11 adettir. Bunlar, kronolojik olarak ve yaptığımız kısaltmalara göre şu şekildedir:

Aysel, Bataklı Damın Kızı, 1934 yapımı (ABD),

Yılmaz Ali, 1940 yapımı (YA),

Şehvet Kurbanı, 1940 yapımı (ŞK),

Kahveci Güzeli, 1941 yapımı (KG),

kayıttaki yeri; saat, dakika ve saniye olarak gösterilmiştir. Örnek olarak "ŞK, 01.04.05" ifadesindeki büyük harfli kısaltma, sesli kaydın adının *Şehvet Kurbanı* olduğunu, bu kayıttan alınan örneğin, sesli kaydın 1. saatinin 4. dakikasının 5. saniyesinde geçtiğini göstermektedir.

İnceleme kısmındaki örneklerin daha kolay takip edilebilmeleri ve anlaşılabilir olmaları için, tablo hâlinde verilmesi yoluna gidilmiştir. Tablolar iki sütunlu kutucuklar hâlinde düzenlenmiştir. Bunlardan sağ sütundaki kutucuk, incelenen dil ögesinin geçtiği cümleleri, kayıt adını, icracının rol ismini ve ilgili kaydın içindeki minütajı içerir. Sol sütundaki kutucuk ise, sadece incelenen dil ögesini içerir. Örnek kelimeleri içeren kutucuklardaki cümlelere küçük harfle başladık. Eğer varsa, ikinci cümleye de küçük harfle başladık. İki cümle arasında, yazı karakterinin küçüklüğünden kaynaklanabilecek okuma güçlüğünü önlemek için, birinci cümlenin bitimine "." işaretini değil; "..." işaretini koyduk. Cümle başında ya da ortasındaki tüm özel isimlerin ilk harflerini büyük harfle yazdık.

gelicek	Selim: *gidilmiyen bu gün, gene gelicek...ya:rın sabah erkenden gene yola, hep bö:le*(MK, 00.57.46)

diyicek	Emeti Hatun: *hadi git bakalım o:lum Gülsüm ne diyicek* (ABD, 01.08.11)

Sağdaki kutucuklarda yer alan cümlelerde zaman zaman, iki kelime arasında "***" şeklinde bir işaret kullanılmıştır. Bunun sebebi, incelememizdeki bazı kayıtlardaki ses bozukluklarıdır. Bu gibi durumlarda arada geçen ve anlaşılamayan kelimeyi "***" şeklinde gösterdik. Bu durum, inceleme konumuza dâhil kelime ya da kelime gruplarını kapsamaz. Bu durumun, incelememiz kapsamındaki kelime veya kelime gruplarıyla ilişkisi, aynı cümle içinde geçmesi ve okuyucunun anlam bütünlüğünü kaybetmemesi içindir. Aşağıdaki örneklerde görüleceği üzere, asıl aranan ögeler olan "sö:lemem" ve "bö:le" kelimeleri anlaşılmış ama önceki ya da sonraki kelimeler anlaşılmamıştır.

sö:lemem	Çin Padişahı: *ama ben yine de ***sö:lemem* (KG, 01.13.34)

bö:le	Kahveci: *bö:le*** haksızsın o:lum* (KG, 00.15.48)

Sağdaki kutucuklarda bulunan incelemeye örnek kelimeleri içeren cümleler, o cümleyi söyleyen kişinin rol ismiyle birlikte yazılmıştır. Kutucuk içindeki ilk kelime, o cümleyi söyleyen kişinin rol ismidir. Her rol isminden sonra, cümle başlangıcını belli etmek için ":" işareti kullanılmıştır. Aynı işaret, ünlülerin yanındaki uzunlukları göstermek için de kullanılmıştır. Ancak, kutucuk içindeki ilk kelime olan rol isimlerinden sonraki " : " işareti, bir uzunluğu göstermez. Kutucuk içlerinde başka hiçbir imla işareti kullanılmamıştır.

Kadın Sesi: arıyi:m, arıyi:m, arıyi:m, not aldıktan so:ra aramıya ne lüzum var (AYN, 00.16.58)
Fahri: sen ne diye imdat diye ba:rdın...piyesi asıl sen berbadettin (EBT, 00.20.49)

örneklerindeki "Kadın Sesi:" ve "Fahri:" bir uzunluğu değil, rol ismini gösterir.

Aynı cümle içinde birden fazla söyleniş özelliği söz konusu olabiliyordu. Bu tür durumlarda, bahse konu cümledeki her bir söyleniş özelliğini, ilgili konu başlığı altında yeniden değerlendirdik. Örneğin;

İç Spiker: açla: mahku:m oldu:nu anlıyınca (PİN, 00.06.35)

cümlesinde üç ayrı söyleniş özelliği söz konusudur.Birincisi "açla:" kelimesinde –ığa ses grubundaki /ğ/ sesiyle ilgili değişim; ikincisi "olduğunu" kelimesinde –uğu ses grubundaki /ğ/ sesiyle ilgili değişim ve üçüncüsü "anlıyınca" kelimesinde /y/ sesinin yarattığı darlaşma. Bu üç olayın ilk ikisi incelememizin /ğ/ başlıklı bölümünde –ığa ve –uğu ses grubundaki söyleniş özellikleriyle ilgili kısımda; üçüncüsü ise /y/ ünsüzüyle ilgili bölümdedir. Dolayısıyla bu cümle incelememizde, üç ayrı kez geçmiştir.

Yine bunun gibi, aynı kelime içinde de birden fazla söyleniş özelliği ile karşılaşabilinmiştir. Örneğin;

tamamliyca:z	Ali: bu akşam muamiliyi tamamliyca:z (MK, 00.51.51)

cümlesindeki "tamamliyca:z" kelimesinde iki ayrı söyleniş özelliği vardır. Birincisi, /y/ ünsüzünün yarattığı darlaşma; ikincisi –AcAk ekindeki söyleniş özelliği. Bu tip örnekler de, ilgili konu başlıklarına, içerdikleri söyleniş özelliği sayısı kadar eklenmişlerdir.

Ulamalarda, eğer patlayıcı ünsüzle biten bir kelime ünlüyle başlayan bir kelimeye ulanıyorsa, iki ayrı kelime olarak yazılmışır. Çünkü, oyuncunun söyleme özelliği aynen yansıtıldığı için ve ses değişimleri de aynen aktarıldığı için, patlayıcı tonsuz ünsüzlerin tonlulaşmamış hâli yazılmıştır. Okuyucunun daha kolay anlaması için de, bu durumdaki ulamalar tek kelimeymiş gibi gösterilmiştir.

sahibolmak	Büdü: *a:biy, bö:le bir evlada* ***sahibolmak*** *ne saadet di:l mi* (EBT, 01.08.53)

inadetti	Edi: *hay şeyo:luşey,* ***inadetti***(EBT, 00.42.32)

ayıbettin	Süleyman: ***ayıbettin****...senden para istiyen oldu mu...sen orasına karışma*(MK, 00.49.23)

Bu durumun dışındaki örnekler, tıpkı diğer örnekler gibi iki ayrı kelime olarak yazılmıştır.

rezil olurum	Keloğlan: *günün birinde kendi a:zımı sö:letirim de herkese* ***rezil olurum*** *diye korkuyorum* (KG, 00.12.58)

Filmlerde profesyonel tiyatro eğitimi alan oyuncuların yanı sıra, eğitimi olmayan oyuncular ve filmin çekildiği yörede yaşadığı tahmin edilen halktan kişiler de rol almışlardır. Sesli çekilen filmlerde karşımıza çıkan bu durum, gerek ses kontrolü, gerek vurgu ve gerekse tonlamalarda bariz fark ortaya koymaktadır. Bu tür kişilere ait kayıtlar incelemeye alınmamıştır:

gadınım	Kadın 1*: ne yapalım* ***gadınım,*** *üzülmeyin* (ABD, 01.02.22)

koyaca:z	Hamal: *bunu nereye* ***koyaca:z*** (YA, 01.08.27)

(Radyo programı kayıtlarında bu duruma rastlanmamıştır.)

Bazı durumlarda konuşmacının eğitimli olduğu bilgisine sahip olunduğu ve bu durumdaki konuşmacının replikleri veri olarak kaydedildiği hâlde, eser miktarda da olsa bu kişilerin bazı replikleri inceleme dışı tutulmuştur. Bunun nedeni, bu durumdaki konuşmacının aslen bütün diksiyon kurallarına uygun bir performans sergilemesine karşın, rol gereği, bazı sahnelerde bu çizginin dışına çıkmış olmasıdır. Bu durum karşısında, o konuşmacının bütün repliklerini kapsam dışına çıkarıp büyük bir veri tabanını harcamaktansa, çok az yerde karşımıza çıkan örnekler kapsam dışı bırakılmıştır.

Köylü imajı yaratmak için:

çı:rıyo	Aysel: *kim çı:rıyo* (ABD, 00.21.17)

Sarhoş imajı yaratmak için:

gidices	Ahmet: *nereye gidices* (ŞK, 00.35.00)

Profesyonel olduğunu bildiğimiz ve kullandıkları replikleri incelemenin veri tabanına aldığımız sanatçıların bazı repliklerini, dil sürçmesinden kaynaklandığını düşündüğümüz diksiyon bozukluklarından dolayı kapsam dışı tuttuk. Bu sanatçıların diğer replikleri incelemede veri olarak kullanılmıştır.

banyıyı	Yılmaz Ali: *bana banyıyı gösterir misin, elimi yıkıyim* (YA, 00.28.33)

halbüki	Yılmaz Ali: *halbüki ben seni alıp, otomobille gezmiye götürücektim* (YA, 00.14.02)

burnunn	Büdü: *a:biy, burnunn ucundakileri göremiyenlere ne derler* (EBT, 01.26.17)

okıyıp	Anne: *yavrucu:m yattı: yerde bu masalları okuyup okıyıp eyleniyor* (AH, 00.12.05)

meragetme	Tilki: *meragetme, meragetme...sabaleyin yüz tane altının olucak* (PİN, 00.15.02)

Yine bazı durumlarda, oyuncunun eğitimli olduğunu bildiğimiz hâlde, oynadığı rol gereği Türkçe diksiyon özelliklerinin incelememize yansımayacak düzeyde olması, bu verileri kullanmamızı engellemiştir. Örneğin, *Edi ile Büdü Tiyatrocu* filminde "Osep" rolünde oynayan Mücap Ofluoğlu'nun eğitimli olduğu bilinmektedir. Ancak, Osep rolü oldukça uzun ve önemli bir rol olmasına karşın, bir gayrimüslim tiplemesi olduğu için, Ofluoğlu tarafından diksiyon kurallarının dışında bir dille; bir azınlık diliyle oynanmıştır. Yine bunun gibi *Aysel, Bataklı Damın Kızı* filminde "Deli" rolünde oynayan oyuncunun eğitimli olduğu rol yapma kabiliyetinden anlaşılmaktadır. Ancak, bir köy filmi olan bu filmdeki diğer oyuncular son derece temiz ve sarih bir Türkçe kullanırlarken, "Deli" rolündeki oyuncu, rolü gereği Türkçeyi bir miktar bozarak kullanmıştır. Aşağıda, "Osep" ve "Deli" rollerinin yanı sıra, yine rol yapma kabiliyetinden eğitimli olduğu belli olan ama bir köylüyü canlandırdığı için Türkçeyi kurallı kullanmayan bir oyuncuya ait bir örnekle, halk arasında "Arap Bacı" ya da "Bacı Kalfa" ismiyle bilinen tiplemeyi yapan Dursune Şirin isimli oyuncuya ait bir örnek daha görülecektir. Bu durumdaki örnekler inceleme dışı tutulmuştur.

bura: (buraya)	Osep: *gel bura: diyorum* (EBT, 00.43.10)

çı:rıyolla (çağırıyorlar)	Deli: *kız Aysel, seni ç:rıyolla* (ABD, 00.21.16)

diyelim (değilim)	Köylü: *ben Sadıh diyelim* (EBT, 00.42.12)

Aşağıdaki örnekte, Bacı Kalfa tiplemesinden dolayı Türkçe bozularak kullanılmıştır:

Gülfem: *benlen alaya cesaret ediyorsunuz ha* (SB, 00.07.13)

Buna karşın, yine aynı filmde bazen, İstanbul Türkçesinin temel özellikleri ve hatta en zarif hâli kullanılabilmiştir.

unutmiyci:m	Aysel: *sa:ol Ali...bu geceyi ömrümün sonuna dek unutmiyci:m* (ABD, 00.17.24)

Aynı filmdeki bazı oyuncuların, aynı kelimeyi farklı söylediği görülmüştür. Hatta, bazı oyuncuların aynı kelimeyi geçtiği iki ayrı yerde iki ayrı şekilde söylediği de görülmüştür.

Aşırcığım	Hayriye: *vah Aşırcığım vah...sen sa:ol...hem sen bö:le hezimetlere alışkınsındır* (YA, 00.08.00)

Aşirle	Yılmaz Ali: *çabuk Aşirle Hayriyeyi serbest bırakıcaksınız* (YA, 00.43.30)

Aşırı	Yılmaz Ali: *Hayriyeyle Aşırı serbes bırak* (YA, 00.45.20)

Bazı durumlarda, filmde şarkılar söylenmiştir. Şarkılarda geçen sözler, prozodi zorunluluğundan dolayı diksiyon kurallarının dışına çıkma ihtimali taşıdığından inceleme kapsamına alınmamıştır.

Gülendam: (şarkı) *severim ben raks etmeyi* (EBT, 00.36.37)

Tekin: (şarkı) *ben neye inanayım* (KG, 00.41.01)

Bazı roller uzun ve önemli olmasına karşın, rolün karakteristiğinden kaynaklanan özel durumlar sebebiyle bir profesyonelin değil, bir amatörün oynamasını gerektirmiştir. *Kahveci Güzeli* filminde Kaf Padişahı, Kaf Veziri ve Kaf Prensesi rolleri için zenci oyuncu kullanılmış ve bu rolleri oynayacak tiyatro eğitimli Türk zenciler bulunmadığından olsa gerek, amatör oyuncular

kullanılmıştır. Vurgu ve tonlamalarından amatör oldukları açık olan bu oyuncuların replikleri inceleme dışı tutulmuştur.

Filmlerde bazen, daha önce gösterilen bir sahnenin tekrarı yapılmıştır. Filmin önceki kısımlarında gösterilen bu sahne, filmin sonraki kısmında kopyalanarak kullanılmıştır. Bu durumlarda, her iki sahneyi iki ayrı veri değeri olarak değil, tek bir veri değeri olarak kayıt altına aldık. Zira, sahnedeki ses olayı, birebir aynı ses olayıydı.

meleyim	Nermin: *beni üzme meleyim*(SB, 00.26.55)

Alttaki tablodaki veri, üstteki tablodaki verinin aynıdır. Filmde iki kez geçmiş ama tek değer olarak kaydedilmiştir.Çünkü, SB,00.38.25'teki ses kaydı, SB,00.26.55'teki ses kaydının aynıdır.

meleyim	Nermin: *beni üzme meleyim*(SB, 00.38.25)

Bazı rollerdeki kişiler, senaryo gereği ikinci bir rol daha oynamışlardır. Ancak, filmde görüntü itibariyle farklı bir karakter görülse bile, söyleniş özellikleri aynı kaldığı için, oyuncunun esas rolünün ismi ölçüt kabul edilmiş ve yeni bir rol ismi kullanılmamıştır. Örneğin; *Yılmaz Ali* filminin 00.27.10. saniyesinde "Yılmaz Ali" rolündeki oyuncu "Haydar" isminde bir başka tipleme yapmıştır. Ancak bu veriyi, "Yılmaz Ali" olarak kaydettik. Yine bunun gibi, *Kahveci Güzeli* filminin 01.08.51. saniyesinde "Çin Veziri" rolündeki oyuncu, senaryo gereği "Garip" rolünü de oynamıştır. Bu veriyi de, Çin Veziri olarak kaydettik. (Oyuncuların ikinci rolleri oynadıkları sahneler, sadece burada verilen minütajlarla sınırlı değildir.Buradaki minütajlar, örnek teşkil etmesi açısından verilmiştir.)

anlayamıyorum	Yılmaz Ali: *hem bi türlü anlayamıyorum*(YA, 00.27.10)
götüriyim	Çin Veziri: *gel seni evime götüriyim*(KG, 01.08.51)

0.4. İncelemede Kullanılan İşaretler ve İncelenen Dil Ögelerinin Yazılış Düzeni

İncelemeye alınan sesli kayıtlarda, çoklu söylenişe sahip dil ögelerinin içinde geçtiği cümleleri yazıya geçirdik. Yazıya geçirme konusunda, sadece incelemeye esas alınacak dil ögelerinin söylenişindeki

fonetik özellikleri yazıda göstermeyi tercih ettik. Fonetik gösterimde; araştırmanın ses bilimcilerden başka, seslendirme sanatçıları ve genel okuyucu kitlesine de hitap edebilmesi amacıyla; mümkün olduğunca kolay anlaşılabilecek, yaygın işaretler kullanmayı tercih ettik.

Ayrıca, kelimelerdeki bütün seslerin fonetik özellikleri değil, araştırmaya konu olan seslerin fonetik özellikleri gösterilmiştir. Örneğin, "kağıt" kelimesinde /k/ sesinin inceliği gösterilmemiş ama /ğ/ sesinin düşmesiyle /a/ sesinde oluşan uzama gösterilmiştir: ka:t. İnceleme kapsamında dışında sadece, sanatçının oyunu gereği özel olarak uzatılmış sürekli ünsüzler gösterilmiştir:

Fidan: *a<u>h</u> Gülendamım...nerdesin zavallı kızım* (EBT, 00.48.10)
Pinokyo: *ş<u>ey</u>...fakat siz beni nerden tanıyorsunuz* (PİN, 00.13.10)

Araştırmada kullanılan fonetik işaretler şunlardır:

: : Ünlülerin yanında uzunluk işareti

- : Sürekli ünsüzler altında, sürekli (uzun) söylenme işareti.

// : Sesbirim işareti.

~ : Söyleniştеki değişimi gösteren işaret

0.5. İncelemede Kullanılan Temel Terimler

Çalışmamızda kullandığımız temel terimler aşağıda açıklanmıştır:

0.5.1. Yazı Dili, Konuşma Dili, Ölçünlü Dil

İnsanoğlunun sosyal tüm ilişkilerini tanzim ederken başvurduğu, isteklerini, korkularını, heyecanını, sevincini; özetle, içselleştirdiği tüm duygularını dile getirdiği en kısa yol, dille başlar. İnsanoğlunun dil serüveni iki biçimde seyretmiştir: yazı dili ve konuşma dili. *"Standart, ölçünlü, edebi dil de denilen yazı dili, bir lehçe veya ağız üzerine kurulan ortak dilin, yazıda veya konuşmada kullanılması sonucu ortaya çıkar. Ölçünlü dil genel olarak, eğitimli ana dil konuşurları tarafından kullanılır."* (Eker, 2006: 50). Eğitimli ana dil konuşurlarından anladığımız, -özellikle görsel ve işitsel- basın yayın organlarında görev alanlar, devlet adamları, öğretmenler, kalem erbapları, bürokratlar vb. şeklindedir. Dolayısıyla bu ve benzeri meslek gruplarını temsil eden her bir bireyin sorumluluğu göz ardı edilemez. Bahse konu kişilerin topluma örnek olurken kullanacağı ortak bir üsluba ihtiyaç vardır.Bu üslup da,

İstanbul ağzıdır. *"İstanbul ağzı, Türkiye Cumhuriyeti'nin resmi yazı dili olarak kabul edilmektedir."* (Eker, 2006: 50). Resmi yazı dili olarak kabul edilen İstanbul ağzı, aynı zamanda Türkçenin diksiyonu için de temel kabul edilmiştir.

Ölçünlü dilin tanımı Z. Korkmaz tarafından şöyle verilmiştir: *"Bir dili toplum olarak konuşan ve yazanların hep birlikte uydukları belirli ölçü ve kurallara bağlı ortak dil."* (Korkmaz, 2007: 167).

Yine Korkmaz'a göre Ölçünlü Türkçe tanımı, *"Konuşma ve yazıda gramer yapısı ve kelime hazinesi bakımından genellikle İstanbul ağzına göre biçimlenmiş olan ortak Türkçe. Ölçünlü Türkçe genellikle İstanbul ağzına göre biçimlenmiş olan konuşma ve yazı dilidir. Ağız özellikleri taşıyan konuşmalar ve yazılı metinler ölçünlü Türkçenin dışında kalır."* olarak açıklanmıştır (Korkmaz, 2007: 167).

0.5.2. Konulu Film

Konulu demek; *"konusu olan, mevzulu"* demektir (TDK Türkçe Sözlük,2005: 1212). "Konulu film" tanımı, konusu olan film demektir. Bu tanımın içine "konulu" kelimesinin sözlük karşılığını koyacak olursak, hem dizi hem de sinema filmleri girer. Çünkü, çekilen her filmin mutlaka bir konusu vardır. Ancak bu tabir, sinema ve seslendirme sanatçıları arasında mesleki bir tabir olarak değerlendirilir ve sadece "uzun metrajlı sinema filmleri" için kullanılır.

0.5.3. Replik

"is.Fr. tiy. 1-Oyuncunun sözü karşısındakine bırakırken söyleyeceği son söz. 2- Oyunda, karşısındakinin sözüne gerekli karşılığı verme." (TDK Türkçe Sözlük,2005: 1653).

0.5.4. Prozodi

"is. Fr. müz. Bir şiir bestesinde, hece vurgularının müzik vurgu ve yükselişleriyle iyice uyuşmuş olması ve bu yoldaki kuralların bütünü." (TDK Türkçe Sözlük,2005: 1630).

Türkçenin diksiyonunda, farklı söylenişlerin olmasından dolayı bazı alanlarda standart olan ama bazı alanlarda da farklılıklar arz eden durumların varlığı, bilgilerin ortaklaştırılması adına bir ihtiyacı ortaya koymaktadır. Anılan

ihtiyaç çerçevesinde; "standart dil", Türkiye Türkçesinin İstanbul Türkçesi referanslı, aydın kesim ile güzel, doğru ve anlaşılır konuşmayı bir meslek olarak seçenlerin kullandığı ve kullanması gereken yapıyı; "konuşma dili", dilin, yazı dilinden farklı olarak, kişisel iletişim-toplumsal iletişim kurması biçimi ile düşüncesini ifade ediş şeklini; "diksiyon" da; yukarıda zikredilen açıklamalara dayalı olarak, Türkiye Türkçesini en muteber ve en nazik şekilde konuşma icrasını ifade eder. Yanı sıra, haber ve program spikerleri, Türkiye Türkçesinin icrasını meslek olarak seçenleri; tiyatro, dizi film ve sinema filmi oyuncuları, oyunculuk mesleğini gerçekleştirirken Türkçeyi standart ve kaliteli bir şekilde kullanma zorunluluğu taşıyanları; diksiyon eğitmenleri de, yukarıda dile getirilen meslek gruplarına mensup olduklarından mütevellit, diksiyon eğitimi veren kuruluşların doğal olarak müracaat ettikleri kişiler olmaları hasebiyle, "eğitmenler" kavramını açıklar. Ayrıca, toplumu, özellikle de çocukları, gerek okullardaki eğitim sürecinde gerekse yayımlanan radyo ve televizyon programları yoluyla etkileme ve yönlendirme gücüne sahip olan öğretmenler, gazeteci-yazarlar, politikacılar ve entelektüeller de, konuyla "ilgili kesimi" tanımlar.

0.6. Diksiyon Nedir?

Diksiyon, en kısa tarifiyle "güzel konuşma sanatı" demektir. "*Bu terim, Latincede "dictio" ve "distus" sözcüklerinden Fransızcaya "diction" olarak geçmiş, Fransızcadan da dilimize söylendiği gibi alınmıştır.*" (Şenbay,2006: 76). Diksiyonun ne olduğuna dair görüşler benzerdir. Bu konuda farklı bir söylem dile getirilmemiştir. Türk tiyatrosu ve sinemasının ilk oyuncularından İ. Galip Arcan'a göre diksiyon, *"Söz söylemek sanatıdır"*. Arcan'a göre diksiyon ayrıca, "*düzgün ve güzel söylemenin kaidelerinden bahseder.*" (Arcan, 1947: 8).

Türkiye'de diksiyon eğitiminin başlangıcı kabul edilen Nüzhet Şenbay ise diksiyonu "*Söz söylerken duygu ve düşünceleri üslubuna uygun olarak belirtmek için sesin uyumunu, söylenişi, jesti, mimiği, alınacak tavırları yerinde, aynı zamanda güzel kullanma sanatıdır.*" şeklinde tanımlar (Şenbay,2006: 11).

Zeynep Korkmaz'a göre de diksiyon, *"Konuşmada ve okumada seslerin, kelimelerin, vurguların, anlam ve heyecan duraklarının açık ve anlaşılır olmasına dikkat eden konuşma biçimi; düzgün söz söyleme sanatı"*dır (Korkmaz, 2007: 66).

Türk Dil Kurumu Sözlüğü'nde diksiyon, *"1-Seslerin, sözlerin, vurguların, anlam ve heyecan duraklarını kurallarına uygun olarak söyleme biçimi. 2- Konuşulan dilin incelenmesi ve kullanılması. 3- tiy. Duru, açık vurgulama ve çıkaklara tam uyarak konuşma"* şeklinde tanımlanmıştır(TDK Türkçe Sözlük,2005: 525).

0.7. Türkiye'de Diksiyon Eğitimi Ne Zaman ve Nasıl Başladı?

30 Kasım 1936 tarihinde Musiki Muallim Mektebi bünyesinde eğitime başlayan tiyatro bölümünde önceleri diksiyon dersi yoktu (Şenbay,2006: 77). Ancak, bu eksikliği kapatır düşüncesiyle Muhsin Ertuğrul ve Ercüment Ekrem Talu'nun verdiği *Konuşma Tekniği ve Mimik* ile *Retorik ve Okuma* dersleri vardı (Şenbay,2006: 77). 1937 Mart'ında Türkiye'ye gelen Prof. Carl Ebert, diksiyon derslerinin eksikliğini görmüş ve müfredata diksiyon dersi koydurmuştur. Ebert, bu dersi vermesi için bir Alman olan Prof. Kuhenbuch'ı Türkiye'ye davet etmişti. *Amelî Fonetik* ismiyle işlenen derste öğretilenler, Prof. Kuhenbuch'un Türkçeyi ve dolayısıyla Türkçedeki seslerin teşekkül noktalarını bilmemesinden dolayı öğrencileri olumsuz etkiledi. Kuhenbuch'tan eğitim alan öğrenciler bir süre sonra "hımhım" bir sesle konuşmaya başlamıştı. Bu büyük zararın yanı sıra, sahne dersi veren öğretmenlerin de yabancı oluşu ikinci bir olumsuz etmen olmuştu. Tiyatro öğrencileri, Türkçeden başka bir dilin diksiyonunu öğrenmeye başlamışlardı adeta. Bu durumun önüne geçmek için Tahsin Banguoğlu tarafından *Nazari Fonetik* dersleri verilmeye başlandı. Bundan amaç, söyleniş kusurlarını düzeltmekti. Geçen zaman içerisinde tiyatro eğitmeni ihtiyacı had safhaya ulaştığından, Carl Ebert başkanlığındaki jüri, Nüzhet Şenbay'ı diksiyon asistanı olarak çalıştırmaya başlar. Şenbay'ın 1945-46 yıllarında başladığı diksiyon asistanlığında başvurabileceği bir Türkçe diksiyon kitabı yoktur. Bu yüzden Şenbay, Fransızca diksiyon kitaplarından istifade ederek Türkçe'nin ilk diksiyon kitabını yazar. Şenbay ayrıca, ses eğitimi konusunda bilgi

edinmek amacıyla, Milli Eğitim Bakanlığı'nın izniyle,ses eğitimi tekniklerini öğrenmek maksadıyla Fransa'ya gönderilir ve burada Paris Konservatuvarı'nda diksiyon ve sahne alanında eğitim veren Prof. Le Roy'un derslerine girer bir süre. Yeniden Türkiye'ye döndüğünde de, Fransa'da edindiği birikimleri, Ankara Devlet Konservatuvarı'ndaki tiyatro öğrencileriyle paylaşır. Ancak, cumhuriyetten önce de benzer çalışmaların yapıldığı kayıtlarla varittir. Osmanlı İmparatorluğu döneminde, Ahmet Cevdet Paşa 26 Haziran 1880'de açılan Hukuk Mektebi'nde *Belağat-i Osmaniye* ile *Hitabet Dersleri*'nin okutulmasını sağlayarak, dönemin ilk söz söyleme sanatı dersini uygulamaya koymuştur (Şenbay,2006: 11). Mizan-ül Belağa ve Sefine-i Belagat adlı kitaplardaki kayıtlar, yine o tarihler içinde ve yine aynı okulda Abdürrahman Süreyya Bey'in de ders verdiğini bize bildirmektedir (Şenbay,2006: 11).

0.8. Türkiye'de Sinema Ne Zaman Başladı ?

Ülkemizde sinema sanatının ilk örnekleri için farklı kriterler dikkate alındığında, ortaya farklı tarihler çıkabilmektedir. Ancak, Saray'da başladığı gösterimlere, sonraları Mekteb-i Sultani ve İstanbul Sultanisi'nde devam eden Sigmund Weinberg'in sinemayı yurdumuza ilk getiren kişi olduğu muhakkaktır. Weinberg'in bu gösterimleri sırasında bir Türk genci bu işe ilgi duymaya başlamıştır. Bu genç, Fuat Uzkınay'dır(Scognamillo,1998-2003: 22). '93 Harbi sırasında Ruslar'ın Ayastefanos'a (Yeşilköy) diktiği zafer anıtı, Osmanlı Devleti'nin Rusya'yla savaşa girmesinden sonra, uzun süredir bu anıta büyük tepki duyan Türk halkı tarafından yıkılır. Yedek Subay Fuat Bey (Uzkınay) 14 Kasım 1914 günü bu vesileyle bir çekim yapar. Bugün kayıp olan 300 metrelik *Ayastefanos'taki Rus Anıtı'nın Yıkılışı* adlı belge-film, Fuat Uzkınay'ın ve dolayısıyla Türk filmciliğinin ilk örneğidir(Özön,1964: 114) .

Harbiye Nazırı ve Başkumandan Vekili olan Enver Paşa, Almanya'ya yaptığı bir gezi esnasında, sinemanın propaganda gücünü gördüğünden, aynı yapının Osmanlı Ordusu'nda da kurulması talimatını verdi. Böylece 1925 yılında Merkez Ordu Sinema Dairesi kuruldu ve başına da İstanbul'da ilk sinema gösterilerini düzenleyerek halka ulaşmasını sağlayan Weinberg getirildi. Merkez Ordu Sinema Dairesi, savaşla ve savaş dışındaki yaşayışla

yenilik olur. A
sahip olan T
Paris'teki Espi
Sokakları'nda
Aslında, talihs
filmi, *Kaçakçı*
yönetmenliğini
otomobilin kaz
yaralanması s
seslendirilen il
sonradan yapı
Muhsin Ertuğr
Nişantaşı'nda
Uyanıyor film
olmuştur. (E
İpekçi Kardeşl
(Teksoy, 2005:

0.10.

Dün
Türkiye'de radı
Türkiye'de ra
başlatılmıştır(K
1925
1927 yılı içind
merkezleriyle
ülkemizde rad
vericilerden iki
atılmıştır(Kocal
yayınının ne
değildir(Kocab
anılarından anl
önce, 1921-19

ilgili bir çok haber-film çekti(Özön, 1964:114). Weinberg bir süre sonra b
filmler dışında öykülü(konulu) filmler çekme işine de girdi. *Leblebici H*
operetini filme almaya başlayan Weinberg, oyunculardan birinin öl
üzerine filmi yarıda bırakmak zorunda kaldı.1916 yılında çekmeye başl
Himmet Ağa'nın İzdivacı isimli film de, oyuncuların çoğunun a
çağrılması sebebiyle yarım kalsa da, savaş sonra
tamamlandı(Özön,1964: 114). 1917 yılına doğru, Merkez Ordu Si
Dairesi'nin yanında Müdafaa-i Milliye Cemiyeti de sinema çalışmal
başladı. Sonradan ünlü bir gazeteci olan Sedat Simavi, bu derneği
üyesiydi. Yönetimi ikna ederek, 1917 yılında, Türk sinemasının ilk ö
(konulu) filmleri olan *Pençe* ve *Casus*'u çekti.1919 yılında Fehim E
Mürebbiye ve *Binnaz*'ı çekerek Türk sinemasına yeni örnekler kazan
Bu çalışmaları, dönemin ünlü tiyatro oyuncularından Şadi Karagözoğl
1921 yılında çektiği *Bican Efendi Vekilharç* isimli komedi filmi izledi.F
beğenilmesi üzerine, yine 1921 yılında, Bican Efendi tipinin serüver
anlatan iki film daha çekildi. 1922 yılında yine bir belge-film olan *İ*
çekildi(Özön,1964: 115). 1921 yılında ayrıca, Muhsin Ertuğrul'un Türkiy
ilk film denemesi olan *İstanbul'da Bir Facia-i Aşk* isimli film de çekil
(Scognamillo,1998-2003: 27). Resmi ya da yarı resmi bu çalışmal
başka, Seden kardeşlerin kurduğu ve ilk Türk sinema ortaklığı olan K
Film, yine bu yıl çalışmalarına başlar(Özön,1964: 115).

Özetle, bir görüntü içermesi açısından, çekilen ilk Türk filmi 191
yapımı *Ayastefanos'taki Rus Anıtı'nın Yıkılışı* isimli belge-filmdir. Çekil
konulu film ise, 1916 yapımı *Himmet Ağa'nın İzdivacı* isimli filmdir. Her il
de bugün kayıptır. Konulu film olarak arşivlerde bulunan en eski yapım,
yapımı *Aysel, Bataklı Damın Kızı* isimli filmdir.

0.9. Türkiye'de Film Seslendirmesi Ne Zaman Başladı?

Türkiye'de sinemalarda ilk sesli film 25 Eylül 1929 yılında Kadıköy (
Binası'nda *Kadının Askere Gidişi* ismiyle gösterilen filmdir. (E
http://www.seslendirme.org/biliyormusun.htm,22.03.2009) Film, T
dublajla olmasa bile, sesli gösterilen ilk film olma özelliğiyle, tarihs
değere sahiptir. 1931 yılına kadar sesli çekilen Türk sinemasında, bu

ermesinden sonra, ülkemizdeki ilk radyo yayını, 6 Mayıs 1927 yılında, Sirkeci'deki İstanbul Büyük Postanesi'nin kapısı üzerindeki bir vericiden yapılan müzik yayınıdır(Kocabaşoğlu, 1980: 29). İstanbul Radyosu'nda 27 Mart 1927 gecesi de sanatçılar bir konser vermişlerdir (Kocabaşoğlu, 1980: 29). İstanbul Radyosu'nda 1927-1934 arasında yapılan yayınlarda ağırlık her zaman haber bültenlerinde ve haber programlarında olmuştur (Kocabaşoğlu, 1980: 96). Ancak, 1927 yılından sonra Dar'ül Bedayi sanatçılarınca gerçekleştirilen ve kültür-sanat programları kümesinde olan tiyatro temsilleri de, yapılan yayınlardan olmuştur. Bu yayınlar, canlı yayınlardır (Kocabaşoğlu, 1980: 101). 1935 sonrasında sözlü yayınların oranı artarak devam etmiştir. Örneğin, inceleme kapsamında ele aldığımız Çocuk Saati programı ve türevi programların, Ankara Radyosu bünyesinde yayınlanan tüm söz programlarının % 8-9'unu kapsadığı bilinmektedir (Kocabaşoğlu, 1980: 105). Aynı dönem içinde, İstanbul Radyosu yayınlarında da tiyatro temsilleri olmuştur. Ancak bu temsiller canlı yayınlandığı için, bir arşiv kaydına alınmamıştır(Kocabaşoğlu, 1980: 106,107).

İNCELEME

İNCELEME

Çalışmamızın "İnceleme" kısmında; filmin adı, aranan ögenin filmde geçtiği minütaj ve rol adı bilgilerini içeren ve her biri kendi ortak başlığı altında toplanan veriler önce tablolar hâlinde verilmiş, sonra bu tabloların içerdiği sayısal sonuçlar saptanmış ve en sonda da her bir inceleme konusuna ilişkin sayısal sonuçlar "Değerlendirme" başlığı altında kısaca yorumlanmıştır. Bu kısımda dikkat edilmesi gereken husus, birden fazla ses özelliği taşıyan kelime ya da cümlelerin, içerdiği ses özelliği sayısı kadar başlık altında bulunuyor olmasıdır. Örneğin, *sö:liyci:mi* kelimesi, incelememizin "1.1.2. Böyle, Öyle, Şöyle ve Söyle- Kelimeleri", "1.2.1.1.2. Fiil Tabanı + /y/ Yardımcı Sesi + -AcAk Gelecek Zaman Eki", "2.1.2.1. /y/ Yardımcı Sesinden Sonra Ekin İlk Ünlüsünün Düştüğü Örnekler", " 2.2.1.2. -k>Ø ve İnce Ünlülü Fiillerde Ekin İkinci Ünlüsünün Daraldığı Örnekler" ve " 3.1.14. eği> e:~i:~e~i " başlıklı kısımlarında, her bir başlığın içeriği çerçevesinde ayrı ayrı incelenmiştir. Bu yüzden, mükerreren görülen örnekler bu çerçevede değerlendirilmelidir.

1./y/ Sesi

/y/ sesi, incelememizde iki ayrı şekilde karşımıza çıkmıştır: 1)Bazı kelimelerde düşmüştür; 2) Bazı kelimelerde darlaşmaya yol açmıştır.

1.1. /y/ Sesinin Düştüğü-Düşmediği Örnekler:

1.1.1. Hadi—Haydi Kelimeleri

Söz konusu kelime yazı dilinde hem *haydi* hem de *hadi* şeklinde kullanılmaktadır. Biz, söylenişte hangisinin daha fazla kullanıldığını inceledik. *Haydi* şeklinde yazılan kelime, yazıldığı gibi mi yoksa kelime içindeki /y/ sesi düşürülerek *hadi* şeklinde mi okunuyor?

Toplam Örnek Sayısı: 173

Hadi: 169

Ha:di: 2

Ha:ydi~Haydi: 2

haydi>hadi

hadi	Adam: hadi defolun (EBT, 01.04.52)
hadi	Ahmet: e hadi gidelim (ŞK, 00.05.10)
hadi	Ahmet: hadi (ŞK, 00.05.35)

hadi	Ahmet: hadi alasmaladık (ŞK, 00.08.35)
hadi	Ahmet: hadi bakıyim (ŞK, 00.08.00)
hadi	Ali: hadi be, hadi (ABD, 00.05.38)
hadi	Ali: hadi be, hadi (ABD, 00.05.38)
hadi	Ali: hadi bin de seni götüriyim (ABD, 00.05.33)
hadi	Ali: hadi gel de gidelim (ABD, 00.25.52)
hadi	Ali'nin Arkadaşı: çek Alicim, çek hadi (ABD, 00.34.25)
hadi	Ali'nin Babası: hadi bakalım çocuklar yola (ABD, 00.25.04)
hadi	Ali'nin Babası: hadi araba hazır (ABD, 00.54.57)
hadi	Ali'nin Babası: hadi çocuklar (ABD, 00.25.00)
hadi	Ali'nin Babası: hadi kızım, araba hazır (ABD, 00.28.00)
hadi	Ali'nin Babası: hadi...giyin kuşan da kız evine gidici:s (ABD, 00.54.08)
hadi	Anne: hadi bakalım (ŞK, 00.03.38)
hadi	Aşık: hadi (EBT, 01.40.04)
hadi	Aşık: hadi çocuklar yukarı (EBT, 01.39.38)
hadi	Aşık: hadi gelin (EBT, 01.34.36)
hadi	Aşık: hadi gelin artık (EBT, 01.35.29)
hadi	Aşır: hadi artık gidelim (YA, 00.29.42)
hadi	Aysel: hadi gidelim köye (ABD, 01.04.07)
hadi	Aysel: hadi tez olalım kuzum...o, kendi kabahatsizli:ni ö:renmeden yetişelim orıya (ABD, 01.05.29)
hadi	Aysel: hadi yürü (ABD, 01.05.46)
hadi	Aysel: yolunuzdan kalmıyın...hadi güle güle (ABD, 00.56.12)
hadi	Büdü: hadi (EBT, 00.06.23)
hadi	Büdü: hadi (EBT, 00.49.43)
hadi	Büdü: hadi a:bi (EBT, 01.01.58)
hadi	Büdü: hadi hadi çabuk (EBT, 01.44.02)
hadi	Büdü: hadi hadi çabuk (EBT, 01.44.02)
hadi	Büdü: hadi a:biy tüyelim...herif kendine gelmeden (EBT, 01.43.58)
hadi	Büdü: hadi, çabuk, çabuk (EBT, 00.35.50)
hadi	Çete 1: hadi (ŞK, 00.49.09)
hadi	Çete 1: hadi çık defol (ŞK, 00.38.05)
hadi	Çete 1: hadi, ben gidiyorum (ŞK, 00.38.25)
hadi	Çete 1: sen hadi git (ŞK, 00.45.47)
hadi	Çete 2: hadi gel (ŞK, 00.50.39)
hadi	Çin Veziri: hadi (KG, 01.08.58)
hadi	Çin Veziri: hadi yavrum (KG, 01.09.02)

hadi	Çocuk: hadi ver bakalım (MK, 00.03.16)
hadi	Edi: gel hadi, hadi (EBT, 00.46.01)
hadi	Edi: gel hadi, hadi (EBT, 00.46.01)
hadi	Edi: yürü hadi (EBT, 01.02.03)
hadi	Edi: arkamdan gel hadi (EBT, 00.13.45)
hadi	Edi: bakalım hadi (EBT, 01.28.39)
hadi	Edi: çık yukarı, çabuk yakala Gülendamı...hadi (EBT, 01.26.50)
hadi	Edi: hadi (EBT, 01.01.57)
hadi	Edi: hadi (EBT, 01.26.59)
hadi	Edi: hadi (EBT, 01.50.55)
hadi	Edi: hadi bakalım (EBT, 00.49.42)
hadi	Edi: hadi bakalım...hadi,hadi..hadi (EBT, 01.35.25)
hadi	Edi: hadi bakalım...hadi,hadi..hadi (EBT, 01.35.25)
hadi	Edi: hadi bakalım...hadi,hadi..hadi (EBT, 01.35.25)
hadi	Edi: hadi bakalım...hadi,hadi..hadi (EBT, 01.35.25)
hadi	Edi: hadi bi daha (EBT, 00.10.10)
hadi	Edi: hadi bi daha (EBT, 00.49.46)
hadi	Edi: hadi buyrun (EBT, 00.08.58)
hadi	Edi: hadi çabuk, kiremitleri kaldıralım (EBT, 00.12.01)
hadi	Edi: hadi çabuk...siyah taksinin arkasından koşıcı:z...yetişici:z peşinden...hadisene (EBT, 01.00.40)
hadi	Edi: hadi gel Osep Efendiden soralım (EBT, 01.11.12)
hadi	Edi: hadi hadi...anlamadı:n şeylere burnunu sokma (EBT, 00.02.40)
hadi	Edi: hadi hadi...anlamadı:n şeylere burnunu sokma (EBT, 00.02.40)
hadi	Edi: hadi koş (EBT, 01.26.40)
hadi	Edi: hadi oldu yeter (EBT, 01.22.09)
hadi	Edi: hadi ordan (EBT, 01.27.29)
hadi	Edi: hadi ordan sersem (EBT, 01.25.16)
hadi	Edi: hadi öteki dama (EBT, 00.13.44)
hadi	Edi: hadi rahat rahat yürü (EBT, 00.14.09)
hadi	Edi: hadi siz girin (EBT, 01.42.16)
hadi	Edi: hadi taze taze, diri diri merdiven (EBT, 00.06.45)
hadi	Edi: hadi ver elini (EBT, 00.09.43)
hadi	Edi: hadi yüriyin bakalım (EBT, 00.49.49)
hadi	Edi: hadi yürü (EBT, 00.14.36)

hadi	Edi: hadi yürü (EBT, 01.25.55)
hadi	Edi: hadi, hep beraber, hadi (EBT, 00.10.04)
hadi	Edi: hadi, hep beraber, hadi (EBT, 00.10.04)
hadi	Edi: hadi, içeri girin (EBT, 00.36.15)
hadi	Edi: hadi,yürü hadi (EBT, 00.09.48)
hadi	Edi: hadi,yürü hadi (EBT, 00.09.48)
hadi	Edi: hadi...hadi atla (EBT, 01.27.36)
hadi	Edi: hadi...hadi atla (EBT, 01.27.36)
hadi	Edi: hop hadi (EBT, 01.27.41)
hadi	Edi: nereye gidiyosun, yürü bakalım hadi...hadi yürü (EBT, 01.35.14)
hadi	Edi: nereye gidiyosun, yürü bakalım hadi...hadi yürü (EBT, 01.35.14)
hadi	Emeti Hatun: hadi git bakalım o:lum Gülsüm ne diyicek (ABD, 01.08.11)
hadi	Emeti Hatun: hadi kızım...çabuk kahveleri bişir de gel yavrum...hadi (ABD, 00.22.32)
hadi	Emeti Hatun: hadi kızım...çabuk kahveleri bişir de gel yavrum...hadi (ABD, 00.22.32)
hadi	Emeti Hatun: hadi, cezveyi sür de kendine bi kahve pişir (ABD, 00.45.45)
hadi	Fidan: hadi çocuklar (EBT, 01.47.35)
hadi	Fidan: hadi gidin...arayın, bulun (EBT, 00.48.03)
hadi	Fidan: hadi koşun baki:m (EBT, 01.24.01)
hadi	Fidan: hadi ne duruyosunuz (EBT, 00.41.03)
hadi	Fidan: hadi, ni yapıp yapın, arayın bulun...deli oluca:m (EBT, 00.48.25)
hadi	Fidan: hemen bavulları hazırlayın, hadi yola koyulalım (EBT, 01.47.20)
hadi	Fidan: hadi çabuk, şimdi arabıya atlayın (EBT, 01.23.27)
hadi	Garson: hadi babalık kalk hadi (ŞK, 00.53.00)
hadi	Garson: hadi babalık kalk hadi (ŞK, 00.53.00)
hadi	Garson: hadi uyan, hadi (ŞK, 00.53.06)
hadi	Garson: hadi uyan, hadi (ŞK, 00.53.06)
hadi	Garson: hey...hadi babalık (ŞK, 00.52.41)
hadi	Garson: hey...hey bana bak, hadi kalk (ŞK, 00.52.36)
hadi	Gülsüm: senlen konuşceklerim var, hadi içeri gidelim (ABD, 00.25.47)
hadi	Gülsüm'ün Babası: hadi siz içeriye girin...ben atı, arabıyı ahıra çeker gelirim, hadi (ABD, 00.31.10)

hadi	Gülsüm'ün Babası: hadi siz içeriye girin...ben atı, arabıyı ahıra çeker gelirim, hadi (ABD, 00.31.10)
hadi	Hayriye: hadi (YA, 01.13.39)
hadi	Hayriye: asıl iş içerde...hadi yürü (YA, 00.29.46)
hadi	Hayriye: hadi bi tecrübe edelim (YA, 00.30.48)
hadi	Hayriye: hadi çabuk (YA, 00.36.39)
hadi	Hayriye: hadi çabuk kaçalım (YA, 00.36.05)
hadi	Hayriye: hadi çabuk kalk (YA, 01.01.09)
hadi	Hayriye: hadi gel (YA, 00.21.52)
hadi	Hayriye: hadi hadi çabuk (YA, 00.36.22)
hadi	Hayriye: hadi hadi çabuk (YA, 00.36.22)
hadi	Hayriye: hadi karakola (YA, 00.58.51)
hadi	Hayriye: hadi sen burda bi yere saklan, ben yukarı çıkıyorum (YA, 00.31.58)
hadi	Jack: hadi çabuk (POL, 00.04.51)
hadi	Jack: hadi yavrum, zira aya:m fena halde a:rıyor (POL, 00.04.57)
hadi	Jimmy: hadi alasmaladık (POL, 00.01.05)
hadi	Kadın: ah hadi...hadi (ŞK, 00.28.10)
hadi	Kadın: ah hadi...hadi (ŞK, 00.28.10)
hadi	Kadın: hadi (ŞK, 00.28.02)
hadi	Kadın: hadi ***içelim (ŞK, 00.31.16)
hadi	Kadın: hadi, bi tane daha, hadi (ŞK, 00.28.36)
hadi	Kadın: hadi, bi tane daha, hadi (ŞK, 00.28.36)
hadi	Kadın: hadi, hadi (ŞK, 00.28.19)
hadi	Kadın: hadi, hadi (ŞK, 00.28.19)
hadi	Kadın: hadi, hadi çıkalım (ŞK, 00.34.57)
hadi	Kadın: hadi, hadi çıkalım (ŞK, 00.34.57)
hadi	Kahveci: hadi ö:liyse, sö:le bakalım (KG, 00.14.05)
hadi	Kasketli Adam: boşver gidelim hadi (MK, 00.37.58)
hadi	Kasketli Adam: Sülman A:bi boşver...alt tarafı kadın işte...hadi erkek olsa neyse, diy mi ya (MK, 00.37.49)
hadi	Keloğlan: hadi canım deyil baba (KG, 00.12.54)
hadi	Kız: hadi biz sofrıyı kuralım (ŞK, 00.03.18)
hadi	Kız: hadi gel***hadi gel (ŞK,00.03.12)
hadi	Kız: hadi gel***hadi gel (ŞK,00.03.12)
hadi	Nermin: hadi durmıyın (SB, 00.16.16)

hadi	Poly Teyze: hadi şimdi git (POL, 00.09.31)
hadi	Polyanna: hadi...hadi havlama da beni istedi:n yere götür (POL, 00.03.36)
hadi	Polyanna: hadi...hadi havlama da beni istedi:n yere götür (POL, 00.03.36)
hadi	Sadi Baba: hadi arslanım...dalgana bak sen, işine bak, hadi, hadi (MK, 00.22.21)
hadi	Sadi Baba: hadi arslanım...dalgana bak sen, işine bak, hadi, hadi (MK, 00.22.21)
hadi	Sadi Baba: hadi arslanım...dalgana bak sen, işine bak, hadi, hadi (MK, 00.22.21)
hadi	Sadi Baba: hadi bakalım (MK, 00.11.57)
hadi	Satılmışzade: hadi be sen de...elinden geleni ardına koma (ABD, 00.23.43)
hadi	Satılmışzade: hadi bi de benim aşkıma iç bakalım (ABD, 00.35.21)
hadi	Satılmışzade: istedi:n yerde görüşelim delikanlı...hadi oğlum (ABD, 00.24.01)
hadi	Selim: hadi boşver Ali be (MK, 00.38.22)
hadi	Selim: hadi giyin (MK, 00.05.21)
hadi	Selim: hadi iş başına (MK, 00.35.09)
hadi	Selim: hadi, gel (MK, 00.18.29)
hadi	Süleyman: hadi bul getir..hadi çabuk (MK, 00.37.04)
hadi	Süleyman: hadi bul getir..hadi çabuk (MK, 00.37.04)
hadi	Şişman Kadın: hadi bakalım, hadi (EBT, 01.24.54)
hadi	Şişman Kadın: hadi bakalım, hadi (EBT, 01.24.54)
hadi	Şişman: nerde kaldın, hadi çabuk ol (SB, 00.10.03)
hadi	Tekin: hadi sen de geldiyin yere kızım (KG, 00.38.27)
hadi	Tekin: hadi ö:liyse kızım, geldi:n yere git (KG, 00.36.13)
hadi	Viran Baba: hadi yavrum (MK, 00.16.12)
hadi	Yargıç: hadi git kızım...insanların görebilici: davan kalmadı (ABD, 00.10.46)
hadi	Yılmaz Ali: hadi ne susuyorsun, sö:lesene (YA, 01.16.30)
hadi	Yılmaz Ali: hadi Aşir (YA, 00.59.24)
hadi	Zehra: hadi allasmaladık (MK, 00.34.53)
hadi	Zehra: hadi ben geç kalmiyim çocuklar...Viran Babayı kızdırmıyalım (MK, 00.34.40)

hadi	Zehra: hadi (MK, 01.02.47)
hadi	Zehra: hadi bas (MK, 00.41.33)
hadi	Zehra: hadi kafamı kızdırmadan bas burdan (MK, 00.41.23)
hadi	Zehra: hadi kalk (MK, 00.12.38)
hadi:	Edi: atlasana hadi: (EBT, 01.27.43)
hadisene	Edi: hadi çabuk...siyah taksinin arkasından koşıcı:z...yetişici:z peşinden...hadisene (EBT, 01.00.40)

haydi> ha:di

ha:di	Viran Baba: ha:di, geçin oturun (MK, 00.07.58)
ha:di	Zehra: ha:di git karının yanına (MK, 00.24.54)

haydi>ha:ydi~haydi

ha:ydi	Zehra: ha:ydi git işine (MK, 00.14.49)
haydi	Zehra: haydi zıkkımlan da kes sesini (MK, 00.09.38)

Değerlendirme:

Günlük kullanımda da *hadi* şeklinde kullanılan kelimenin, profesyonel sanatçılar tarafından icrasında da farklı bir durum görülmemiştir. İncelememiz sesli kayıtlara dayandığı için, senaryoda kelimenin *haydi* ya da *hadi* şekillerinden hangisiyle yazıldığı tespit edilememiştir. Ancak, her iki yazımın da senaryoda olduğunu kabul etsek bile, söylenişte *hadi* kullanımının sistemli olduğu çok açıktır. Zaten, incelememiz gösterdi ki, kelime, kesinlikle *hadi* şeklinde telaffuz ediliyor. Toplam örnek sayısının % 98'i *hadi* şeklinde telaffuz edilmiştir.

1.1.2. Böyle, Öyle, Şöyle ve Söyle- Kelimeleri

Böyle,öyle(öyleyse),şöyle kelimeleriyle *söyle-* fiilinde, bahse konu kelimelerin, yazıldığı gibi söylenmesi ya da /y/ sesinin düşürülerek /ö/ ünlüsünün uzun söylenmesi hususu araştırılmıştır.

Toplam Örnek Sayısı: 385

Bö:le, şö:le, ö:le, sö:le-, şöle : 280

Böyle, şöyle, öyle, söyle-:105

Böyle, öyle(öyleyse), şöyle ve söyle- kelimelerinin bulunduğu toplam 385 örneğin 280'inde kelimedeki /y/ sesi düşmüş, /ö/ sesi uzun söylenmiştir.

bö:le:
45 örnek

bö:le	Adam: sen bö:le gel (MK, 00.03.48)
bö:le	Ahmet: ben bö:le (ŞK, 00.07.40)
bö:le	Ahmet: ben bö:le şeyleri gazetede okumadan da bilirim (ŞK, 00.08.06)
bö:le	Ahmet: bö:le senin gibi (ŞK, 00.34.41)
bö:le	Ali: bö:le deme Gülsüm (ABD, 00.26.28)
bö:le	Ali: hem bö:le oldu: daha iyi (ABD, 01.08.30)
bö:le	Ali: piyazın iyisi de bö:le olur (MK, 00.09.45)
bö:le	Ali'nin Babası: peki ama, eyer şimdi bana sö:lemeyeydin, bugün nikahı bö:le kıydıracak miydın (ABD, 00.58.29)
bö:le	Anne: niye havlıyıp duruyo bö:le (ŞK, 00.13.48)
bö:le	Büdü: a:bi ne biçim gemi bu bö:le (EBT, 00.16.43)
bö:le	Büdü: a:biy ne kadar zayıflamışın bö:le (EBT, 01.39.01)
bö:le	Büdü: a:biy, bö:le bir evlada sahibolmak ne saadet di:l mi (EBT, 01.08.53)
bö:le	Büdü: a:biy, bu Kabakçı bö:le cevap vermiycekti...bu adama noldu (EBT, 00.43.01)
bö:le	Büdü: sen ne şeker şeysin bö:le (EBT, 01.08.49)
bö:le	Çete 1: bu bö:le (ŞK, 01.03.36)
bö:le	Çete 1: bu mesele bö:le kapanacak olursa (ŞK, 00.44.40)
bö:le	Edi: bö:le yalı kazı: gibi bişi: olacaksın (EBT, 01.09.04)
bö:le	Edi: insan bö:le işlerde pire gibi olur (EBT, 00.09.22)
bö:le	Gülsüm: halbuki bö:le güzel bi yaylıyla kasabıya (ABD, 00.07.55)
bö:le	Hayriye: vah Aşırcığım vah...sen sa:ol...hem sen bö:le hezimetlere alışkınsındır (YA, 00.08.00)
bö:le	Kadın Sesi: bu daha fazla bö:le devam ederse, çıldırıci:m (AYN, 00.16.03)
bö:le	Kadın Sesi: bu akşam noldu bö:le, deli oluci:m (AYN, 00.15.47)

bö:le	Kahveci: bö:le*** haksızsın o:lum (KG, 00.15.48)
bö:le	Keloğlan: ben bö:le hep padişah kızlarınlan mı u:raşıci:m (KG, 00.37.42)
bö:le	Keloğlan: hepiniz bö:le ömrünüzün sonuna kadar a:zı kapalı kalırsınız (KG, 01.10.43)
bö:le	Keloğlan: işte bö:le baba (KG, 00.06.47)
bö:le	Nermin: bu ilk di:l, kaç aydır bö:le öksürüyorum (SB, 00.27.42)
bö:le	Nermin: Zeki, bö:le bir saadeti reddetmiye kim cesaret edebilir (SB, 00.31.58)
bö:le	Pinokyo: u:rsuz böcek...işte ben insanı bö:le yaparım (PİN, 00.05.26)
bö:le	Prenses Ruhsar: evimde bö:le bi hakarete u:radı:nızdan dolayı (SB, 00.24.30)
bö:le	Selim: gidilmiyen bu gün, gene gelicek...ya:rın sabah erkenden gene yola, hep bö:le (MK, 00.57.46)
bö:le	Selim: içerden çıktı çıkalı bö:le (MK, 00.38.57)
bö:le	Süleyman: bö:le mi olduk (MK, 00.26.09)
bö:le	Süleyman: hani desen ben, bö:le bö:le (MK, 00.32.42)
bö:le	Süleyman: hani desen ben, bö:le bö:le (MK, 00.32.42)
bö:le	Süleyman: sen benim bö:le oldu:ma bakma (MK, 00.40.52)
bö:le	Tekin: demek bö:le (KG, 00.38.25)
bö:le	Yılmaz Ali: sana kaç kere sö:ledim bö:le şeylerle u:raşma diye (YA, 00.46.01)
bö:le	Zehra: biz de gidicektik bi gün bö:le (MK, 00.57.31)
bö:le	Zeki: niye bö:le düşüncelisin (SB, 00.33.03)
bö:lece	Jack: bu ışıklar da bö:lece odaya yayılıverdi (POL, 00.11.02)
bö:ledir	Aysel: zaten babam bö:ledir (ABD, 00.07.49)
bö:ledir	Karşısındaki Adam: bizim kanunlarımız bö:ledir (YA, 00.53.07)
bö:lelerini	Gülsüm'ün Annesi: insan bö:lelerini evine alır mı (ABD, 00.22.28)
bö:lesine	Keloğlan: işte bö:lesine bayılırım (KG, 00.37.01)

ö:le:
93 örnek

ö:le	Ahmet: vaktiyle bana da ö:le sö:lemişti (ŞK, 01.02.32)
Ö:le	Ali: sahiden de ö:le...dünkü yumurta bana baba evini hatırlattı (MK, 00.23.47)
ö:le	Ali: ö:le (ABD, 00.31.00)
ö:le	Ali: ö:le (ABD, 00.56.09)
ö:le	Ali: ö:le (ABD, 00.57.54)
ö:le	Ali: ö:le deme Aysel (ABD, 00.16.31)
ö:le	Ali: ö:le içmesem daha iyi (MK, 00.08.09)
ö:le	Ali: ö:le oldu (MK, 00.25.40)
ö:le	Ali: ö:le olmıycak bi işti ki bu (MK, 00.31.17)
ö:le	Ali: ö:le olsun (ABD, 01.01.43)
ö:le	Ali: ö:le...tam bana göre (MK, 00.35.02)
ö:le	Ali: sen nası istersen ö:le olsun (ABD, 00.31.46)
ö:le	Ali'nin Babası: ö:le (ABD, 00.43.48)
ö:le	Ali'nin Babası: ö:le (ABD, 00.47.15)
ö:le	Ali'nin Babası: ö:le (ABD, 00.51.16)
ö:le	Ali'nin Babası: ö:le (ABD, 00.51.58)
ö:le	Ali'nin Babası: ö:le ama, birdenbire sö:liyivermek de kolay di:l (ABD, 01.01.05)
ö:le	Aşık: e ö:le (EBT, 01.42.41)
ö:le	Büdü: içime ö:le do:du (EBT, 00.08.41)
ö:le	Büdü: ö:le sö:lesene amca (EBT, 00.11.38)
ö:le	Çoban Kızı: külahınızı çıkarınız da ö:le geliniz (KG, 00.57.10)
ö:le	Çoban Kızı: ö:le ya (KG, 00.42.18)
ö:le	Edi: evet, ö:le (EBT, 01.08.56)
ö:le	Edi: ö:le şey olmaz (EBT, 01.03.24)
ö:le	Edi: ö:le...bulduk ö:liyse (EBT, 01.00.05)
ö:le	Gülsüm: yoksa hiç bişey bilmiyorsun da, içine mi ö:le do:yor (ABD, 01.04.00)
ö:le	Hatice: insan insana sıkıntılı gününde lazım olur, ö:le di: mi (SB, 01.05.23)
ö:le	Hayriye: acele etmiyim de beni gene atlat ö:le mi (YA, 00.47.34)
ö:le	Hayriye: şimdilik ö:le (YA, 00.46.47)
ö:le	Hayriye: geçen hafta da ö:le sö:lemiştin ama gene biz kazandık (YA, 00.01.49)
ö:le	Hoca: ö:le mi...ö:liyse dinliyelim (SB, 00.10.25)
ö:le	Kadın: ö:le di:l (ŞK, 00.28.14)
ö:le	Keloğlan: ö:le konuşalım (KG, 00.42.17)
ö:le	Mürüvvet: o kızın ne zamana kadar bana

	ö:le ters ters bakıcak (MK, 00.14.04)
ö:le	Nermin: Hasan Efendinin size ö:le muamele etmesine bilemezsiniz ne kadar üzüldüm (SB, 00.16.34)
ö:le	Oduncu'nun Karısı: ö:le merak ediyorum ki (AH, 00.07.22)
ö:le	Öjeni'nin Babası: ben ö:le bişi: sö:lemedim (YA, 01.12.53)
ö:le	Pinokyo: ö:le mi (PİN, 00.14.35)
ö:le	Sadi Baba: ö:le, her akşam ö:le (MK, 00.11.38)
ö:le	Sadi Baba: ö:le, her akşam ö:le (MK, 00.11.38)
ö:le	Savcı: belki de ö:le...orasını Allah bilir (MK, 00.55.46)
ö:le	Selim: ö:le oldu (MK, 00.07.41)
ö:le	Selim: ö:le ya (MK, 00.08.13)
ö:le	Semra: ö:le mi (SB, 01.06.32)
ö:le	Süleyman: alışverişten ö:le mi (MK, 00.54.18)
ö:le	Süleyman: ama biz ö:le yumruklar çok gördük (MK, 00.32.27)
ö:le	Süleyman: ö:le ya (MK, 00.41.41)
ö:le	Süleyman: peki, ö:le olsun...ö:le olsun (MK, 00.27.01)
ö:le	Süleyman: peki, ö:le olsun...ö:le olsun (MK, 00.27.01)
ö:le	Zehra: bana bakıp ne konuştunuz ö:le (MK, 00.31.28)
ö:le	Zeki: bendeniz de ö:le efendim (SB, 00.41.02)
ö:le	Zeki: fakat bu ö:le bi toplantı ki (SB, 00.14.27)
ö:le	Zeki: ö:le (SB, 01.03.28)
ö:le	Zeki: ö:le bi ö:retmen ki (SB, 00.37.23)
ö:ledir	Edi: ö:ledir o:lum (EBT, 01.26.09)
ö:lelerini	Süleyman: ben ö:lelerini çok gördüm (MK, 00.37.36)
ö:leyim	Aysel: bilmem, ö:leyim işte (ABD, 00.24.49)
ö:leyken	Ali: ö:leyken gene şikayet ettiyi yok (ABD, 00.16.39)
ö:leyse	Aysel: ö:leyse var yoluna git (ABD, 00.33.17)
ö:leyse	Çepetto: pekala ö:leyse, pekala (PİN, 00.09.55)
ö:leyse	Fidan: ö:leyse haftada ikinize on ka:t (EBT, 00.20.33)

ö:leyse	Pinokyo: ö:leyse al sana (PİN, 00.05.22)
ö:leyse	Pinokyo: ö:leyse çabuk sö:le (PİN, 00.04.03)
ö:leyse	Pinokyo: ö:leyse sö:leyin (PİN, 00.13.22)
ö:leyse	Süavi: ö:leyse gece vakti bu bahçede (ŞK, 00.14.30)
ö:leyse	Tekin: dur ö:leyse (KG, 00.37.49)
ö:leyse	Zehra: bu da ö:leyse (MK, 00.17.39)
ö:liyse	Ahmet: ö:liyse bana müsaade edin de ben gidiyim (ŞK, 00.20.05)
ö:liyse	Aysel: ö:liyse benim gidip dememe lüzum kalmadı (ABD, 01.10.20)
ö:liyse	Büdü: bulduk ö:liyse (EBT, 01.00.06)
ö:liyse	Büdü: izmarittir ö:liyse (EBT, 00.03.05)
ö:liyse	Büdü: ö:liyse şu balı: raconunlan çekelim ha (EBT, 00.03.19)
ö:liyse	Büdü: ö:liyse çıkalım (EBT, 00.13.32)
ö:liyse	Derviş 2: ö:liyse birer nargile doldur (KG, 00.10.10)
ö:liyse	Edi: ö:le...bulduk ö:liyse (EBT, 01.00.05)
ö:liyse	Edi: ö:liyse iplere tutunup aşa: inelim (EBT, 00.15.32)
ö:liyse	Edi: ö:liyse kolay (EBT, 01.24.00)
ö:liyse	Edi: ö:liyse sen hiç burada durup kendini tehlikiye sokma...aşa: in (EBT, 01.42.50)
ö:liyse	Fidan: ba:r ö:liyse (EBT, 00.36.05)
ö:liyse	Hasan Efendi: ö:liyse size daha ucuz bişey tavsiye ediyim (SB, 00.14.36)
ö:liyse	Hasan Efendi: ö:liyse fazla uzatma (SB, 00.04.09)
ö:liyse	Hayriye: ö:liyse bi yere saklanmalı...bakalım neler olucek (YA, 00.21.03)
ö:liyse	Hayriye: pekiala ö:liyse (YA, 00.17.06)
ö:liyse	Hoca: ö:le mi...ö:liyse dinliyelim (SB, 00.10.25)
ö:liyse	Kahveci: hadi ö:liyse, sö:le bakalım (KG, 00.14.05)
ö:liyse	Keloğlan: ö:liyse dükkanı kapatıp ta kendin bi yere niçin çırak gitmezsin babacım (KG, 00.07.17)
ö:liyse	Polis: ö:liyse bana müsade (EBT, 01.07.09)
ö:liyse	Savcı Yardımcısı: niye kaçtı ö:liyse (MK, 00.00.19)
ö:liyse	Selim: kolay ö:liyse (MK, 00.05.08)
ö:liyse	Semra: ö:liyse beni kartal yuvasında bulun (SB, 01.17.55)

ö:liyse	Süavi: ö:liyse babamın vapuru iskeliye yanaştı (ŞK, 00.02.55)
ö:liyse	Tekin: hadi ö:liyse kızım, geldi:n yere git (KG, 00.36.13)
ö:liyse	Zehra: ö:liyse sen nerde ben de orda (MK, 00.50.31)

şö:le:
20 örnek

şö:le	Ahmet: o da şö:le şu kadar (ŞK, 00.20.17)
şö:le	Ali: sen dur bakıyim şö:le (ABD, 00.24.34)
şö:le	Ali: siz şö:le içeriye buyrun (ABD, 00.31.06)
şö:le	Ali: yalnız şö:le bi kavga başlangıcı aklıma geliyor gibi (ABD, 00.58.12)
şö:le	Ali'nin Babası: Gülsüme şö:le bi görün bakalım (ABD, 00.03.06)
şö:le	Ali'nin Babası: hele şö:le bi yukarı çıkalım da(ABD, 00.59.38)
şö:le	Anlatan: beş yıldır koşup oynamak şö:le dursun (AH, 00.04.03)
şö:le	Aysel: otur şö:le (ABD, 00.26.05)
şö:le	Büdü: gel buraya otur şö:le a:biy (EBT, 01.38.41)
şö:le	Çete 1: buyrun, şö:le buyrun (ŞK, 00.46.22)
şö:le	Çete 1: senlen şehri şö:le bi dolaşalım (ŞK, 00.48.56)
şö:le	Çin Veziri: otur şö:le (KG, 00.53.14)
şö:le	Edi: elindeki sopıyle kafasına şö:le vuruver di: mi(EBT, 01.42.59)
şö:le	Fidan: gelin oturun şö:le (EBT, 00.30.17)
şö:le	Keloğlan: hah, şö:le (KG, 01.11.21)
şö:le	Keloğlan: nolurdu, içinizden biriniz de bana varmak için şö:le ufacık bi zahmete katlansiydiniz (KG, 00.39.01)
şö:le	Keloğlan: şö:le tatlı tatlı sarılamadım (KG, 00.39.52)
şö:le	Selim: gel şö:le oturalım (MK, 00.25.46)
şö:le	Süavi: şö:le buyrun (ŞK, 00.14.54)
şö:le	Süleyman: şö:le bi etrafı kollıyca:m (MK, 00.00.57)

şöle:
1 örnek

şöle	Edi: gel şöle, hah (EBT, 00.09.55)

sö:le- :

121 örnek

sö:le	Ali: sö:le bakalım (ABD, 01.08.04)
sö:le	Arabadaki Adam: bana güzel bir kız ismi sö:le (EBT, 01.07.23)
sö:le	Büdü: sen sö:le (EBT, 01.11.04)
sö:le	Çepetto: sö:le bana, sö:le bana,şimdiye kadar nerde kaldın (PİN, 00.09.18)
sö:le	Çepetto: sö:le bana, sö:le bana,şimdiye kadar nerde kaldın (PİN, 00.09.18)
sö:le	Çin Padişahı: sen sö:le vezirim...ne yapalım (KG, 00.50.20)
sö:le	Çin Prensesi: sö:le hemen gelsin (KG, 00.24.07)
sö:le	Edi: sö:le bire nabekar (EBT, 00.42.08)
sö:le	Fidan: noldu:nu sö:le (EBT, 01.30.32)
sö:le	Gülsüm: hayır, önce bildiklerini sö:le (ABD, 01.04.09)
sö:le	Jack: ve acele iki hasta bakıcıyle burıya gelmesini sö:le (POL, 00.04.49)
sö:le	Kahveci: hadi ö:liyse, sö:le bakalım (KG, 00.14.05)
sö:le	Pinokyo: ö:leyse çabuk sö:le (PİN, 00.04.03)
sö:le	Pinokyo: sö:le bakiyim böcek (PİN, 00.03.45)
sö:le	Süleyman: istedi:ni sö:le Zehra (MK, 00.41.03)
sö:le	Süleyman: Zehraya selam sö:le benden (MK, 00.54.40)
sö:le	Yılmaz Ali: bana bak, sen sö:le (YA, 01.16.19)
sö:le	Zehra: sö:le neyin var (MK, 00.23.01)
sö:ledi	Ali: benim kabahatsiz oldu:mu sana kim sö:ledi (ABD, 01.08.56)
sö:ledi	Ali: Selimle dün burıya geldik...o sö:ledi (MK, 00.16.49)
sö:ledi	Gülsüm: bunu sana kim sö:ledi (ABD, 01.03.55)
sö:ledi	Karşısındaki Adam: bana Yani sö:ledi (YA, 01.12.50)
sö:ledi	Mürüvvet: Otello kendi sö:ledi (MK, 00.48.34)
sö:ledi	Öjeni'nin Babası: Avrupıya gidici:ni sö:ledi (YA, 00.42.22)
sö:ledi	Zehra: evet, kendisi sö:ledi (MK, 00.55.39)
sö:lediyi	Anlatan: Ahmedin sö:lediyi masalı (AH,

	00.08.27)
sö:ledi:ni	Süleyman: kula:n duysun sö:ledi:ni (MK, 00.01.16)
sö:ledikleri	Polyanna: fakat sö:ledikleri gibi (POL, 00.07.09)
sö:lediklerini	Ali: senin mahkemede sö:lediklerini anlattım (ABD, 00.16.43)
sö:lediklerini	Pinokyo: onun sö:lediklerini dinlesiydim şimdi bunlar başıma gelmiycekti (PİN, 00.08.27)
sö:ledim	Ali: şu işi gündüz gözünen yapalım diye kaç defa sö:ledim (ABD, 00.24.38)
sö:ledim	Ali: ulan kaç kere sö:ledim sana (ABD, 00.39.57)
sö:ledim	Büdü: sö:ledim ya patron, burnuma yapıştı (EBT, 01.30.34)
sö:ledim	Çete 1: sö:ledim sö:ledim (ŞK, 00.50.38)
sö:ledim	Çete 1: sö:ledim sö:ledim (ŞK, 00.50.38)
sö:ledim	Kahveci: sö:ledim (KG, 00.16.25)
sö:ledim	Selim: bi sö:ledim tamam (MK, 00.17.26)
sö:ledim	Yılmaz Ali: sana kaç kere sö:ledim bö:le şeylerle u:raşma diye (YA, 00.46.01)
sö:ledim	Zeki: hatta Istanbula gitmek için babanızdan müsaade istiyci:mi Sunaya sö:ledim (SB, 01.11.23)
sö:ledin	Ali'nin Babası: peki, so:ra neden sö:ledin (ABD, 00.58.34)
sö:ledin	Süleyman: do:ru sö:ledin (MK, 00.37.51)
sö:ledin mi	Çete 2: benim tıraş takımım oldu:nu ***e sö:ledin mi (ŞK, 00.50.37)
sö:lediyin	Ali'nin Babası: bunu bana kendi a:zınlan sö:lediyin için sa:ol evladım (ABD, 00.57.39)
sö:leme	Ali: fazla sö:leme dalaşırız (ABD, 00.23.46)
sö:leme	Aysel: ama sakın seni benim çı:rdı:mı Aliye sö:leme (ABD, 01.07.30)
sö:lemeden	Hatice: so:ra bir sabah gene hiçbişi sö:lemeden çıkıp gitmiş (SB, 01.13.02)
sö:lemedi	Ahmet: hiç kimse sö:lemedi (ŞK, 00.34.42)
sö:lemedi:ni	Tekin: karımın yalan sö:leyip sö:lemedi:ni ö:renmek istiyorum (KG, 00.34.57)
sö:lemedim	Aşır: ben bunun çoktan beri farkındıydim ama üzülmiyesin diye sana bişi: sö:lemedim (YA, 00.09.40)
sö:lemedim	Aysel: ona bunları sö:lemedim (ABD, 01.04.43)
sö:lemedim	Kadın: yüksek sesle şarkı sö:lemedim (ŞK,

	00.31.54)
sö:lemedim	Öjeni'nin Babası: ben ö:le bişi: sö:lemedim (YA, 01.12.53)
sö:lemedin	Gülsüm: sen bunları gidip Aliye sö:lemedin mi (ABD, 01.04.41)
sö:lemediyse	Savcı: maktul, katilin ismini sö:lemediyse de (YA, 00.38.40)
sö:lemek	Gülsüm: niye önce bana sö:lemek istedin (ABD, 01.04.50)
sö:lemem	Çin Padişahı: ama ben yine de ***sö:lemem (KG, 01.13.34)
sö:lememeliydim	Jack:anlıyorum Poliyanna anlıyorum...bunu sana sö:lememeliydim (POL, 00.13.09)
sö:lemeniz	Yılmaz Ali: her şeyi açıkça sö:lemeniz (YA, 01.16.17)
sö:lemesin	Aysel: elverir ki, çocu:mun babası yalan sö:lemesin (ABD, 00.10.25)
sö:lemeyeydin	Ali'nin Babası: peki ama, eyer şimdi bana sö:lemeyeydin, bugün nikahı bö:le kıydıracak miydın (ABD, 00.58.29)
sö:lemeyi	Aysel: ucunu kırdı:mı sö:lemeyi unutmuşum (ABD, 01.04.29)
sö:lemeyin	Zeki: onun hakkında bana hiç bişiy sö:lemeyin (SB, 01.19.57)
sö:lemişti	Ahmet: vaktiyle bana da ö:le sö:lemişti (ŞK, 01.02.32)
sö:lemiştim	Zehra: sana sö:lemiştim daha evvel (MK, 00.39.46)
sö:lemiştin	Hayriye: geçen hafta da ö:le sö:lemiştin ama gene biz kazandık (YA, 00.01.49)
sö:lemiyin	Nermin: yalnız sö:liyin ona...hayır,hiçbişi: sö:lemiyin (SB, 01.08.21)
sö:lemiyorsun	Yılmaz Ali: ama bu tehlikenin noldu:nu bi türlü sö:lemiyorsun ki (YA, 00.24.40)
sö:lendi	Bankadaki Adam: gene seninki sö:lendi (ŞK, 00.09.48)
sö:ler	Selim: bari sö:ler insan (MK, 00.31.11)
sö:lerdi	Polyanna: Nensi bana, sizin yalnızlıktan hoşlandı:nızı sö:lerdi (POL, 00.12.19)
sö:lerim	Ali: anama sö:lerim ona yol verir (ABD, 00.27.19)
sö:lerim	Erkek 3: kendilerine sö:lerim (AYN, 00.25.25)
sö:lersem	Süleyman: ben sö:lersem fena olur (MK, 00.22.06)
sö:lersen	Jack: eyer sen benim yanıma gelip yaşamak

	istedi:ni Poli Teyzene sö:lersen, buna memnun bile olucaktır (POL, 00.13.30)
sö:lesene	Büdü: ö:le sö:lesene amca (EBT, 00.11.38)
sö:lesene	Çin Prensesi: sö:lesene (KG, 00.24.24)
sö:lesene	Edi: gelenin siyah taksi oldu:nu sö:lesene (EBT, 01.02.44)
sö:lesene	Edi: sö:lesene bakiyim, ne rolü yapıcaksın (EBT, 01.10.56)
sö:lesene	Yılmaz Ali: hadi ne susuyorsun, sö:lesene (YA, 01.16.30)
sö:lesene	Zehra: sö:lesene, peki deseydi nolucaktı (MK, 00.41.18)
sö:letirim	Keloğlan: ben insanı zorlan sö:letirim (KG, 00.35.28)
sö:letirim	Keloğlan: günün birinde kendi a:zımı sö:letirim de herkese rezil olurum diye korkuyorum (KG, 00.12.58)
sö:letirim	Keloğlan: nasıl olsa ben seni günün birinde ya çarşıda ya şurda burda yakalar, a:zını sö:letirim (KG, 00.13.17)
sö:letme	Hint Veziri: yalvarırım beni daha fazla sö:letme (KG, 00.25.25)
sö:leyin	Pinokyo: ö:leyse sö:leyin (PİN, 00.13.22)
sö:leyin	Pinokyo: sö:leyin...çok rica ederim (PİN, 00.14.24)
sö:leyip	Tekin: karımın yalan sö:leyip sö:lemedi:ni ö:renmek istiyorum (KG, 00.34.57)
sö:liyceklerim	Semra: size sö:liyceklerim var (SB, 01.17.56)
sö:liycez	Oduncu: ne yaptın...naptın...şimdi krala ne sö:liycez (AH, 00.07.55)
sö:liyci:m	Ahmet: sana bişi: sö:liyci:m (ŞK, 00.59.28)
sö:liyci:mi	Aşır: sen yine inkar et...ben sö:liyci:mi sö:liyim de (YA, 00.08.53)
sö:liyebilirim	Tilki: fakat sana sö:liyebilirim (PİN, 00.14.23)
sö:liyemiyorum	Çığırtkan: ben gördüm ama kimsiye sö:liyemiyorum (MK, 01.02.58)
sö:liyen	Cırcır Böceği: ben lakırdı sö:liyen cırcır böceyiyim (PİN, 00.03.49)
sö:liyen	Yılmaz Ali: dinliyenden mi sö:liyen, sö:liyenden mi dinliyen, biri ötekinden (YA, 00.07.19)
sö:liyenden	Yılmaz Ali: dinliyenden mi sö:liyen, sö:liyenden mi dinliyen, biri ötekinden (YA, 00.07.19)
sö:liyicektin	Ali'nin Babası: bişi: mi sö:liyicektin (ABD,

	00.55.14)
sö:liyim	Ahmet: ister misin sana bu kitaptan bi masal sö:liyim (AH, 00.04.36)
sö:liyim	Aşır: sen yine inkar et...ben sö:liyci:mi sö:liyim de (YA, 00.08.53)
sö:liyim	Büdü: a:bi sana bişi: sö:liyim mi (EBT, 00.23.02)
sö:liyim	Gülsüm: merak oldıyse sö:liyim (ABD, 01.03.44)
sö:liyim	Kadın: bilmem ki ne sö:liyim (ŞK, 00.32.03)
sö:liyim	Keloğlan: nası sö:liyim babacım (KG, 00.07.00)
sö:liyim	Kör: sana bişi: sö:liyim mi (ŞK, 01.00.47)
sö:liyin	Erkek: biraz yüksek sesle sö:liyin (AYN, 00.27.04)
sö:liyin	Kadın Sesi: Allah aşkına sö:liyin (AYN, 00.17.27)
sö:liyin	Kadın Sesi: sö:liyin (AYN, 00.17.19)
sö:liyin	Keloğlan: sö:liyin (KG, 00.35.31)
sö:liyin	Keloğlan: sö:liyin bakıyim (KG, 00.37.17)
sö:liyin	Keloğlan: sö:liyin bakıyim sizi kim öptü (KG, 00.46.52)
sö:liyin	Nermin: yalnız sö:liyin ona...hayır,hiçbişi: sö:lemiyin (SB, 01.08.21)
sö:liyin	Prenses Ruhsar: sö:liyin saz başlasın (SB, 00.24.55)
sö:liyivermek	Ali'nin Babası: ö:le ama, birdenbire sö:liyivermek de kolay di:l (ABD, 01.01.05)
sö:lüyor	Tekin: dudakların bana yalan sö:lüyor gibi geliyor (KG, 00.34.40)
sö:lüyordu	Semra: sabahliyin kahvaltı ederken sö:lüyordu (SB, 01.11.26)
sö:lüyorsun	Aysel: sahi mi sö:lüyorsun (ABD, 00.17.04)
sö:lüyorum	Ali: sana sö:lüyorum (ABD, 00.11.11)
sö:lüyorum	Fidan: sana sö:lüyorum (EBT, 00.43.28)
sö:lüyorum	Fidan: sana sö:lüyorum, gel burıya (EBT, 00.43.25)
sö:lüyorum	Kadın: ben sö:lüyorum (ŞK, 00.34.43)
sö:lüyosun	Kahveci: sahi mi sö:lüyosun efendi babacım (KG, 00.11.33)

Böyle, öyle (öyleyse), şöyle ve söyle- kelimelerinin bulunduğu toplam 385 örneğin 105'inde, kelime yazıldığı gibi söylenmiştir.

böyle:
24 örnek

böyle	Ahmet: senelerdir böyle yerlere gelmemiştim (ŞK, 00.26.31)
böyle	Ali: ama sen böyle bi meyhaneye layık olucak kız diyilsin (MK, 00.33.43)
böyle	Anlatan: bize böyle sıkıntı çektirmen do:ru mu diye (AH, 00.04.56)
böyle	Cırcır Böceği: fakat biliyor musun, böyle yapanlar kocaman bir haylaz olur (PİN, 00.04.50)
böyle	Edi: ah böyle (EBT, 01.30.19)
böyle	Edi: ben onu burda böyle tek başıma (EBT, 01.42.26)
böyle	Edi: biz böyle her elimize geçeni kaçırıcak mıyız (EBT, 01.04.01)
böyle	Erkek 2: acaba orada bu haberi verebilici:niz böyle bir kimse var mı (AYN, 00.20.57)
böyle	Garson: ve böyle küp gibi de (ŞK, 00.52.59)
böyle	İhtiyar: evden kaçanların ve ana baba sözü dinlemiyenlerin hali işte böyle olur (PİN, 00.08.07)
böyle	Kadın: nereye böyle (ŞK, 00.24.41)
böyle	Polyanna: böyle güzel ışıkları (POL, 00.11.45)
böyle	Polyanna: demek böyle oldu (POL, 00.12.59)
böyle	Polyanna: eyer böyle olmasıydı (POL, 00.13.06)
böyle	Polyanna: hem böyle oldu:na memnun olmalısınız (POL, 00.13.03)
böyle	Polyanna: siz beni sevdi:niz için böyle söylüyorsunuz (POL, 00.11.40)
böyle	Süavi: on altı senedir bu tabak böyle çiçek açar (ŞK, 00.15.10)
böyle	Viran Baba: sen böyle mi olacaktın (MK, 00.15.44)
böyle	Viran Baba: seni böyle mi görecektim (MK, 00.15.42)
böyle	Yılmaz Ali: bana böyle ahret suali sorup (YA, 00.45.14)
böyle	Yılmaz Ali: ben bunların böyle oluca:nı (YA, 01.18.05)
böyle	Zehra: içki verirsin böyle içip (MK, 00.12.36)

böyle	Zehra: sen de bi gün böyle gidersin (MK, 00.14.44)
böylece	Ahmet: ve böylece annecim, oduncıyle karısı, sarayda mükemmel bir hayat sürmeye başlamışlar (AH, 00.07.12)

öyle:

31 örnek

öyle	Ali: öyle mi Zehra (MK, 00.34.17)
öyle	Ali'nin Babası: öyle bir uyuşursun ki (ABD, 00.03.29)
öyle	Anne: öyle zor bişi: di:l ki (AH, 00.02.53)
öyle	Aşık: öyle mi yapıyim (EBT, 00.25.02)
öyle	Aysel: gene de beni yanına alıcak, öyle mi (ABD, 00.17.00)
öyle	Barmen: öyle şey yok (ŞK, 00.55.09)
öyle	Büdü: bu sefer öyle bişi: buluci:m ki aklımdan, bu iyiliyimi ölünceye kadar unutmıycaksın (EBT, 01.04.09)
öyle	Büdü: geçmiş olsun a:biy...öyle oluci: belliydi (EBT, 01.03.59)
öyle	Büdü: öyle bi bakışı var ki (EBT, 00.23.06)
öyle	Büdü: öyle ya (EBT, 01.27.08)
öyle	Edi: ha öyle ya, do:ru (EBT, 01.42.31)
öyle	Edi: hah, öyle olur (EBT, 00.20.34)
öyle	Edi: öyle ya...hey nerde kaldı (EBT, 00.41.20)
öyle	Fidan: öyle mi kızım (EBT, 00.21.40)
öyle	Gülendam: öyle şey yok (EBT, 00.20.44)
öyle	Hastanedeki Kadın: öyle minnetarım ki size (EBT, 01.08.17)
öyle	Jack : öyle (POL, 00.04.08)
öyle	Jack: evet, orası öyle (POL, 00.06.10)
öyle	Kadın: halbuki öyle enteresan olabilirdiniz ki (ŞK, 00.26.47)
öyle	Öjeni'nin Babası: ben öyle dolmaları yutmam (YA, 01.17.48)
öyle	Satılmışzade: öyle olsun (ABD, 00.10.40)
öyle	Savcı: sence katil Haydar öyle mi (YA, 00.42.00)
öyle	Süavi: niye öyle hayret ettiniz (ŞK, 00.19.46)
öyle	Tekin: ceylan, dişi kaplandan nası korkarsa, ben de kadınlardan öyle korkuyorum (KG, 00.13.43)
öyle	Tekin: dilin öyle nazik ki, senin bir köylü kızı

	oldu:na inanmıyorum (KG, 00.34.34)
öyle	Tekin: külahınızı çıkarınız da öyle geliniz de (KG, 00.57.08)
öyle	Tekin: öyle ince ve saz gibisin ki (KG, 00.34.22)
öyleyse	Çin Veziri: öyleyse emredin de, ikinci sa:dıcım Kaf Veziri geline tebligatta bulunsun (KG, 00.58.30)
öyliyse	Çoban Kızı: öyliyse defolun (KG, 00.57.41)
öyliyse	Çoban Kızı: öyliyse elbisenizi de çıkarınız (KG, 00.57.16)
öyliyse	Tekin: öyliyse sizi ben öpiyim (KG, 00.47.00)

şöyle:

4 örnek

şöyle	Anne: buyurun, buyurun şöyle geçin bay ö:retmen (AH, 00.11.39)
şöyle	Edi: şöyle yürü (EBT, 00.14.56)
şöyle	Keloğlan: hah, şöyle (KG, 00.38.22)
şöyle	Çin Veziri: gel şöyle biraz otur (KG, 00.53.11)

söyle-:

46 örnek

söyle	Edi: ne babası, sen söyle (EBT, 01.07.48)
söyle	Süleyman: senin o zibidiye söyle (MK, 00.22.00)
söyle	Hint Prensesi: söyle diyorum vezir (KG, 00.25.26)
söyle	Zeki: söyle,istemez misin (SB, 00.31.34)
söyle	Savcı: kızım seni kim vurdu, söyle (YA, 00.37.52)
söyle	Hint Padişahı: söyle vezirim, ne yapalım (KG, 00.50.05)
söyledi	Kadın: kendi söyledi be (ŞK, 00.23.11)
söyledi	Aysel: kim söyledi (ABD, 01.10.13)
söyledi:	Anne: Ahmedin söyledi: bi masala gülüyoduk (AH, 00.11.43)
söylediklerimi	Kör: söylediklerimi sen bilirsin ama (ŞK, 01.01.35)
söylediklerne	İç Spiker: cırcır böceyinin söylediklerne (PİN, 00.06.37)
söyledim	Çığırtkan: ablama söyledim (MK, 00.11.24)
söyledim	Kahveci: söyledim, istemiyor, napalım (KG,

	00.21.12)
söyledim	Keloğlan: sana kaç defa da söyledim (KG, 00.34.54)
söyledin	Ali'nin Babası: gayri söyledin ya babana (ABD, 00.58.20)
söylemeden	Cırcır Böceği: bir hakikati sana söylemeden şurdan şuriya gitmem (PİN, 00.04.02)
söylemem	Çin Padişahı: Hint Padişahı için fikrimi soruyosunuz, amma ben söylemem (KG, 01.13.09)
söylemem	Çin Padişahı: söylemem (KG, 01.13.02)
söylemişti	Polyanna: bana Nensi söylemişti (POL, 00.07.07)
söylenme	Çin Veziri: fazla söylenme (KG, 01.00.25)
söyler misiniz	Kadın Sesi: niçin imkan yokmuş bakalım söyler misiniz (AYN, 00.16.41)
söyler misiniz	Semra: şimdi sizden manolya valsinizin tekrarını istersem söyler misiniz (SB, 00.43.35)
söylesen	Sadi Baba: sen söylesen ya (MK, 00.22.04)
söylesene	Zehra: söylesene baba (MK, 00.23.06)
söylesene	Büdü: Gülendamı da söylesene (EBT, 00.36.16)
söylesin	Büdü: görenler Allah için söylesin (EBT, 01.51.33)
söylesinler	Gülsüm: söylesinler bakalım (ABD, 01.00.00)
söyletebiliriz	Savcı: belki bişi: söyletebiliriz (YA, 00.37.44)
söyletiyordu	Anlatan: hep oduncunun masalını söyletiyordu (AH, 00.08.36)
söyletme	Viran Baba: ikide bir söyletme beni (MK, 00.07.48)
söyleyin	Keloğlan: fikrinizi söyleyin Hint Padişahı içün (KG, 01.12.55)
söyleyin	Keloğlan: fikrinizi söyleyin Çin Padişahı içün (KG, 01.14.04)
söyli:ceklerimi	Hayriye: şimdi söyli:ceklerimi hemen not edin (YA, 01.26.14)
söyliycekler	Zeki: çiftliktekiler şimdi neler söyliycekler (SB, 01.19.07)
söyliycem	Ahmet: bu akşam da size, kaygı,tasa nedir bilmiyen, bahtiyar bir adamın masalını söyliycem (AH, 00.08.44)
söyliycem	Polyanna: o şimdi nolucak...ona ne söyliycem (POL, 00.02.59)
söyliyceymi	Polyanna: Cimiye ne söyliyceymi düşünüyordum (POL, 00.02.14)

söyliyci:m	Edi: hayır canım, dur bak ben söyliyci:m (EBT, 01.10.03)
söyliyci:m	Büdü: ha:yır, ben söyliyci:m (EBT, 01.10.04)
söyliyci:m	Edi: sen sus, ben söyliyci:m (EBT, 01.10.06)
söyliyim	Kadın: nasıl söyliyim (ŞK, 01.02.26)
söyliyin	Keloğlan: söyliyin bakalım (KG, 00.36.01)
söylüyorsunuz	Polyanna: siz beni sevdi:niz için böyle söylüyorsunuz (POL, 00.11.40)
söylüyorsunuz	Polyanna: ah...sahi mi söylüyorsunuz (POL, 00.11.28)
söylüyorsunuz	Kadın: neler söylüyorsunuz Allah aşkına (ŞK, 00.18.58)
söylüyorsunuz	Kadın: neler söylüyorsunuz canım (ŞK, 00.24.39)

Değerlendirme:

Böyle,öyle(öyleyse),şöyle ve *söyle-* kelimelerinde, /y/ sesinin düşürülüp /ö/ ünlüsünün uzatılarak söylenmesi, kelimenin yazıldığı gibi söylenmesinden daha zordur.Buna rağmen, veriler, /y/ ünsüzünün düşürülüp /ö/ ünlüsünün uzatılarak söylendiğini göstermektedir. İncelememiz ortaya koydu ki toplam örnek sayısının % 73'ünde /y/ sesi düşmüş /ö/ ünlüsü uzatılarak söylenmiştir. % 27'sinde ise yazıldığı gibi söylenmiştir.

1.2. /y/ Sesinin Daralmaya Yol Açtığı-Açmadığı Örnekler:

1.2.1. /y/ Sesinin Yardımcı Ses Olduğu Hâller:

1.2.1.1. Fiil Soylu Kelimelerde

1.2.1.1.1. Fiil Tabanı+ /y/ Yardımcı Sesi + Emir Ekleri:

Toplam örnek sayısı: 61

Daralmanın rastlandığı örnek sayısı: 47

Daralmanın rastlanmadığı örnek sayısı: 14

Ünlü ile biten fiillere /y/ yardımcı sesiyle bağlanan teklik 1. şahıs ile çokluk 1. ve 2. şahıs emir eklerinde ya da kökte, daralmaya ve sonrasında büzüşmeye rastlanmıştır. Teklik 1. Şahıs Eki'nde sistemli bir şekilde daralma görülmüştür. Kalın sıralı 6 örnekte incelme görülmüştür. İncelmeler sadece Teklik 1. Şahıs Eki'nin geldiği kelimelerde olmuştur.

Teklik 1. Şahıs Eki'nde (- (y) Aylm):

Teklik 1. Şahıs Emir Eki, fiil tabanına /y/ sesiyle bağlanırken çoğu yerde büzüşmüştür.Söz konusu büzüşmede de fiil tabanındaki /a/ sesi /ı/'ya, /e/ sesi de /i/'ye dönmüştür. Büzüşmelerde ekte meydana gelen /i/'leşme, bazen /i:/ bazen de /i/ şeklinde olmuştur. 17 örnekte daralma görülmüştür. Daralmanın olmadığı örneğe rastlanmamıştır.

Daralanlar:

17 örnekte görülmüştür.

Ekte meydana gelen büzüşme sonucu oluşan /i:/ örnekleri: 4 örnek

arıyi:m	Erkek: isterseniz sizin için arıyi:m (AYN, 00.16.55)
arıyi:m	Kadın Sesi: arıyi:m, arıyi:m, arıyi:m, not aldıktan so:ra aramıya ne lüzum var (AYN, 00.16.58)
arıyi:m	Kadın Sesi: arıyi:m, arıyi:m, arıyi:m, not aldıktan so:ra aramıya ne lüzum var (AYN, 00.16.58)
arıyi:m	Kadın Sesi: arıyi:m, arıyi:m, arıyi:m, not aldıktan so:ra aramıya ne lüzum var (AYN, 00.16.58)

Ekte meydana gelen büzüşme sonucu oluşan /i/ örnekleri: 13 örnek

ba:lıyim	Erkek: ba:lıyim de oradan sorun (AYN, 00.19.48)
bekliyim	Edi: girin Fahriyi ba:layıverin, ben de burada Gülendamı bekliyim (EBT, 01.42.21)
diyim	Emeti Hatun: ne diyim evladım (ABD, 01.06.46)
sö:liyim	Ahmet: ister misin sana bu kitaptan bi masal sö:liyim (AH, 00.04.36)
sö:liyim	Aşır: sen yine inkar et...ben sö:liyci:mi sö:liyim de (YA, 00.08.53)
sö:liyim	Büdü: a:bi sana bişi: sö:liyim mi (EBT, 00.23.02)
sö:liyim	Gülsüm: merak oldıyse sö:liyim (ABD, 01.03.44)
sö:liyim	Kadın: bilmem ki ne sö:liyim (ŞK, 00.32.03)
sö:liyim	Keloğlan: nası sö:liyim babacım (KG, 00.07.00)
sö:liyim	Kör: sana bişi: sö:liyim mi (ŞK, 01.00.47)
söyliyim	Kadın: nasıl söyliyim (ŞK, 01.02.26)
yıkıyim	Yılmaz Ali: bana banyıyı gösterir misin, elimi

	yıkıyim (YA, 00.28.33)

1 örnekte büzüşme olmamıştır.

diyiyim	Ali: niye yalan diyiyim (ABD, 00.16.20)

Daralmayanlar:

Örneğe rastlanmamıştır.

Çokluk 2. Şahıs Eki'nde (- (y) In):

Çokluk 2. Şahıs Emir Eki, son sesi /a/ veya /e/ ünlüsü olan bir fiile bağlanırken araya giren /y/ sesi, fiil tabanındaki son ses olan /a/ veya /e/ sesini genellikle daraltmaktadır.

Daralanlar:

22 örnekte görülmüştür.

arıyın	Kadın Sesi: diyer numaralardan arıyın (AYN, 00.19.08)
atlıyın	Fidan: hemen bi otomobile atlıyın, da: taş (EBT, 00.50.48)
ba:lıyın	Kadın Sesi: telefonumu ba:lıyın (AYN, 00.27.31)
ba:şlıyın	Ahmet: kusurlarımı günahkarlı:ma ba:şlıyın (ŞK, 01.03.59)
ba:şlıyın	Kahveci: şaşkınlı:mı ba:şlıyın (KG, 00.04.24)
deniyin	Yılmaz Ali: isterseniz bi deniyin (YA, 01.17.50)
dinliyin	Fidan: dinliyin (EBT, 00.30.39)
harcıyın	Polyanna: biriktirdi:niz paraları artık kendi sıhhatiniz için harcıyın (POL, 00.06.56)
ilerliyin	Aşık biraz daha ilerliyin, köşesinde (EBT, 01.23.58)
ilerliyin	Aşık: biraz daha ilerliyin, bu sefer sa: (EBT, 01.23.56)
kapıyın	Fidan: kapıyı kapıyın (EBT, 00.28.40)
sö:liyin	Erkek : biraz yüksek sesle sö:liyin (AYN, 00.27.04)
sö:liyin	Kadın Sesi: Allah aşkına sö:liyin (AYN, 00.17.27)
sö:liyin	Kadın Sesi: sö:liyin (AYN, 00.17.19)
sö:liyin	Keloğlan: sö:liyin (KG, 00.35.31)
sö:liyin	Keloğlan: sö:liyin bakıyim (KG, 00.37.17)
sö:liyin	Keloğlan: sö:liyin bakıyim sizi kim öptü (KG,

	00.46.52)
sö:liyin	Nermin: yalnız sö:liyin ona...hayır , hiçbişi: sö:lemiyin (SB, 01.08.21)
sö:liyin	Prenses Ruhsar: sö:liyin saz başlasın (SB, 00.24.55)
söyliyin	Keloğlan: söyliyin bakalım (KG, 00.36.01)
tamamlıyın	Arabadaki Adam: oldu olucak şu işi tamamlıyın (EBT, 01.07.12)

1 örnekte /ü/ sesinin /i/'ye döndüğü görülmüştür.

yüriyin	Edi: hadi yüriyin bakalım (EBT, 00.49.49)

Daralmayanlar:

13 örnekte görülmüştür.

arayın	Fidan: hadi gidin...arayın, bulun (EBT, 00.48.03)
arayın	Fidan: hadi, ni yapıp yapın, arayın bulun...deli oluca:m (EBT, 00.48.25)
arayın	Savcı: bu kadının üstünü ve eşyalarını arayın (YA, 00.39.54)
arayın	Savcı: evin her tarafını arayın (YA, 00.38.58)
atlayın	Fidan: hadi çabuk, şimdi arabıya atlayın (EBT, 01.23.38)
atlayın	Fidan: hadi çabuk, şimdi arabıya atlayın (EBT, 01.23.27)
hazırlayın	Fidan: hemen bavulları hazırlayın, hadi yola koyulalım (EBT, 01.47.20)
kapayınız	Çin Veziri: gözlerinizi hörmetle kapayınız (KG, 00.47.11)
sö:leyin	Pinokyo: ö:leyse sö:leyin (PİN, 00.13.22)
sö:leyin	Pinokyo: sö:leyin...çok rica ederim (PİN, 00.14.24)
söyleyin	Keloğlan: fikrinizi söyleyin Çin Padişahı içün (KG, 01.14.04)
söyleyin	Keloğlan: fikrinizi söyleyin Hint Padişahı içün (KG, 01.12.55)
yakalayın	Arabadaki Adam: şurada ilerde iki maskara, biri erkek, biri kadın çocu:mu düşürttüler, koşun yakalayın (EBT, 01.05.32)

Çokluk 1. Şahıs Eki'nde (- (y) Allm):

/a/ ve /e/ sesiyle biten fiil tabanında son ünlünün darlaşması olarak karşımıza çıkmaktadır. Son sesi /a/ veya /e/ olan bir fiil, Çokluk 2. Şahıs

Eki'ne bağlanırken araya giren /y/ sesi, fiil tabanındaki son ses olan /a/ veya /e/ sesini 1 örnek istisna olmak üzere sistemli olarak daralmaktadır.

Daralanlar:

8 örnekte görülmüştür.

anlıyalım	Süleyman: bi güvendiyin varsa anlıyalım (MK, 00.14.57)
arıyalım	Edi: arıyalım (EBT, 01.25.30)
bekliyelim	Adam 6: daha bekliyelim mi (MK, 00.24.33)
dinliyelim	Prenses Ruhsar: şimdi de sesinizi ve eserlerinizi dinliyelim (SB, 00.21.29)
dinliyelim	Hoca: ö:le mi...ö:liyse dinliyelim (SB, 00.10.25)
geceliyelim	Tekin: izin ver burda geceliyelim baba (KG, 00.07.30)
hazırlıyalım	Şişman: açıp hazırlıyalım ya (SB, 00.09.18)
yakalıyalım	Hayriye: herifi yakalıyalım (YA, 00.58.02)

Daralmayanlar:

1 örnekte görülmüştür.

hazırlayalım	Zeki: yemi:mizi hazırlayalım (SB, 00.09.17)

1.2.1.1.2. Fiil Tabanı + /y/ Yardımcı Sesi + -AcAk Gelecek Zaman Eki (sıfat-fiil örnekleri dahil)

Toplam örnek sayısı: 65

Daralmanın rastlandığı örnek sayısı: 63

Daralmanın rastlanmadığı örnek sayısı: 2

/a/ ve /e/ ünlüsüyle biten fiil tabanı, /y/ sesiyle –AcAk ekine bağlanırken 2 örnek istisna olmak üzere sistemli bir şekilde daralmaktadır.

Daralanlar:

Kalın ve ince sıralı fiil tabanlarındaki son ünlüsü /a/ veya /e/ olan 63 örnekte daralma görülmüştür.

Kalın Sıralı: 20 örnek

İnce Sıralı: 43 örnek

anlıyca:nız	Fidan: sizin anlıyca:nız sahnede kuru kalabalık (EBT, 00.20.01)

anlıycak	Aysel: nası olsa Ali bu işte kabahatli olmadı:nı anlıycak (ABD, 01.04.56)
arıyaca:nız	Fidan: Gülendamı arıyaca:nız yerde (EBT, 01.10.26)
atlıycaksın	Edi: sordu: lafa bak...atlıycaksın peşinden (EBT, 01.27.07)
başlıyaca:nı	Çin Veziri: gidip geline merasimin başlıyaca:nı haber versin (KG, 00.56.09)
başlıycaksınız	Kahya: kabul ederseniz, çiftliye gidip derslere başlıycaksınız (SB, 00.36.00)
bekliyce:m	Jimmy: seni orda bekliyce:m (POL, 00.00.38)
bekliycek	Çete 1: bizimki onu yolda bekliycek...ondan so:ra da (ŞK, 00.31.47)
bekliycem	Jack: fakat yine bekliycem seni (POL, 00.06.51)
bekliyci:m	Aşır: ben burda yalnız mı bekliyci:m (YA, 00.32.00)
bekliyci:m	Nermin: orda ölümü bekliyci:m (SB, 01.08.00)
bekliyciz	Karşısındaki Adam: saat tam on iki...daha kaç saat bekliyciz (YA, 01.04.51)
besteliyci:m	Zeki: bu aşk şarkısını besteliyci:m (SB, 00.27.26)
deniyci:m	Öjeni'nin Babası: seni vurmakla deniyci:m (YA, 01.17.55)
diyceksiniz	Ahmet: burdan git diyceksiniz diy mi (ŞK, 01.00.59)
diycem	Ali: kız gel burıya, bak sana ne diycem (ABD, 00.15.33)
diyci:n	Aysel: bana bi diyci:n mi var Ali (ABD, 00.33.12)
diyicek	Emeti Hatun: hadi git bakalım o:lum Gülsüm ne diyicek (ABD, 01.08.11)
diyicekleri	Gülsüm'ün Babası: Aliyle babasının bize diyicekleri varmış (ABD, 00.59.57)
diyiceklerim	Aysel: sana diyiceklerim var...burda olmaz (ABD, 01.03.23)
diyicektim	Aysel: Aliye kutlu olsun diyicektim (ABD, 00.55.49)
diyici:m	Ali: yo, sana ne diyici:m olsun ki (ABD, 00.33.14)
diyici:mi	Aysel: diyici:mi demeden önce sana bişi: soruci:m Gülsüm (ABD, 01.03.34)
hatırlıycaksınız	Ahmet: demek ara sıra beni hatırlıycaksınız (ŞK, 00.24.30)

istiyci:m	Aşır: ne demek istiyci:m (YA, 00.08.22)
istiyci:m	Semra: sizden istiyci:m şey, do:rudan do:ruya (SB, 01.06.13)
istiyci:mi	Zeki: hatta Istanbula gitmek için babanızdan müsaade istiyci:mi Sunaya sö:ledim (SB, 01.11.23)
işliycek	Baba: yavrucak, bütün gün yata:nda çorap örücek, nakış işliycek di:ldi ya (AH, 00.03.30)
kollıyca:m	Süleyman: şö:le bi etrafı kollıyca:m (MK, 00.00.57)
kollıycaksın	Mürüvvet: neyi kollıycaksın (MK, 00.00.59)
oynıyca:z	Büdü: ne oynıyca:z (EBT, 01.11.07)
oynıycak	Fidan: ha:yır, bu oynıycak (EBT, 00.31.31)
oynıycak	Fidan: o Kabakçıyı oynıycak (EBT, 00.31.36)
ödiycek	Zeki: üç ay so:ra çiftlikten Istanbula dönünce bütün borçlarını ödiycek ve küçük nışanlısına verdiyi sözü (SB, 00.37.30)
ödiyci:m	Kadın Sesi: hem so:ra bana gönderici:niz kişiye de istedi:niz ücreti de ödiyci:m (AYN, 00.24.45)
ödiyci:m	Zeki: bilmem bu fedakarlı:nızı nasıl ödiyci:m (SB, 00.18.15)
ödiycim	Nermin: bu iyili:nizi nasıl ödiycim Hatice Teyze (SB, 01.05.15)
parçalıyci:m	Öjeni'nin Babası: çıkan kurşunla beynini parçalıyci:m (YA, 01.18.01)
sabahlıycak	Selim: ne o...yoksa sabahlıycak mısın (MK, 00.30.46)
sö:liyceklerim	Semra: size sö:liyceklerim var (SB, 01.17.56)
sö:liycez	Oduncu: ne yaptın...naptın...şimdi krala ne sö:liycez (AH, 00.07.55)
sö:liyci:m	Ahmet: sana bişi: sö:liyci:m (ŞK, 00.59.28)
sö:liyci:mi	Aşır: sen yine inkar et...ben sö:liyci:mi sö:liyim de (YA, 00.08.53)
sö:liyicektin	Ali'nin Babası: bişi: mi sö:liyicektin (ABD, 00.55.14)
söyli:ceklerimi	Hayriye: şimdi söyli:ceklerimi hemen not edin (YA, 01.26.14)
söyliycekler	Zeki: çiftliktekiler şimdi neler söyliycekler (SB, 01.19.07)
söyliycem	Ahmet: bu akşam da size, kaygı,tasa nedir bilmiyen, bahtiyar bir adamın masalını söyliycem (AH, 00.08.44)
söyliycem	Polyanna: o şimdi nolucak...ona ne söyliycem (POL, 00.02.59)

söyliyceymi	Polyanna: Cimiye ne söyliyceymi düşünüyordum (POL, 00.02.14)
söyliyci:m	Büdü: ha:yır, ben söyliyci:m (EBT, 01.10.04)
söyliyci:m	Edi: hayır canım, dur bak ben söyliycim (EBT, 01.10.03)
söyliyci:m	Edi: sen sus, ben söyliyci:m (EBT, 01.10.06)
toplıycakmış	Kadın: başka yerlerden de para toplıycakmış (ŞK, 00.23.19)
yarıycak	Çepetto: onlar işimize yarıycak (PİN, 00.10.50)
yiyice:m	Pinokyo: hayır...yiyice:m (PİN, 00.10.26)
yiyicek	Ahmet: sen keman çalacak kadar büyüdün ama, babanın elinden tereya:lı ekmek yiyicek kadar küçüksün hala (ŞK, 00.07.59)
yiyicek	Çepetto: evde yiyicek başka bir şey yok (PİN, 00.10.20)
yiyicek	İç Spiker: fakat yiyicek bir tek lokma ekmek bile bulamadı (PİN, 00.06.30)
yiyiceksiniz	Çete 2: meşhur alabalıklarından yiyiceksiniz (ŞK, 00.26.50)
zorlıycak	Gülsüm: ben seni zorlıycak di:lim a (ABD, 00.26.45)

3 örnekte /a/ ünlüsünün darlaştıktan sonra inceldiği görülmüştür.

anliyci:n	Keloğlan:senin anliyci:n, biz Allahın iki serserisiyiz (KG, 00.06.53)
napiciyiz	Edi: peki napiciyiz, nolacak damda (EBT, 00.08.06)
tamamliyca:z	Ali: bu akşam muamiliyi tamamliyca:z (MK, 00.51.51)

Daralmayanlar:

2 örnekte görülmüştür.

diyeceklerimiz	Ali'nin Babası: nikaha gitmeden evvel, diyeceklerimiz var (ABD, 00.59.36)
diyecektin	Ali'nin Babası: Aysele bişiy mi diyecektin (ABD, 00.57.04)

-AcAk ekinin kendi içindeki ses hadiseleri, tezimizin Gelecek Zaman Eki başlıklı bölümünde ayrıca ve detaylıca incelenmiştir. Bu kısımda yaptığımız inceleme, /y/ sesiyle alakalı olan değişimleri kapsamaktadır.

1.2.1.1.3. Fiil Tabanı + /y/ Yardımcı Sesi + -An Sıfat-Fiil Eki

Toplam örnek sayısı: 24

Daralmanın rastlandığı örnek sayısı: 21

Daralmanın rastlanmadığı örnek sayısı: 3

/a/ ve /e/ ünlüsüyle biten fiil tabanı, /y/ sesi ile, –An sıfat-fiil ekine bağlanırken, 3 örnek dışında sistemli olarak daralma görülmüştür.

Daralanlar:

21 örnekte görülmüştür.

arıyan	Karşısındaki Adam: arıyan hiç kimse yok (YA, 00.52.41)
arıyan	Öjeni'nin Babası: beni arıyan oldu mu (YA, 00.52.38)
başlıyan	Aşır: bu takımın oyniyle başlıyan (YA, 00.04.13)
başlıyan	Hayriye: ismi haylan başlıyan bir sürü insan var (YA, 00.46.42)
başlıyan	Savcı: hayla başlıyan bir isim daha (YA, 00.41.12)
benziyen	Ahmet: vagondaki o karınca duasına benziyen rakkamlarla (ŞK, 00.24.35)
boşıyan	Hint Padişahı: kızlarımızı birer birer boşıyan bu kahveci parçasının, bir çoban kızıyle evlendiyi haber alındı (KG, 00.49.48)
dinliyen	Yılmaz Ali: dinliyenden mi sö:liyen, sö:liyenden mi dinliyen, biri ötekinden (YA, 00.07.19)
dinliyenden	Yılmaz Ali: dinliyenden mi sö:liyen, sö:liyenden mi dinliyen, biri ötekinden (YA, 00.07.19)
dinliyenlerim	Anlatan: küçük dinliyenlerim (AH, 00.00.38)
dinliyenlerimiz	Sunucu: günaydın küçük dinliyenlerimiz (PİN, 00.00.39)
gözetliyen	Hayriye: gazinoda Öjeniyi gözetliyen adam (YA, 00.21.47)
istiyen	Aysel: o, hapse giderken bile, kendine varmak istiyen bir kadın bulundu:nu sanıcak, sevinicek...ondan so:ra iş meydana çıkar, hemen dü:n yaparsınız (ABD, 01.05.12)
istiyen	Gülsüm: aramızın düzelmesini istiyen birisi (ABD, 01.08.50)
istiyen	Süleyman: ayıbettin...senden para istiyen oldu mu...sen orasına karışma (MK, 00.49.23)

istiyen	Süleyman: senden para istiyen erkiye yuf olsun (MK, 00.29.31)
istiyenler	Aysel: beni bu halimlen de istiyenler bulunurmuş (ABD, 00.17.12)
sö:liyen	Cırcır Böceği: ben lakırdı sö:liyen cırcır böceyiyim (PİN, 00.03.49)
sö:liyen	Yılmaz Ali: dinliyenden mi sö:liyen, sö:liyenden mi dinliyen, biri ötekinden (YA, 00.07.19)
sö:liyenden	Yılmaz Ali: dinliyenden mi sö:liyen, sö:liyenden mi dinliyen, biri ötekinden (YA, 00.07.19)
yaşıyan	Polyanna: gökkuşa:nda yaşıyan bir insan sıcak ve so:a (POL, 00.11.12)

Daralmayanlar:

3 örnekte görülmüştür.

anlayanlara	Zeki: ancak musıkiden anlayanlara dinletebilirim (SB, 00.24.11)
ça:layan	Zeki: gönlümün ça:layan muhabbetini (SB, 00.47.44)
karşılayan	Zeki: karşılayan Faik Paşa, çok babacan (SB, 00.46.55)

1.2.1.1.4. Fiil Tabanı + /y/ Yardımcı Sesi+ Zarf-Fiil Ekleri

Toplam örnek sayısı: 25

Daralmanın rastlandığı örnek sayısı: 15

Daralmanın rastlanmadığı örnek sayısı: 10

Zarf-fiil eklerindeki daralma, ekin kendisinde değil, eklendiği fiil tabanındaki son ses olan /a/ veya /e/ sesinde görülmüştür. -ArAk, -Ip, -IncA, -All zarf-fiil eklerini, /a/ ve /e/ ünlüsüyle biten fiil tabanına bağlamak için araya giren /y/ sesi, fiil tabanındaki son ses olan /a/ veya /e/ ünlüsünü daraltmaktadır.

Daralanlar:

16 örnekte görülmüştür.

-IncA ekinde:

4 örnekte görülmüştür. Fiil tabanı ünlüyle bitiyorsa, -IncA eki /y/ yardımcı sesinden sonra gelir. Bu durumda daralma, fiil tabanının son ünlüsünde görülür.

anlıyınca	İç Spiker: açla: mahkum oldu:nu anlıyınca

	(PİN, 00.06.35)
yiyince	Ali: yumru: yiyince bi an donakaldı (MK, 00.43.36)

Fiil tabanı ünsüzle bitiyorsa, -IncA eki doğrudan gelir. Ancak fiil tabanına eklenen zarf-fiil eki yönelme hali eki alıyorsa zarf-fiil ekinin son ünlüsünde (/a/ veya /e/) daralma görülür.

çıkıncıya	Ali'nin Babası: bu iş tamamen meydana çıkıncıya kadar, nikahı birkaç gün geri atalım (ABD, 01.01.33)
gelinciye	Zehra: ben gelinciye kadar kimseyle görüştürme (MK, 00.01.26)

-Ip ekinde:

8 örnekte görülmüştür. Fiil tabanı /a/ ve /e/ ünlüsüyle bitiyorsa, -Ip ekine bağlanmak için araya giren /y/ sesi daralmaya yol açar.

eliyip	Büdü: aman a:biy,çok ince eliyip sık dokuyorsun (EBT, 01.26.08)
eliyip	Keloğlan: ben o zaman hiç ince eliyip sık dokur miydim (KG, 00.39.04)
havlıyıp	Anne: niye havlıyıp duruyo bö:le (ŞK, 00.13.48)
işliyip	Ali'nin Babası: ama daha bu cinayeti Alinin işliyip işlemedi: belli olmadı (ABD, 01.01.28)
kapıyıp	Tekin: kapıyı kapıyıp gelsene burıya (KG, 00.09.31)
toparlıyıp	Aşık: en son kalan iki adam da dekorları toparlıyıp götürdüler (EBT, 01.50.01)
yakalıyıp	Aşık: nihayet herifi yakalıyıp astılar (EBT, 01.34.30)
yıkıyıp	Pinokyo: ben yıkıyıp kabukları da yerim (PİN, 00.10.43)

-ArAk ekinde:

2 örnekte görülmüştür. Fiil tabanı /a/ ve /e/ ünlüsüyle bitiyorsa, -ArAk ekine bağlanmak için araya giren /y/ sesi daralmaya yol açar.

fısıldıyarak	Ahmet: fısıldıyarak bişiy (ŞK, 00.31.57)
titriyerek	Tilki: bundan dolayı so:ktan titriyerek (PİN, 00.13.34)

-All ekinde:

1 örnekte görülmüştür. Fiil tabanı /a/ ve /e/ ünlüsüyle bitiyorsa, -All ekine bağlanmak için araya giren /y/ sesi daralmaya yol açar.

görmiyeli	Hoca: sen anlat bakıyim...seni görmiyeli neler yaptın (SB, 00.10.19)

Daralmayanlar:

10 örnekte görülmüştür.

-IncA ekinde:

dönünceye	Polyanna: sizi dönünceye kadar yalnız bırakıca:ma çok müteessirim (POL, 00.05.02)
gelinceye	Çete 1: biz gelinceye kadar burdan bi yere kıpırdama (ŞK, 00.49.14)
kapanıncaya	Çete 2: şey...mesele kapanıncaya kadar elimizin altında (ŞK, 00.50.43)
ölünceye	Büdü: bu sefer öyle bişi: buluci:m ki aklımdan, bu iyiliyimi ölünceye kadar unutmıycaksın (EBT, 01.04.09)

-Ip ekinde:

arayıp	Erkek: biraz so:ra arayıp ba:lasam olmaz mı (AYN, 00.19.12)
deyip	Adam: elin deyip de ayıramaz mıydın (MK, 00.03.57)
kapayıp	Çin Veziri: aynı saatte kahvesini kapayıp evine gidiyor (KG, 00.29.33)
kucaklayıp	Çete 1: biri size saldırırken öteki hemşireyi ve çantayı kucaklayıp kaçmış (ŞK, 00.47.59)
sö:leyip	Tekin: karımın yalan sö:leyip sö:lemedi:ni ö:renmek istiyorum (KG, 00.34.57)
tarayıp	Polyanna: bir defa da onun saçlarını tarayıp, asık yüzünü güldürmeye muaffak oldu:m ve saçlarına bir gül taktı:m sırada, Doktor Çıltının onu bu haliyle pencereden gördü: zaman olmuştu (POL, 00.08.19)

1.2.1.1.5. Fiil Tabanı + /y/ Yardımcı Sesi + -lş, - lcı Fiilden İsim Yapım Ekleri

Toplam örnek sayısı: 4

Daralmanın rastlandığı örnek sayısı: 4

Daralmanın rastlanmadığı örnek sayısı: 0

-lş, - lcl fiilden isim yapım eklerinden yapılan isimlerde /y/ sesinin daraltıcı özelliğinin etkisi görülmüştür.

Daralanlar:

4 örnekte görülmüştür.

anlıyışlı	Büdü: çok anlıyışlı kız bu (EBT, 01.22.07)
anlıyışlı	Edi: çünkü bu çok anlıyışlı bi kız (EBT, 01.21.45)
dinliyicimizin	Sunucu: adlı bir dinliyicimizin gönderdiyi bilmeciyi okuyorum (POL, 00.18.25)
dinliyicimizin	Sunucu: adlı bir dinliyicimizin gönderdiyi, Radyo Çocuk Saati adlı şiiri (POL, 00.17.45)

Daralmayanlar:
Örneğe rastlanmamıştır.

1.2.1.1.6. Fiil Tabanı + /y/ Yardımcı Sesi + Yeterlik Fiili

Toplam örnek sayısı: 5

Daralmanın rastlandığı örnek sayısı: 3

Daralmanın rastlanmadığı örnek sayısı: 2

/a/ ve /e/ ünlüsüyle biten fiil tabanı, /y/ sesiyle, yeterlik fiiline bağlanırken, bazen daralmaktadır. Bu daralma olurken, kalın sıralı fiil tabanlarındaki /a/ sesi /ı/'ya; ince sıralı fiil tabanlarındaki /e/ sesi de /i/'ye döner.

Daralanlar:

3 örnekte görülmüştür.

a:lıyabilsem	Ahmet: keşke ben de a:lıyabilsem (ŞK, 01.05.40)
sö:liyebilirim	Tilki: fakat sana sö:liyebilirim (PİN, 00.14.23)
yaşıyabilirim	Aysel: gayri yaşıyabilirim (ABD, 00.17.08)

Daralmayanlar:

2 örnekte görülmüştür.

a:layabilsem	Ahmet: a:layabilsem (ŞK, 01.05.47)
yürüyebilmek	Polyanna: yürüyebilmek ne güzel şey (POL, 00.16.17)

1.2.1.1.7. Fiil Tabanı + Şart Eki + /y/ Yardımcı Sesi

Toplam örnek sayısı: 14

Daralmanın rastlandığı örnek sayısı: 8

Daralmanın rastlanmadığı örnek sayısı: 6

Fiil tabanına eklenen şart eki, /y/ sesiyle birleşirken çoğunlukla daralmaktadır.

Daralanlar:

8 örnekte görülmüştür.

dinlesiydim	Pinokyo: onun sö:lediklerini dinlesiydim şimdi bunlar başıma gelmiycekti (PİN, 00.08.27)
duyursıydın	Gülsüm'ün Babası: keşke bize bunları dünden duyursıydın (ABD, 01.01.02)
getirsiydim	Ali: sana Ayseli gelin getirsiydim ne derdin (ABD, 01.05.56)
görebilsiydi	Poly Teyze: sa: olsaydı da kızının bu halini görebilsiydi (POL, 00.09.53)
olsıydı	Polyanna: ya Misis Sinovunki gibi olsıydı (POL, 00.06.08)
versiydi	Çete 1: versiydi eyer (ŞK, 00.44.34)
versiydi	Çete 2: canım versiydi eyer, evvela burdan tahkikat (ŞK, 00.44.35)

Kalın sıralı olduğu halde 1 örnekte, şart ekindeki /a/ sesi /ı/'ya; /ı/ sesi de daha sonra incelerek /i/'ye dönmüştür.

katlansiydiniz	Keloğlan: nolurdu, içinizden biriniz de bana varmak için şö:le ufacık bi zahmete katlansiydiniz (KG, 00.39.01)

Daralmayanlar:

6 örnekte olmuştur.

deseydi	Zehra: sö:lesene, peki deseydi nolucaktı (MK, 00.41.18)
bilseydim	Ali: bilseydim ça:rmazdım (ABD, 00.06.43)
olsaydı	Poly Teyze: sa: olsaydı da kızının bu halini

	görebilsiydi (POL, 00.09.53)
olsaydım	Polyanna: büsbütün kimsesiz olsaydım (POL, 00.06.38)
verseydik	Aşır: keşke polise haber verseydik (YA, 00.21.06)
yazsaydın	Selim: yazsaydın gelir seni beklerdim (MK, 00.04.52)

1.2.1.1.8. Fiil Tabanı + Fiilden Fiil Yapım Eki (-mA- olumsuzluk eki) + /y/ Yardımcı Sesi+ Emir Eki

Toplam örnek sayısı: 46

Daralmanın rastlandığı örnek sayısı: 36

Daralmanın rastlanmadığı örnek sayısı: 10

Fiil tabanından sonra gelen –mA- olumsuzluk eki, teklik 1. şahıs, çokluk 1. ve 2. şahıs eklerine bağlanırken /y/ sesinin etkisiyle genellikle daralır. Bu tip örneklerde daralma tamamen –mA- ekinde olmaktadır.

Çokluk 2. Şahıs Eki'nde:

Kalın ya da ince sıralı fiil tabanlarına gelen –mA- olumsuzluk ekindeki /a/ veya /e/ sesi daralarak /ı/ veya /i/'ye döner.

Daralanlar:

22 örnekte görülmüştür.

anlamıyın	Nermin: hayır,hayır,yanlış anlamıyın (SB, 01.06.33)
bozmıyın	Zeki: odasını bozmıyın (SB, 01.13.50)
demiyiniz	Kral: sakın bu sahanın kapa:nı kaldırıyim demiyiniz (AH, 00.06.29)
durmıyın	Nermin: hadi durmıyın (SB, 00.16.16)
etmiyin	Edi: yani hiç merak etmiyin (EBT, 00.26.09)
etmiyin	Hoca: telaş etmiyin...telaş etmiyin (SB, 00.12.43)
etmiyin	Hoca: telaş etmiyin...telaş etmiyin (SB, 00.12.43)
etmiyin	Polyanna: siz merak etmiyin (POL, 00.04.53)
kaçırmıyın	Savcı: siz kızla Çamuru gözden kaçırmıyın (MK, 00.00.33)
kalmıyın	Aysel: yolunuzdan kalmıyın...hadi güle güle (ABD, 00.56.12)
kalmıyın	Zehra: geç kalmıyın ama (MK, 00.34.43)

kesmiyin	Nermin: ümidinizi kesmiyin (SB, 00.26.03)
reddetmiyin	Polyanna: düşünmeden reddetmiyin Mistır Cek (POL, 00.14.16)
sinirlenmiyin	Zayıf: sinirlenmiyin Gülfem Hanım (SB, 00.07.08)
sö:lemiyin	Nermin: yalnız sö:liyin ona...hayır,hiçbişi: sö:lemiyin (SB, 01.08.21)
şaşırtmıyın	Edi: durun yauv, şaşırtmıyın beni (EBT, 00.49.36)
üzülmiyin	Nermin: üzülmiyin (SB, 00.26.00)
üzülmiyin	Polyanna: üzülmiyin teyzecim (POL, 00.09.16)
üzülmiyin	Polyanna: siz üzülmiyin (POL, 00.07.19)
vermiyin	Kadın: sakın polise haber vermiyin dedi (ŞK, 00.45.32)
yapmıyın	Fidan: bana sormadan bişey yapmıyın demedim mi size (EBT, 01.30.55)

1 örnekte, emir ekindeki /ı/ sesinin incelerek /i/'ye döndüğü görülmüştür.

aldırmıyin	Çete 1: aldırmıyin (ŞK, 00.47.50)

Daralmayanlar:

10 örnekte görülmüştür.

bakmayın	Satıcı: ucuzlu:na bakmayın (SB, 00.32.13)
bakmayın	Zeki: kusuruma bakmayın (SB, 00.26.14)
çıldırtmayın	Fidan: çıldırtmayın beni (EBT, 00.48.05)
etmeyin	Ahmet: sona, sinemaya gitmeyi de ihmal etmeyin (ŞK, 00.11.30)
etmeyin	Fidan: Fahrinin kızı kaçırmasına müsade etmeyin (EBT, 00.31.16)
etmeyin	Fidan: kavga etmeyin canım (EBT, 00.30.14)
kımıldamayın	Çin Veziri: sakın yerinizden kımıldamayın (KG, 01.10.12)
reddetmeyin	Polyanna: Mistır Cek, nolur beni reddetmeyin (POL, 00.14.04)
sö:lemeyin	Zeki: onun hakkında bana hiç bişiy sö:lemeyin (SB, 01.19.57)
üzülmeyin	Polyanna: fakat üzülmeyin Mistır Cek (POL, 00.13.01)

Teklik 1. Şahıs Eki'nde:

Bu tip örneklerde darlaşma, sadece –mA- olumsuzluk ekinde değil, emir ekinde de olabilmektedir. Bu daralmalar, büzüşmeye kadar gidebilmektedir.

Bu örneklerde, ince sıralı fiil tabanı ve eklerin yanı sıra, kalın sıralı fiil tabanı ve eklerde de daralma, incelmeye dönebilmektedir. (Örn: başlamıyim, bozmiyim, ıslanmiyim, kalmiyim) Daralmanın olmadığı örneğe rastlanmamıştır.

Daralanlar:

7 örnekte olmuştur.

başlamıyim	Çete 1: başlamıyim senden de (ŞK, 01.05.16)
bozmiyim	Süleyman: naber dedik, bozmiyim şimdi keyfinizi (MK, 00.20.53)
etmiyim	Hayriye: acele etmiyim de beni gene atlat ö:le mi (YA, 00.47.34)
geciktirmiyim	Zeki: sizi geciktirmiyim...smokini çıkariyim (SB, 00.26.24)
görmiyim	Süleyman: bi daha askıntı oldu:nu görmiyim senin (MK, 00.29.09)
ıslanmiyim	Büdü: a:biy iyi düşün...eyer renk tutmuyorsa boşuna ıslanmiyim (EBT, 01.27.26)
kalmiyim	Zehra: hadi ben geç kalmiyim çocuklar...Viran Babayı kızdırmıyalım (MK, 00.34.40)

Daralmayanlar:

Örneğe rastlanmamıştır.

Çokluk 1. Şahıs Eki'nde:

Kalın ya da ince sıralı fiil tabanlarına gelen –mA- olumsuzluk ekindeki /a/ veya /e/ sesi daralarak /ı/ veya /i/'ye döner.

Daralanlar:

7 örnekte görülmüştür.

çıkmıyalım	Büdü: a:biy, içerden çıkmıyalım, dışardan çıkalım (EBT, 00.08.34)
gecikmiyelim	Aşık: ama fazla gecikmiyelim...çünkü Fahri, Gülendamı bu gece meçhul bir semte kaçırıcak (EBT, 01.33.07)
kaçırmıyalım	Çığırtkan:buyrun beyler...acele edelim, varyetiyi kaçırmıyalım...buyrun buyrun içeri buyurun (MK, 00.11.30)
kaçırmıyalım	Edi: çabuk geriye, kaçırmıyalım (EBT,

	01.00.45)
kesmiyelim	Büdü: ümidimizi kesmiyelim a:biy (EBT, 01.03.15)
kızdırmıyalım	Zehra: hadi ben geç kalmiyim çocuklar...Viran Babayı kızdırmıyalım (MK, 00.34.40)
uzatmıyalım	Keloğlan: lafı fazla uzatmıyalım, Çin Veziri, Ali Cengiz oyun göstericekti (KG, 01.14.23)

Daralmayanlar:

Örneğe rastlanmamıştır.

1.2.1.1.9. Fiil Tabanı + Fiilden Fiil Yapım Eki (-mA- olumsuzluk eki) + /y/ Yardımcı Sesi + Gelecek Zaman Eki (sıfat-fiil örnekleri dahil)

Toplam örnek sayısı: 44

Daralmanın rastlandığı örnek sayısı: 44

Daralmanın rastlanmadığı örnek sayısı: 0

Fiil tabanına gelen –mA- olumsuzluk eki, /y/ sesiyle, –AcAk ekine bağlanırken sistemli bir şekilde daralır.

Daralanlar:

44 örnekte görülmüştür.

affedilmiyceksiniz	Oduncu: yasak olan bi şey yaptı:nız için affedilmiyceksiniz (AH, 00.08.17)
alamıyca:nız	Zeki: fakat bütün servetinizle satın alamıyca:nız bi şarkıcı (SB, 01.20.25)
ayrılmıycaktın	Zehra: hani benden hiç ayrılmıycaktın (MK, 01.01.23)
ayrılmıyci:m	Kadın: artık senden hiç ayrılmıyci:m (ŞK, 00.50.06)
bulamıycaktır	Nermin: beni arasa da bulamıycaktır (SB, 01.07.58)
çekmiyceksiniz	Kral: bugünden so:ra hiç sıkıntı çekmiyceksiniz (AH, 00.06.08)
çıkmıyca:m	Pinokyo: başımdan geçenlerden sora, artık sözünden hiç dışarı çıkmıyca:m (PİN, 00.11.31)
demiyceksin	Aysel: sen ona hiç bişi: demiyceksin (ABD, 01.04.59)
edemiyci:m	Kadın Sesi: daha fazla tahammül edemiyci:m (AYN, 00.20.16)

gelemiyceksiniz	Polyanna: hem öyle yemekleri için artık kasabaya gelemiyceksiniz (POL, 00.07.01)
gelmiycek	Ahmet: gelmiycek (ŞK, 00.30.47)
gelmiycek	Anne: hayır yavrum...ha:yır hiç gelmiycek (ŞK, 00.53.53)
gelmiycek	Süavi: sen gelmiycek misin baba (ŞK, 00.08.32)
gelmiycek	Zeki: artık hiç gelmiycek mi dersiniz (SB, 01.13.26)
gelmiycekti	Pinokyo: onun sö:lediklerini dinlesiydim şimdi bunlar başıma gelmiycekti (PİN, 00.08.27)
gelmiyecek	Hatice: şayet aybaşına kadar gelmiyecek olursa, odıyı başkasına kiraya vermiye mecbur oluca:m (SB, 01.13.43)
gitmiyceksin	Çepetto: şuıya otur da bana söz ver, bir daha habersiz bir yere gitmiyceksin (PİN, 00.10.01)
göremiyciyi	Fahri: hiç kimsenin göremiyciyi bir yere kaçıraca:m (EBT, 01.34.01)
güdemi:ci:m	Ahmet: ben bu deviyi güdemi:ci:m artık (ŞK, 01.04.05)
kaçırmıycaksın	Aysel: benlen konuştu:nu a:zından kaçırmıycaksın (ABD, 01.05.05)
kaçmıyca:m	Pinokyo: söz veriyorum babacım...evden kaçmıyca:m ve okula gidici:m (PİN, 00.11.10)
kaçmıyca:m	Pinokyo: söz veriyorum babacım...itaat edicim ve evden kaçmıyca:m (PİN, 00.10.08)
kalamıyci:mi	Zeki: bu hadiseden sora burda kalamıyci:mi takdir edersiniz (SB, 01.20.35)
kurtulamıyacaksın	Fahri: bu pençelerimden artık kurtulamıyacaksın (EBT, 00.17.19)
olmıycak	Ali: ö:le olmıycak bi işti ki bu (MK, 00.31.17)
olmıycak	Fahri: hiç kimse sana sahibolmıycak (EBT, 01.42.04)
olmıycak	Kral: bir dediyiniz iki olmıycak (AH, 00.06.15)
olmıycak	Zehra: sen yanımda olmıycak mısın (MK, 00.50.27)
sı:mıycak	İç Spiker: ele avuca sı:mıycak kadar (PİN, 00.02.21)
sıkılmıycak	Ali: canın sıkılmıycak mı Karamürselde (MK, 00.50.25)
susmıyca:m	Cırcır Böceği: susmıyca:m (PİN, 00.04.55)
unutamıyca:m	Zeki: bu iyili:nizi unutamıyca:m (SB,

	00.16.19)
unutmıycaksın	Büdü: bu sefer öyle bişi: buluci:m ki aklımdan, bu iyiliyimi ölünceye kadar unutmıycaksın (EBT, 01.04.09)
vermiycekti	Büdü: a:biy, bu Kabakçı bö:le cevap vermiycekti...bu adama noldu (EBT, 00.43.01)
vermiyci:m	Kadın Sesi: ama cevap vermiyci:m, evet vermiyci:m (AYN, 00.18.11)
vermiyci:m	Kadın Sesi: ama cevap vermiyci:m, evet vermiyci:m (AYN, 00.18.11)
vermiyci:m	Kadın Sesi: sabaha kadar çalsa, gene cevap vermiyci:m (AYN, 00.18.15)
yanılmıyca:m	Süavi: bu akşam hiç yanılmıyca:m (ŞK, 00.03.46)
yapmıyca:m	Pinokyo: hakkın var babacım...fakat bir daha yapmıyca:m (PİN, 00.09.34)
yapmıycaksın	Ali: sen bişe yapmıycaksın (MK, 01.01.17)

Toplam 26 adet olan kalın ek örneklerinden 4 tanesi inceltilerek söylenmiştir.

bakamiyci:m	Kadın Sesi: daha do:rusu çok hasta ve sinirli oldu:m için kalkıp bakamiyci:m (AYN, 00.19.43)
çıkmiyciyim	Kiracı Kadın: çatlasan da çıkmiyciyim (EBT, 00.12.51)
inanmiyca:nı	Ali: inanmiyca:nı biliyordum (MK, 01.00.38)
unutmiyci:m	Aysel: sa:ol Ali...bu geceyi ömrümün sonuna dek unutmiyci:m (ABD, 00.17.24)

Daralmayanlar:

Örneğe rastlanmamıştır.

1.2.1.1.10. Fiil Tabanı + Fiilden Fiil Yapım Eki (-mA- olumsuzluk eki) + /y/ Yardımcı Sesi + -An Sıfat-Fiil Eki

Toplam örnek sayısı: 12

Daralmanın rastlandığı örnek sayısı: 12

Daralmanın rastlanmadığı örnek sayısı: 0

-mA- olumsuzluk ekini almış olan bir fiil, -An sıfat-fiiline bağlanırken araya giren /y/ sesi, olumsuzluk ekinin son sesinde daralmaya yol açar.

Daralanlar:

12 örnekte görülmüştür.

beklenmiyen	Aşır: beklenmiyen bu gol üzerine (YA, 00.03.45)
bilmiyen	Ahmet: bu akşam da size, kaygı,tasa nedir bilmiyen, bahtiyar bir adamın masalını sö:liycem (AH, 00.08.44)
bilmiyen	Ahmet: ömründe tasa nedir bilmiyen bir adam bulur da, onun gömleyini krala giydirirseniz (AH, 00.09.07)
çıkmıyan	Çin Padişahı: çıkmıyan ne (KG, 00.58.03)
dinlemiyenlerin	İhtiyar: evden kaçanların ve ana baba sözü dinlemiyenlerin hali işte böyle olur (PİN, 00.08.07)
etmiyen	Aşır: oyundan netice temin etmiyen bir sürü kombinazon (YA, 00.04.00)
evlenmiyen	Keloğlan: yıllarca kadın şerrine lanet edip te evlenmiyen (KG, 00.33.11)
gidilmiyen	Selim: gidilmiyen bu gün, gene gelicek...ya:rın sabah erkenden gene yola, hep bö:le (MK, 00.57.46)
olmıyan	Çin Padişahı: ona layık olmıyan ülkeyi (KG, 01.13.24)
olmıyan	Oduncu: kendimize ait olmıyan işlere karışmak yok (AH, 00.07.25)
olmıyan	Öjeni'nin Babası: hiçbir memlekette ma:lup olmıyan sırtımı (YA, 01.27.18)
yanılmıyan	Ahmet: dünyada her şey, her saadet, yanılmıyan hesapların üstüne dayanır (ŞK, 00.06.11)

Daralmayanlar:

Örneğe rastlanmamıştır.

1.2.1.1.11. Fiil Tabanı + Fiilden Fiil Yapım Eki (-mA- olumsuzluk eki) + /y/ Yardımcı Sesi + Zarf-Fiil Eki

Toplam örnek sayısı: 6

Daralmanın rastlandığı örnek sayısı: 6

Daralmanın rastlanmadığı örnek sayısı: 0

-mA- olumsuzluk ekini almış bir fiil tabanı, zarf-fiile bağlanırken araya giren /y/ sesi, olumsuzluk ekinin son sesinde daralmaya yol açmaktadır. Söz konusu daralma bütün örneklerde görülmektedir.

Daralanlar:
6 örnekte görülmüştür.

-ArAk ekinde:

aldırmıyarak	İç Spiker: bütün bunlara aldırmıyarak dışarıya çıkmıya (PİN, 00.07.00)
istemiyerek	Ali: içerde yattı:m müddet, istemiyerek öldürdüyüm adamın (MK, 00.43.33)
istemiyerek	Zehra: istemiyerek olmuş o iş (MK, 00.55.44)

-Ip ekinde:

kaçmıyıp	Ali: kaçmıyıp da napıcaktım (MK, 01.01.04)

-IncA ekinde:

çıkarmıyınca	Zehra: ses çıkarmıyınca hakkımda neler (MK, 00.33.30)
vermiyince	Baba: vermiyince vermez (AH, 00.02.56)

Daralmayanlar:
Örneğe rastlanmamıştır.

1.2.1.1.12. Fiil Tabanı + Fiilden Fiil Yapım Eki (-mA- olumsuzluk eki) + Şart Eki +/y/ Yardımcı Sesi

Toplam örnek sayısı: 8
Daralmanın rastlandığı örnek sayısı: 6
Daralmanın rastlanmadığı örnek sayısı: 2
Şart kipinin hikayesinin olumsuz çekiminde, –sa şart ekinin hikâye ekiyle ekleşmesiyle ortaya çıkan /y/ ünsüzü, şart ekinin son sesinde daralmaya yol açmaktadır.

Daralanlar:

6 örnekte görülmüştür.

olmasıydı	Polyanna: eyer böyle olmasıydı (POL, 00.13.06)
olmasıydınız	Arabadaki Adam: eyer siz olmasıydınız, karım neler çekicekti (EBT, 01.06.23)
olmasıydınız	Nermin: siz de olmasıydınız (SB, 01.05.17)
yapmasıydın	Şişman: keşki bunu yapmasıydın (SB, 00.09.11)

Daralma olan örneklerde, şart ekinin ünlüsünün 2 yerde inceldiği görülmüştür.

olmasiydi	Arabadaki Adam: eyer bunlar olmasiydi, bizim halimiz nolucaktı (EBT, 01.06.55)
olmasiydin	Hayriye: eyer sen olmasiydin, şimdi beni deliye tıkmışlardı (YA, 00.45.51)

Daralmayanlar:

2 örnekte görülmüştür.

geçirmeseydim	Edi: a:biy ben küfeyi geçirmeseydim (EBT, 00.19.52)
sevmeseydim	Gülsüm: sevmeseydim onlan evlenmeye kalkışır mıydim (ABD, 01.03.47)

1.2.1.1.13. Fiil Tabanı + /y/ Yardımcı Sesi + - AmA- Olumsuzluk Eki

Toplam örnek sayısı: 17

Daralmanın rastlandığı örnek sayısı: 16

Daralmanın rastlanmadığı örnek sayısı: 1

Ünlü ile biten bir fiilden sonra –AmA- olumsuz yeterlik fiili geldiğinde /y/ yardımcı sesinin tesiriyle, fiil tabanının son sesindeki geniş ünlü daralır.

Daralanlar:

16 örnekte olmuştur.

anlıyamadım	Büdü: a:biy, merak içindeyim...noldu anlıyamadım (EBT, 01.05.01)
anlıyamadım	Hatice: noldu:nu bir türlü anlıyamadım (SB, 01.12.57)
anlıyamadım	Jack: anlıyamadım (POL, 00.13.55)

anlıyamaz	Büdü: tabi anlıyamaz (EBT, 01.09.58)
ba:lıyamıyorum	Zeki: kravatımı ba:lıyamıyorum (SB, 00.17.30)
bulamasıydın	Selim: ya beni bulamasıydın (MK, 00.04.55)
düşünemiyiz	Ali: artık bunları düşünemiyiz (MK, 01.01.32)
edilemiyen	Çete 1: teşhis edilemiyen bir veznedar (ŞK, 00.42.10)
göremiyenlere	Büdü: a:biy, burnunn ucundakileri göremiyenlere ne derler (EBT, 01.26.17)
hatırlıyamıyorum	Ali: hatırlıyamıyorum bi türlü burasını (ABD, 00.58.01)
hatırlıyamıyorum	Ali: hiç bişi: hatırlıyamıyorum (ABD, 00.58.07)
olamıyız	Büdü: çocu:nun babası olduk, torununun da babası olamıyız ya (EBT, 01.07.17)
sö:liyemiyorum	Çığırtkan: ben gördüm ama kimsiye sö:liyemiyorum (MK, 01.02.58)
tamamlıyamadım	Zeki: şarkımı tamamlıyamadım (SB, 00.25.46)
temizliyememiş	Karşısındaki Adam: temizliyememiş ya (YA, 00.51.11)
yaşıyamam	Aşık: Gülendamı göremezsem yaşıyamam (EBT, 01.50.24)

Daralmayanlar:

1 örnekte görülmüştür.

anlayamıyorum	Yılmaz Ali: hem bi türlü anlayamıyorum (YA, 00.27.10)

1.2.1.1.14. Fiil Tabanı + Fiilden Fiil Yapım Eki (-mA- olumsuzluk eki) + /y/ Yardımcı Sesi + İstek Eki

Toplam örnek sayısı: 2

Daralmanın rastlandığı örnek sayısı: 2

Daralmanın rastlanmadığı örnek sayısı: 0

-mA- olumsuzluk ekini almış bir fiil tabanı zarf-fiile bağlanırken araya giren /y/ sesi, olumsuzluk ekinin son sesinde daralmaya yol açmaktadır.

Daralanlar:

2 örnekte görülmüştür.

üzülmiyesin	Aşır: ben bunun çoktan beri farkındıydim ama üzülmiyesin diye sana bişi: sö:lemedim (YA, 00.09.40)
yakmıyasın	Ahmet: çorba sıcak, a:zını yakmıyasın (ŞK, 00.05.38)

Daralmayanlar:

Örneğe rastlanmamıştır.

1.2.1.1.15. Fiil Tabanı + ver- Tasviri Fiili

Toplam örnek sayısı: 4

Daralmanın rastlandığı örnek sayısı: 3

Daralmanın rastlanmadığı örnek sayısı: 1

Son sesi /a/ veya /e/ olan fiil tabanı, ver- tasviri fiiline bağlanırken araya giren /y/ yardımcı sesi, fiil tabanının son ünlüsünde daralmaya yol açmaktadır.

Daralanlar:

3 örnekte görülmüştür

anlıyıver	Yılmaz Ali: canım sen anlıyıver (YA, 00.07.15)
ba:lıyıver	Edi: şu odıya giriver de Fahriyi ba:lıyıver (EBT, 01.42.34)
sö:liyivermek	Ali'nin Babası: ö:le ama, birdenbire sö:liyivermek de kolay di:l (ABD, 01.01.05)

Daralmayanlar:

1 örnekte görülmüştür.

ba:layıverin	Edi: girin Fahriyi ba:layıverin, ben de burada Gülendamı bekliyim (EBT, 01.42.21)

1.2.1.2. İsim Soylu Kelimelerde

1.2.1.2.1. İsim Tabanı + /y/ Yardımcı Sesi + Yönelme Hâli Eki

(yer-yön zarfları, soru zarfları ve belirsizlik zamiri dahil)

Toplam örnek sayısı: 153

Daralmanın rastlandığı örnek sayısı: 78

Daralmanın rastlanmadığı örnek sayısı: 75

/a/ veya /e/ ünlüsüyle biten isim tabanı yönelme hâli eki alırken araya giren /y/ yardımcı sesi, isim tabanındaki son sesi bazen daraltmaktadır.

Daralanlar:

78 örnekte görülmüştür.

aceliye	Keloğlan: dur sultanım, aceliye lüzum yok (KG, 00.35.46)
arabıya	Fidan: hadi çabuk, şimdi arabıya atlayın (EBT, 01.23.38)
arabıya	Fidan: hadi çabuk, şimdi arabıya atlayın (EBT, 01.23.27)
arıya	Keloğlan: bütün dostlar bi arıya toplanmışlar (KG, 01.14.18)
arkıya	Keloğlan: arka arkıya dört çocuk çıkınca (KG, 00.09.37)
burıya	Adam 1: burıya gelsene biraz (AH, 00.09.56)
burıya	Ali: burıya niye geldim (MK, 01.01.57)
burıya	Ali: kız gel burıya, bak sana ne diycem (ABD, 00.15.33)
burıya	Ali: Selimle dün burıya geldik...o sö:ledi (MK, 00.16.49)
burıya	Aşık: burıya kimsenin geldi:ni istemezmiş (EBT, 01.37.02)
burıya	Çin Padişahı: Kahveci Güzeli tarafından namusumuza sürülen lekeyi, sessiz sedasız temizlemek içün, burıya toplandık (KG, 00.49.42)
burıya	Edi: burıya gel...Gülendam burda (EBT, 01.08.23)
burıya	Edi: eyer burıya girecek olursak (EBT, 00.14.32)
burıya	Edi: yolumuzu şaşırdık da...yanlışlıkla burıya gelmişiz (EBT, 00.26.53)
burıya	Fidan: getirin şu herifi burıya da, yazdı: şeyi okusun (EBT, 01.32.15)
burıya	Fidan: bana baksana, burıya gel (EBT, 00.43.23)
burıya	Fidan: bu herifi ne soktunuz burıya (EBT, 00.42.48)
burıya	Fidan: Gülendamı burıya getirin (EBT, 01.32.51)
burıya	Fidan: sana sö:lüyorum, gel burıya (EBT, 00.43.25)
burıya	Gülsüm: beni burıya birisi yolladı...senin kabahatsız oldu:nu bilen birisi (ABD,

	01.08.45)
burıya	Gülsüm: çünki beni burıya o gönderdi (ABD, 01.09.48)
burıya	Jack: burıya gelip benimle yaşamak ister misin Poliyanna (POL, 00.13.15)
burıya	Jack: burıya, bu eve gelip (POL, 00.11.58)
burıya	Jack: ve acele iki hasta bakıcıyle burıya gelmesini sö:le (POL, 00.04.49)
burıya	Kör: benim burıya nerden nasıl geldi:mi (ŞK, 01.00.55)
burıya	Öjeni'nin Babası: kim sizi burıya ça:rmış (YA, 01.12.47)
burıya	Polyanna: burıya gelin...burıya gelin (POL, 00.15.35)
burıya	Polyanna: burıya gelin...burıya gelin (POL, 00.15.35)
burıya	Polyanna: eyer sıkılmazsanız sık sık burıya gelirim (POL, 00.07.13)
burıya	Tekin: biraz burıya gel (KG, 00.34.46)
burıya	Tekin: kapıyı kapıyıp gelsene burıya (KG, 00.09.31)
erkiye	Süleyman: senden para istiyen erkiye yuf olsun (MK, 00.29.31)
hastaniye	Fidan: burdan çıktınız...hastaniye neden gittiniz (EBT, 01.09.53)
iskeliye	Ahmet: bu akşam vapur, iskeliye yanaşırken (ŞK, 00.05.07)
iskeliye	Süavi: ö:liyse babamın vapuru iskeliye yanaştı (ŞK, 00.02.55)
kasabıya	Ali'nin Babası: kasabıya inerken Madenli Çiftliyinden geçmiyi unutma (ABD, 00.03.01)
kasabıya	Gülsüm: halbuki bö:le güzel bi yaylıyla kasabıya (ABD, 00.07.55)
kimsiye	Çığırtkan: ben gördüm ama kimsiye sö:liyemiyorum (MK, 01.02.58)
kimsiye	Fidan: ikinizden başka kimsiye güvenemem (EBT, 00.30.42)
kimsiye	Hasan Efendi: do:ru, do:ru ama, ben kimsiye istisnai muamele yapamam (SB, 00.14.24)
kimsiye	Mürüvvet: benim kimsiye para yedirdiyim yok (MK, 00.29.27)
kimsiye	Sadi Baba: bu dünya kimsiye kalmaz (MK, 00.11.49)
kimsiye	Sadi Baba: şunu iyi bil, kimsiye kalmaz (MK, 00.11.52)
kimsiye	Süavi: a:r a:r kimsiye çarpmadan (ŞK,

	00.03.51)
kimsiye	Zehra: ben Allahın izniyle kimsiye güvenmem (MK, 00.15.00)
kimsiye	Zehra: benim kimsiye askıntı oldu:m yok, kaldır onu ordan (MK, 00.41.56)
kimsiye	Zehra: benim kimsiye güvendiyim yok (MK, 00.37.39)
neriye	Ali: neriye olsa giderim (MK, 01.02.02)
neriye	Aşık: ama ben neriye gittiklerini biliyorum (EBT, 01.50.03)
neriye	Edi: neriye geldik acaba (EBT, 00.15.18)
neriye	Edi: neriye gittiler (EBT, 01.50.04)
neriye	Edi: neriye uştu (EBT, 00.47.55)
neriye	Fidan: neriye gidiyosun (EBT, 00.18.48)
neriye	Gülendam: neriye (EBT, 00.21.06)
neriye	Hoca: yapma o:lum...neriye gidiyorsun (SB, 00.24.02)
neriye	Kahveci: nereden gelip, neriye gidiyorsunuz (KG, 00.04.33)
neriye	Viran Baba: gidelim de neriye (MK, 00.58.42)
neriye	Viran Baba: gitti mi, neriye (MK, 00.11.06)
neriye	Viran Baba: her neriye olursa (MK, 00.58.54)
neriye	Zehra: neriye olursa artık (MK, 00.58.48)
odıya	Edi: şu odıya giriver de Fahriyi ba:lıyıver (EBT, 01.42.34)
odıya	Fidan: şaşırdınızsa benim odıya neden girmediniz (EBT, 00.26.56)
orıya	Aysel: hadi tez olalım kuzum...o kendi kabahatsizli:ni ö:renmeden yetişelim orıya (ABD, 01.05.29)
orıya	Fidan: ne fırladın orıya (EBT, 00.30.54)
orıya	Taralı Saçlı: orıya (YA, 01.08.20)
ortıya	Keloğlan: ve sırlarını ortıya dökerim (KG, 01.11.41)
ö:liye	Ahmet: mektebiniz ö:liye kadar (ŞK, 00.08.28)
şurıya	Ali'nin Babası: Ali, git bak o:lum şurıya (ABD, 00.24.33)
şurıya	Anne: hamur teknesini şurıya çeker, ekmi: de buracıkta yo:rurum (AH, 00.04.40)
şurıya	Cırcır Böceği: bir hakikati sana söylemeden şurdan şurıya gitmem (PİN, 00.04.02)
şurıya	Çepetto: şurıya otur da bana söz ver, bir daha habersiz bir yere gitmiyceksin (PİN, 00.10.01)

şurıya	Edi: otur şurıya (EBT, 01.32.22)
şurıya	Fidan: şurıya oturun (EBT, 00.30.19)
şurıya	Şişman: buyrun şu tarafa buyrun hocam, şurıya (SB, 00.09.58)
tarlıya	Çin Prensesi: babam beni çok severdi de, tarlıya çıkarmazdı (KG, 00.34.30)
tehlikiye	Edi: ö:liyse sen hiç burada durup kendini tehlikiye sokma...aşa: in (EBT, 01.42.50)

1 örnekte /ü/ sesinin daralarak /i/'ye döndüğü görülmüştür.

üzüntiye	Kadın Sesi: üzüntiye gelemem (AYN, 00.15.59)

Darlaşma olan örnekler arasında 1 tane özel isim de görülmüştür.

Avrupıya	Öjeni'nin Babası: Avrupıya gidici:ni sö:ledi (YA, 00.42.22)

Daralmayanlar:

75 örnekte görülmüştür.

Adanaya	Fahri: seni Adanaya götürürüm...orada bir kumpanya hazırlarım...so:ra da evleniriz (EBT, 00.21.11)
arabaya	Aysel: beni arabaya çı:rdı:n zaman kim oldu:mu (ABD, 00.06.41)
bedavaya	Edi: ben de sana bunu bedavaya kaptırmam (EBT, 00.06.56)
belaya	Çete 2: belaya çattık galiba (ŞK, 00.45.52)
belaya	Gülsüm'ün Babası: yoksa bizim de başımız belaya giricekti (ABD, 01.01.13)
belaya	Sabıkalı: herifle başımı belaya sokma (MK, 00.32.49)
buraya	Adam 4: Viran Baba buraya bak (MK, 00.24.28)
buraya	Adam 7: oturmaya mı geldik buraya (MK, 00.24.34)
buraya	Ali: ama ne de olsa buraya geldi:ne çok sevindim (ABD, 01.08.31)
buraya	Ali: seni buraya kim gönderdi (ABD, 01.08.53)
buraya	Büdü: gel buraya otur şö:le a:biy (EBT, 01.38.41)
buraya	Edi: al şu merdiveni getir buraya (EBT, 00.05.07)
buraya	Jack: benim evim buraya beş dakkalık bir

	mesafede (POL, 00.04.20)
buraya	Karşısındaki Adam: hepsi buraya gelsin demişsiniz (YA, 01.12.51)
buraya	Keloğlan: gel buraya gel (KG, 00.30.13)
buraya	Polyanna: Mistır Cek...bu ışıklar ne güzel...fakat nerden ve nasıl girdiler buraya (POL, 00.10.55)
buraya	Zeki: beni buraya bunun üçün mü ça:rdınız (SB, 00.43.09)
buraya	Zeki: niçin buraya gelmemi istediniz Semra Hanım (SB, 01.19.06)
hadiseye	Zeki: fakat o çirkin hadiseye kendisi de çok üzülmüş (SB, 00.47.12)
hastaneye	Arabadaki Adam: şoför sen şimdi do:ru hastaneye çek (EBT, 01.04.51)
iskeleye	Kız: babamın vapuru iskeleye yanaştı (ŞK, 00.03.09)
kahpeye	Satılmışzade: bakındı kahpeye (ABD, 00.22.58)
kasabaya	Ali: sen hiç kasabaya hizmetçiliye gittin mi (ABD, 00.06.03)
kasabaya	Aysel: ha:yır, babam kasabaya gitti (ABD, 00.07.42)
kasabaya	Aysel: kasabaya mahkemeye (ABD, 00.05.29)
kasabaya	Polyanna: hem öyle yemekleri için artık kasabaya gelemiyceksiniz (POL, 00.07.01)
kimseye	Bankadaki Adam: hiç kimseye fenalık etmez (ŞK, 00.10.30)
kiraya	Hatice: şayet aybaşına kadar gelmiyecek olursa, odıyı başkasına kiraya vermiye mecbur oluca:m (SB, 01.13.43)
kiraya	Zeki: başkasına kiraya vermeye lüzum yok teyze (SB, 01.13.46)
köşeye	Aşır: şu köşeye bak (YA, 00.14.45)
kuleye	Edi: kuleye çıkıyor (EBT, 01.26.38)
kulübeye	Kral: ben şu kulübeye girip, biraz dinlenice:m (AH, 00.05.31)
kumpanyaya	Fidan: sizi kumpanyaya aldım (EBT, 00.20.21)
liraya	Adam 2: kaç liraya satarsan, almıya razıyız (AH, 00.10.54)
mahkemeye	Ali: mahkemeye mi (ABD, 00.05.31)
mahkemeye	Aysel: kasabaya mahkemeye (ABD, 00.05.29)
meyhaneye	Ali: ama sen böyle bi meyhaneye layık

	olucak kız diyilsin (MK, 00.33.43)
meyhaneye	Viran Baba: akşama meyhaneye gel (MK, 00.21.38)
nereye	Ahmet: nereye, nereye giderim (ŞK, 01.01.06)
nereye	Ahmet: nereye, nereye giderim (ŞK, 01.01.06)
nereye	Ali: nereye gidiyosun (ABD, 00.05.27)
nereye	Büdü: a:bi nereye indik (EBT, 00.16.16)
nereye	Büdü: nereye gittiler (EBT, 01.49.56)
nereye	Edi: nereye gidiyosun, yürü bakalım hadi...hadi yürü (EBT, 01.35.14)
nereye	Fidan: nereye sersemler (EBT, 01.24.03)
nereye	Hayriye: bu akşam bizi nereye götürüceksin (YA, 00.01.53)
nereye	Kadın: nereye böyle (ŞK, 00.24.41)
nereye	Tilki: nereye gidiyosun hemen (PİN, 00.13.50)
nereye	Viran Baba: nereye istersen (MK, 00.59.35)
neye	Büdü: sen neye gülüyorsun (EBT, 01.21.42)
odaya	Gülsüm: içeri, odaya gidelim de (ABD, 01.08.08)
odaya	Jack: bu ışıklar da bö:lece odaya yayılıverdi (POL, 00.11.02)
oraya	Ali: oraya yerleşmiş (MK, 00.33.58)
oraya	Aysel: hiç bişi: bilmiyormuş gibi oraya gidiceksin (ABD, 01.05.02)
oraya	Polyanna: Doktor Çıltına telefon ettikten so:ra tekrar oraya dönmüştüm (POL, 00.05.26)
oraya	Tilki: yok yok, o kadar diy...bizimle beraber gelirsen seni oraya götürebilirim (PİN, 00.14.40)
ortaya	Semra: şu halde egoist olmadı:nızı ortaya koymalısınız (SB, 01.06.38)
ö:leye	Selim: ö:leye nerdeyiz (MK, 00.19.11)
paraya	Zehra: bu paraya içki verilmez (MK, 00.24.53)
perdeye	Ali: so:ra elimi perdeye sildim (MK, 01.00.57)
sahneye	Fahri: ben bir daha bu sahneye nasıl çıkarım (EBT, 00.20.54)
sahneye	Fidan: alın götürün sahneye (EBT, 00.41.13)
sahneye	Fidan: derhal sahneye çık (EBT, 00.43.29)
sahneye	Fidan: sahneye nerden çıktınız (EBT, 00.19.34)

sahneye	Fidan: sahneye, sahneye...perdeyi açın (EBT, 00.19.05)
sahneye	Fidan: sahneye, sahneye...perdeyi açın (EBT, 00.19.05)
sandalyeye	Fidan: sandalyeye otursanıza (EBT, 00.29.34)
sinemaya	Ahmet: ö:leden so:ra sizi sinemaya (ŞK, 00.08.31)
sinemaya	Ahmet: sona, sinemaya gitmeyi de ihmal etmeyin (ŞK, 00.11.30)
Sunaya	Semra: Sunaya musiki dersi aldırmak bir bahaneydi (SB, 00.42.31)
Sunaya	Zeki: hatta Istanbula gitmek için babanızdan müsaade istiyci:mi Sunaya sö:ledim (SB, 01.11.23)
şuraya	Çete 1: getir şuraya (ŞK, 00.48.17)
teyzeye	Polyanna: ben Poli Teyzeye aitim (POL, 00.12.08)
Zehraya	Süleyman: boşver Zehraya (MK, 00.49.33)
Zehraya	Süleyman: Zehraya selam sö:le benden (MK, 00.54.40)

1.2.1.2.2. Fiil Tabanı + -mA İsim-Fiil Eki + /y/ Yardımcı Sesi + Yönelme Hâli Eki

Toplam örnek sayısı: 58

Daralmanın rastlandığı örnek sayısı: 40

Daralmanın rastlanmadığı örnek sayısı: 18

/a/ veya /e/ ünlüsüyle biten isim tabanı yönelme hâli eki alırken araya giren /y/ yardımcı sesi, isim tabanındaki son sesi genellikle daraltmaktadır.

Daralanlar:

40 örnekte görülmüştür.

almıya	Adam 2: kaç liraya satarsan, almıya razıyız (AH, 00.10.54)
almıya	Tekin: belki bişey unutmuştur da, almıya gelmiştir (KG, 00.08.29)
anlamıya	Anne: so:ra faydasını anlamıya başladık (AH, 00.12.01)
aramıya	İç Spiker: ve karnını doyurucak bir şeyler aramıya karar verdi (PİN, 00.07.03)
aramıya	Kadın Sesi: arıyi:m, arıyi:m, arıyi:m, not aldıktan so:ra aramıya ne lüzum var (AYN, 00.16.58)

ayıltmıya	Zehra: sen bunu ayıltmıya bak (MK, 00.01.25)
bulmıya	Erol: ben Aliyi bulmıya gidiyorum dedi (MK, 00.11.07)
bulmıya	Zehra: ben Aliyi bulmıya gidiyorum (MK, 00.01.31)
ça:rmıya	Fidan: siz ça:rmıya devam edin, ben içerde yer var mı yok mu bi bakıyim (EBT, 00.34.06)
çalışmıya	Pinokyo: zorla okutmıya, çalışmıya sevk edcekler (PİN, 00.04.30)
çıkmıya	İç Spiker: bütün bunlara aldırmıyarak dışarıya çıkmıya (PİN, 00.07.00)
çıkmıya	Kadın Sesi: Allahım, merdivenlerden çıkmıya başladı (AYN, 00.27.47)
dönmiye	Ahmet: daha çabuk dönmiye çalışırım (ŞK, 00.10.49)
duymıya	İç Spiker: fakat, yavaş yavaş içinde bir acı duymıya başlamıştı (PİN, 00.06.16)
duymıya	Kadın Sesi: duymıya gayret edin (AYN, 00.27.15)
gelmiye	Süleyman: bugünlerde fazla gelmiye başladın...karışmam so:ra (MK, 00.14.53)
gezmiye	Yılmaz Ali: halbüki ben seni alıp, otomobille gezmiye götürücektim (YA, 00.14.02)
gizmiye	Öjeni'nin Babası: İstanbula gizmiye gelmişti (YA, 00.42.15)
görmiye	Ali: bekçiyle, Sadiyi görmiye gidiyorlardı (MK, 01.01.02)
görmiye	Polyanna: sizi tekrar görmiye gelicem (POL, 00.06.48)
göstermiye	Zehra: boyunu mu göstermiye geldin (MK, 00.40.47)
içmiye	Ali: içmiye gelmedim...bi arkadaşımla buluşucaktım (MK, 00.16.43)
içmiye	Garson: bar kapandıktan so:ra, sabaha kadar içmiye başlıyor (ŞK, 00.52.56)
içmiye	Zehra: kes sesini de içkini içmiye bak (MK, 00.25.23)
işitmiye	Hayriye: konuştuklarını işitmiye gayret et (YA, 00.16.28)
kaldırmıya	Kiracı Kadın: şimdi de damı kaldırmıya başladın di: mi (EBT, 00.12.25)
konuşmıya	Semra: sizinle Zeki hakkında konuşmıya geldim (SB, 01.05.46)
müjdelemiye	Polyanna: ben hemen onun yanına kabul

	etti:nizi müjdelemiye gidicim (POL, 00.14.24)
okumıya	Pinokyo: fakat benim okumıya hiç niyetim yok (PİN, 00.04.35)
okutmıya	Pinokyo: zorla okutmıya, çalışmıya sevk edcekler (PİN, 00.04.30)
olmıya	Zeki: hayatta muaffak olmıya çalışmam için sebep var artık (SB, 00.30.59)
reddetmiye	Nermin: Zeki, bö:le bir saadeti reddetmiye kim cesaret edebilir (SB, 00.31.58)
sallanmıya	Çete 2: herif oldu: yerde sallanmıya başladı (ŞK, 00.31.41)
sevmiye	Ahmet: hesabı sevmiye alışmazsan kızım (ŞK, 00.06.19)
sormıya	Kadın Sesi: hayır, hayır...fakat bunu sormıya ne lüzum var canım (AYN, 00.24.36)
üzmiye	Zeki: sizi üzmiye hakkım yok (SB, 00.26.15)
vermiye	Hatice: şayet aybaşına kadar gelmiyecek olursa, odıyı başkasına kiraya vermiye mecbur oluca:m (SB, 01.13.43)
yapmıya	Semra: size her türlü maddi yardımı yapmıya hazırım (SB, 01.07.26)
yatmıya	Erol: abla ben yatmıya gidiyorum (MK, 00.29.42)
yıkmıya	Semra: onun istikbalini yıkmıya hiç hakkınız yok (SB, 01.25.28)

Daralmayanlar:

18 örnekte görülmüştür.

avunmaya	Nermin: geçirdi:miz güzel günlerin hayaliyle avunmaya çalışıyorum (SB, 01.04.30)
beklemeye	Ali'nin Babası: dün gece geç geldim domuz beklemeye (ABD, 00.36.59)
etmeye	Hoca: merak etmeye başlamıştım (SB, 00.20.55)
etmeye	Satılmışzade: bu kızlan hiçbir alakam olmadı:na yemin etmeye hazırım (ABD, 00.09.36)
etmeye	Yargıç: vijdanın ve şerefin üstüne yemin etmeye hazır mısın (ABD, 00.09.16)
evlenmeye	Gülsüm: sevmeseydim onlan evlenmeye kalkışır mıydim (ABD, 01.03.47)
gidermeye	Zeki: hasretini bu na:melerle gidermeye çalışıyorum (SB, 00.47.47)
görmeye	Büdü: gemi a:bi, görmeye lüzum yok (EBT, 00.15.30)

götürmeye	Ali: götürmeye gelmiştim (ABD, 00.07.44)
güldürmeye	Polyanna: bir defa da onun saçlarını tarayıp, asık yüzünü güldürmeye muaffak oldu:m ve saçlarına bir gül taktı:m sırada, Doktor Çıltının onu bu haliyle pencereden gördü: zaman olmuştu (POL, 00.08.19)
iyileşmeye	Nermin: sana vadettiyim saadeti verebilmek için iyileşmeye gayret ediyorum (SB, 01.04.22)
olmaya	Süleyman: çok olmaya başladın (MK, 00.37.23)
oturmaya	Adam 7: oturmaya mı geldik buraya (MK, 00.24.34)
sormaya	Ali: sormaya geldimdi de (ABD, 00.07.41)
sürmeye	Ahmet: ve böylece annecim, oduncıyle karısı, sarayda mükemmel bir hayat sürmeye başlamışlar (AH, 00.07.12)
vermeye	Zeki: başkasına kiraya vermeye lüzum yok teyze (SB, 01.13.46)

2 örnekte sondaki iki ünlü arasında kalan ses, /a:/ olarak söylenmiştir.

avlanma:	Anlatan: bir gün ülkenin kralı, avlanma: çıkmış (AH, 00.05.00)
doyurma:	Oduncu: sen önündeki şu nefis yemeklerle karnını doyurma: bak (AH, 00.07.42)

1.2.1.2.3. İsim Tabanı + /y/ Yardımcı Sesi + Yükleme Hâli Eki

Toplam örnek sayısı: 71

Daralmanın rastlandığı örnek sayısı: 26

Daralmanın rastlanmadığı örnek sayısı: 45

/a/ veya /e/ ünlüsüyle biten isim tabanı, yükleme hâli eki alırken araya giren /y/ sesi, isim tabanındaki son sesi bazen daraltmaktadır.

Daralanlar:

26 örnekte görülmüştür.

arabıyı	Ali'nin Babası: Ali kalksa da, arabıyı koşup misafirlerini getirse (ABD, 00.43.59)
arabıyı	Gülsüm'ün Babası: hadi siz içeriye girin...ben atı, arabıyı ahıra çeker gelirim, hadi (ABD, 00.31.10)
arabıyi	Ali'nin Babası: sen...arabıyi temizlemiyi unutmuşsun (ABD, 00.50.17)

arıyı	Süleyman: sen arıyı düzelt (MK, 00.49.30)
bilmeciyi	Sunucu: adlı bir dinliyicimizin gönderdiyi bilmeciyi okuyorum (POL, 00.18.25)
bilmeciyi	Sunucu: tekrar ediyorum bu bilmeciyi (POL, 00.18.52)
burıyı	Mezarcı: her hafta burıyı ziyarete gelen (ŞK, 00.03.57)
çantıyı	Kadın: canım, çantıyı ver de ben götüriyim (ŞK, 00.37.55)
deviyi	Ahmet: ben bu deviyi güdemi:ci:m artık (ŞK, 01.04.05)
lirıyı	Hasan Efendi: geri getirdi:nde yüz elli lirıyı alırsın (SB, 00.14.14)
lirıyı	Hasan Efendi: yüz yetmiş lirıyı verirsin, smokini alırsın (SB, 00.14.04)
meyhaniyi	Mürüvvet: meyhaniyi kızına teslim edersen (MK, 00.16.25)
meyhaniyi	Mürüvvet: Viran, meyhaniyi Otelloya satıyor (MK, 00.48.31)
muamiliyi	Ali: bu akşam muamiliyi tamamliyca:z (MK, 00.51.51)
müjdiyi	Çin Prensesi: haşmetli babama müjdiyi verdin mi (KG, 00.24.18)
nafakıyı	Aysel: heriften nafakıyı alamadım (ABD, 00.14.53)
numarıyı	Erkek: aradı:nız bu numarıyı do:rudan do:ruya çevirebilirsiniz efendim (AYN, 00.22.18)
numarıyı	Kadın Sesi: numarıyı lütfen (AYN, 00.22.14)
numarıyı	Süleyman: bırak numarıyı Mürvet (MK, 00.29.29)
odıyı	Hatice: şayet aybaşına kadar gelmiyecek olursa, odıyı başkasına kiraya vermiye mecbur oluca:m (SB, 01.13.43)
paçıyı	Poly Teyze: paçıyı ona ben göndermiyorum (POL, 00.09.03)
parçıyı	Süavi: şimdi size, babamın en çok sevdiyi bi parçıyı çalıcam (ŞK, 00.08.13)
sofrıyı	Kız: hadi biz sofrıyı kuralım (ŞK, 00.03.18)
tarlıyı	Gülsüm: babam yamaçtaki iki büyük tarlıyı bize vericek (ABD, 00.31.23)
varyetiyi	Çığırtkan: buyrun beyler...acele edelim, varyetiyi kaçırmıyalım...buyrun buyrun içeri buyurun (MK, 00.11.30)

Daralma olan örnekler arasında 1 tane özel isim de tespit edilmiştir.

Satılmışzadiyi	Gülsüm'ün Babası: bizim Satılmışzadiyi vurmuşlar (ABD, 01.00.20)

Daralmayanlar:

45 örnekte görülmüştür.

kumpanyayı	Büdü: kumpanyayı Gülendam Abla mı yürütüyo (EBT, 00.30.01)
Ablayı	Selim: Zehra Ablayı kim çekiştirebilir (MK, 00.31.33)
ahizeyi	Kadın Sesi: ahizeyi elime alınca da (AYN, 00.16.21)
alayın	Hayriye: şimdi alayın sırası diyil (YA, 00.31.47)
alfabeyi	İç Spiker: babasının aldı: alfabeyi şehre gelen (PİN, 00.11.51)
Babayı	Zehra: hadi ben geç kalmiyim çocuklar...Viran Babayı kızdırmıyalım (MK, 00.34.40)
cezveyi	Emeti Hatun: hadi, cezveyi sür de kendine bi kahve pişir (ABD, 00.45.45)
çantayı	Çete 1: biri size saldırırken öteki hemşireyi ve çantayı kucaklayıp kaçmış (ŞK, 00.47.59)
çantayı	Çete 1: ver diyorum çantayı...çantayı ver diyorum (ŞK, 00.37.45)
çantayı	Çete 1: ver diyorum çantayı...çantayı ver diyorum (ŞK, 00.37.45)
çapayı	Ali: çapayı bitirdik (ABD, 00.24.20)
davayı	Yargıç: davayı mutlaka senin mi kazanman lazım (ABD, 00.10.04)
deveyi	Çete 1: ya bu deveyi güdersin (ŞK, 01.03.37)
elbiseyi	Baba: o:lumuz elbiseyi napsın (AH, 00.03.10)
geceyi	Aysel: sa:ol Ali...bu geceyi ömrümün sonuna dek unutmiyci:m (ABD, 00.17.24)
geceyi	Tekin: geceyi şuracıkta geçirelim (KG, 00.07.20)
Hayriyeyi	Yılmaz Ali: çabuk Aşirle Hayriyeyi serbest bırakıcaksınız (YA, 00.43.30)
hemşireyi	Çete 1: biri size saldırırken öteki hemşireyi ve çantayı kucaklayıp kaçmış (ŞK, 00.47.59)
hemşireyi	Çete 1: so:ra hemşireyi baygın bi şekilde (ŞK, 00.48.02)

kimseyi	Ali'nin Babası: neden...sen kimseyi incitmedin ki sana fenalık edilsin (ABD, 00.57.24)
küfeyi	Edi: a:biy ben küfeyi geçirmeseydim (EBT, 00.19.52)
lekeyi	Çin Padişahı: Kahveci Güzeli tarafından namusumuza sürülen lekeyi, sessiz sedasız temizlemek içün, burıya toplandık (KG, 00.49.42)
masayı	Zehra: Erol, hazırla şu masayı (MK, 00.23.58)
meyhaneyi	Sadi Baba: meyhaneyi satmazsan (MK, 00.20.14)
meyhaneyi	Sadi Baba: sat meyhaneyi (MK, 00.19.52)
meyhaneyi	Süleyman: meyhaneyi biz alırız (MK, 00.49.13)
meyhaneyi	Süleyman: belki biz alırdık meyhaneyi (MK, 00.54.24)
meyhaneyi	Viran Baba: sen bizim meyhaneyi rüyada mı gördün (MK, 00.07.39)
neyi	Aşık: neyi (EBT, 00.49.07)
neyi	Fidan: neyi bulamadınız (EBT, 01.31.32)
neyi	Mürüvvet: neyi kollıycaksın (MK, 00.00.59)
neyi	Trendeki Adam: neyi (ŞK, 00.42.41)
odayı	Polyanna: sanki gökkuşa:nın çocukları bu odayı ziyarete gelmişlerdi (POL, 00.10.41)
parayı	Mürüvvet: istediyim parayı bulmasını bilirim (MK, 00.39.15)
parayı	Savcı: parayı almak için niye öldürsün (MK, 00.00.15)
parayı	Savcı: senedi verip parayı alıcaktı (MK, 00.55.59)
parayı	Süleyman: nesine istiyor parayı...erkekliyine mi (MK, 00.28.55)
parayı	Zeki: fakat benim bu parayı vermeme imkan yok (SB, 00.14.16)
perdeyi	Fidan: perdeyi aç (EBT, 00.18.51)
perdeyi	Fidan: perdeyi kapattır (EBT, 01.23.32)
perdeyi	Fidan: sahneye, sahneye...perdeyi açın (EBT, 00.19.05)
tekneyi	Rauf: iki aya kalmaz öteki tekneyi de teslim alıyorum (MK, 00.38.35)
turnayı	Satılmışzade: turnayı gözünden vurdun be delikanlı (ABD, 00.35.14)
ülkeyi	Çin Padişahı: ona layık olmıyan ülkeyi (KG, 01.13.24)

ülkeyi	Kaf Padişahı: o ülkeyi benim tacıma geçiricekler (KG, 01.14.14)

1.2.1.2.4. Fiil Tabanı + -mA İsim-Fiil Eki + /y/ Yardımcı Sesi + Yükleme Hâli Eki

Toplam örnek sayısı: 13

Daralmanın rastlandığı örnek sayısı: 7

Daralmanın rastlanmadığı örnek sayısı: 6

-mA isim-fiil ekiyle biten isim tabanı yönelme hâli eki alırken araya giren /y/ sesi, isim-fiil ekindeki son sesi bazen daraltmaktadır.

Daralanlar:

7 örnekte görülmüştür.

almıyı	Büdü: muhtardan da bi fakir ilmuhaberi almıyı unutma (EBT, 00.25.01)
geçmiyi	Ali'nin Babası: kasabıya inerken Madenli Çiftliyinden geçmiyi unutma (ABD, 00.03.01)
okumıyı	Anlatan: okumıyı çok severdi (AH, 00.04.08)
okumıyı	Anne: Ahmet, okumıyı severmiş (AH, 00.03.22)
olmıyı	Semra: tanımak di:l, onun yerinde olmıyı çok isterdim (SB, 01.11.37)
takmıyı	Yılmaz Ali: nolcak, filim takmıyı unutmuşum (YA, 00.07.54)
temizlemiyi	Ali'nin Babası: sen...arabıyi temizlemiyi unutmuşsun (ABD, 00.50.17)

Daralmayanlar:

6 örnekte görülmüştür.

a:lamayı	Ali: şimdi a:lamayı da bırak bakalım (ABD, 00.16.11)
etmeyi	Polyanna: müracaat etmeyi düşündüm (POL, 00.01.55)
gitmeyi	Ahmet: sona, sinemaya gitmeyi de ihmal etmeyin (ŞK, 00.11.30)
konuşmayı	Kadın Sesi: konuşmayı dinliyor (AYN, 00.27.39)
sö:lemeyi	Aysel: ucunu kırdı:mı sö:lemeyi unutmuşum (ABD, 01.04.29)
yazmayı	Çin Prensesi: çünki babam bana okuma yazmayı ö:retti (KG, 00.34.37)

1.2.1.2.5. İsim Tabanı + Bulunma Hâli Eki + /y/ Yardımcı Sesi + Bildirme Eki (yer-yön zarfları ve soru zarfları dahil)

Toplam örnek sayısı: 33

Daralmanın rastlandığı örnek sayısı: 21

Daralmanın rastlanmadığı örnek sayısı: 12

İsim tabanına gelen –dA bulunma hâli eki, i-(imek) fiiline bağlanırken ekleşmeyle birlikte araya giren /y/ yardımcı sesi, ekin son sesi olan /a/ veya /e/ ünlüsünü genellikle daraltır.

Daralanlar:

21 örnekte görülmüştür.

başındıydı	Erkek Çocuk: Aysel çeşme başındıydı (ABD, 00.23.11)
burdıyım	Aysel: saatlerdir burdıyım (ABD, 00.14.57)
burdıyım	Gülsüm: geliyorum, burdıyım (ABD, 00.07.24)
burdıyım	Hayriye: ben çoktandır burdıyım (YA, 01.25.48)
burdıymış	Edi: burdıymış (EBT, 00.50.14)
durumdıyım	Kadın Sesi: ben çok fena bir durumdıyım (AYN, 00.26.57)
farkındıydim	Aşır: ben bunun çoktan beri farkındıydim ama üzülmiyesin diye sana bişi: sö:lemedim (YA, 00.09.40)
gemidiyiz	Edi: gemidiyiz ya (EBT, 00.16.17)
içindiydi	Ali'nin Babası: üstü başı toz toprak içindiydi (ABD, 01.00.48)
kabuklarındıymış	Ahmet: yemişlerin vitamini kabuklarındıymış (ŞK, 00.20.47)
kuyudıyım	Edi: kuyudıyım, kuyuda (EBT, 01.38.15)
nerdiydin	Büdü: sen balıktan evvel nerdiydin kardeşim (EBT, 00.23.55)
nerdiydin	Edi: sen nerdiydin be adam (EBT, 00.41.54)
nerdiyi	Edi: nerdiyi bulamadık (EBT, 01.31.33)
nerediyim	Çin Prensesi: nerediyim (KG, 00.33.03)
oradıyken	Gülsüm: o kız oradıyken (ABD, 00.26.39)
Sahnediydik	Edi: bak anlatiyim...biz Şen Sahnediydik (EBT, 01.05.45)
yanındıydım	Aşık: otomobilin yanındıydım, sa: do:ru kaştılar (EBT, 00.50.24)
yanındıydın	Ali: kimin yanındıydın (ABD, 00.06.06)
yanındıyım	Tekin: ben her zaman senin yanındıyım (KG,

	00.56.57)
yollardıydı	Hatice: gece gündüz gözleri hep yollardıydı (SB, 01.12.34)

Daralmayanlar:

12 örnekte görülmüştür.

içindeydi	Polyanna: sanki Doktor Çıltından kaçıyor gibi bir hal içindeydi (POL, 00.08.23)
içindeyim	Büdü: a:biy, merak içindeyim...noldu anlıyamadım (EBT, 01.05.01)
içindeyim	Jack: fakat müthiş bir acı içindeyim (POL, 00.05.58)
kasabadaydım	Ali: ben Salı gecesi kasabadaydım (ABD, 01.00.21)
meraktayım	Nermin: ben de meraktayım (SB, 00.16.29)
nerdeyiz	Büdü: biz şimdi nerdeyiz (EBT, 01.34.05)
nerdeyiz	Edi: biz nerdeyiz şimdi (EBT, 01.34.12)
nerdeyiz	Selim: ö:leye nerdeyiz (MK, 00.19.11)
sendeyiz	Selim: akşama sendeyiz haa (MK, 00.34.41)
üstündeyim	Cırcır Böceği: görmüyor musun, duvarın üstündeyim (PİN, 00.03.44)
üstündeyim	Çoban Kızı: gözlerimi açtım ki, bir derya üstündeyim (KG, 01.01.22)
yanındaydı	Savcı: demek senet yanındaydı (MK, 00.56.01)

1.2.1.2.6. İsim Tabanı + /y/ Yardımcı Sesi + ile> IA

Toplam örnek sayısı: 14

Daralmanın rastlandığı örnek sayısı: 9

Daralmanın rastlanmadığı örnek sayısı: 5

"ile" bağlacının isim tabanına eklenmesiyle ortaya çıkan /y/ sesinin yarattığı daralmadır.İnce sıralı kelimelere doğal olarak ince gelen ekin, 8 yerde kalın sıralı kelimelerin son ünlüsünü de daralttığı, 1 yerde de ince sıralı bir kelimeyi daralttığı görülmüştür. Daralmanın görülmediği örnek sayısı 5'tir.

(İncelemeye alınan kayıtlarda geçen "ile" bağlacıyla birleşen kelime sayısı burada verilenden fazladır. Burada verilen örnekler, "ile" bağlacından önceki kelimenin ünlüyle bitmesi hâlini kapsar. "ile" bağlacıyla ilgili geniş bilgi ve saptamalar, kendi konu başlığı altında detaylıca verilmiştir.)

Daralanlar:

9 örnekte görülmüştür.

intizamiyle	Seyirci 2: nizam ve intizamiyle de meşhurdur (ŞK, 00.05.53)
niyle	Süleyman: şimdi tiyatro kapanınca mahalleli niyle eylenicek (MK, 00.54.27)
oduncıyla	Kral: oduncıyla karısına iki at getirin de (AH, 00.06.37)
oduncıyle	Ahmet: ve böylece annecim, oduncıyle karısı, sarayda mükemmel bir hayat sürmeye başlamışlar (AH, 00.07.12)
odunciyle	Anlatan:çok eski zamanlarda bir odunciyle, karısı varmış (AH, 00.04.49)
oyniyle	Aşır: bu takımın oyniyle başlıyan (YA, 00.04.13)
padişahiyle	Çin Padişahı: şanlı misafirim Kaf Da: padişahiyle (KG, 00.48.16)
pijamıylan	Hasan Efendi: pijamıylan gidin (SB, 00.14.38)
sopıyle	Edi: elindeki sopıyle kafasına şö:le vuruver (EBT, 01.42.59)

Daralmayanlar:

5 örnekte görülmüştür.

elbiseyle	Çepetto: şimdi ben sana elbiseyle beraber bi de alfabe alıca:m (PİN, 00.11.14)
Hayriyeyle	Yılmaz Ali: Hayriyeyle Aşırı serbes bırak (YA, 00.45.20)
kimseyle	Zehra: ben gelinciye kadar kimseyle görüştürme (MK, 00.01.26)
parayla	Nermin: benden aldı:nız şey, parayla ödenmez (SB, 01.07.34)
Sunayla	Semra: ya:rın sabah saat onda Sunayla derse başlarsınız (SB, 00.46.45)

1.2.1.2.7. İsim Tabanı + /y/ Yardımcı Sesi + Bildirme Eki

Toplam örnek sayısı: 9

Daralmanın rastlandığı örnek sayısı: 1

Daralmanın rastlanmadığı örnek sayısı: 8

İsim tabanından sonra gelen /y/ yardımcı sesi, bildirme ekine bağlanırken, isim tabanındaki /a/ veya /e/ ünlüsünü nadiren daraltır.

Daralanlar:

1 örnekte görülmüştür.

taziydi	Hatice: süslü püslü bir taziydi (SB, 01.12.50)

Daralmayanlar:

8 örnekte görülmüştür.

bahaneydi	Semra: Sunaya musiki dersi aldırmak bir bahaneydi (SB, 00.42.31)
hastayım	Nermin: ben hastayım, çok hastayım (SB, 01.06.56)
hastayım	Nermin: ben hastayım, çok hastayım (SB, 01.06.56)
hastayım	Nermin: çünkü hastayım sevgilim (SB, 01.04.03)
hastayım	Nermin: hastayım ve yalnızım (SB, 01.04.26)
ö:leyim	Aysel: bilmem, ö:leyim işte (ABD, 00.24.49)
ö:leyken	Ali: ö:leyken gene şikayet ettiyi yok (ABD, 00.16.39)
tazeyiz	Çoban Kızı: biz yayla kirazları kadar tazeyiz (KG, 00.46.57)

1.2.1.2.8. "ne" Soru Zamiri + yap- Fiili

Toplam örnek sayısı: 22

Daralmanın rastlandığı örnek sayısı: 6

Daralmanın rastlanmadığı örnek sayısı: 16

"ne" soru zamirinden sonra gelen /y/ yardımcı sesi, yap- fiiline bağlanırken, soru zamirinin son ünlüsü olan /e/ ünlüsünü bazen daraltır.

Daralanlar:

6 örnekte görülmüştür.

ni yapıp	Fidan: hadi, ni yapıp yapın, arayın bulun...deli oluca:m (EBT, 00.48.25)
ni yaparım	Mürüvvet: şimdi ben ni yaparım (MK, 00.49.01)
ni yapıp	Hayriye: ni yapıp yapıp, mutlaka içeriye girmeliyiz (YA, 01.10.48)
ni yapıyim	Aşık: bilmiyorum ki ni yapıyim (EBT, 00.25.04)
ni yapıyim	Aşık: ni yapıyim (EBT, 00.24.55)
ni yapıyim	Aşık: ni yapıyim bana bi akıl ö:retin (EBT,

	00.24.53)

Daralmayanlar:

16 örnekte görülmüştür.

ne yapalım	Bankadaki Adam: ne yapalım (ŞK, 00.09.26)
ne yapalım	Çin Padişahı: sen sö:le vezirim...ne yapalım (KG, 00.50.20)
ne yapalım	Hint Padişahı: söyle vezirim, ne yapalım (KG, 00.50.05)
ne yapalım	Tekin: ne yapalım (KG, 00.08.04)
ne yapar	Ali: kızca:zı soka: atarsak ne yapar (ABD, 00.26.24)
ne yapıca:z	Zehra: ne yapıca:z şimdi (MK, 01.01.08)
ne yapıcaksınız	Çete 1: şimdi ne yapıcaksınız (ŞK, 00.47.05)
ne yapıcaz	Çete 2: şimdi ne yapıcaz ha (ŞK, 00.44.30)
ne yapıci:z	Çete 2: peki ama şimdi ne yapıci:z (ŞK, 00.45.37)
ne yapıyim	Edi: ne yapıyim (EBT, 00.45.16)
ne yapıyosun	Ali: ne yapıyosun Gülsüm (ABD, 00.25.43)
ne yaptı:nı	Ali'nin Babası: sabahliyin ne yaptı:nı bilmiyordu (ABD, 00.43.43)
ne yaptı:nı	Gülsüm'ün Babası: Ali ne yaptı:nı pekala biliyor (ABD, 01.01.39)
ne yaptın	Oduncu: ne yaptın...naptın...şimdi krala ne sö:liycez (AH, 00.07.55)
ne yaptın	Oduncu: ne yaptın...ne yaptın (AH, 00.08.05)
ne yaptın	Oduncu: ne yaptın...ne yaptın (AH, 00.08.05)

1.2.1.2.9. "ne" Soru Zamiri + Diğer Çekimler (bildirme, iyelik)

Toplam örnek sayısı: 15

Daralmanın rastlandığı örnek sayısı: 1

Daralmanın rastlanmadığı örnek sayısı: 14

"ne" soru zamirinden sonra gelen /y/ yardımcı sesi, bildirme ve iyelik içeren diğer çekimlere bağlanırken, soru zamirinin son ünlüsü olan /e/ ünlüsünü nadiren daraltır.

Daralanlar:

1 örnekte görülmüştür.

niymiş	Hayriye: niymiş o (YA, 00.16.50)

Daralmayanlar:

14 örnekte görülmüştür.

neydi	Edi: neydi bunun adı (EBT, 00.42.23)
neydi	Semra: neydi bu gencin adı (SB, 00.25.00)
neydi	Viran Baba: neydi (MK, 00.19.31)
neydi	Zehra: neydi gürültünüz gene (MK, 00.39.41)
neyin	Zehra: ne o baba...neyin var (MK, 00.22.56)
neyin	Zehra: sö:le neyin var (MK, 00.23.01)
neyine	Süleyman: neyine istiyorsun haa (MK, 00.29.00)
neyiniz	Yılmaz Ali: neyiniz var (YA, 00.13.24)
neymiş	Edi: neymiş o (EBT, 01.04.10)
neyse	Ali: görüceksin muradın neyse olucak (MK, 00.13.48)
neyse	Gülsüm'ün Babası: neyse (ABD, 01.01.07)
neyse	Kasketli Adam: Sülman A:bi boşver...alt tarafı kadın işte...hadi erkek olsa neyse, diy mi ya (MK, 00.37.49)
neyse	Poly Teyze: neyse (POL, 00.09.30)
neyse	Sabıkalı: neyse, boşver (MK, 00.32.06)

1.2.2. Bünyesinde /y/ Sesi Olan Köklerde ve Eklerdeki Durum

1.2.2.1. Kelime Köklerinde

1.2.2.1.1. Ses Olayı Sonucu Ortaya Çıkan /y/ Sesi İle İlgili Daralmalar

1.2.2.1.1.1. k>ğ>y Akıcılaşmasına Bağlı Daralmalar

Toplam örnek sayısı: 50

Daralmanın rastlandığı örnek sayısı: 19

Daralmanın rastlanmadığı örnek sayısı: 31

Son iki sesi –ek olan kelimelerde bazen son hecede daralma görülmüştür.Bu daralma son sesteki /k/'nin /ğ/'ye; /ğ/'nin de 19 örnekte –eği- ses grubunun hece kaynaşması sonucunda /i/ veya /i:/ ünlüsüne dönüşmesi suretiyle olmuştur. Ancak çoğunlukla –eği- ses grubunun –eyi- ses grubuna dönüştüğü görülür ve /y/'den önceki /e/ ünlüsünde daralma olmaz.

Daralanlar:

19 örnekte görülmüştür.

çiçi:	Büdü: biz çiçi: veririz...napalım (EBT, 00.25.08)
çiçi:	Büdü: çiçi: ver a:bi (EBT, 00.25.31)

çiçi:	Büdü: hangi çiçi: (EBT, 00.27.14)
çiçi:	Edi: ha, bu çiçi: (EBT, 00.27.16)
diliyini	Çiçekçi: orda Arzu Baba yatıyor...rivayete göre, elini türbe taşına kor ve diliyini inançla istersen (SB, 00.33.50)
ekmi:	Anne: hamur teknesini şuriya çeker, ekmi: de buracıkta yo:rurum (AH, 00.04.40)
ekmi:ni	Hayriye: korkma, ekmi:ni elinden almam (YA, 00.46.10)
emi:m	Süleyman: bunca emi:m var de (MK, 00.49.40)
erki:	Büdü: a:bi: bu balıkların erki: dişisi olur mu (EBT, 00.02.34)
erki:m	Büdü: vallahi erki:m yauv (EBT, 00.28.06)
gömli:	Adam 2: ihtiyarın dediği çıkar, bu gömli: giyince kralımız sahiden iyileşirse (AH, 00.10.56)
gömli:nin	Anne: ömründe tasa nedir bilmemiş adamın, giyicek bir gömli:nin bile olmaması, ne tuhaf (AH, 00.11.23)
levriyi	Çete 2: İstanbulun levriyi ayarındadır (ŞK, 00.26.52)
mesli:nde	Yılmaz Ali: fotoğrafçılık mesli:nde rekor kırdım (YA, 00.07.33)
yemi:mizi	Zeki: yemi:mizi hazırlayalım (SB, 00.09.17)
yemiye	Anlatan: ö:retmen, çiftliye yemiye davet edildi: günlerin birinde (AH, 00.12.19)
yemiyi	Selim: ev yemiyi mi (MK, 00.31.40)
yemiyime	Çin Prensesi: kadın, yemiyime ilaç karıştırıp (KG, 00.33.41)
yüriyim	Aşık: aşkımdan ciyerim pare pare, yüriyim göz göz oldu (EBT, 00.24.35)

Daralmayanlar (-eği> -eyi değişmesiyle):
31 örnekte görülmüştür.

böceyi	Pinokyo: galiba bir cırcır böceyi var burda (PİN, 00.03.37)
böceyi	Sunucu: cırcır böceyi (PİN, 00.01.14)
böceyini	İç Spiker: Pinokyo cırcır böceyini öldürmüştü (PİN, 00.06.07)
böceyinin	İç Spiker: cırcır böceyinin söylediklerne (PİN, 00.06.37)
böceyinin	Pinokyo: cırcır böceyinin hakkı varmış (PİN, 00.08.23)
böceyiyim	Cırcır Böceği: ben lakırdı sö:liyen cırcır

	böceyiyim (PİN, 00.03.49)
çiçeyi	Aşık: nolur köpeyiniz olıyim...şu çiçeyi Gülendama (EBT, 00.24.11)
çiçeyi	Aşık: nolur şu çiçeyi ona (EBT, 00.24.23)
çiçeyi	Fidan: bu çiçeyi (EBT, 00.27.15)
çiçeyi	Fidan: bu çiçeyi kim verdi (EBT, 00.27.13)
çiçeyim	Kadın: çiçeyim düştü (ŞK, 00.29.26)
deyneyine	Polyanna: koltuk deyneyine muhtaç olmadı:m için daima memnuniyet duyucim (POL, 00.15.52)
deyneyini	Polyanna: koltuk deyneyini kullanmadan yürüyorum (POL, 00.15.40)
dileyim	Nermin: senin olmak dileyim (SB, 00.26.42)
dileyim	Zeki: senin olmak dileyim (SB, 00.48.10)
gömleyi	Baba: dünyanın en bahtiyar adamının giyicek bir tek gömleyi bile yokmuş (AH, 00.11.18)
gömleyim	Çoban: iyi ama, benim gömleyim yok ki (AH, 00.11.05)
gömleyini	Adam 1: çabuk çıkar gömleyini (AH, 00.10.44)
gömleyini	Adam 1: çabuk çıkarsana gömleyini (AH, 00.10.47)
gömleyini	Adam 2: çabuk çıkar gömleyini (AH, 00.10.33)
gömleyini	Ahmet: ömründe tasa nedir bilmiyen bir adam bulur da, onun gömleyini krala giydirirseniz (AH, 00.09.07)
isteyiniz	Zeki: her isteyiniz benim için bi emirdir (SB, 01.17.52)
köpeyin	Jack: köpeyin sana rastladı:na çok sevindim (POL, 00.04.11)
köpeyiniz	Aşık: nolur köpeyiniz olıyim...şu çiçeyi Gülendama (EBT, 00.24.11)
meleyim	Nermin: beni üzme meleyim (SB, 00.26.46)
meleyim	Nermin: beni üzme meleyim (SB, 00.26.55)
yemeyi	Zehra: şimdi size bi ev yemeyi hazırlarım (MK, 00.23.54)
yemeyin	Selim: bu yemeyin üstüne uyku bastırmazsa (MK, 00.35.11)
yemeyinden	Zehra: yoksa ev yemeyinden bıktınız (MK, 00.31.38)
yemeyine	Erkek 3: ne zaman gelici:ni pek bilmiyorum...saat on biri çeyrek geçe akşam yemeyine (AYN, 00.25.33)
yemeyine	Zehra: demek ev yemeyine hasretsiniz (MK,

	00.23.51)

1.2.2.1.1.2. ğ>y Akıcılaşmasına Bağlı Daralmalar:

Toplam örnek sayısı: 208

Daralmanın rastlandığı örnek sayısı: 144

Daralmanın rastlanmadığı örnek sayısı: 64

-eğ seslerinin kelime başı ya da ortasında bir araya gelmesine bağlı olarak, /ğ/'nin /y/'ye dönmesi ve ortaya çıkan /y/ sesinin de /e/'yi daraltarak /i/'leştirmesidir. Daralma örneklerinde tespit ettiğimiz bu durumu, -eğ ses bütününün olduğu tüm örneklerde incelemeye aldık. Ama bu örnekler içinde "değil" kelimesinin durumunu ayrıca vurgulamak gerekir. Diksiyon kurslarında bu kelimenin söylenirken daraltılması konusunda öğrencilerin dikkati özellikle çekilir. Gerçekten de bizim araştırmamızda da "değil" kelimesiyle ilgili olarak tespit edilen toplam 144 örnekten 140'ında daralma görülmüştür. "değil" kelimesini ayrıca incelememize rağmen, tespit ettiğimiz veriler, toplam örnek sayısına eklenmiştir.

Daralanlar:

-eğ ses grubuna dahil toplam 144 örnek görülmüştür. Bunun 140'ı "değil" kelimesidir.

iyildiniz	Kadın: niye iyildiniz (ŞK, 00.14.48)
iyilip	Ahmet: iyilip bükülmeden, büyle (ŞK, 00.36.54)
iyilip	Çin Padişahı: üç defa iyilip kalkın (KG, 00.48.08)
yiyeni	Polyanna: oradaki kadınların hepsi benim Poli Teyzenin yiyeni oldu:mu biliyorlardı (POL, 00.02.02)

***değil**

değil>di:

Daralmaya rastlanan 140 örneğin 19'unda, /ğ/'nin /y/'ye döndüğü, /y/'nin de kendisinden önceki /e/ sesini daraltıp /i:/'ye çevirdiği ve /l/ sesinin düştüğü görülmüştür.

di:	Adam: oturup seyrediyorsun di: mi (MK, 00.04.28)

di:	Ahmet: di: mi kızım (ŞK, 00.05.02)
di:	Ahmet: geri dönsek daha iyi di: mi (ŞK, 00.35.56)
di:	Ali: beraber gidici:z di: mi...beraber gidici:s (ABD, 00.54.13)
di:	Çete 1: di: mi (ŞK, 00.44.36)
di:	Edi: iyi biliyosun di: mi, pansiyon da burası (EBT, 01.34.16)
di:	Edi: elindeki sopıyle kafasına şö:le vuruver di: mi (EBT, 01.42.59)
di:	Emeti Hatun: di: mi Alicim (ABD, 00.54.41)
di:	Erol: rakı di: mi a:bi (MK, 00.08.04)
di:	Haşmet: bana ne, di: mi (MK, 00.28.07)
di:	Hatice: insan insana sıkıntılı gününde lazım olur, ö:le di: mi (SB, 01.05.23)
di:	Katil: di: mi ya (ŞK, 00.38.29)
di:	Keloğlan: nası olsa dükkanı bize emniyet edersin, di: mi baba (KG, 00.07.23)
di:	Kiracı Kadın: şimdi de damı kaldırmıya başladın di: mi (EBT, 00.12.25)
di:	Mürüvvet: babanın namusu benden di: senden sorulur (MK, 00.39.52)
di:	Rauf: Zehra di: mi bu gelen (MK, 00.46.05)
di:	Semra: Nermin Hanım di: mi (SB, 01.05.37)
di:	Süleyman: bu da yeni bi numara di: mi Zehra (MK, 00.27.05)
di:	Süleyman: burası meyhane di: mi (MK, 00.37.25)

değil>di:l

Daralmaya rastlanan 140 örneğin 54'ünde, /ğ/'nin /y/'ye döndüğü, /y/'nin de kendisinden önceki /e/ sesini daraltıp /i:/'ye çevirdiği ve /l/ sesinin düşmediği görülmüştür.

di:l	Adam: herkes onun gibi hesap makinesi di:l ya (ŞK, 00.09.51)
di:l	Ali: di:l (MK, 00.51.35)
di:l	Ali'nin Babası: di:l mi Ali (ABD, 00.56.04)
di:l	Ali'nin Babası: ö:le ama, birdenbire sö:liyivermek de kolay di:l (ABD, 01.01.05)
di:l	Anne: öyle zor bişi: di:l ki (AH, 00.02.53)
di:l	Aşık: lokman ruhu di:l (EBT, 01.36.42)
di:l	Büdü: a:bi: bu kalkan di:l, merdiven balı: bu (EBT, 00.04.26)
di:l	Büdü: a:biy, bö:le bir evlada sahibolmak ne

	saadet di:l mi (EBT, 01.08.53)
di:l	Büdü: bu da di:l (EBT, 01.29.00)
di:l	Büdü: di:l...bu da di:l...di:l..di:l...bu da di:l (EBT, 01.28.48)
di:l	Büdü: di:l...bu da di:l...di:l..di:l...bu da di:l (EBT, 01.28.48)
di:l	Büdü: di:l...bu da di:l...di:l..di:l...bu da di:l (EBT, 01.28.48)
di:l	Büdü: di:l...bu da di:l...di:l..di:l...bu da di:l (EBT, 01.28.48)
di:l	Büdü: di:l...bu da di:l...di:l..di:l...bu da di:l (EBT, 01.28.48)
di:l	Büdü: merdiveni di:l (EBT, 00.04.37)
di:l	Büdü: tevekkeli di:l (EBT, 00.13.09)
di:l	Çete 1: ekmek var mı yok mu, daha belli di:l (ŞK, 00.22.46)
di:l	Çete 2: amma da belli di:l haa (ŞK, 00.22.49)
di:l	Edi: bu di:l (EBT, 01.24.19)
di:l	Edi: di:l (EBT, 00.03.07)
di:l	Edi: di:l (EBT, 00.03.09)
di:l	Edi: di:l, di:l (EBT, 00.48.43)
di:l	Edi: di:l, di:l (EBT, 00.48.43)
di:l	Edi: hayır, gramofon di:l (EBT, 00.22.26)
di:l	Edi: keyif çatıcak sıra di:l (EBT, 00.11.11)
di:l	Edi: şimdi di:l (EBT, 01.29.09)
di:l	Kadın Sesi: kocam burda di:l (AYN, 00.24.29)
di:l	Kadın: ö:le di:l (ŞK, 00.28.14)
di:l	Nermin: bu ilk di:l, kaç aydır bö:le öksürüyorum (SB, 00.27.42)
di:l	Pinokyo: eylenmek, akşama kadar dolaşmak da bir sanat di:l mi (PİN, 00.05.08)
di:l	Polyanna: Mistır Cek Pendıltına paça götürmeme izin veriyorsunuz di:l mi teyzecim (POL, 00.08.58)
di:l	Rauf: tamam di:l mi Ali (MK, 00.38.29)
di:l	Selim: bizim şef bildiyin gibi di:l (MK, 00.17.24)
di:l	Selim: piyazı di:l be (MK, 00.09.48)
di:l	Selim: Zehra Abla di:l (MK, 00.17.58)
di:l	Semra: hasta di:l (SB, 01.05.51)
di:l	Semra: tanımak di:l, onun yerinde olmıyı çok isterdim (SB, 01.11.37)
di:l	Semra: umrumda di:l (SB, 01.19.10)
di:l	Süleyman: do:ru...burası it ahırı di:l (MK,

	00.42.31)
di:l	Yargıç: fakat, yalan yere yemin etmenin ne demek oldu:nu bilirsin di:l mi (ABD, 00.09.22)
di:l	Zehra: burası it ahırı di:l (MK, 00.42.26)
di:l	Zehra: elo:lu di:l artık o (MK, 00.58.34)
di:ldi	Baba: yatak içinde giyicek di:ldi ya (AH, 00.03.13)
di:ldi	Baba: yavrucak, bütün gün yata:nda çorap örücek, nakış işliycek di:ldi ya (AH, 00.03.30)
di:ldik	Aysel: sizin yanınıza gelmeden evel kahpe di:ldik, sizle olduk (ABD, 00.23.05)
di:lim	Ali: ama ben ondan gayrisini alacak di:lim (ABD, 01.09.40)
di:lim	Ali: ben, bana edilen bunca iyiliye layık di:lim (ABD, 00.57.20)
di:lim	Arabadaki Adam: çocu:mun hakıki babası ben di:lim (EBT, 01.06.56)
di:lim	Gülsüm: ben seni zorlıycak di:lim a (ABD, 00.26.45)
di:lim	Jimmy: ama ben dilenci di:lim (POL, 00.00.20)
di:lim	Pinokyo: fakat ben burada duracaklardan di:lim (PİN, 00.04.20)
di:lim	Zeki: ben soytarı di:lim (SB, 00.24.06)
di:liz	Ali: bize ettiyin iyilikleri unutucak di:liz (ABD, 00.29.09)
di:lsin	Edi: sadık di:lsin (EBT, 00.42.15)

değil>diy

Daralmaya rastlanan 140 örneğin 22'sinde, /ğ/'nin /y/'ye döndüğü, /y/'nin de kendisinden önceki /e/ sesini daraltıp /i/'ye çevirdiği, oluşan /i/'nin de yanında /y/ sesinin olduğu ve /l/ sesinin düştüğü görülmüştür.

diy	Ahmet: burdan git diyceksiniz diy mi (ŞK, 01.00.59)
diy	Arabacı: Istanbuldan gelicek olan Zeki Bey sizsiniz diy mi (SB, 00.38.57)
diy	Aşır: ben farkında diy miyim (YA, 00.08.25)
diy	Çete 2: diy mi (ŞK, 00.42.17)
diy	Çığırtkan: bu akşam işler yavaş diy mi (MK, 00.11.35)
diy	Edi: siyah taksiye bindiler diy mi (EBT, 01.00.04)

diy	Kasketli Adam: Sülman A:bi boşver...alt tarafı kadın işte...hadi erkek olsa neyse, diy mi ya (MK, 00.37.49)
diy	Mezarcı: onun çocukları diy mi (ŞK, 00.04.04)
diy	Mürüvvet: evim diy mi burası (MK, 00.51.34)
diy	Polis: davacı mısın diy misin (EBT, 01.07.04)
diy	Sabıkalı: ismi Ali diy mi (MK, 00.32.01)
diy	Selim: halden anlarsın diy mi (MK, 00.17.53)
diy	Semra: şu küçük satıcı kızdan bahsediyorsunuz diy mi (SB, 01.19.38)
diy	Süavi: bu çaldı:m parça hesaptan daha güzel diy mi baba (ŞK, 00.07.31)
diy	Süavi: diy mi anne (ŞK, 00.19.17)
diy	Tilki: yok yok, o kadar diy...bizimle beraber gelirsen seni oraya götürebilirim (PİN, 00.14.40)
diy	Yılmaz Ali: kuzinim diy misin (YA, 00.46.27)
diy	Zehra: edebinle otur oturucaksan...ahır diy burası (MK, 00.09.15)
diy	Zehra: sen adıyla sanıyle Çamur Süleyman diy misin (MK, 00.41.26)
diymiş	Zehra: kısmet diymiş işte (MK, 00.13.39)
diysiniz	Çete 1: burada yabancı yerde diysiniz (ŞK, 00.46.27)

Bir örnekte /i/ sesinin biraz uzayarak /i:/ şeklinde söylendiği görülmüştür.

di:ymişim	Ali: biz de ondan ö:rendik...asıl katil ben di:ymişim (ABD, 01.09.05)

değil>diyil

Daralmaya rastlanan 140 örneğin 45'inde, /ğ/'nin /y/'ye döndüğü, bu /y/'nin de kendisinden önceki /e/ sesini daraltıp /i/'ye çevirdiği, oluşan'nin de yanında /y/ sesinin olduğu ve /l/ sesinin düşmediği görülmüştür.

diyil	Ahmet: elde iki diyil, üç var (ŞK, 00.05.55)
diyil	Ali: mesele o diyil (MK, 00.08.17)
diyil	Arabadaki Adam: ha:yır canım, diyil (EBT, 01.07.41)
diyil	Arabadaki Adam: yok canım, o da diyil (EBT, 01.07.45)
diyil	Aşır: çok diyil (YA, 00.16.49)
diyil	Büdü: hani o karpuzu kesti:n zamanki renk yok mu, o diyil (EBT, 01.29.19)

diyil	Büdü: önce siyah taksi diyil yeşil taksi geçti (EBT, 01.10.01)
diyil	Çete 1: fikir fena diyil (ŞK, 00.23.53)
diyil	Doktor: maalesef, kabil diyil (YA, 00.37.40)
diyil	Edi: bişi: diyil (EBT, 00.29.56)
diyil	Edi: fena diyil (EBT, 00.23.13)
diyil	Edi: hayır, adam da diyil (EBT, 01.03.40)
diyil	Edi: hayır, diyil, şeyden...zerafeti bozulur (EBT, 01.08.00)
diyil	Edi: radyo diyil (EBT, 00.23.31)
diyil	Gülendam: o diyil canım (EBT, 00.41.17)
diyil	Hayriye: fena fikir diyil ama (YA, 01.10.58)
diyil	Hayriye: şimdi alayın sırası diyil (YA, 00.31.47)
diyil	Kadın: şimdi diyil (ŞK, 00.59.29)
diyil	Mezarcı: biraz diyil (ŞK, 00.03.25)
diyil	Polyanna: elbette diyil (POL, 00.00.23)
diyil	Savcı: göründü: kadar basit diyil bu iş (MK, 00.00.35)
diyil	Seyirci 2: üstat yalnız kemandaki hüneriyle diyil (ŞK, 00.05.50)
diyil	Seyirci: bu Gülendam diyil (EBT, 00.46.38)
diyil	Sunucu: bacası var islim çıkarır, vapur diyil (POL, 00.18.33)
diyil	Sunucu: bacası var islim çıkarır, vapur diyil (POL, 00.19.00)
diyil	Sunucu: düdüyü var öter, tren diyil (POL, 00.18.29)
diyil	Sunucu: düdüyü var öter, tren diyil (POL, 00.18.57)
diyil	Sunucu: eli çabukdur, hokkabaz diyil (POL, 00.18.37)
diyil	Sunucu: eli çabukdur, hokkabaz diyil (POL, 00.19.04)
diyil	Sunucu: ne versen yutar, canlı diyil (POL, 00.18.48)
diyil	Sunucu: ne versen yutar, canlı diyil (POL, 00.19.17)
diyil	Sunucu: türlü marifetleri var, cambaz diyil (POL, 00.18.45)
diyil	Sunucu: türlü marifetleri var, cambaz diyil (POL, 00.19.13)
diyil	Sunucu: yuvarlakdır, parlakdır, gümüş diyil (POL, 00.18.42)
diyil	Sunucu: yuvarlaktır, parlakdır, gümüş diyil (POL, 00.19.09)

diyil	Süleyman: er meydanı da diyil (MK, 00.42.33)
diyil	Yılmaz Ali: ha:yır, o da diyil (YA, 00.45.09)
diyil	Yılmaz Ali: hezimet diyil, bin hezimet beni yıldırmaz (YA, 00.08.04)
diyil	Zehra: iyi diyil Ali (MK, 00.50.16)
diyil	Zehra: ölüm Allahın emri ama ayrılık dayanılır şey diyil (MK, 00.15.08)
diyildi	Prenses Ruhsar: bununla beraber, şarkı gülünç diyildi (SB, 00.24.34)
diyildir	Aşır: belki Yılmaz Ali bile farkında diyildir, fakat benim gibi zeki bir adamın (YA, 00.08.37)
diyilim	Süleyman: vallahi ben kötü adam diyilim (MK, 00.40.50)
diyiliz	Büdü: o kadar da şaşkın diyiliz amca (EBT, 00.26.58)
diyilsin	Ali: ama sen böyle bi meyhaneye layık olucak kız diyilsin (MK, 00.33.43)

Daralmayanlar:

-eğ>, -eğe>, -eği> ses gruplarına dahil toplam 64 örnek görülmüştür. Bunun 60'ı muhtelif örneklere, 4'ü "değil" kelimesine aittir.

beyendim	Aysel: beyendim (ABD, 00.06.35)
beyendim	Keloğlan: bak bu cevabı beyendim işte (KG, 00.42.11)
beyendim	Nermin: şu şiiri çok beyendim (SB, 00.26.36)
beyenmedin	Ali: yaylıyı beyenmedin mi yoksa (ABD, 00.06.32)
beyenmedin	Karşısındaki Adam: ne o...beyenmedin mi (YA, 00.52.46)
beyenmedin	Keloğlan: ötekiler padişah kızıydiler, tam sana layıktılar, fakat sen beyenmedin (KG, 00.43.21)
beyenmezsin	Büdü: dur a:biy...hani sen benim aklımı beyenmezsin ama (EBT, 01.04.05)
beyenmezsin	Kadın: bir de beni beyenmezsin (ŞK, 00.22.36)
beyenmiş	Zeki: kendini beyenmiş bi genç kız (SB, 00.25.54)
beyenmiyorsan	Karşısındaki Adam: beyenmiyorsan çek arabanı (YA, 00.53.15)
deyişiklik	Süavi: yalnız bu deyişiklik oldu (ŞK, 00.19.28)

deyişiklikler	Anlatan: nasıl deyişiklikler yaptı:nı anlattı (AH, 00.12.22)
deyişmem	Gülsüm: Istanbulun saray bahçelerine deyişmem (ABD, 00.21.51)
deyişmem	Gülsüm'ün Annesi: köyü şehire deyişmem der (ABD, 00.21.45)
deyişti	Nermin: benim için de her şey deyişti (SB, 00.31.20)
deyişti	Zeki: her şey deyişti gözümde, her şey (SB, 00.31.16)
deyiştirdin	Yılmaz Ali: niye sözünü deyiştirdin (YA, 00.16.14)
deyiştirelim	Gülsüm: so:ra o çoban Hasan A:yı da deyiştirelim diyorum (ABD, 00.31.39)
deyiştirerek	Aşır: iki oyuncunun yerini deyiştirerek (YA, 00.04.07)
deyme	Ali: bugün sen mahkemede, deyme erkeklerden daha yiyittin (ABD, 00.14.50)
deymesin	Büdü: deymesin ya:lı boya (EBT, 00.12.29)
deymez	Nermin: bu küçük yardım bu kadar iltifata deymez (SB, 00.18.26)
deyneyine	Polyanna: koltuk deyneyine muhtaç olmadı:m için daima memnuniyet duyucim (POL, 00.15.52)
deyneyini	Polyanna: koltuk deyneyini kullanmadan yürüyorum (POL, 00.15.40)
e:r	Ali: e:r istersen seni yanına alıcak (ABD, 00.16.49)
e:r	Edi: o Kabakçıo:lu Mıstafanın, e:r elime geçerse, onun kellesini aldıraca:m (EBT, 00.44.55)
eyer	Ali'nin Babası: peki ama, eyer şimdi bana sö:lemeyeydin, bugün nikahı bö:le kıydıracak miydın (ABD, 00.58.29)
eyer	Arabadaki Adam: eyer siz olmasıydınız, karım neler çekicekti (EBT, 01.06.23)
eyer	Arabadaki Adam: eyer bunlar olmasiydi, bizim halimiz nolucaktı (EBT, 01.06.55)
eyer	Aşık: eyer Fahri, üstümüze saldırıcak olursa bunlan kendimizi müdafa ederiz (EBT, 01.41.25)
eyer	Büdü: a:biy iyi düşün...eyer renk tutmuyorsa boşuna ıslanmiyim (EBT, 01.27.26)
eyer	Çete 1: versiydi eyer (ŞK, 00.44.34)
eyer	Çete 2: canım versiydi eyer, evvela burdan tahkikat (ŞK, 00.44.35)

eyer	Edi: aldıraca:m aldıraca:m ama eyer o (EBT, 00.44.59)
eyer	Edi: eyer benden şefaat dilerse (EBT, 00.45.10)
eyer	Edi: eyer burıya girecek olursak (EBT, 00.14.32)
eyer	Fahri: eyer benimle gelmezsen seni de buradakileri de temizlerim (EBT, 00.21.19)
eyer	Gülsüm: eyer sevdi:n oysa (ABD, 01.09.47)
eyer	Hayriye: eyer sen olmasiydin, şimdi beni deliye tıkmışlardı (YA, 00.45.51)
eyer	Jack: eyer sen benim yanıma gelip yaşamak istedi:ni Poli Teyzene sö:lersen, buna memnun bile olucaktır (POL, 00.13.30)
eyer	Kahveci: eyer bu duan kabul olursa (KG, 00.11.37)
eyer	Keloğlan: aman yengecim, eyer sana benzer bi kızkardeşin (KG, 00.37.06)
eyer	Nermin: eyer yanımda olsan (SB, 01.04.15)
eyer	Polyanna: eyer böyle olmasıydı (POL, 00.13.06)
eyer	Polyanna: eyer sıkılmazsanız sık sık burıya gelirim (POL, 00.07.13)
eyer	Süavi: eyer babam, hayatının (ŞK, 00.04.14)
eylence	Zeki: sanatı bir eylence sanan o şımarık hanım bilmelidir ki (SB, 00.24.08)
eylenceliymiş	Baba: madem kitap eylenceliymiş (AH, 00.03.33)
eylenecekler	Ali'nin Babası: bu gece de bizde delikanlılar eylenecekler (ABD, 00.43.55)
eylenicek	Süleyman: şimdi tiyatro kapanınca mahalleli niyle eylenicek (MK, 00.54.27)
eylenir	Anne: eylenmesine eylenir ama (AH, 00.03.35)
eyleniyor	Anne: yavrucu:m yattı: yerde bu masalları okuyup okıyıp eyleniyor (AH, 00.12.05)
eylenme	Ali'nin Babası: bi yerde eylenme o:l...tez gel (ABD, 00.52.02)
eylenmek	Pinokyo: eylenmek, akşama kadar dolaşmak da bir sanat di:l mi (PİN, 00.05.08)
eylenmesine	Anne: eylenmesine eylenir ama (AH, 00.03.35)
eylentisi	Ali'nin Babası: Aliyi bikaç arkadaşı eylentiye ça:rmışlar...son bekarlık eylentisi (ABD, 01.00.37)
eylentiye	Ali'nin Babası: Aliyi bikaç arkadaşı eylentiye

	ça:rmışlar...son bekarlık eylentisi (ABD, 01.00.37)
meyer	Ali: meyer ben yalnız Ayseli seviyomuşum (ABD, 01.07.44)
meyer	Zeki: meyer dünya ne kadar güzelmiş (SB, 00.31.18)
meyerse	Zeki: meyerse bu küçük hanım, Faik Paşanın büyük kızıymış (SB, 00.47.09)

*** değil**

değil>deyil

deyil	Keloğlan: hadi canım deyil baba (KG, 00.12.54)
deyil	Keloğlan: Kahveci Baba deyil de, gece yarısı kırk haramilerin baskınına u:radıksa (KG, 00.08.37)
deyilmiş	Hayriye: hay deyilmiş asıl Haydenmiş (YA, 01.27.07)
deyilsiniz	Fidan: siz benim umurumda deyilsiniz, bo:lun (EBT, 01.31.02)

1.2.2.1.2. Asli /y/ Sesinin Yol Açtığı Daralmalar

/y/ sesi Türkçede yüzlerce kelime kökünde bulunuyor olabilir. Ama bu çalışma kapsamında sadece, diksiyon öğreticileri tarafından dikkat çekilen bazı kelimeler, sesli kayıtlardan taranmış ve incelenmiştir.

Bu kelimelerdeki /y/ sesleri, tarihsel olarak hangi kökten gelirse gelsin, eş zamanlı bakıldığında günümüz Türkçesinde asli olarak nitelenebilecek seslerdir ve şu kelimelerde görülür: ağabey; şey (bir şey, her şey, hiçbir şey); öyleyse, neredeyse, sabahleyin.

Bey, ağabey kelimeleri:

Toplam örnek sayısı: 115

Daralmanın rastlandığı örnek sayısı: 107

Daralmanın rastlanmadığı örnek sayısı: 8

"bey" ve "ağabey" kelimelerindeki /e/ ünlüsü sistemli bir şekilde daralarak /i/ ünlüsüne dönüşür.

Tek başına "ağabey" kelimesi 109 yerde geçmektedir. Bunun 107'sinde daralma olurken, 2 tanesinde daralma olmamıştır. Bahse konu 109 örneğin

96'sı, *Edi ile Büdü Tiyatrocu* filminde yarattığı tipleme gereği sürekli olarak "ağabey" kelimesini kullanan Büdü rolündeki Münir Özkul'a aittir. Daralmayan örneklerin toplamı 8'dir. Bu örnekler, "ağabey" kelimesinin yanı sıra "bey, beyim" gibi kelimelerin de söyleyiş özelliğini yansıtmaktadır. Söz konusu 8 örnek, farklı filmlerde farklı oyunculara aittir.

Daralanlar:

107 örnekte görülmüştür.

a:bi	Büdü: a:bi burda iş yok (EBT, 00.13.29)
a:bi	Büdü: a:bi ne biçim gemi bu bö:le (EBT, 00.16.43)
a:bi	Büdü: a:bi nereye indik (EBT, 00.16.16)
a:bi	Büdü: a:bi sana bişi: sö:liyim mi (EBT, 00.23.02)
a:bi	Büdü: a:bi siyah taksi bu tarafa gidiyor (EBT, 01.00.43)
a:bi	Büdü: a:bi ya:mur gene başladı napıcis (EBT, 00.13.37)
a:bi	Büdü: a:bi yürek olsun da dayansın (EBT, 01.30.24)
a:bi	Büdü: a:bi, imdat (EBT, 00.14.22)
a:bi	Büdü: aman a:bi, ekmek mi bu (EBT, 00.23.16)
a:bi	Büdü: atarsın a:bi (EBT, 00.11.30)
a:bi	Büdü: boşver a:bi (EBT, 00.12.27)
a:bi	Büdü: çiçi: ver a:bi (EBT, 00.25.31)
a:bi	Büdü: çok güzel bi yer burası a:bi (EBT, 00.11.02)
a:bi	Büdü: gemi a:bi, görmeye lüzum yok (EBT, 00.15.30)
a:bi	Büdü: gemiye geldik a:bi (EBT, 00.15.21)
a:bi	Büdü: hadi a:bi (EBT, 01.01.58)
a:bi	Büdü: ıy a:bi (EBT, 00.13.13)
a:bi	Büdü: oldu a:bi (EBT, 00.10.13)
a:bi	Büdü: olur a:bi (EBT, 00.12.02)
a:bi	Büdü: sa:nak durdu a:bi...bu ne ya:murdu (EBT, 00.13.06)
a:bi	Erol: buyur a:bi: (MK, 00.36.42)
a:bi	Erol: rakı di: mi a:bi (MK, 00.08.04)
a:bi	Kasketli Adam: Sülman A:bi boşver...alt tarafı kadın işte...hadi erkek olsa neyse, diy mi ya (MK, 00.37.49)
a:bi	Kız: hani a:bi, çalınmadı (ŞK, 00.04.31)
a:bi	Kız: kim bu adam a:bi (ŞK, 00.16.05)

a:bi:	Büdü: a:bi: a:bi: tuttum (EBT, 00.02.49)
a:bi:	Büdü: a:bi: a:bi: tuttum (EBT, 00.02.49)
a:bi:	Büdü: a:bi: bu balıkların erki: dişisi olur mu (EBT, 00.02.34)
a:bi:	Büdü: a:bi: bu kadının derdi ne (EBT, 00.07.35)
a:bi:	Büdü: a:bi: bu kalkan di:l, merdiven balı: bu (EBT, 00.04.26)
a:bi:	Büdü: a:bi: o zamana kadar kokar bu (EBT, 00.07.01)
a:bi:	Büdü: al a:bi: (EBT, 00.05.25)
a:bi:	Büdü: alay etme a:bi:...vezirsen vezirli:ni bil (EBT, 00.40.52)
a:bi:	Büdü: ama, a:bi: (EBT, 00.04.12)
a:bi:	Büdü: bırak beni a:bi: (EBT, 00.04.50)
a:bi:	Büdü: bırakır mıyım a:bi: düşücem (EBT, 00.05.33)
a:bi:	Büdü: bilmiyorum dedim ya a:bi: (EBT, 01.10.58)
a:bi:	Büdü: elden gel a:bi: (EBT, 00.05.54)
a:bi:	Büdü: sen yürü a:bi: (EBT, 00.27.30)
a:bi:	Büdü: şapka uçtu a:bi: (EBT, 00.02.05)
a:bi:	Erol: peki a:bi: (MK, 00.25.45)
a:bi:	Haşmet: yok bişi: Süleyman A:bi: (MK, 00.28.30)
a:bi:me	Kadın: hem a:bi:me sizden o kadar bahsettim ki muhakkak tanıştırıci:m (ŞK, 00.24.59)
a:bicim	Büdü: amman a:bicim (EBT, 01.42.30)
a:biy	Aşır: korkma Yılmaz A:biy, biz geldik (YA, 01.25.44)
a:biy	Büdü: a:biy, a:biy, ya:mur başladı galiba (EBT, 00.12.44)
a:biy	Büdü: a:biy, a:biy, ya:mur başladı galiba (EBT, 00.12.44)
a:biy	Büdü: a:biy merak içindeyim...noldu anlıyamadım (EBT, 01.05.01)
a:biy	Büdü: a:biy (EBT, 00.09.32)
a:biy	Büdü: a:biy (EBT, 01.00.03)
a:biy	Büdü: a:biy (EBT, 01.02.11)
a:biy	Büdü: a:biy , gel bunu patrona götürelim (EBT, 00.49.40)
a:biy	Büdü: a:biy a:biy a:biy a:biy nerdesin (EBT, 01.26.28)
a:biy	Büdü: a:biy a:biy a:biy a:biy nerdesin (EBT, 01.26.28)

a:biy	Büdü: a:biy a:biy a:biy a:biy nerdesin (EBT, 01.26.28)
a:biy	Büdü: a:biy a:biy a:biy a:biy nerdesin (EBT, 01.26.28)
a:biy	Büdü: a:biy a:biy siyah taksi kaçıyor (EBT, 01.00.33)
a:biy	Büdü: a:biy a:biy siyah taksi kaçıyor (EBT, 01.00.33)
a:biy	Büdü: a:biy acele etme (EBT, 01.29.07)
a:biy	Büdü: a:biy bak, radyo orda (EBT, 00.23.26)
a:biy	Büdü: a:biy bırak...burda güzel bişi: buldum (EBT, 01.08.25)
a:biy	Büdü: a:biy bi kere çıkalım şu dama, noluciyini so:ra düşünürüz (EBT, 00.08.09)
a:biy	Büdü: a:biy gramafon çalıyor galiba (EBT, 00.22.23)
a:biy	Büdü: a:biy iyi düşün...eyer renk tutmuyorsa boşuna ıslanmiyim (EBT, 01.27.26)
a:biy	Büdü: a:biy ne kadar zayıflamışın bö:le (EBT, 01.39.01)
a:biy	Büdü: a:biy nerdesin a:biy (EBT, 01.38.12)
a:biy	Büdü: a:biy nerdesin a:biy (EBT, 01.38.12)
a:biy	Büdü: a:biy noldu (EBT, 01.03.01)
a:biy	Büdü: a:biy yüzme ö:renelim (EBT, 01.22.23)
a:biy	Büdü: a:biy, bö:le bir evlada sahibolmak ne saadet di:l mi (EBT, 01.08.53)
a:biy	Büdü: a:biy, bu Kabakçı bö:le cevap vermiycekti...bu adama noldu (EBT, 00.43.01)
a:biy	Büdü: a:biy, burnun ucundakileri göremiyenlere ne derler (EBT, 01.26.17)
a:biy	Büdü: a:biy, içerden çıkmıyalım, dışardan çıkalım (EBT, 00.08.34)
a:biy	Büdü: al şunu a:biy (EBT, 00.49.17)
a:biy	Büdü: aman a:biy bozma (EBT, 00.46.20)
a:biy	Büdü: aman a:biy,çok ince eliyip sık dokuyorsun (EBT, 01.26.08)
a:biy	Büdü: asıl sen buna bak a:biy (EBT, 00.01.49)
a:biy	Büdü: ay a:biy (EBT, 01.24.26)
a:biy	Büdü: biz de esir mi düştük a:biy (EBT, 00.16.47)
a:biy	Büdü: bo:luyorum galiba a:biy (EBT, 01.24.28)
a:biy	Büdü: do:ru a:biy (EBT, 01.02.33)

a:biy	Büdü: dur a:biy...hani sen benim aklımı beyenmezsin ama (EBT, 01.04.05)
a:biy	Büdü: geçmiş olsun a:biy...öyle oluci: belliydi (EBT, 01.03.59)
a:biy	Büdü: gel a:biy (EBT, 01.26.43)
a:biy	Büdü: gel buraya otur şö:le a:biy (EBT, 01.38.41)
a:biy	Büdü: hadi a:biy tüyelim...herif kendine gelmeden (EBT, 01.43.58)
a:biy	Büdü: hafiflemişsin be a:biy (EBT, 01.38.34)
a:biy	Büdü: işaret edelim a:biy (EBT, 01.02.46)
a:biy	Büdü: Kabakçıyı getirdim vezir a:biy (EBT, 00.41.40)
a:biy	Büdü: leş gibi de kokuyor burası a:biy (EBT, 01.38.23)
a:biy	Büdü: ne geldi başımıza a:biy (EBT, 01.02.22)
a:biy	Büdü: ne marifetli şeylermişiz a:biy...Gülendamı bulduk (EBT, 01.08.39)
a:biy	Büdü: sen benim büyü:msün a:biy (EBT, 01.35.17)
a:biy	Büdü: sen kimsin a:biy (EBT, 01.39.09)
a:biy	Büdü: teneke zelzele oluyor a:biy (EBT, 00.06.05)
a:biy	Büdü: ümidimizi kesmiyelim a:biy (EBT, 01.03.15)
a:biy	Büdü: yaşa a:biy...a:biy hepsine teker teker bakalım (EBT, 01.28.37)
a:biy	Büdü: yaşa a:biy...a:biy hepsine teker teker bakalım (EBT, 01.28.37)
a:biy	Büdü: yaşadık a:biy (EBT, 01.50.54)
a:biy	Büdü: yaşşa a:biy (EBT, 01.51.24)
a:biy	Büdü: yok a:biy (EBT, 01.28.11)
a:biy	Büdü: yok a:biy bunun rengi tutmuyor (EBT, 01.29.15)
a:biy	Büdü: yürü a:biy (EBT, 00.17.38)
a:biy	Edi: a:biy ben küfeyi geçirmeseydim (EBT, 00.19.52)
a:biyim	Büdü: bana a:biyim verdi (EBT, 00.27.17)
a:biyim	Büdü: var, a:biyim var (EBT, 00.17.35)
a:biyin	Ahmet: a:biyin (ŞK, 00.27.35)

Daralmayanlar:
8 örnekte görülmüştür.

a:beyimizi	Anne: babamızı, a:beyimizi, kardeşimizi, sevgilimizi her şeyimizi yitirdik (ŞK, 00.54.41)
a:beyiniz	Ahmet: a:beyiniz nerde (ŞK, 00.30.44)
bey	Mürüvvet: Kazım Bey nasıl (MK, 00.51.26)
bey	Satılmışzade: fekat Reis Bey (ABD, 00.10.33)
beybaba	Çığırtkan: ben gördüm beybaba (MK, 00.11.19)
beybaba	Erol: gitti beybaba (MK, 01.11.02)
beye	Savcı: doktor beye yardım edin (YA, 00.38.27)
beyi	Kahya: Zeki Müren beyi görmek istiyorum (SB, 00.35.46)

Şey, bir şey, her şey kelimeleri:

Toplam örnek sayısı: 147

Daralmanın rastlandığı örnek sayısı: 44

Daralmanın rastlanmadığı örnek sayısı: 103

"şey" kelimesi ve türevleri arasında "bir şey" söz grubu hakkında, diksiyon eğitiminde, daraltılarak okunması hususunda dikkat çekilir. Dolayısıyla bu söz grubunu özel olarak inceledik. Bahse konu söz grubunun sesli kayıtlarda tespit edilen örnek sayısı, toplam 72'dir. Tespit edilen 72 örneğin 41'inde daralma görülürken, 31'inde daralma görülmemiştir. "her şey" söz grubu incelendiğinde de ortaya çıkan tablo, 31 yerden 3'ünde daralma olduğu, 28'inde ise daralma olmadığı yönündedir.Yine bunun gibi "şey, şeyler" örnekleri de incelenmiş ve geçtiği 44 yerin hiçbirinde daralmadığı görülmüştür.

Üç ayrı alt başlıkta görülebilecek kelime gruplarının daralma / daralmama frekansı aşağıda verilmiştir:

Şey-daralan: 0

Şey-daralmayan: 44

Bir şey-daralan: 41

Bir şey-daralmayan: 31

Her şey-daralan: 3

Her şey-daralmayan: 28

Daralanlar:

"şey" kelimesinde daralan örneğe rastlanmamıştır. "bir şey", "her şey" söz gruplarında daralan örneklerin toplam sayısı 44'tür.

***şey**

Örneğe rastlanmamıştır.

***bir şey**

Daralan toplam 41 örneğin 2'sinde, sondaki /y/ sesi düşürülmüş ve –ey ses grubu /i/ olarak söylenmiştir.

bişi	Çete 1: merak edilicek bişi yok (ŞK, 00.46.37)
bişi	Hatice: so:ra bir sabah gene hiçbişi sö:lemeden çıkıp gitmiş (SB, 01.13.02)

Daralan toplam 41 örneğin 30'unda, sondaki /y/ sesi düşürülmüş ve –ey ses grubu /i:/ olarak söylenmiştir.

bişi:	Ahmet: ben bişi: ö:rendim (ŞK, 00.59.37)
bişi:	Ahmet: hiç bişi: unutulmadı ya (ŞK, 00.08.19)
bişi:	Ahmet: sana bişi: sö:liyci:m (ŞK, 00.59.28)
bişi:	Ali: hiç bişi: hatırlıyamıyorum (ABD, 00.58.07)
bişi:	Ali'nin Babası: bişi: mi sö:liyicektin (ABD, 00.55.14)
bişi:	Ali'nin Babası: hiç bişi: yok (ABD, 00.54.03)
bişi:	Anne: bi gün bi yerine bişi: olucek diye çok korkuyorum (ŞK, 00.04.46)
bişi:	Anne: öyle zor bişi: di:l ki (AH, 00.02.53)
bişi:	Aşır: ben bunun çoktan beri farkındıydim ama üzülmiyesin diye sana bişi: sö:lemedim (YA, 00.09.40)
bişi:	Aysel: diyici:mi demeden önce sana bişi: soruci:m Gülsüm (ABD, 01.03.34)
bişi:	Aysel: elbet bana bişi: ki, sana soruyorum (ABD, 01.03.42)
bişi:	Aysel: hiç bişi: bilmiyormuş gibi oraya gidiceksin (ABD, 01.05.02)
bişi:	Aysel: sen ona hiç bişi: demiyceksin (ABD,

	01.04.59)
bişi:	Büdü: a:bi sana bişi: sö:liyim mi (EBT, 00.23.02)
bişi:	Büdü: a:biy bırak...burda güzel bişi: buldum (EBT, 01.08.25)
bişi:	Büdü: bu sefer öyle bişi: buluci:m ki aklımdan, bu iyiliyimi ölünceye kadar unutmıycaksın (EBT, 01.04.09)
bişi:	Edi: bişi: diyil (EBT, 00.29.56)
bişi:	Edi: bö:le yalı kazı: gibi bişi: olacaksın (EBT, 01.09.04)
bişi:	Haşmet: yok bişi: Süleyman A:bi: (MK, 00.28.30)
bişi:	Kadın: sana bişi: yapmadılar ya (ŞK, 00.45.06)
bişi:	Kör: sana bişi: sö:liyim mi (ŞK, 01.00.47)
bişi:	Nermin: yalnız sö:liyin ona...hayır , hiçbişi: sö:lemiyin (SB, 01.08.21)
bişi:	Öjeni'nin Babası: ben ö:le bişi: sö:lemedim (YA, 01.12.53)
bişi:	Savcı: belki bişi: söyletebiliriz (YA, 00.37.44)
bişi:	Savcı: şüpheli bişi: görürseniz (YA, 00.39.00)
bişi:	Selim: yok bişi: (MK, 00.38.55)
bişi:	Yılmaz Ali: hayır bişi: olmadı (YA, 01.26.25)
bişi:ler	Ahmet: nolur benim kula:ma bu akşam bişi:ler fısılda (ŞK, 00.32.02)
bişi:ler	Hayriye: abuk sabuk bişi:ler konuş (YA, 00.15.18)
bişi:ler	Kadın: bişi:ler mırıldanıyim (ŞK, 00.32.09)

Daralan toplam 41 örneğin 9'unda, /e/ sesinde daralma olmuş ve sondaki /y/ sesi düşürülmeden söylenmiştir.

bişiy	Ahmet: fısıldıyarak bişiy (ŞK, 00.31.57)
bişiy	Ali'nin Babası: Aysele bişiy mi diyecektin (ABD, 00.57.04)
bişiy	Edi: yauv ben hiç bişiy göremiyorum (EBT, 00.15.12)
bişiy	Süleyman: şerefe bişiy ikram eder belki (MK, 00.54.52)
bişiy	Viran Baba: Ali bişiy yap yavrum (MK, 00.15.47)
bişiy	Zeki: onun hakkında bana hiç bişiy sö:lemeyin (SB, 01.19.57)
bişiyi	Hayriye: Aşır, bi bişiyi beceremedin (YA,

	00.16.45)
bişiyim	Zehra: yok bişiyim (MK, 00.13.13)
bişiyin	Aysel: içime bişiyin do:du: yok (ABD, 01.04.03)

*** her şey**

Toplam 3 örnekte /e/ sesinde daralma olmuş ve sondaki /y/ sesi düşürülmeden söylenmiştir.

herşiyi	Aşık: işte burda...ben ka:dın üstüne herşiyi yazdım (EBT, 00.50.14)
herşiyi	Nermin: herşiyi anlıyorum şimdi (SB, 01.07.42)
herşiyimiz	Zehra: bizim herşiyimiz (MK, 00.58.36)

Daralmayanlar:

"şey" kelimesi ile "bir şey" ve "her şey" söz gruplarında daralmayan örneklerin toplam sayısı 103'tür.

*** şey**

Kelimenin yalın kullanımına 44 yerde rastlanmış ve hiçbir örnekte daralma görülmemiştir.

şey	Ahmet: senin gibi bi veznedar kızının hesapta bu kadar zayıf oluşu şaşılacak şey (ŞK, 00.06.01)
şey	Ali: canım geçmiş şey bunlar (ABD, 01.08.28)
şey	Arabadaki Adam: ha:yır ha:yır, şey babası (EBT, 01.07.39)
şey	Arabadaki Adam: siz onun şey babası oldunuz, şey babası (EBT, 01.07.37)
şey	Arabadaki Adam: siz onun şey babası oldunuz, şey babası (EBT, 01.07.37)
şey	Arabadaki Adam: şey babası (EBT, 01.07.47)
şey	Barmen: öyle şey yok (ŞK, 00.55.09)
şey	Çete 2: şey...mesele kapanıncaya kadar elimizin altında (ŞK, 00.50.43)
şey	Edi: ö:le şey olmaz (EBT, 01.03.24)
şey	Gülendam: öyle şey yok (EBT, 00.20.44)
şey	Kadın Sesi: lütfen çabuk olun...şey, saatin kaç oldu:nu biliyor musunuz (AYN, 00.23.35)
şey	Nermin: benden aldı:nız şey, parayla

	ödenmez (SB, 01.07.34)
şey	Pinokyo: şey...fakat siz beni nerden tanıyorsunuz (PİN, 00.13.10)
şey	Pinokyo: şey...fakat (PİN, 00.10.22)
şey	Polyanna: şey...hatırıma bir şey geldi (POL, 00.13.42)
şey	Polyanna: yürüyebilmek ne güzel şey (POL, 00.16.17)
şey	Semra: sizden istiyci:m şey, do:rudan do:ruya (SB, 01.06.13)
şey	Suna: dünyada sevmediyim iki şey vardır (SB, 00.42.04)
şey	Viran Baba: şey, komşuya diye (MK, 00.13.43)
şey	Zehra: ölüm Allahın emri ama ayrılık dayanılır şey diyil (MK, 00.15.08)
şeyden	Aşık: şeyden aşa:ya inince (EBT, 01.23.51)
şeyden	Edi: hayır, diyil, şeyden...zerafeti bozulur (EBT, 01.08.00)
şeydi	Edi: senin adın şeydi (EBT, 00.42.20)
şeye	Adam 2: sordu:muz şeye do:ru cevap ver (AH, 00.10.24)
şeye	Çinli Kadın: düşündü:nüz şeye bakın (KG, 00.23.50)
şeyi	Ahmet: sende eksik olan şeyi (ŞK, 01.04.54)
şeyi	Fidan: getirin şu herifi burıya da, yazdı: şeyi okusun (EBT, 01.32.15)
şeyin	Derviş: dilediyin şeyin biçimine gir (KG, 00.12.13)
şeyin	Edi: şeyin akıntısı varmış (EBT, 00.07.40)
şeyler	Cırcır Böceği: bunlar fena şeyler mi (PİN, 00.04.34)
şeyler	Çoban: o dediyiniz şeyler de nedir (AH, 00.10.28)
şeyler	Hayriye: yeni yeni şeyler işidiyorum (YA, 00.46.21)
şeyler	Polyanna: bakın ne kadar güzel şeyler (POL, 00.11.17)
şeyler	Polyanna: bunlar fevkalade şeyler (POL, 00.11.05)
şeylere	Edi: bilmedi:n şeylere karışma...işte Gülendam aya:mıza geldi (EBT, 01.03.30)
şeylere	Edi: hadi hadi...anlamadı:n şeylere burnunu sokma (EBT, 00.02.40)
şeyleri	Ahmet: ben bö:le şeyleri gazetede okumadan da bilirim (ŞK, 00.08.06)

şeylerle	Yılmaz Ali: sana kaç kere sö:ledim bö:le şeylerle u:raşma diye (YA, 00.46.01)
şeylermişiz	Büdü: ne marifetli şeylermişiz a:biy...Gülendamı bulduk (EBT, 01.08.39)
şeymişin	Keloğlan: sen de amma meraklı şeymişin ha (KG, 00.37.55)
şeyo:luşey	Edi: hay şeyo:luşey, inadetti (EBT, 00.42.32)
şeyo:luşey	Edi: hay şeyo:luşey, inadetti (EBT, 00.42.32)
şeysin	Büdü: sen ne şeker şeysin bö:le (EBT, 01.08.49)
şeysini	Edi: o Kabakçı olacak herifin şeysini aldıraca:m (EBT, 00.45.37)

*** bir şey**

Daralmayan toplam 31 örneğin 14'ünde, kelime yazıldığı gibi söylenmiştir.

bir şey	Çepetto: evde yiyicek başka bir şey yok (PİN, 00.10.20)
bir şey	İç Spiker: bir şey yapmak ve karnını doyurmak lazımdı (PİN, 00.06.48)
bir şey	İç Spiker: evden kaçmanın ne kadar kötü bir şey oldu:nu (PİN, 00.02.30)
bir şey	İç Spiker: zaten yapıcak başka bir şey yoktu (PİN, 00.02.46)
bir şey	Jack: o, vazifesinden başka hiçbir şey düşünmez (POL, 00.13.33)
bir şey	Polyanna: sanki benden gizledi: bir şey vardı (POL, 00.07.57)
bir şey	Polyanna: şey...hatırıma bir şey geldi (POL, 00.13.42)
bir şeydi	İç Spiker: arkadaş olmak iyi bir şeydi fakat (PİN, 00.12.06)
bir şeye	Polyanna: teyzem sanki kaybetti: bir şeye acımıyor (POL, 00.01.43)
bir şeyim	Çepetto: fakat yavrum, sana vericek başka bir şeyim yok ki (PİN, 00.10.39)
bir şeyin	Ahmet: hiçbir şeyin (ŞK, 00.08.07)
bir şeyle	Ahmet: kendimi saadetten daha kuvvetli bir şeyle (ŞK, 00.07.47)
bir şeyler	İç Spiker: ve karnını doyurucak bir şeyler aramıya karar verdi (PİN, 00.07.03)
bir şeyler	Pinokyo: karnımı doyurucak bir şeyler istemeliyim (PİN, 00.07.25)

Daralmayan toplam 31 örneğin 2'sinde /r/ sesi ve sondaki /y/ sesi düşürülerek söylenmiştir.

bişe	Ali: sen bişe yapmıycaksın (MK, 01.01.17)
bişe	Yılmaz Ali: bişe yok canım (YA, 00.28.30)

Daralmayan toplam 31 örneğin 15'inde /r/ sesi düşmüş, -ey ses grubunda sondaki /y/ sesi korunmuştur.

bişey	Ali: belki de kafama bişey indirir diye düşünüyordum (MK, 00.33.20)
bişey	Ali: bişey demedin anne (ABD, 01.06.43)
bişey	Aşık: gözlerim artık hiç bişey görmüyor (EBT, 00.24.29)
bişey	Erkek 3: ben bişey duymadım (AYN, 00.26.02)
bişey	Fidan: bana sormadan bişey yapmıyın demedim mi size (EBT, 01.30.55)
bişey	Gülsüm: yoksa hiç bişey bilmiyorsun da, içine mi ö:le do:yor (ABD, 01.04.00)
bişey	Hasan Efendi: ö:liyse size daha ucuz bişey tavsiye ediyim (SB, 00.14.36)
bişey	Hayriye: ortada hiç bişey yok (YA, 00.08.46)
bişey	Keloğlan: zaten burada senden başka çalınacak bişey yok (KG, 00.07.25)
bişey	Oduncu: yasak olan bişey yaptı:nız için affedilmiyceksiniz (AH, 00.08.17)
bişey	Rauf: bişey mi oldu yoksa (MK, 00.38.52)
bişey	Sadi Baba: fena bişey mi dedik (MK, 00.21.09)
bişey	Süavi: bizden bişey çalmadı (ŞK, 00.16.29)
bişey	Tekin: belki bişey unutmuştur da, almıya gelmiştir (KG, 00.08.29)
bişeyler	Zehra: içimde bişeyler yanıyor (MK, 00.15.02)

*** her şey**

Toplam 28 örnekte kelime yazıldığı gibi söylenmiştir.

her şey	Ahmet: dünyada her şey, her saadet yanılmıyan hesapların üstüne dayanır (ŞK, 00.06.11)
her şey	Ahmet: her şey tamam ya (ŞK, 00.08.18)
her şey	Aysel: her şey meydana çıkar (ABD, 01.07.24)

her şey	Çete 1: insanın başından her şey geçer (ŞK, 00.47.52)
her şey	Çete 2: her şey aklıma (ŞK, 00.44.26)
her şey	Çin Prensesi: her şey hazır mı (KG, 00.29.12)
her şey	Kadın Sesi: daha nolsun canım, her şey yanlış (AYN, 00.16.06)
her şey	Nermin: benim için de her şey deyişti (SB, 00.31.20)
her şey	Nermin: her şey düzelebilir (SB, 00.26.01)
her şey	Polyanna: artık her şey için memnunum (POL, 00.15.56)
her şey	Polyanna: bu ormanda her şey ne güzel (POL, 00.02.45)
her şey	Viran Baba: her şey senin saadetin için (MK, 00.59.33)
her şey	Zehra: yarıda kaldı her şey (MK, 00.13.37)
her şey	Zeki: her şey deyişti gözümde, her şey (SB, 00.31.16)
her şey	Zeki: her şey deyişti gözümde, her şey (SB, 00.31.16)
her şeyden	Fahri: her şeyden bihaber (EBT, 00.16.58)
her şeyden	Gülendam: her şeyden bihaber (EBT, 00.16.57)
her şeyden	Hoca: her şeyden önce istikbalini düşünmen lazım (SB, 01.21.42)
her şeye	Ali: so:ra her şeye razı daldım içeri (MK, 00:33.25)
her şeye	Büdü: her şeye gülüyorlar (EBT, 01.21.35)
her şeye	Edi: sen her şeye burnunu sokmasan olmaz mı (EBT, 00.30.12)
her şeyi	Ali: ben her şeyi unuttum artık (ABD, 01.09.17)
her şeyi	Semra: sizi sevdiyimi...sizin için her şeyi yapabilici:mi (SB, 01.19.23)
her şeyi	Yılmaz Ali: her şeyi açıkça sö:lemeniz (YA, 01.16.17)
her şeyi	Zehra: sen her şeyi şişirirsin (MK, 00.17.37)
her şeyi	Zeki: her şeyi biliyorum, herşeyi (SB, 01.20.54)
her şeyi	Zeki: her şeyi biliyorum, herşeyi (SB, 01.20.54)
her şeyimizi	Anne: babamızı, a:beyimizi, kardeşimizi, sevgilimizi her şeyimizi yitirdik (ŞK, 00.54.41)

Öyleyse, neredeyse, sabahleyin kelimeleri:

Toplam örnek sayısı: 51

Daralmanın rastlandığı örnek sayısı: 36

Daralmanın rastlanmadığı örnek sayısı: 15

Daralanlar:

36 örnekte görülmüştür.

nerdiyse	Aşır: nerdiyse birbirlerinin burunlarına giricekler (YA, 00.09.36)
nerdiyse	Çoban Kızı: nerdiyse mendebur suratlı herifin bi koynuna girmedi:m kaldı (KG, 00.56.50)
ö:liyse	Ahmet: ö:liyse bana müsaade edin de ben gidiyim (ŞK, 00.20.05)
ö:liyse	Aysel: ö:liyse benim gidip dememe lüzum kalmadı (ABD, 01.10.20)
ö:liyse	Büdü: bulduk ö:liyse (EBT, 01.00.06)
ö:liyse	Büdü: izmarittir ö:liyse (EBT, 00.03.05)
ö:liyse	Büdü: ö:liyse şu balı: raconunlan çekelim ha (EBT, 00.03.19)
ö:liyse	Büdü: ö:liyse çıkalım (EBT, 00.13.32)
ö:liyse	Derviş 2: ö:liyse birer nargile doldur (KG, 00.10.10)
ö:liyse	Edi: ö:le...bulduk ö:liyse (EBT, 01.00.05)
ö:liyse	Edi: ö:liyse iplere tutunup aşa: inelim (EBT, 00.15.32)
ö:liyse	Edi: ö:liyse kolay (EBT, 01.24.00)
ö:liyse	Edi: ö:liyse sen hiç burada durup kendini tehlikiye sokma...aşa: in (EBT, 01.42.50)
ö:liyse	Fidan: ba:r ö:liyse (EBT, 00.36.05)
ö:liyse	Hasan Efendi: ö:liyse size daha ucuz bişey tavsiye ediyim (SB, 00.14.36)
ö:liyse	Hasan Efendi: ö:liyse fazla uzatma (SB, 00.04.09)
ö:liyse	Hayriye: ö:liyse bi yere saklanmalı...bakalım neler olucek (YA, 00.21.03)
ö:liyse	Hayriye: pekiala ö:liyse (YA, 00.17.06)
ö:liyse	Hoca: ö:le mi...ö:liyse dinliyelim (SB, 00.10.25)
ö:liyse	Kahveci: hadi ö:liyse, sö:le bakalım (KG, 00.14.05)
ö:liyse	Keloğlan: ö:liyse dükkanı kapatıp ta kendin bi yere niçin çırak gitmezsin babacım (KG,

	00.07.17)
ö:liyse	Polis: ö:liyse bana müsade (EBT, 01.07.09)
ö:liyse	Savcı Yardımcısı: niye kaçtı ö:liyse (MK, 00.00.19)
ö:liyse	Selim: kolay ö:liyse (MK, 00.05.08)
ö:liyse	Semra: ö:liyse beni kartal yuvasında bulun (SB, 01.17.55)
ö:liyse	Süavi: ö:liyse babamın vapuru iskeliye yanaştı (ŞK, 00.02.55)
ö:liyse	Tekin: hadi ö:liyse kızım, geldi:n yere git (KG, 00.36.13)
ö:liyse	Zehra: ö:liyse sen nerde ben de orda (MK, 00.50.31)
öyliyse	Çoban Kızı: öyliyse defolun (KG, 00.57.41)
öyliyse	Çoban Kızı: öyliyse elbisenizi de çıkarınız (KG, 00.57.16)
öyliyse	Tekin: öyliyse sizi ben öpiyim (KG, 00.47.00)
sabahliyin	Ali'nin Babası: sabahliyin eve geldiyinde ne ettiyini bilmiyordu (ABD, 01.00.42)
sabahliyin	Ali'nin Babası: sabahliyin ne yaptı:nı bilmiyordu (ABD, 00.43.43)
sabahliyin	Nermin: sabahliyin erken kalkmam lazım (SB, 00.27.56)
sabahliyin	Nermin: smokini sabahliyin Hasan Efendi gelmeden (SB, 00.18.10)
sabahliyin	Semra: sabahliyin kahvaltı ederken sö:lüyordu (SB, 01.11.26)

Daralmayanlar:

15 örnekte görülmüştür.

nerdeyse	Ali: nerdeyse gelir (ABD, 00.31.05)
nerdeyse	Fidan: nerdeyse bulup getirin (EBT, 00.50.54)
nerdeyse	Pinokyo: açlıktan nerdeyse ölüce:m (PİN, 00.09.51)
nerdeyse	Pinokyo: aman Allahım nerdeyse donuca:m (PİN, 00.08.16)
ö:leyse	Aysel: ö:leyse var yoluna git (ABD, 00.33.17)
ö:leyse	Çepetto: pekala ö:leyse, pekala (PİN, 00.09.55)
ö:leyse	Fidan: ö:leyse haftada ikinize on ka:t (EBT, 00.20.33)
ö:leyse	Pinokyo: ö:leyse al sana (PİN, 00.05.22)
ö:leyse	Pinokyo: ö:leyse çabuk sö:le (PİN, 00.04.03)

ö:leyse	Pinokyo: ö:leyse sö:leyin (PİN, 00.13.22)
ö:leyse	Süavi: ö:leyse gece vakti bu bahçede (ŞK, 00.14.30)
ö:leyse	Tekin: dur ö:leyse (KG, 00.37.49)
ö:leyse	Zehra: bu da ö:leyse (MK, 00.17.39)
öyleyse	Çin Veziri: öyleyse emredin de, ikinci sa:dıcım Kaf Veziri geline tebligatta bulunsun (KG, 00.58.30)
sabahleyin	Tilki: meragetme, meragetme...sabahleyin yüz tane altının olucak (PİN, 00.15.02)

Fiil Tabanı + -AcAk Eki:

Toplam örnek sayısı: 3

Daralmanın rastlandığı örnek sayısı: 3

Daralmanın rastlanmadığı örnek sayısı: 0

Daralanlar:

3 örnekte görülmüştür.

giyicek	Anne: ömründe tasa nedir bilmemiş adamın, giyicek bir gömli:nin bile olmaması, ne tuhaf (AH, 00.11.23)
giyicek	Baba: dünyanın en bahtiyar adamının giyicek bir tek gömleyi bile yokmuş (AH, 00.11.18)
giyicek	Baba: yatak içinde giyicek di:ldi ya (AH, 00.03.13)

Daralmayanlar:

Örneğe rastlanmamıştır.

1.2.2.2. Ek Bünyesinde

Bu tip örneğe sadece teklik birinci şahıs emir ekinde rastlanmıştır.[1]

Toplam örnek sayısı: 96

Daralmanın rastlandığı örnek sayısı: 94

Daralmanın rastlanmadığı örnek sayısı: 2

[1] Emir ekinin yardımcı /y/ sesi ile kullanıldığı durumlar, tezimizin daha önceki bölümlerinde incelenmişti.

Kökündeki ünlüsü ince sıradan olan kelimelerde zaten daralma doğal olarak /i/'leşme şeklinde olmuştur. Bu tür örnek sayısı 42'dir. Kalın ünlülü kelimelere gelen –ayım teklik 1. şahıs eki, daralma ve incelme sonucunda –ıyım, -iyim şekillerine dönüşmüştür. Bazen de, büzüşerek /i:/ olmuştur.Bu şekildeki örnek sayısı 52'dir. Bu 52 örnek içindeki 17 örnekte, ekin ilk sesi olan /a/ sesi önce daralmış, sonra da incelerek /i/'ye dönmüştür.

Daralanlar:

94 örnekte görülmüştür.

İnce sıralı: 42 örnek

Kalın sıralı: 52 örnek

alıyim	Ali: ben biraz hava alıyim (ABD, 00.47.51)
alıyim	Kahveci: sizi çırak alıyim (KG, 00.07.11)
anlatıyim	Süavi: bak dinle anlatıyim (ŞK, 00.03.48)
anlatiyim	Edi: bak anlatiyim...biz Şen Sahnediydik (EBT, 01.05.45)
bakıyim	Ahmet: hadi bakıyim (ŞK, 00.08.00)
bakıyim	Ali: bakıyim şuna hele (ABD, 00.25.27)
bakıyim	Ali: sen dur bakıyim şö:le (ABD, 00.24.34)
bakıyim	Aşık: dur bakıyim (EBT, 01.32.29)
bakıyim	Büdü: bi daha bakıyim (EBT, 00.29.10)
bakıyim	Çin Veziri: dinlen bakıyim (KG, 00.53.13)
bakıyim	Fidan: durun bakıyim (EBT, 01.31.47)
bakıyim	Fidan: dur, du bakıyim, du bakıyim (EBT, 00.18.14)
bakıyim	Fidan: dur, du bakıyim, du bakıyim (EBT, 00.18.14)
bakıyim	Fidan: kimmiş bakıyim bu şarkıcı (EBT, 00.27.25)
bakıyim	Fidan: siz ça:rmıya devam edin, ben içerde yer var mı yok mu bi bakıyim (EBT, 00.34.06)
bakıyim	Hoca: nassınız bakıyim (SB, 00.10.11)
bakıyim	Hoca: sen anlat bakıyim...seni görmiyeli neler yaptın (SB, 00.10.19)
bakıyim	Keloğlan: sö:liyin bakıyim (KG, 00.37.17)
bakıyim	Keloğlan: sö:liyin bakıyim sizi kim öptü (KG, 00.46.52)
bakıyim	Süavi: ben gidip bi bakıyim anne (ŞK, 00.13.53)
baki:m	Fidan: hadi koşun baki:m (EBT, 01.24.01)

baki:m	Polyanna: gel baki:m (POL, 00.03.40)
bakiyim	Adam: durun bakiyim (MK, 00.03.41)
bakiyim	Ahmet: gel bakiyim (ŞK, 00.04.43)
bakiyim	Edi: sö:lesene bakiyim, ne rolü yapıcaksın (EBT, 01.10.56)
bakiyim	Fidan: dışarda kimse var mı, bak bakiyim (EBT, 00.28.52)
bakiyim	Fidan: Fahri, sen de çık burdan bakiyim (EBT, 00.21.56)
bakiyim	Pinokyo: sö:le bakiyim böcek (PİN, 00.03.45)
bakiyim	Polyanna: dur bakiyim (POL, 00.03.29)
biliyim	Edi: ne biliyim ben kardeşim...biz buranın yabancısıyiz (EBT, 00.27.27)
biniyim	Aysel: biniyim mi (ABD, 00.05.35)
bitiriyim	Ali: şunu bitiriyim, so:ra (MK, 00.30.47)
buliyim	Kadın: bari beni bi kere olsun öp te, kuvvet buliyim canım (ŞK, 00.24.01)
çıkariyim	Zeki: sizi geciktirmiyim...smokini çıkariyim (SB, 00.26.24)
çıkiyim	Karşısındaki Adam: ben yukarıya çıkiyim da, geldiyimizi haber veriyim (YA, 01.04.59)
dinleniyim	Ahmet: biraz dinleniyim (ŞK, 00.03.22)
düşüniyim	Edi: bırak beni biraz düşüniyim (EBT, 00.13.34)
ediyim	Edi: o halde sizden reca ediyim (EBT, 01.42.32)
ediyim	Hasan Efendi: ö:liyse size daha ucuz bişey tavsiye ediyim (SB, 00.14.36)
ediyim	Hoca: gel seni Prensese takdim ediyim (SB, 00.20.58)
ediyim	Hoca: talebem Zeki Müreni takdim ediyim (SB, 00.21.07)
ediyim	Kadın Sesi: ediyim nolur (AYN. 00.27.32)
ediyim	Nermin: yardım ediyim mi (SB, 00.17.33)
ediyim	Yılmaz Ali: ediyim de bak (YA, 00.07.38)
geliyim	Gülsüm: çok isterdim ki Ali, ben kendiliyimden geliyim (ABD, 01.08.54)
gidiyim	Ahmet: ö:liyse bana müsaade edin de ben gidiyim (ŞK, 00.20.05)
gönderiyim	Erkek 2: isterseniz bir kopyasını gönderiyim (AYN, 00.21.41)
göriyim	Hoca: göriyim seni (SB, 01.30.12)
göriyim	Zayıf: göriyim (SB, 01.30.17)
göriyim	Zehra: gidemesem bile göriyim (MK, 00.14.26)
götüriyim	Ali: hadi bin de seni götüriyim (ABD,

	00.05.33)
götüriyim	Ali: seni köyüne götüriyim (ABD, 00.11.05)
götüriyim	Çin Veziri: gel seni evime götüriyim (KG, 01.08.51)
götüriyim	Kadın: canım, çantıyı ver de ben götüriyim (ŞK, 00.37.55)
götüriyim	Zeki: sizi evinize kadar götüriyim (SB, 00.28.02)
iniyim	Aysel: ama ben iniyim gene (ABD, 00.06.38)
kahrediyim	Çin Veziri: müsaade ediniz de onu kahrediyim (KG, 01.10.05)
kaldırıyim	Kral: sakın bu sahanın kapa:nı kaldırıyim demiyiniz (AH, 00.06.29)
kalıyim	Poly Teyze: fakat dikkat et, gine geç kalıyim deme (POL, 00.09.14)
mırıldanıyim	Kadın: bişi:ler mırıldanıyim (ŞK, 00.32.09)
napıyim	Keloğlan: benden hoşlanmıştın da ama napıyim (KG, 00.35.04)
napiyim	Keloğlan: napiyim ışı: gören dışarı fırlıyor demiş (KG, 00.09.43)
napiyim	Kız: napiyim, hesabı sevmiyorum baba (ŞK, 00.06.04)
napiyim	Pinokyo: napiyim,karnım çok acıkmış (PİN, 00.10.45)
olıyım	Çığırtkan: ver bi tek ablacı:m...kulun kurbanın olıyım (MK, 01.03.03)
olıyim	Aşık: nolur köpeyiniz olıyim...şu çiçeyi Gülendama (EBT, 00.24.11)
olıyim	Berduş: kulun kölen olıyim (MK, 00.12.56)
olıyim	Çığırtkan: beni kovma ablacı:m...aya:nın turabı olıyim (MK, 01.02.52)
oynatıyim	Fidan: sana Hamleti oynatıyim (EBT, 00.31.48)
ö:reniyim	Gülsüm: ben de ö:reniyim...ondan so:ra gideriz (ABD, 01.04.12)
öpiyim	Adam: ayaklarını öpiyim, ayaklarını öpiyim (KG, 00.13.08)
öpiyim	Adam: ayaklarını öpiyim, ayaklarını öpiyim (KG, 00.13.08)
öpiyim	Ahmet: aya:nın altını öpiyim (ŞK, 00.55.06)
öpiyim	Ahmet: son defa elini öpiyim (ŞK, 01.04.30)
öpiyim	Arabadaki Adam: hay a:zını öpiyim (EBT, 01.07.27)
öpiyim	Çığırtkan: nolur bana bi**** ver...aya:nı öpiyim (MK, 01.02.45)

öpiyim	Tekin: öyliyse sizi ben öpiyim (KG, 00.47.00)
seviyim	Edi: canını seviyim (EBT, 00.29.54)
seviyim	Keloğlan: amman gözünü seviyim, a:zını sıkı tut (KG, 00.35.07)
seviyim	Selim: gözünü seviyim aldırma (MK, 00.26.17)
seviyim	Selim: boşver gözünü seviyim (MK, 00.36.29)
veriyim	Çiçekçi 2: veriyim efendim (SB, 01.34.25)
veriyim	Hint Prensesi: sorun da cevabını veriyim (KG, 00.36.56)
veriyim	Hoca: şimdi sana ben de bi müjde veriyim (SB, 00.12.28)
veriyim	Karşısındaki Adam: ben yukarıya çıkiyim da, geldiyimizi haber veriyim (YA, 01.04.59)
yapıyim	Aşık: bilmiyorum ki ni yapıyim (EBT, 00.25.04)
yapıyim	Aşık: ni yapıyim (EBT, 00.24.55)
yapıyim	Aşık: ni yapıyim bana bi akıl ö:retin (EBT, 00.24.53)
yapıyim	Aşık: öyle mi yapıyim (EBT, 00.25.02)
yapıyim	Edi: ne yapıyim (EBT, 00.45.16)
yapıyim	Fidan: başaktör yapıyim (EBT, 00.31.51)
yapiyim	Katil: biraz temizlik yapiyim (ŞK, 00.38.28)
yıkıyim	Hint Veziri: evini başına yıkıyim (KG, 00.50.12)

1 örnekte yuvarlaklaşma görülmüştür.

görüyim	Zehra: ölmeden bi kere görüyim (MK, 00.14.24)

Daralmayanlar:

2 örnekte görülmüştür.

bakayım	Mabeyinci: emir buyurulursa, gidip bir bakayım (AH, 00.05.48)
bileyim	Nermin: senin aşkınla tutuşmak kabahat mi bileyim (SB, 00.26.50)

Özet Tablo

/y/ sesi ile ilgili değişmeleri üç ayrı başlık altında inceledik. Ancak, bu üç başlık içinde en hacimli olan, /y/ sesinin daralmaya yol açtığı ya da açmadığı

durumlar olduğu için, sadece bu grubu bir tablo olarak verdik. Diğer iki başlıkta, karışıklığa yol açacak bir durum olmadığı için, tablo oluşturmadık.

Daralanlar	
Fiil tabanlı kelimelere gelen eklerde (/y/ yrd. ses)	286
İsim tabanlı kelimelere gelen eklerde (/y/ yrd.ses)	189
Bünyesinde /y/ sesi olan köklerde ve eklerde (/y/ asli unsur)	447
Toplam	922

Daralmayanlar	
Fiil tabanlı kelimelere gelen eklerde (/y/ yrd. ses)	51
İsim tabanlı kelimelere gelen eklerde (/y/ yrd. ses)	199
Bünyesinde /y/ sesi olan köklerde ve eklerde (/y/ asli unsur)	223
Toplam	473

Daralanlar	922
Daralmayanlar	473
GENEL TOPLAM	1395

Değerlendirme:

/y/ sesinin daraltıcı etkisi bilinen bir durumdur. İncelediğimiz radyo programları ve sinema filmlerinden elde ettiğimiz rakamsal veriler çerçevesinde /y/ sesinin yardımcı ses olduğu hâllerde, isim tabanına oranla fiil tabanında daha fazla daralmaya yol açtığı görülmektedir. /y/ sesinin yardımcı ses olduğu hâllerde, fiil tabanlı kelimelerin % 85'inde daralma görülürken; isim tabanlı kelimelerin % 50'sinde daralma görülmektedir. /y/ sesinin asli ses olduğu hâllerde ise % 66 oranında daralmaya rastlanmaktadır.Genel toplamda da daralmanın % 62; daralmamanın % 38 olduğu görülmektedir.

/y/ sesinin daraltıcı etkisiyle ilgili olarak bazı diksiyon ve gramer kitaplarında bilgiye ulaşabiliyoruz. Bu çalışmalarda /y/ sesinin yol açtığı daralma örneklendirmiş ve /y/ sesinin daralmaya sebebiyet verdiği belirtilmiştir(Giray, 1998: 28; Yaman, 2001: 112; Çevik, 2002: 161; Gürzap, 2006: 103). Ama yine benzer amaçla yazılan başka bazı kitaplarda, bu konuya değinilmediği görülmüştür(Yalçın, 1999; Aksoy, 2001). M.Ergin'in Türk Dil Bilgisi isimli kitabında, /y/ sesinin daraltıcı etkisi vardır görüşü özel mahiyette beyan edilmemiş olsa bile kitapta yapılan bazı açıklamalarda /y/ sesinin daraltıcı etkisini içeren bir adet örnek görülmektedir(Ergin, 1990: 55). Bahse konu örnek, orta hece vokaliyle ilgili bölümde yer almış ve doğrudan bir bilgi aktarımı sağlamamıştır. Yine aynı yazarın aynı kitabında yardımcı sesler ve yardımcı konsonantlar başlıklarında da /y/ sesinin daraltıcı etkisiyle ilgili bir bilgiye rastlanmamıştır(Ergin, 1990: 135). M.Ergin'in eserinde /y/ sesinin daraltıcı etkisiyle ilgili bilgiye, şimdiki zaman ekiyle ilgili bölümde değinilmiştir.Ne var ki bu değinme sadece /a/ ve /e/ ile biten fiil köklerine gelen şimdiki zaman ekinin yarattığı ve bugün yazı diline de geçmiş olan daralmayı içermektedir(Ergin, 1990: 281).

Elimizdeki örnekler gösteriyor ki, /y/ sesi fiil tabanına gelince çok büyük oranda daralmaya yol açıyor. Profesyonel sanatçılar, ilgili kelimeleri zaten bu şekilde icra etmektedirler. Sıradan vatandaşlar da -yöresel ağız özelliği taşımayanlar- tıpkı profesyonel sanatçılar gibi, muhtemelen bu konudaki kulak dolgunluğundan, söz konusu durumdaki kelimeleri daraltarak söylerler. Burada ilginç olan, ekin, fiil tabanında yarattığı darlaşmadan çok, isim tabanında yarattığı daralmadır. Bugün profesyonel sanatçıların icrasında bile, isim tabanında daraltmaya rastlanmamaktadır. Sıradan vatandaş da, günlük iletişiminde isim tabanında bir daraltma yapmamaktadır. Ancak, incelemeye tabi tuttuğumuz dönemde, isim tabanında daralma örnekleri gözden kaçırılmayacak kadar fazladır. Öyle ki, istisnai olmakla birlikte, birkaç tane özel isimde bile daralma görülmüştür.Kanaatimiz odur ki, /y/ sesinin daraltıcı etkisi fiil tabanına gelen eklerde uygulandığında kulakta hoş bir seda bırakmaktadır ama isim tabanına geldiğinde aynı etkiyi yaratmayabilmektedir.

2. –AcAk Eki

-AcAk eki, dilimizde iki yerde karşımıza çıkmaktadır. Birincisi gelecek zaman eki olarak, ikincisi sıfat-fiil eki. Her iki durum da, görevleri farklı olsa da, seslik anlamda aynı değişmelere uğrar veya korunur. Bu açıdan, görevleri farklı olan, ama söylenişleri aynı olan söz konusu iki eki, araştırmamız çerçevesinde birlikte değerlendirdik. –AcAk ekinin söylenişinde /c/ ünsüzü dışında iki ünlüsü ve /k/ ünsüzünde değişmeler gözlenmektedir. İlk ünlüdeki değişmeler, ekin sonraki seslerinden bağımsız gerçekleşirken; ikinci ünlüdeki değişmeler, /k/ ünsüzüyle ilgili olarak gerçekleşmektedir. Bu tespitten hareketle incelememizi iki bölüme ayırarak yaptık: 1. Ekin ilk ünlüsüyle ilgili değişmeler; 2. Ekin /k/ ünsüzüyle ilgili değişmeler.

2.1. Ekin İlk Ünlüsüyle İlgili Değişmeler

Bu örnek grubunda, ekin kendisinden sonra bir ek alıp almadığı dikkate alınmadan, ekin ilk ünlüsündeki değişimler incelenmiştir.

2.1.1. Ekin Ünsüzle Biten Fiillere Doğrudan Geldiği Durumlar

2.1.1.1 Ekin İlk Ünlüsünde Daralma / Yuvarlaklaşma Görülen Örnekler

-AcAk ekinin, fiil tabanına doğrudan geldiği durumlardır. Ek, fiil tabanına geldiğinde, çoğunlukla ilk sesinde bir darlaşma olmuştur. Fiilin son ünlüsü düz ise, ekin ilk ünlüsünün düz; yuvarlak ise ekin ilk ünlüsünün yuvarlak olduğu görülmüştür. Ekin ilk ünlüsündeki darlaşmanın sebebi ise açıktır: orta hecenin vurgusuz olması.

-Acak Ekli Toplam Örnek Sayısı: 469

Ekin İlk Ünlüsünde Daralma / Yuvarlaklaşma Görülen Örnek Sayısı: 293

Son Ünlüsü Düz Olan Fiillerde: 188

Son Ünlüsü Yuvarlak Olan Fiillerde: 105

<u>Son Ünlüsü Düz Olan Fiillerde (188 Örnek):</u>

Aşağıdaki tabloda görüleceği üzere, bu tür fiillere gelen –AcAk ekinin ilk ünlüsü sadece darlaşmaktadır.

a:lanıcak	Çete 1: a:lanıcak ne var (ŞK, 01.05.14)
açıcaklar	Yılmaz Ali: ikiye kadar gelmezsem zarfı

	açıcaklar (YA, 01.18.12)
alıca:	Çete 1: Selimzadelerden alıca: paranın on bin lira oldu:na emin misin (ŞK, 00.23.09)
alıca:m	Çepetto: şimdi ben sana elbiseyle beraber bi de alfabe alıca:m (PİN, 00.11.14)
alıcak	Ali: e:r istersen seni yanına alıcak (ABD, 00.16.49)
alıcak	Aysel: gene de beni yanına alıcak, öyle mi (ABD, 00.17.00)
alıcak	Pinokyo: sattı:m alfabemi yeniden alıcak ve yepyeni bir elbise yaptırıca:m (PİN, 00.12.49)
alıcak	Pinokyo: yeni bir ceket alıcak ve bir de alfabe alarak okula gidice:m (PİN, 00.14.06)
alıcaktı	Savcı: senedi verip parayı alıcaktı (MK, 00.55.59)
alıcek	Çin Prensesi: nacıbe rüyam çıkıcek mi, beni alıcek mi (KG, 00.23.48)
alıcız	Aşır: içeriye girip de başımıza bela mı alıcız (YA, 00.29.40)
alışıcaksın	Ali: alışıcaksın Zehra (MK, 00.50.22)
atıcaksın	Ali: yoksa kendini suya mı atıcaksın (ABD, 00.15.57)
bahsedicekler	Çete 1: tren yolunda bi ***dan bahsedicekler (ŞK, 00.42.05)
bahsedici:m	Fidan: Gülendamdan bahsedici:m (EBT, 00.29.48)
bakıca:m	Ali: ben başımın çaresine bakıca:m (MK, 01.01.19)
bakıcak	Mürüvvet: o kızın ne zamana kadar bana ö:le ters ters bakıcak (MK, 00.14.04)
bakılıcak	Öjeni'nin Babası: çantadan çıkan bu kartın tarihine bakılıcak olursa, gene buluştukları anlaşılıyor (YA, 00.41.23)
bayılıci:m	Çin Prensesi: bayılıci:m (KG, 00.24.09)
bırakıca:ma	Polyanna: sizi dönünceye kadar yalnız bırakıca:ma çok müteessirim (POL, 00.05.02)
bırakıcaksınız	Yılmaz Ali: çabuk Aşirle Hayriyeyi serbest bırakıcaksınız (YA, 00.43.30)
bulabilice:m	Jack: galiba senin için bir gökkuşa: bulabilice:m (POL, 00.11.23)
cezalandırıca:m	Çepetto: seni cezalandırıca:m (PİN, 00.09.27)
çalıcak	Edi: Allahın da:nda bir siyah taksi tıpış tıpış gelecek, yanımızda duracak, hatır sorar gibi

	vart vart edip korna çalıcak (EBT, 01.03.23)
çalıcak mısınız	Ahmet: çalıcak mısınız (ŞK, 00.19.51)
çalıcam	Süavi: şimdi size, babamın en çok sevdiyi bi parçıyı çalıcam (ŞK, 00.08.13)
çalınıcak	Süavi: on saniye so:ra kapı çalınıcak (ŞK, 00.04.21)
çalışıcak	Erkek 3: sizin istedi:niz gibi ücretle çalışıcak (AYN, 00.24.52)
çatıcak	Edi: keyif çatıcak sıra di:l (EBT, 00.11.11)
çekicekti	Arabadaki Adam: eyer siz olmasıydınız, karım neler çekicekti (EBT, 01.06.23)
çekici:m	Kahya: ben telgraf çekici:m (SB, 00.36.28)
çekici:m	Mürüvvet: hem senin gibi ihtiyar buna:n kahrını çekici:m (MK, 00.16.31)
çekici:z	Büdü: daha da neler çekici:z (EBT, 01.06.27)
çıkıca:m	Çepetto: şimdi ben çarşıya çıkıca:m...bak senin elbiselerin yok (PİN, 00.10.57)
çıkıcak	Ahmet: bu iş meydana çıkıcak (ŞK, 00.47.27)
çıkıcak	Fidan: yoksa şimdi elimden kaza çıkıcak (EBT, 01.10.32)
çıkıcek	Çin Prensesi: nacibe rüyam çıkıcek mi, beni alıcek mi (KG, 00.23.48)
çıkıci:m	Yılmaz Ali: buradan heralde kolayca çıkıci:m (YA, 01.17.23)
çıkıciyiz	Edi: dışardan çıkıciyiz (EBT, 00.08.47)
çıldırıci:m	Kadın Sesi: bu daha fazla bö:le devam ederse, çıldırıci:m (AYN, 00.16.03)
çıldırıci:m	Kadın Sesi: iki dakika daha yalnız kalırsam çıldırıci:m (AYN, 00.22.54)
damgalanıcaklar	Ahmet: katilin çocukları diye damgalanıcaklar (ŞK,00.47.30)
dinicek	Nermin: belki öksürüklerim de dinicek (SB, 01.04.11)
dinlenice:m	Kral: ben şu kulübeye girip, biraz dinlenice:m (AH, 00.05.31)
dinlenicek	Mezarcı: dinlenicek zamanın gelmiş baba (ŞK, 00.03.26)
dinleticekler	Hoca: talebem Zeki Müren şimdi size bestelerinden bazılarını dinleticekler (SB, 00.21.47)
diyicek	Emeti Hatun: hadi git bakalım o:lum Gülsüm ne diyicek (ABD, 01.08.11)
diyicekleri	Gülsüm'ün Babası: Aliyle babasının bize diyicekleri varmış (ABD, 00.59.57)

diyiceklerim	Aysel: sana diyiceklerim var...burda olmaz (ABD, 01. 03.23)
diyicektim	Aysel: Aliye kutlu olsun diyicektim (ABD, 00.55.49)
diyici:m	Ali: yo, sana ne diyici:m olsun ki (ABD, 00.33.14)
diyici:mi	Aysel: diyici:mi demeden önce sana bişi: soruci:m Gülsüm (ABD, 01.03.34)
edicek	Ahmet: kontrol edicek bi hesabım var (ŞK, 00.08.34)
edicek	Yılmaz Ali: benden başka burada yardım edicek hiç kimse kalmadı (YA, 01.16.26)
edicekmiş	Arabadaki Adam: yoksa ameliyat yapmak icabedicekmiş (EBT, 01.06.40)
edicekseniz	Zehra: ne halt edicekseniz dışarıda edin (MK, 00.42.25)
ediceksin	Çepetto: ve babana itaat ediceksin (PİN, 00.10.05)
edici:m	Nermin: bilsen senlen ne kadar iftihar edici:m (SB, 00.33.13)
edici:m	Pinokyo: onlarla babama yardım edici:m (PİN, 00.12.44)
edici:m	Yılmaz Ali: kendi elimle sana teslim edici:m (YA, 00.45.24)
edici:mi	Aşık: size nasıl teşekkür edici:mi bilemiyorum (EBT, 00.23.57)
edici:mi	Zeki: size nasıl teşekkür edici:mi bilmiyorum hocam (SB, 00.13.14)
edici:nden	Öjeni'nin Babası: ben burasını ziyaret edici:nden emindim (YA, 01.17.06)
edici:ni	Zeki: derslerden istifade edici:ni ümit ediyorum (SB, 00.47.20)
edicim	Pinokyo: söz veriyorum babacım...itaat edicim ve evden kaçmıyca:m (PİN, 00.10.08)
ediciyiz	Edi: afedersiniz, işi kabul ediciyiz ama (EBT, 00.20.06)
edilicek	Çete 1: merak edilicek bişi yok (ŞK, 00.46.37)
eylenicek	Süleyman: şimdi tiyatro kapanınca mahalleli niyle eylenicek (MK, 00.54.27)
geçicek	Ali: bunların hepsi geçicek (MK, 01.14.55)
geçicek	Selim: bak görüceksin Zehra...bütün bunların hepsi geçicek (MK, 00.57.40)
gelice:nize	Müdür: gene geçen seferki gibi, vazifenizin üstesinden gelice:nize eminim (ŞK,

	00.10.36)
gelicek	Ahmet: gine geç gelicek (ŞK, 00.09.22)
gelicek	Arabacı: Istanbuldan gelicek olan Zeki Bey sizsiniz diy mi (SB, 00.38.57)
gelicek	Aysel: elbette gelicek (ABD, 00.21.24)
gelicek	Kral: bir sekizinci sahan daha gelicek ama (AH, 00.06.20)
gelicek	Kral: sofrada önünüze yedi kap yemek gelicek (AH, 00.06.18)
gelicek	Selim: gidilmiyen bu gün, gene gelicek...ya:rın sabah erkenden gene yola, hep bö:le (MK, 00.57.46)
gelicekmiş	Hayriye: herif bi saate kadar gelicekmiş (YA, 00.31.52)
geliceksin	Jack: evet, tabi geliceksin (POL, 00.07.16)
gelicem	Polyanna: sizi tekrar görmiye gelicem (POL, 00.06.48)
gelici:ni	Erkek 3: ne zaman gelici:ni pek bilmiyorum...saat on biri çeyrek geçe akşam yemeyine (AYN, 00.25.33)
gelicim	Polyanna: yarın sana tekrar gelicim (POL, 00.01.10)
getiriceksen	Süleyman: getir ulan ne getiriceksen (MK, 00.36.43)
getiriceksin	Ali'nin Babası: misafirlerini bu kirli arabiyle mi getiriceksin (ABD, 00.50.19)
getiricekti	Savcı: yoksa Sadiyi alıp eve mi getiricekti (MK, 00.55.53)
getiricim	Polyanna: onu size getiricim (POL, 00.14.17)
gidice:m	Pinokyo: yeni bir ceket alıcak ve bir de alfabe alarak okula gidice:m (PİN, 00.14.06)
gidicek	Aysel: benim için gidicek tek bi yer var (ABD, 00.15.09)
gidicek	Polyanna: Çek Pentıltına hem ziyarete gidicek ve hem de paça götürücektim (POL, 00.08.40)
gidiceksin	Aysel: hiç bişi: bilmiyormuş gibi oraya gidiceksin (ABD, 01.05.02)
gidicektik	Zehra: biz de gidicektik bi gün bö:le (MK, 00.57.31)
gidicektik	Zehra: Karamürsele gidicektik (MK, 00.13.17)
gidicem	Hint Prensesi: yol hazırlı: gör...Kahveci Güzeline ben kendim gidicem (KG, 00.26.19)
gidiceyine	Çepetto: okula gidiceyine dair söz ver (PİN,

	00.11.05)
gidici:m	Nermin: uzaklara, çok uzaklara gidici:m (SB, 01.07.55)
gidici:m	Pinokyo: söz veriyorum babacım...evden kaçmıyca:m ve okula gidici:m (PİN, 00.11.10)
gidici:m	Pinokyo: şafak sökmeden burdan gidici:m (PİN, 00.04.23)
gidici:n	Çin Veziri: so:ra gidici:n yerler için (KG, 01.08.55)
gidici:ni	Edi: o da ne tarafa gidici:ni şaşırdı (EBT, 01.01.00)
gidici:ni	Öjeni'nin Babası: Avrupıya gidici:ni sö:ledi (YA, 00.42.22)
gidici:s	Ali: beraber gidici:z di: mi...beraber gidici:s (ABD, 00.54.13)
gidici:s	Ali'nin Babası: hadi...giyin kuşan da kız evine gidici:s (ABD, 00.54.08)
gidici:z	Ali: evet Zehra, gidici:z (MK, 00.13.25)
gidici:z	Ali: görüceksin beraber gidici:z Zehra (MK, 00.14.53)
gidici:z	Ali: Karamürsele gidici:z senlen (MK, 00.13.55)
gidici:z	Ali: beraber gidici:z di: mi...beraber gidici:s (ABD, 00.54.13)
gidici:z	Gülsüm'ün Babası: gidici:z kızım (ABD, 00.59.56)
gidicim	Polyanna: ben hemen onun yanına kabul etti:nizi müjdelemiye gidicim (POL, 00.14.24)
gidiciyim	Ahmet: gidiciyim (ŞK, 01.03.49)
giricekler	Aşır: nerdiyse birbirlerinin burunlarına giricekler (YA, 00.09.36)
giricekler	Yılmaz Ali: tabanca sesini duyar duymaz içeri giricekler (YA, 01.17.40)
giricekti	Gülsüm'ün Babası: yoksa bizim de başımız belaya giricekti (ABD, 01.01.13)
giyicek	Anne: ömründe tasa nedir bilmemiş adamın, giyicek bir gömli:nin bile olmaması, ne tuhaf (AH, 00.11.23)
giyicek	Baba: dünyanın en bahtiyar adamının giyicek bir tek gömleyi bile yokmuş (AH, 00.11.18)
giyicek	Baba: yatak içinde giyicek di:ldi ya (AH, 00.03.13)
gönderici:niz	Kadın Sesi: hem so:ra bana gönderici:niz kişiye de istedi:niz ücreti de ödiyci:m (AYN,

	00.24.45)
görebilici:	Yargıç: hadi git kızım...insanların görebilici: davan kalmadı (ABD, 00.10.46)
göstericekti	Keloğlan: lafı fazla uzatmıyalım, Çin Veziri, Ali Cengiz oyun göstericekti (KG, 01.14.23)
gösterici:m	Keloğlan: ben size bir iki marifet gösterici:m (KG, 01.11.26)
güdemi:ci:m	Ahmet: ben bu deviyi güdemi:ci:m artık (ŞK, 01.04.05)
inicekmiş	Edi: Fahri birazdan aşa: inicekmiş (EBT, 01.42.52)
inici:m	Aysel: inici:m (ABD, 00.06.31)
kaçıca:z	Fahri: kaçıca:z burdan,burdan kaçıca:z (EBT, 00.21.06)
kaçıca:z	Fahri: kaçıca:z burdan,burdan kaçıca:z (EBT, 00.21.06)
kaçırıcak	Aşık: ama fazla gecikmiyelim...çünkü Fahri, Gülendamı bu gece meçhul bir semte kaçırıcak (EBT, 01.33.07)
kaçırıcak	Edi: biz böyle her elimize geçeni kaçırıcak mıyız (EBT, 01.04.01)
kaldırıcam	Oduncunun Karısı: nolursa olsun şu kapa: kaldırıcam (AH, 00.07.48)
kalıca:m	Adam: Beyo:lunda biraz işim var...ben altı buçuk vapuruna kalıca:m (ŞK, 00.01.39)
kalıcak	Gülendam: bu gece de burada kalıcak miyiz (EBT, 01.42.08)
kalıcak	Kadın Sesi: geceleri de kalıcak (AYN, 00.24.16)
kalıcaksınız	Kadın: demek Yeni Otelde kalıcaksınız (ŞK, 00.21.25)
kalıci:m	Ahmet: ben bugün ö:leden so:ra bankada kalıci:m (ŞK, 00.08.33)
kaybedici:m	Kadın Sesi: hemen şimdi birisini göndermezseniz, korkarım ki şuurumu kaybedici:m (AYN, 00.25.21)
kazanıcam	Yılmaz Ali: muaffak olucam, şöhret kazanıcam (YA, 00.08.06)
kurtarıcak	Kiracı Kadın: bi adam yok mu bizi kurtarıcak, bi usta (EBT, 00.07.31)
mahvedici:m	Çin Veziri: şimdi onu Ali Cengiz oyunuyla mahvedici:m (KG, 01.10.16)
napıcak	Fidan: napıcak bu (EBT, 00.35.37)
napıcaksın	Selim: napıcaksın şimdi (MK, 00.05.01)
napıcaksın	Tilki: hemen gidip napıcaksın (PİN, 00.13.59)

napıcaktım	Ali: kaçmıyıp da napıcaktım (MK, 01.01.04)
napıcam	Arabadaki Adam: napıcam ben şimdi (EBT, 01.04.28)
napıcam	Pinokyo: şimdi napıcam (PİN, 00.07.16)
napıcaz	Büdü: napıcaz (EBT, 01.27.05)
napıci:mizi	Büdü: napıci:mizi bilmiyoruz ki ama (EBT, 01.10.39)
napıcis	Büdü: a:bi ya:mur gene başladı napıcis (EBT, 00.13.37)
ne yapıca:z	Zehra: ne yapıca:z şimdi (MK, 01.01.08)
ne yapıcaksınız	Çete 1: şimdi ne yapıcaksınız (ŞK, 00.47.05)
ne yapıcaz	Çete 2: şimdi ne yapıcaz ha (ŞK, 00.44.30)
ne yapıci:z	Çete 2: peki ama şimdi ne yapıci:z (ŞK, 00.45.37)
ne yapıcim	Polyanna: evet, so:ra ne yapıcim (POL, 00.04.29)
ö:renici:m	Pinokyo: evet, bir sanat ö:renici:m (PİN, 00.05.02)
saldırıcak	Aşık: eyer Fahri, üstümüze saldırıcak olursa bunlan kendimizi müdafa ederiz (EBT, 01.41.25)
sanıcak	Aysel: o, hapse giderken bile, kendine varmak istiyen bir kadın bulundu:nu sanıcak, sevinicek...ondan so:ra iş meydana çıkar, hemen dü:n yaparsınız (ABD, 01.05.12)
sevicek	Aysel: Ali benim nemi sevicek (ABD, 01.05.40)
seviceksiniz	Polyanna: görüceksiniz onu çok seviceksiniz (POL, 00.14.21)
sevinicek	Aysel: o, hapse giderken bile, kendine varmak istiyen bir kadın bulundu:nu sanıcak, sevinicek...ondan so:ra iş meydana çıkar, hemen dü:n yaparsınız (ABD, 01.05.12)
tanıştırıci:m	Kadın: hem a:bi:me sizden o kadar bahsettim ki muhakkak tanıştırıci:m (ŞK, 00.24.59)
tutabilicek	İç Spiker: evin kapısındaki tokma: ancak tutabilicek kuvveti kalmıştı (PİN, 00.08.55)
u:raşıci:m	Keloğlan: ben bö:le hep padişah kızlarınlan mı u:raşıci:m (KG, 00.37.42)
vakfediciyini	Semra: ömrünü sizin gibi hasta bir kadına vakfediciyini mi sanıyorsunuz (SB, 01.25.32)
varıcak	Aysel: Aliye varıcak, benim hanımım olucak (ABD, 00.22.04)
verebilici:niz	Erkek 2: acaba orada bu haberi verebilici:niz böyle bir kimse var mı (AYN,

	00.20.57)
vericek	Çepetto: fakat yavrum, sana vericek başka bir şeyim yok ki (PİN, 00.10.39)
vericek	Gülsüm: babam yamaçtaki iki büyük tarlıyı bize vericek (ABD, 00.31.23)
vericek	Nermin: bana yaşama kuvvetini vericek aşkımı (SB, 00.34.24)
vericek	Zeki: bu saadeti bana vericek olan Nermini, bana ba:şla Arzu Baba (SB, 00.34.17)
vericekti	Savcı: herif zaten vericekti (MK, 01.00.18)
vericem	Kral: size sarayımda yer vericem (AH, 00.06.13)
verici:m	Çepetto: sana ayrıca ben de ceza verici:m (PİN, 00.09.46)
verici:m	Kadın Sesi: polise haber verici:m (AYN, 00.17.40)
verici:m	Pinokyo: kazandı:m paraları babama verici:m (PİN, 00.14.01)
verici:n	Nermin: verici:n ilk konserin gününü (SB, 00.33.07)
yanılıcaksın	Anne: kaç dakka yanılıcaksın (ŞK, 00.03.42)
yapabilici:mi	Semra: sizi sevdiyimi...sizin için her şeyi yapabilici:mi (SB, 01.19.23)
yapıcak	İç Spiker: zaten yapıcak başka bir şey yoktu (PİN, 00.02.46)
yapıcaklar	Kadın Sesi: yapıcaklar muhakkak (AYN, 00.18.34)
yapıcaksın	Edi: sö:lesene bakiyim, ne rolü yapıcaksın (EBT, 01.10.56)
yapılıcak	Poly Teyze: daha yapılıcak bir yı:n işim var (POL, 00.10.06)
yapıvericek	Ali: kasabada eczacıyla konuştum, yapıvericek (ABD, 00.46.13)
yaptırıca:m	Pinokyo: sattı:m alfabemi yeniden alıcak ve yepyeni bir elbise yaptırıca:m (PİN, 00.12.49)
yedirici:ne	Süleyman: paranı inek karına yedirici:ne, benim gibisine nasibolsun (MK, 00.21.49)
yenici:m	Yılmaz Ali: o zaman bakın, nası sizi yenici:m (YA, 00.01.38)
yeticek	Zehra: hepimize yeticek kadar var (MK, 00.31.45)
yetişici:z	Edi: hadi çabuk...siyah taksinin arkasından koşıci:z...yetişici:z peşinden...hadisene (EBT, 01.00.40)

4 örnekte incelme görülmüştür:

anlatici:m	Gülsüm: ben mi ona anlatici:m (ABD, 01.04.58)
nabicaksınız	Yılmaz Ali: kaçmak için nabicaksınız bakalım (YA, 01.16.12)
napici:mi	Kadın Sesi: napici:mi şaşırdım (AYN, 00.25.05)
napiciyiz	Edi: peki napiciyiz, nolacak damda (EBT, 00.08.06)

Son Ünlüsü Yuvarlak Olan Fiillerde (105 Örnek):

Bu tür fiillere gelen –AcAk ekinin ilk ünlüsü hem daralmakta, hem de yuvarlaklaşmaktadır. Toplam 105 örnekten 8'inde aynı zamanda düzleşme de (*dönici:m* gibi) görülmektedir ve bu tür örnekler aşağıdaki tablodan sonra verilmiştir.

bo:durucam	Çin Padişahı: bu akşamki ziyafetten so:ra onu gık bo:durucam (KG, 01.13.31)
buluca:ma	Polyanna: seni düşünice:me ve bir çare buluca:ma inan (POL, 00.00.58)
buluci:m	Büdü: bu sefer öyle bişi: buluci:m ki aklımdan, bu iyiliyimi ölünceye kadar unutmıycaksın (EBT, 01.04.09)
buluci:m	Polyanna: bir başka çare buluci:m (POL, 00.00.32)
bulunuciyım da	Hint Veziri: size şahsen bir tebligatta bulunuciyım da (KG, 00.57.04)
buluşucak	Zehra: buluşucak başka yer bulamazdınız mı (MK, 00.16.45)
buluşucaktım	Ali: içmiye gelmedim...bi arkadaşımla buluşucaktım (MK, 00.16.43)
dokunucak	Keloğlan: yahut da yengeme dokunucak olursanız (KG, 01.10.38)
donuca:m	Pinokyo: aman Allahım nerdeyse donuca:m (PİN, 00.08.16)
doyurucak	İç Spiker: ve karnını doyurucak bir şeyler aramıya karar verdi (PİN, 00.07.03)
doyurucak	Pinokyo: karnımı doyurucak bir şeyler istemeliyim (PİN, 00.07.25)
dönüceksiniz	Kadın: tahsilatı yapınca hemen dönüceksiniz (ŞK, 00.19.41)
dönücektir	Zeki: elbet bir gün dönücektir (SB, 01.13.52)
dönüci:m	Ahmet: sabah ta ilk trenlen İstanbula dönüci:m (ŞK, 00.24.44)

durduraca:m	Süavi: saat altıda durdu...elimden gelse bütün saatları durduraca:m anne (ŞK, 00.54.22)
duyucim	Polyanna: koltuk deyneyine muhtaç olmadı:m için daima memnuniyet duyucim (POL, 00.15.52)
düşüceksin	Edi: napıyorsun, düşüceksin (EBT, 00.04.48)
düşüceksin	Edi: dikkat et düşüceksin (EBT, 00.05.21)
düşücem	Büdü: bırakır mıyım a:bi: düşücem (EBT, 00.05.33)
görüceksin	Ali: görüceksin beraber gidici:z Zehra (MK, 00.14.53)
görüceksin	Ali: görüceksin muradın neyse olucak (MK, 00.13.48)
görüceksin	Selim: bak görüceksin Zehra...bütün bunların hepsi geçicek (MK, 00.57.40)
görüceksin	Zeki: görüceksin...muaffak oluca:m Nermin (SB, 00.33.16)
görüceksiniz	Polyanna: görüceksiniz onu çok seviceksiniz (POL, 00.14.21)
görüceksiniz	Polyanna: görüceksiniz onu kabul etti:niz için çok memnun olucaksınız (POL, 00.14.07)
götürücek	Ali: Rauf bizi alıp götürücek (MK, 00.13.27)
götürüceksin	Hayriye: bu akşam bizi nereye götürüceksin (YA, 00.01.53)
götürücektim	Polyanna: Çek Pentıltına hem ziyarete gidicek ve hem de paça götürücektim (POL, 00.08.40)
götürücektim	Yılmaz Ali: halbüki ben seni alıp, otomobille gezmiye götürücektim (YA, 00.14.02)
götürüci:m	Yılmaz Ali: çıkarken de hepinizi beraber götürüci:m (YA, 01.17.26)
konuşuca:m	Edi: ben konuşuca:m diyorum (EBT, 01.10.14)
nolucak	Edi: nolucak (EBT, 00.24.17)
nolucak	Gülendam: ya bunlar nolucak (EBT, 01.47.30)
nolucak	Kadın: şimdi nolucak (ŞK, 00.37.52)
nolucak	Polyanna: o şimdi nolucak...ona ne söyliycem (POL, 00.02.59)
nolucak	Selim: nolucak (MK, 00.31.08)
nolucak	Yılmaz Ali: nolucak, çabuk hazırlanın (YA, 00.07.28)
nolucaktı	Arabadaki Adam: eyer bunlar olmasiydi, bizim halimiz nolucaktı (EBT, 01.06.55)

nolucaktı	Zehra: peki, derse nolucaktı (MK, 00.41.16)
nolucaktı	Zehra: sö:lesene, peki deseydi nolucaktı (MK, 00.41.18)
nolucek	Hayriye: şimdi nolucek (YA, 00.07.24)
noluciyini	Büdü: a:biy bi kere çıkalım şu dama, noluciyini so:ra düşünürüz (EBT, 00.08.09)
nolujak	Yılmaz Ali: nolujak (YA, 00.46.34)
nolujek	Hayriye: nolujek (YA, 00.46.37)
oluca:m	Fidan: hadi, ni yapıp yapın, arayın bulun...deli oluca:m (EBT, 00.48.25)
oluca:m	Hatice: şayet aybaşına kadar gelmiyecek olursa, odıyı başkasına kiraya vermiye mecbur oluca:m (SB, 01.13.43)
oluca:m	Zeki: görüceksin...muaffak oluca:m Nermin (SB, 00.33.16)
oluca:m	Zeki: istikbalimi size borçlu oluca:m (SB, 00.18.23)
oluca:nı	Yılmaz Ali: ben bunların böyle oluca:nı (YA, 01.18.05)
oluca:z	Ali: beraber oluca:z hep (MK, 00.14.57)
olucak	Ali: görüceksin muradın neyse olucak (MK, 00.13.48)
olucak	Ali: ama sen böyle bi meyhaneye layık olucak kız diyilsin (MK, 00.33.43)
olucak	Arabadaki Adam: oldu olucak şu işi tamamlıyın (EBT, 01.07.12)
olucak	Aysel: Aliye varıcak, benim hanımım olucak (ABD, 00.22.04)
olucak	Fidan: o Fahri olucak alçak (EBT, 00.30.28)
olucak	Hint Veziri: Tekin olucak kahveci parçası seninle evlenmek istemiyor (KG, 00.25.35)
olucak	Nermin: bu toplantıya elbise yüzünden gitmemeniz yazık olucak (SB, 00.16.14)
olucak	Pinokyo: neden olucak (PİN, 00.04.24)
olucak	Tilki: meragetme, meragetme...sabahleyin yüz tane altının olucak (PİN, 00.15.02)
olucak	Zehra: şimdi fena olucak (MK, 00.41.36)
olucak	Zeki: heyecandan olucak (SB, 00.17.32)
olucaklar	Aşık: yukarda olucaklar herhalde (EBT, 01.40.41)
olucaksın	Ali: benim olucaksın, gelin olucaksın...iyileşeceksin (MK, 00.13.52)
olucaksın	Ali: benim olucaksın, gelin olucaksın...iyileşeceksin (MK, 01.13.52)
olucaksın	Çepetto: asıl sen iyi olucaksın (PİN, 00.11.25)

olucaksın	Çin Veziri: istesen de istemesen de benim karım olucaksın (KG, 00.54.37)
olucaksınız	Arabadaki Adam: siz de isim anası olucaksınız (EBT, 01.07.52)
olucaksınız	Kadın: bu gece de siz benim misafirim olucaksınız (ŞK, 00.24.52)
olucaksınız	Polyanna: görüceksiniz onu kabul etti:niz için çok memnun olucaksınız (POL, 00.14.07)
olucaktı	İç Spiker: babası eve dönmeden geri gelmek, onun için daha iyi olucaktı (PİN, 00.02.54)
olucaktı	Kadın Sesi: numarası olucaktı galiba (AYN, 00.23.20)
olucaktık	Zehra: hani hep beraber olucaktık (MK, 01.01.22)
olucaktır	Jack: eyer sen benim yanıma gelip yaşamak istedi:ni Poli Teyzene sö:lersen, buna memnun bile olucaktır (POL, 00.13.30)
olucaktır	Öjeni'nin Babası: senin gibi zeki bir adam içün, burıya giriş kolaydır, fakat çıkış biraz güç olucaktır (YA, 01.17.15)
olucam	Çete 1: ötekinin geberdiyine memnun olucam (ŞK, 00.44.43)
olucam	Yılmaz Ali: muaffak olucam, şöhret kazanıcam (YA, 00.08.06)
olucek	Anne: bi gün bi yerine bişi: olucek diye çok korkuyorum (ŞK, 00.04.46)
olucek	Hayriye: ö:liyse bi yere saklanmalı...bakalım neler olucek (YA, 00.21.03)
oluci:	Büdü: geçmiş olsun a:biy...öyle oluci: belliydi (EBT, 01.03.59)
oluci:m	Ali: hep yanında oluci:m (MK, 00.50.28)
oluci:m	Kadın Sesi: bu akşam noldu bö:le, deli oluci:m (AYN, 00.15.47)
oluci:ni	Aysel: hani Gülsümün bana hanım oluci:ni düşünüyorum da (ABD, 00.24.45)
oturucak	Şişman Kadın: oturucak başka yer bulamadınız mı (EBT, 01.24.51)
oturucaksan	Zehra: edebinle otur oturucaksan...ahır diy burası (MK, 00.09.15)
öldürücek	Zehra: adam öldürücek birine benzemiyordu (MK, 00.55.30)
öldürüceksin	Gülendam: ölici:m diyorum Fahri...öldürüceksin beni (EBT, 01.33.47)
öldürüceksiniz	Fidan: ay bayılaca:m...öldürüceksiniz beni (EBT, 01.09.49)

ölüce:m	Pinokyo: açlıktan nerdeyse ölüce:m (PİN, 00.09.51)
örücek	Baba: yavrucak, bütün gün yata:nda çorap örücek, nakış işliycek di:ldi ya (AH, 00.03.30)
soruci:m	Aysel: diyici:mi demeden önce sana bişi: soruci:m Gülsüm (ABD, 01.03.34)
susucak	Zehra: susucak mısınız be (MK, 00.24.35)
tutuci:m	Kadın Sesi: ücret mukabili hemen tutuci:m (AYN, 00.24.15)
unutucak	Ali: bize ettiyin iyilikleri unutucak di:liz (ABD, 00.29.09)
uyucak	Zeki: do:ru, acele etmem lazım...acaba bana uyucak mı dersiniz (SB, 00.16.25)
uyuşucak	Ali: bi genç kızla nasıl uyuşucak bilmem (ABD, 00.03.26)
üzülücekmişim	Gülsüm'ün Annesi: niye üzülücekmişim (ABD, 01.02.23)
yoruluca:z	Anne: bayramdan so:ra, gene kimbilir ne kadar yoruluca:z (AH, 00.04.21)

8 örnekte düzleşme görülmüştür:

dönici:m	Ahmet: evet, hemen dönici:m (ŞK, 00.19.44)
dönici:m	Erkek 2: yarın akşama do:ru dönici:m (AYN, 00.21.25)
düşünice:me	Polyanna: seni düşünice:me ve bir çare buluca:ma inan (POL, 00.00.58)
düşünici:z	Fidan: şimdi onları mı düşünici:z (EBT, 01.47.32)
koşıci:z	Edi: hadi çabuk...siyah taksinin arkasından koşıci:z...yetişici:z peşinden...hadisene (EBT, 01.00.40)
ölici:m	Gülendam: ölici:m diyorum Fahri...öldürüceksin beni (EBT, 01.33.47)
ölici:m	Gülsüm: ben köylü do:dum gene köylü ölici:m anne (ABD, 00.21.48)
üzülici:m	Hayriye: hiç başka işim yok da, Ali biriyle dalga geçiyor diye üzülici:m (YA, 00.09.46)

2.1.1.2. Ekin İlk Ünlüsünde Daralma / Yuvarlaklaşma Görülmeyen Örnekler

Bu örnek grubunda, -AcAk eki fiil tabanına doğrudan gelmiş ve ekin ilk ünlüsünde (düz ya da yuvarlak) herhangi bir değişme olmamıştır. Ancak bu gruptaki örneklerin sayısının düşük olduğu açıkça görülmektedir. Çünkü

ünsüzle biten fiillere gelen ve ilk ünlüsünde daralma görülen örnek sayısı 293 iken, daralma/yuvarlaklaşma görülmeyen örnek sayısı 64'tür.

-Acak Ekli Toplam Örnek Sayısı: 469

Ekin İlk Ünlüsünde Daralma / Yuvarlaklaşma Görülmeyen Örnek Sayısı: 64

alacak	Ali: ama ben ondan gayrisini alacak di:lim (ABD, 01.09.40)
alacak	Faik Paşa: bu da sizden ders alacak olan (SB, 00.40.57)
alacaklı	Zehra: alacaklı gibi ne sarılıyosun be (MK, 00.26.30)
alacaklılar	Zayıf: alacaklılar (SB, 00.35.32)
aldıraca:m	Edi: aldıraca:m aldıraca:m ama eyer o (EBT, 00.44.59)
aldıraca:m	Edi: aldıraca:m aldıraca:m ama eyer o (EBT, 00.44.59)
aldıraca:m	Edi: kellesini aldıraca:m (EBT, 00.45.40)
aldıraca:m	Edi: o Kabakçı olacak herifin şeysini aldıraca:m (EBT, 00.45.37)
aldıraca:m	Edi: o Kabakçıo:lu Mıstafanın, e:r elime geçerse, onun kellesini aldıraca:m (EBT, 00.44.55)
aldıracaktım	Edi: nesini aldıracaktım (EBT, 00.45.39)
anlaşaca:nızı	Faik: anlaşaca:nızı ümidederim (SB, 00.41.00)
bakılacak	Karşısındaki Adam: bizi bu gece acele ça:rdı:na bakılacak olursa (YA, 01.04.29)
bayılaca:m	Fidan: ay bayılaca:m...öldürüceksiniz beni (EBT, 01.09.49)
boğacaksın	Edi: boğacaksın be adam (EBT, 00.18.21)
bulacak	Fahri: hakk yerini bulacak (EBT, 00.17.28)
bulacak	Fahri: ve hak yerini bulacak (EBT, 00.17.16)
çalacak	Ahmet: sen keman çalacak kadar büyüdün ama, babanın elinden tereya:lı ekmek yiyicek kadar küçüksün hala (ŞK, 00.07.59)
çalınacak	Keloğlan: zaten burada senden başka çalınacak bişey yok (KG, 00.07.25)
çalınacak	Süavi: çalınacak (ŞK, 00.04.36)
çıkacaksın	Çete 2: başımıza mı çıkacaksın (ŞK, 01.03.30)
doğacak	Selim: ölmüşlerinin canına, do:muş, doğacak bütün (MK, 00.34.34)
duracak	Edi: Allahın da:nda bir siyah taksi tıpış tıpış gelecek, yanımızda duracak, hatır sorar gibi vart vart edip korna çalıcak (EBT, 01.03.23)

duracak	Edi: ayakta duracak halim kalmadı (EBT, 01.39.27)
duracaklardan	Pinokyo: fakat ben burada duracaklardan di:lim (PİN, 00.04.20)
edeceksiniz	Kahya: sonbaharda da, İstanbulda devam edeceksiniz (SB, 00.36.03)
gelecek	Ahmet: sakallı umacı ara sıra aklınıza gelecek (ŞK, 00.24.37)
gelecek	Edi: Allahın da:nda bir siyah taksi tıpış tıpış gelecek, yanımızda duracak, hatır sorar gibi vart vart edip korna çalıcak (EBT, 01.03.23)
gerçekleşecek	Zeki: çünkü bu arzuda, gerçekleşecek istikbalimizin (SB, 00.47.55)
girecek	Edi: eyer burıya girecek olursak (EBT, 00.14.32)
görecektim	Viran Baba: seni böyle mi görecektim (MK, 00.15.42)
güvenecek	Gülendam: benim sizden başka güvenecek kimsem yok (EBT, 00.26.05)
iyileşeceksin	Ali: benim olucaksın, gelin olucaksın...iyileşeceksin (MK, 00.13.52)
kaçıraca:m	Fahri: hiç kimsenin göremiyciyi bir yere kaçıraca:m (EBT, 01.34.01)
kaçıracak	Fidan: meçhul bir semte mi kaçıracak (EBT, 01.33.09)
kapanacak	Çete 1: bu mesele bö:le kapanacak olursa (ŞK, 00.44.40)
kıydıracak	Ali'nin Babası: peki ama, eyer şimdi bana sö:lemeyeydin, bugün nikahı bö:le kıydıracak miydın (ABD, 00.58.29)
kıyılacak	Ali'nin Babası: nikah kıyılacak bugün unuttun mu (ABD, 00.54.12)
koşaca:na	Satılmışzade: Aysel gibi kahpelerin peşinden koşaca:na dünyalığa konuyorsun (ABD, 00.35.19)
kurtaracak	Gülendam: beni bu canavarın elinden kurtaracak yok mu (EBT, 00.17.32)
nolacak	Ali: nolacak (ABD, 00.57.16)
nolacak	Edi: nolacak (EBT, 01.05.04)
nolacak	Edi: peki napiciyiz, nolacak damda (EBT, 00.08.06)
nolacak	Gülendam: benim vaziyetim nolacak (EBT, 01.41.55)
nolacak	Süleyman: elin zibidisine para vereceksin de nolacak (MK, 00.29.22)
nolacak	Süleyman: nolacak (MK, 00.26.54)

nolacak	Viran Baba: nolacak (MK, 00.20.55)
olacak	Edi: o Kabakçı olacak herifin şeysini aldıraca:m (EBT, 00.45.37)
olacak	Fahri: bana bu akşam müesser olacak (EBT, 00.17.13)
olacak	Fahri: başta o patron olacak herifi (EBT, 00.21.21)
olacak	Kadın Sesi: nesi olacak (AYN, 00.16.17)
olacak	Keloğlan: benim olacak yerde (KG, 00.35.22)
olacakmış	Adam: niye senin kısmetin olacakmış (KG, 01.01.33)
olacakmış	Viran Baba: iyisinden olacakmış (MK, 00.24.27)
olacaksın	Edi: bö:le yalı kazı: gibi bişi: olacaksın (EBT, 01.09.04)
olacaktı	Tekin: herhalde bana baban diye yutturdu:n herif olacaktı (KG, 00.39.27)
olacaktın	Viran Baba: sen böyle mi olacaktın (MK, 00.15.44)
ö:reneceyiz	Tekin: şimdi do:rusunu ö:reneceyiz (KG, 00.34.42)
şaşılacak	Ahmet: senin gibi bi veznedar kızının hesapta bu kadar zayıf oluşu şaşılacak şey (ŞK, 00.06.01)
varacak	Zehra: ben de çamura varacak göz var mı (MK, 00.41.29)
verecek	Adam 2: sana keseler dolusu altın verecek (AH, 00.10.59)
vereceksin	Süleyman: elin zibidisine para vereceksin de nolacak (MK, 00.29.22)
vereci:ne	Mürüvvet: elaleme namus dersi vereci:ne (MK, 00.39.58)
yakalanacak	Ali'nin Babası: yakında yakalanacak diyor (ABD, 00.47.46)
yıkacak	Semra: demek sevginizi bütün bir hayatı yıkacak bir silah (SB, 01.06.29)

2.1.1.3. Ekin İlk Ünlüsünün Düştüğü Örnekler

Bu örnek grubunda, 7 örnekte ekin ilk ünlüsünün düştüğü görülmüştür. Orta hecenin vurgusuzluğu sebebiyle meydana gelen daralma olayı, bu gruptaki örneklerde düşmeyle sonuçlanmıştır.

-Acak Ekli Toplam Örnek Sayısı: 469

Ekin İlk Ünlüsünün Düştüğü Örnek Sayısı: 7

çekceksin	Cırcır Böceği: bu yaptı:nın cezasını çekceksin (PİN, 00.05.38)
dikciksin	Zehra: yaptı:n rezilliklerin üzerine bi de tüy mü dikciksin (MK, 00.41.32)
edcekler	Pinokyo: zorla okutmıya, çalışmıya sevk edcekler (PİN, 00.04.30)
kalcak mısın	Selim: kalcak mısın (MK, 00.05.05)
konuşceklerim	Gülsüm: senlen konuşceklerim var, hadi içeri gidelim (ABD, 00.25.47)
napçaksın	Zehra: napçaksın şimdi (MK, 01.02.13)
nolcak	Yılmaz Ali: nolcak, filim takmıyı unutmuşum (YA, 00.07.54)

2.1.2. Ekin Ünlüyle Biten Fiillere Geldiği Durumlar (/y/ yardımcı sesi ile)

Bilindiği gibi –AcAk eki, ünlüyle biten fiillere /y/ yardımcı sesini alarak gelmektedir. Bu tür örneklerdeki değişmeler aşağıda incelenmiştir.

2.1.2.1. /y/ Yardımcı Sesinden Sonra Ekin İlk Ünlüsünün Düştüğü Örnekler

Ekin /y/ yardımcı sesinden sonra fiile bağlanması esnasında toplam 91 örnekte ekin ilk ünlüsünün düştüğü görülmüştür. Orta hecenin vurgusuz olması, bu hecedeki ünlünün daralmasına ve bazen düşmesine yol açmaktadır. Yardımcı /y/ sesi, daralma olayını kolaylaştırmıştır.

-Acak Ekli Toplam Örnek Sayısı: 469

/y/ Yardımcı Sesinden Sonra Ekin İlk Ünlüsünün Düştüğü Örn. Sayısı: 91

Olumlu Çekim Örnekleri: 50

anlıyca:nız	Fidan: sizin anlıyca:nız sahnede kuru kalabalık (EBT, 00.20.01)
anlıycak	Aysel: nası olsa Ali bu işte kabahatli olmadı:nı anlıycak (ABD, 01.04.56)
anliyci:n	Keloğlan: senin anliyci:n, biz Allahın iki serserisiyiz (KG, 00.06.53)
atlıycaksın	Edi: sordu: lafa bak...atlıycaksın peşinden (EBT, 01.27.07)

başlıycaksınız	Kahya: kabul ederseniz, çiftliye gidip derslere başlıycaksınız (SB, 00.36.00)
bekliyce:m	Jimmy: seni orda bekliyce:m (POL, 00.00.38)
bekliycek	Çete 1: bizimki onu yolda bekliycek...ondan so:ra da (ŞK, 00.31.47)
bekliycem	Jack: fakat yine bekliycem seni (POL, 00.06.51)
bekliyci:m	Aşır: ben burda yalnız mı bekliyci:m (YA, 00.32.00)
bekliyci:m	Nermin: orda ölümü bekliyci:m (SB, 01.08.00)
bekliyciz	Karşısındaki Adam: saat tam on iki...daha kaç saat bekliyciz (YA, 01.04.51)
besteliyci:m	Zeki: bu aşk şarkısını besteliyci:m (SB, 00.27.26)
deniyci:m	Öjeni'nin Babası: seni vurmakla deniyci:m (YA, 01.17.55)
diyceksiniz	Ahmet: burdan git diyceksiniz diy mi (ŞK, 01.00.59)
diycem	Ali: kız gel burıya, bak sana ne diycem (ABD, 00.15.33)
diyci:n	Aysel: bana bi diyci:n mi var Ali (ABD, 00.33.12)
hatırlıycaksınız	Ahmet: demek ara sıra beni hatırlıycaksınız (ŞK, 00.24.30)
istiyci:m	Aşır: ne demek istiyci:m (YA, 00.08.22)
istiyci:m	Semra: sizden istiyci:m şey, do:rudan do:ruya (SB, 01.06.13)
istiyci:mi	Zeki: hatta Istanbula gitmek için babanızdan müsaade istiyci:mi Sunaya sö:ledim (SB, 01.11.23)
işliycek	Baba: yavrucak, bütün gün yata:nda çorap örücek, nakış işliycek di:ldi ya (AH, 00.03.30)
kollıyca:m	Süleyman: şö:le bi etrafı kollıyca:m (MK, 00.00.57)
kollıycaksın	Mürüvvet: neyi kollıycaksın (MK, 00.00.59)
oynıyca:z	Büdü: ne oynıyca:z (EBT, 01.11.07)
oynıycak	Fidan: ha:yır, bu oynıycak (EBT, 00.31.31)
oynıycak	Fidan: o Kabakçıyı oynıycak (EBT, 00.31.36)
ödiycek	Zeki: üç ay so:ra çiftlikten Istanbula dönünce bütün borçlarını ödiycek ve küçük nışanlısına verdiyi sözü (SB, 00.37.30)
ödiyci:m	Kadın Sesi: hem so:ra bana gönderici:niz kişiye de istedi:niz ücreti de ödiyci:m (AYN, 00.24.45)

ödiyci:m	Zeki: bilmem bu fedakarlı:nızı nasıl ödiyci:m (SB, 00.18.15)
ödiycim	Nermin: bu iyili:nizi nasıl ödiycim Hatice Teyze (SB, 01.05.15)
parçalıyci:m	Öjeni'nin Babası: çıkan kurşunla beynini parçalıyci:m (YA, 01.18.01)
sabahlıycak	Selim: ne o...yoksa sabahlıycak mısın (MK, 00.30.46)
sö:liyceklerim	Semra: size sö:liyceklerim var (SB, 01.17.56)
sö:liycez	Oduncu: ne yaptın...naptın...şimdi krala ne sö:liycez (AH, 00.07.55)
sö:liyci:m	Ahmet: sana bişi: sö:liyci:m (ŞK, 00.59.28)
sö:liyci:mi	Aşır: sen yine inkar et...ben sö:liyci:mi sö:liyim de (YA, 00.08.53)
söyli:ceklerimi	Hayriye: şimdi söyli:ceklerimi hemen not edin (YA, 01.26.14)
söyliycekler	Zeki: çiftliktekiler şimdi neler söyliycekler (SB, 01.19.07)
söyliycem	Ahmet: bu akşam da size, kaygı,tasa nedir bilmiyen, bahtiyar bir adamın masalını söyliycem (AH, 00.08.44)
söyliycem	Polyanna: o şimdi nolucak...ona ne söyliycem (POL, 00.02.59)
söyliyceymi	Polyanna: Cimiye ne söyliyceymi düşünüyordum (POL, 00.02.14)
söyliyci:m	Büdü: ha:yır, ben söyliyci:m (EBT, 01.10.04)
söyliyci:m	Edi: hayır canım, dur bak ben söyliyci:m (EBT, 01.10.03)
söyliyci:m	Edi: sen sus, ben söyliyci:m (EBT, 01.10.06)
tamamliyca:z	Ali: bu akşam muamiliyi tamamliyca:z (MK, 00.51.51)
toplıycakmış	Kadın: başka yerlerden de para toplıycakmış (ŞK, 00.23.19)
üşüyceksin	Zeki: gene öksürüyorsun...üşüyceksin gidelim (SB, 00.32.47)
yarıycak	Çepetto: onlar işimize yarıycak (PİN, 00.10.50)
yürüyce:niz	Polyanna: fakat tekrar yürüyce:niz için memnun olmalısınız (POL, 00.06.05)
zorlıycak	Gülsüm: ben seni zorlıycak di:lim a (ABD, 00.26.45)

Olumsuz Çekim Örnekleri: 41

affedilmiyceksiniz	Oduncu: yasak olan bi şey affedilmiyceksiniz (AH, 00.08.17)
alamıyca:nız	Zeki: fakat bütün servetinizle satın alamıyca:nız bi şarkıcı (SB, 01.20.25)
ayrılmıycaktın	Zehra: hani benden hiç ayrılmıycaktın (MK, 01.01.23)
ayrılmıyci:m	Kadın: artık senden hiç ayrılmıyci:m (ŞK, 00.50.06)
bakamiyci:m	Kadın Sesi: daha do:rusu çok hasta ve sinirli oldu:m için kalkıp bakamiyci:m (AYN, 00.19.43)
bulamıycaktır	Nermin: beni arasa da bulamıycaktır (SB, 01.07.58)
çekmiyceksiniz	Kral: bugünden so:ra hiç sıkıntı çekmiyceksiniz (AH, 00.06.08)
çıkmıyca:m	Pinokyo: başımdan geçenlerden sora, artık sözünden hiç dışarı çıkmıyca:m (PİN, 00.11.31)
çıkmiyciyim	Kiracı Kadın: çatlasan da çıkmiyciyim (EBT, 00.12.51)
demiyceksin	Aysel: sen ona hiç bişi: demiyceksin (ABD, 01.04.59)
edemiyci:m	Kadın Sesi: daha fazla tahammül edemiyci:m (AYN, 00.20.16)
gelemiyceksiniz	Polyanna: hem öyle yemekleri için artık kasabaya gelemiyceksiniz (POL, 00.07.01)
gelmiycek	Ahmet: gelmiycek (ŞK, 00.30.47)
gelmiycek	Anne: hayır yavrum...ha:yır hiç gelmiycek (ŞK, 00.53.53)
gelmiycek	Süavi: sen gelmiycek misin baba (ŞK, 00.08.32)
gelmiycek	Zeki: artık hiç gelmiycek mi dersiniz (SB, 01.13.26)
gelmiycekti	Pinokyo: onun sö:lediklerini dinlesiydim şimdi bunlar başıma gelmiycekti (PİN, 00.08.27)
gitmiyceksin	Çepetto: şuriya otur da bana söz ver, bir daha habersiz bir yere gitmiyceksin (PİN, 00.10.01)
göremiyciyi	Fahri: hiç kimsenin göremiyciyi bir yere kaçıraca:m (EBT, 01.34.01)
inanmıyca:nı	Ali: inanmıyca:nı biliyordum (MK, 01.00.38)
kaçırmıycaksın	Aysel: benlen konuştu:nu a:zından kaçırmıycaksın (ABD, 01.05.05)
kaçmıyca:m	Pinokyo: söz veriyorum babacım...evden

	kaçmıyca:m ve okula gidici:m (PİN, 00.11.10)
kaçmıyca:m	Pinokyo: söz veriyorum babacım...itaat edicim ve evden kaçmıyca:m (PİN, 00.10.08)
kalamıyci:mi	Zeki: bu hadiseden sora burda kalamıyci:mi takdir edersiniz (SB, 01.20.35)
olmıycak	Ali: ö:le olmıycak bi işti ki bu (MK, 00.31.17)
olmıycak	Fahri: hiç kimse sana sahibolmıycak (EBT, 01.42.04)
olmıycak	Kral: bir dediyiniz iki olmıycak (AH, 00.06.15)
olmıycak	Zehra: sen yanımda olmıycak mısın (MK, 00.50.27)
sı:mıycak	İç Spiker: ele avuca sı:mıycak kadar (PİN, 00.02.21)
sıkılmıycak	Ali: canın sıkılmıycak mı Karamürselde (MK, 00.50.25)
susmıyca:m	Cırcır Böceği: susmıyca:m (PİN, 00.04.55)
unutamıyca:m	Zeki: bu iyili:nizi unutamıyca:m (SB, 00.16.19)
unutmıycaksın	Büdü: bu sefer öyle bişi: buluci:m ki aklımdan, bu iyiliyimi ölünceye kadar unutmıycaksın (EBT, 01.04.09)
unutmiyci:m	Aysel: sa:ol Ali...bu geceyi ömrümün sonuna dek unutmiyci:m (ABD, 00.17.24)
vermiycekti	Büdü: a:biy, bu Kabakçı bö:le cevap vermiycekti...bu adama noldu (EBT, 00.43.01)
vermiyci:m	Kadın Sesi: ama cevap vermiyci:m, evet vermiyci:m (AYN, 00.18.11)
vermiyci:m	Kadın Sesi: ama cevap vermiyci:m, evet vermiyci:m (AYN, 00.18.11)
vermiyci:m	Kadın Sesi: sabaha kadar çalsa, gene cevap vermiyci:m (AYN, 00.18.15)
yanılmıyca:m	Süavi: bu akşam hiç yanılmıyca:m (ŞK, 00.03.46)
yapmıyca:m	Pinokyo: hakkın var babacım...fakat bir daha yapmıyca:m (PİN, 00.09.34)
yapmıycaksın	Ali: sen bişe yapmıycaksın (MK, 01.01.17)

2.1.2.2. /y/ Yardımcı Sesinden Sonra Ekin İlk Ünlüsünün Düşmediği Örnekler

Bu tür örneklerde düşme olmasa da bazı örneklerde daralma görülmektedir.

-Acak Ekli Toplam Örnek Sayısı: 469

/y/ Yardımcı Sesinden Sonra Ekin İlk Ünlüsünün Düşmediği Örnek Sayısı: 14

arıyaca:nız	Fidan: Gülendamı arıyaca:nız yerde (EBT, 01.10.26)
başlıyaca:nı	Çin Veziri: gidip geline merasimin başlıyaca:nı haber versin (KG, 00.56.09)
diyeceklerimiz	Ali'nin Babası: nikaha gitmeden evvel, diyeceklerimiz var (ABD, 00.59.36)
diyecektin	Ali'nin Babası: Aysele bişiy mi diyecektin (ABD, 00.57.04)
gelmiyecek	Hatice: şayet aybaşına kadar gelmiyecek olursa, odıyı başkasına kiraya vermiye mecbur oluca:m (SB, 01.13.43)
kurtulamıyacaksın	Fahri: bu pençelerimden artık kurtulamıyacaksın (EBT, 00.17.19)
sö:liyicektin	Ali'nin Babası: bişi: mi sö:liyicektin (ABD, 00.55.14)
yaşıyacak	Savcı: doktor, yaşıyacak mı (YA, 00.37.36)
yiyice:m	Pinokyo: hayır...yiyice:m (PİN, 00.10.26)
yiyicek	Ahmet: sen keman çalacak kadar büyüdün ama, babanın elinden tereya:lı ekmek yiyicek kadar küçüksün hala (ŞK, 00.07.59)
yiyicek	Çepetto: evde yiyicek başka bir şey yok (PİN, 00.10.20)
yiyicek	İç Spiker: fakat yiyicek bir tek lokma ekmek bile bulamadı (PİN, 00.06.30)
yiyiceksiniz	Çete 2: meşhur alabalıklarından yiyiceksiniz (ŞK, 00.26.50)

1 örnek yuvarlaklaşmıştır.

yürüyücek	Ahmet: daha çok yürüyücek miyiz (ŞK, 00.35.37)

2.2. Ekin /k/ Ünsüzüyle İlgili Değişmeler:

-AcAk ekinin ikinci ünlüsündeki değişmeler, ekin son sesi olan /k/ ünsüzüne bağlı olarak üç ana başlıkta toplanabilir:

-k>Ø

-k>-k

-k>-y

2.2.1. -k>Ø (-AcAk>-AcA)

Bu tip örnekler, ekin son sesi olan /k/ ünsüzünün düştüğü örneklerdir. Ekin /k/ ünsüzünün düşmesi, bu ekten sonra ünlüyle başlayan bir ekin gelmesi hâlinde ortaya çıkmaktadır; yani /k/ ünsüzünün iki ünlü arasında kalması hâlinde görülmektedir. Bilindiği gibi bu olay, Türkçede iki ünlü arasında kalan tonsuz ünsüzlerin tonlulaşması kuralıyla ilişkilidir. /k/ ünsüzünün sızıcılaşıp /ğ/ olmasının ardından eriyip kaybolması da yaygın olarak görülen bir olaydır. /k/ ünsüzünün sızıcılaşıp düşmesini takiben, açık hecede kalan ekin ikinci ünlüsü çoğu yerde uzun ve bazen de kısa söylenmiştir. Anılan uzunluk, k>ğ>Ø düşmesinin sonucunda oluşan telafi uzunluğudur. Araştırmamızda, ikinci ünlünün uzun söylendiği örnek sayısı 154, kısa söylendiği örnek sayısı 29 olarak tespit edilmiştir. (Uzunluk-kısalık araştırması, sadece teklik ve çokluk 1. şahıs eki almış eklerde yapılmıştır.)

2.2.1.1. -k>Ø ve Kalınlık-İncelik Uyumunun Bozulmadığı Örnekler

Bu örnekler, son ünlüsü kalın olan fiillerde ekin de kalın ünlülü olduğu; inceyse ince ünlülü olduğu, yani kalınlık-incelik bakımından ünlü uyumunun bozulmadığı durumları gösterir. 15 örneğin ikinci ünlüsünün kısa söylendiği görülmüştür.

-AcAk Ekli Toplam Örnek Sayısı: 469

-k> Ø Örneği Sayısı: 182

-k>Ø ve Kalınlık-İncelik Uyumunun Bozulmadığı Örnek Sayısı: 74

alamıyca:nız	Zeki: fakat bütün servetinizle satın alamıyca:nız bi şarkıcı (SB, 01.20.25)
aldıraca:m	Edi: aldıraca:m aldıraca:m ama eyer o (EBT, 00.44.59)
aldıraca:m	Edi: aldıraca:m aldıraca:m ama eyer o (EBT, 00.44.59)
aldıraca:m	Edi: kellesini aldıraca:m (EBT, 00.45.40)
aldıraca:m	Edi: o Kabakçı olacak herifin şeysini aldıraca:m (EBT, 00.45.37)
aldıraca:m	Edi: o Kabakçıo:lu Mıstafanın, e:r elime geçerse, onun kellesini aldıraca:m (EBT, 00.44.55)
alıca:	Çete 1: Selimzadelerden alıca: paranın on bin lira oldu:na emin misin (ŞK, 00.23.09)
alıca:m	Çepetto: şimdi ben sana elbiseyle beraber bi

	de alfabe alıca:m (PİN, 00.11.14)
anlaşaca:nızı	Faik: anlaşaca:nızı ümidederim (SB, 00.41.00)
anlıyca:nız	Fidan: sizin anlıyca:nız sahnede kuru kalabalık (EBT, 00.20.01)
arıyaca:nız	Fidan: Gülendamı arıyaca:nız yerde (EBT, 01.10.26)
bakıca:m	Ali: ben başımın çaresine bakıca:m (MK, 01.01.19)
başlıyaca:nı	Çin Veziri: gidip geline merasimin başlıyaca:nı haber versin (KG, 00.56.09)
bayılaca:m	Fidan: ay bayılaca:m...öldürüceksiniz beni (EBT, 01.09.49)
bekliyce:m	Jimmy: seni orda bekliyce:m (POL, 00.00.38)
bekliycem	Jack: fakat yine bekliycem seni (POL, 00.06.51)
bırakıca:ma	Polyanna: sizi dönünceye kadar yalnız bırakıca:ma çok müteessirim (POL, 00.05.02)
bo:durucam	Çin Padişahı: bu akşamki ziyafetten so:ra onu gık bo:durucam (KG, 01.13.31)
bulabilice:m	Jack: galiba senin için bir gökkuşa: bulabilice:m (POL, 00.11.23)
buluca:ma	Polyanna: seni düşünice:me ve bir çare buluca:ma inan (POL, 00.00.58)
cezalandırıca:m	Çepetto: seni cezalandırıca:m (PİN, 00.09.27)
çalıcam	Süavi: şimdi size, babamın en çok sevdiyi bi parçıyı çalıcam (ŞK, 00.08.13)
çıkıca:m	Çepetto: şimdi ben çarşıya çıkıca:m...bak senin elbiselerin yok (PİN, 00.10.57)
çıkmıyca:m	Pinokyo: başımdan geçenlerden sora, artık sözünden hiç dışarı çıkmıyca:m (PİN, 00.11.31)
dinlenice:m	Kral: ben şu kulübeye girip, biraz dinlenice:m (AH, 00.05.31)
diycem	Ali: kız gel burıya, bak sana ne diycem (ABD, 00.15.33)
donuca:m	Pinokyo: aman Allahım nerdeyse donuca:m (PİN, 00.08.16)
durduraca:m	Süavi: saat altıda durdu...elimden gelse bütün saatları durduraca:m anne (ŞK, 00.54.22)
düşücem	Büdü: bırakır mıyım a:bi:, düşücem (EBT, 00.05.33)

düşünice:me	Polyanna: seni düşünice:me ve bir çare buluca:ma inan (POL, 00.00.58)
gelice:nize	Müdür: gene geçen seferki gibi, vazifenizin üstesinden gelice:nize eminim (ŞK, 00.10.36)
gelicem	Polyanna: sizi tekrar görmiye gelicem (POL, 00.06.48)
gidice:m	Pinokyo: yeni bir ceket alıcak ve bir de alfabe alarak okula gidice:m (PİN, 00.14.06)
gidicem	Hint Prensesi: yol hazırlı: gör...Kahveci Güzeline ben kendim gidicem (KG, 00.26.19)
inanmiyca:nı	Ali: inanmiyca:nı biliyordum (MK, 01.00.38)
kaçıca:z	Fahri: kaçıca:z burdan, burdan kaçıca:z (EBT, 00.21.06)
kaçıca:z	Fahri: kaçıca:z burdan, burdan kaçıca:z (EBT, 00.21.06)
kaçıraca:m	Fahri: hiç kimsenin göremiyciyi bir yere kaçıraca:m (EBT, 01.34.01)
kaçmıyca:m	Pinokyo: söz veriyorum babacım...evden kaçmıyca:m ve okula gidici:m (PİN, 00.11.10)
kaçmıyca:m	Pinokyo: söz veriyorum babacım...itaat edicim ve evden kaçmıyca:m (PİN, 00.10.08)
kaldırıcam	Oduncu'nun Karısı: nolursa olsun şu kapa: kaldırıcam (AH, 00.07.48)
kalıca:m	Adam: Beyo:lunda biraz işim var...ben altı buçuk vapuruna kalıca:m (ŞK, 00.01.39)
kazanıcam	Yılmaz Ali: muaffak olucam, şöhret kazanıcam (YA, 00.08.06)
kollıyca:m	Süleyman: şö:le bi etrafı kollıyca:m (MK, 00.00.57)
konuşuca:m	Edi: ben konuşuca:m diyorum (EBT, 01.10.14)
koşaca:na	Satılmışzade: Aysel gibi kahpelerin peşinden koşaca:na dünyalığa konuyorsun (ABD, 00.35.19)
napıcam	Arabadaki Adam: napıcam ben şimdi (EBT, 01.04.28)
napıcam	Pinokyo: şimdi napıcam (PİN, 00.07.16)
napıcaz	Büdü: napıcaz (EBT, 01.27.05)
ne yapıca:z	Zehra: ne yapıca:z şimdi (MK, 01.01.08)
ne yapıcaz	Çete 2: şimdi ne yapıcaz ha (ŞK, 00.44.30)
oluca:m	Fidan: hadi, ni yapıp yapın, arayın bulun...deli oluca:m (EBT, 00.48.25)
oluca:m	Hatice: şayet aybaşına kadar gelmiyecek

	olursa, odıyı başkasına kiraya vermiye mecbur oluca:m (SB, 01.13.43)
oluca:m	Zeki: görüceksin...muaffak oluca:m Nermin (SB, 00.33.16)
oluca:m	Zeki: istikbalimi size borçlu oluca:m (SB, 00.18.23)
oluca:nı	Yılmaz Ali: ben bunların böyle oluca:nı (YA, 01.18.05)
oluca:z	Ali: beraber oluca:z hep (MK, 00.14.57)
olucam	Çete 1: ötekinin geberdiyine memnun olucam (ŞK, 00.44.43)
olucam	Yılmaz Ali: muaffak olucam, şöhret kazanıcam (YA, 00.08.06)
oynıyca:z	Büdü: ne oynıyca:z (EBT, 01.11.07)
ölüce:m	Pinokyo: açlıktan nerdeyse ölüce:m (PİN, 00.09.51)
sö:liycez	Oduncu: ne yaptın...naptın...şimdi krala ne sö:liycez (AH, 00.07.55)
söyliycem	Ahmet: bu akşam da size, kaygı,tasa nedir bilmiyen, bahtiyar bir adamın masalını söyliycem (AH, 00.08.44)
söyliycem	Polyanna: o şimdi nolucak...ona ne söyliycem (POL, 00.02.59)
susmıyca:m	Cırcır Böceği: susmıyca:m (PİN, 00.04.55)
tamamliyca:z	Ali: bu akşam muamiliyi tamamliyca:z (MK, 00.51.51)
unutamıyca:m	Zeki: bu iyili:nizi unutamıyca:m (SB, 00.16.19)
vericem	Kral: size sarayımda yer vericem (AH, 00.06.13)
yanılmıyca:m	Süavi: bu akşam hiç yanılmıyca:m (ŞK, 00.03.46)
yapmıyca:m	Pinokyo: hakkın var babacım...fakat bir daha yapmıyca:m (PİN, 00.09.34)
yaptırıca:m	Pinokyo: sattı:m alfabemi yeniden alıcak ve yepyeni bir elbise yaptırıca:m (PİN, 00.12.49)
yiyice:m	Pinokyo: hayır...yiyice:m (PİN, 00.10.26)
yoruluca:z	Anne: bayramdan so:ra, gene kimbilir ne kadar yoruluca:z (AH, 00.04.21)
yürüyce:niz	Polyanna fakat tekrar yürüyce:niz için memnun olmalısınız (POL, 00.06.05)

2.2.1.2. -k>Ø ve İnce Ünlülü Fiillerde Ekin İkinci Ünlüsünün Daraldığı Örnekler

Ekin /k/ ünsüzünün düştüğü örneklerde, ince ünlülü fiillere gelen ekteki ikinci ünlü, 79 örnekte daralmıştır. 6 örneğin ikinci ünlüsünün kısa söylendiği görülmüştür.

-AcAk Ekli Toplam Örnek Sayısı: 469

-k> Ø Örneği Sayısı: 182

-k>Ø ve İnce Ünlülü Fiillerde Ekin İkinci Ünlüsünün Daraldığı Örn. Say.: 78

bahsedici:m	Fidan: Gülendamdan bahsedici:m (EBT, 00.29.48)
bekliyci:m	Aşır: ben burda yalnız mı bekliyci:m (YA, 00.32.00)
bekliyci:m	Nermin: orda ölümü bekliyci:m (SB, 01.08.00)
bekliyciz	Karşısındaki Adam: saat tam on iki...daha kaç saat bekliyciz (YA, 01.04.51)
besteliyci:m	Zeki: bu aşk şarkısını besteliyci:m (SB, 00.27.26)
çekici:m	Kahya: ben telgraf çekici:m (SB, 00.36.28)
çekici:m	Mürüvvet: hem senin gibi ihtiyar buna:n kahrını çekici:m (MK, 00.16.31)
çekici:z	Büdü: daha da neler çekici:z (EBT, 01.06.27)
deniyci:m	Öjeni'nin Babası: seni vurmakla deniyci:m (YA, 01.17.55)
diyci:n	Aysel: bana bi diyci:n mi var Ali (ABD, 00.33.12)
diyici:m	Ali: yo, sana ne diyici:m olsun ki (ABD, 00.33.14)
diyici:mi	Aysel: diyici:mi demeden önce sana bişi: soruci:m Gülsüm (ABD, 01.03.34)
dönici:m	Ahmet: evet, hemen dönici:m (ŞK, 00.19.44)
dönici:m	Erkek 2: yarın akşama do:ru dönici:m (AYN, 00.21.25)
dönüci:m	Ahmet: sabah ta ilk trenlen İstanbula dönüci:m (ŞK, 00.24.44)
düşünici:z	Fidan: şimdi onları mı düşünici:z (EBT, 01.47.32)
edemiyci:m	Kadın Sesi: daha fazla tahammül edemiyci:m (AYN, 00.20.16)
edici:m	Nermin: bilsen senlen ne kadar iftihar edici:m (SB, 00.33.13)

edici:m	Pinokyo: onlarla babama yardım edici:m (PİN, 00.12.44)
edici:m	Yılmaz Ali: kendi elimle sana teslim edici:m (YA, 00.45.24)
edici:mi	Aşık: size nasıl teşekkür edici:mi bilemiyorum (EBT, 00.23.57)
edici:mi	Zeki: size nasıl teşekkür edici:mi bilmiyorum hocam (SB, 00.13.14)
edici:nden	Öjeni'nin Babası: ben burasını ziyaret edici:nden emindim (YA, 01.17.06)
edici:ni	Zeki: derslerden istifade edici:ni ümit ediyorum (SB, 00.47.20)
edicim	Pinokyo: söz veriyorum babacım...itaat edicim ve evden kaçmıyca:m (PİN, 00.10.08)
gelici:ni	Erkek 3: ne zaman gelici:ni pek bilmiyorum...saat on biri çeyrek geçe akşam yemeyine (AYN, 00.25.33)
gelicim	Polyanna: yarın sana tekrar gelicim (POL, 00.01.10)
getiricim	Polyanna: onu size getiricim (POL, 00.14.17)
gidici:m	Nermin: uzaklara, çok uzaklara gidici:m (SB, 01.07.55)
gidici:m	Pinokyo: söz veriyorum babacım...evden kaçmıyca:m ve okula gidici:m (PİN, 00.11.10)
gidici:m	Pinokyo: şafak sökmeden burdan gidici:m (PİN, 00.04.23)
gidici:n	Çin Veziri: so:ra gidici:n yerler için (KG, 01.08.55)
gidici:ni	Edi: o da ne tarafa gidici:ni şaşırdı (EBT, 01.01.00)
gidici:ni	Öjeni'nin Babası: Avrupıya gidici:ni sö:ledi (YA, 00.42.22)
gidici:s	Ali: beraber gidici:z di: mi...beraber gidici:s (ABD, 00.54.13)
gidici:s	Ali'nin Babası: hadi...giyin kuşan da kız evine gidici:s (ABD, 00.54.08)
gidici:z	Ali: evet Zehra, gidici:z (MK, 00.13.25)
gidici:z	Ali: görüceksin beraber gidici:z Zehra (MK, 00.14.53)
gidici:z	Ali: Karamürsele gidici:z senlen (MK, 00.13.55)
gidici:z	Ali: beraber gidici:z di: mi...beraber gidici:s (ABD, 00.54.13)
gidici:z	Gülsüm'ün Babası: gidici:z kızım (ABD, 00.59.56)

gidicim	Polyanna: ben hemen onun yanına kabul etti:nizi müjdelemiye gidicim (POL, 00.14.24)
gönderici:niz	Kadın Sesi: hem so:ra bana gönderici:niz kişiye de istedi:niz ücreti de ödiyci:m (AYN, 00.24.45)
görebilici:	Yargıç: hadi git kızım...insanların görebilici: davan kalmadı (ABD, 00.10.46)
gösterici:m	Keloğlan: ben size bir iki marifet gösterici:m (KG, 01.11.26)
götürüci:m	Yılmaz Ali: çıkarken de hepinizi beraber götürüci:m (YA, 01.17.26)
güdemi:ci:m	Ahmet: ben bu deviyi güdemi:ci:m artık (ŞK, 01.04.05)
inici:m	Aysel: inici:m (ABD, 00.06.31)
istiyci:m	Aşır: ne demek istiyci:m (YA, 00.08.22)
iştiyci:m	Semra: sizden istiyci:m şey, do:rudan do:ruya (SB, 01.06.13)
istiyci:mi	Zeki: hatta Istanbula gitmek için babanızdan müsaade istiyci:mi Sunaya sö:ledim (SB, 01.11.23)
kaybedici:m	Kadın Sesi: hemen şimdi birisini göndermezseniz, korkarım ki şuurumu kaybedici:m (AYN, 00.25.21)
mahvedici:m	Çin Veziri: şimdi onu Ali Cengiz oyunuyla mahvedici:m (KG, 01.10.16)
ö:renici:m	Pinokyo: evet, bir sanat ö:renici:m (PİN, 00.05.02)
ödiyci:m	Kadın Sesi: hem so:ra bana gönderici:niz kişiye de istedi:niz ücreti de ödiyci:m (AYN, 00.24.45)
ödiyci:m	Zeki: bilmem bu fedakarlı:nızı nasıl ödiyci:m (SB, 00.18.15)
ödiycim	Nermin: bu iyili:nizi nasıl ödiycim Hatice Teyze (SB, 01.05.15)
ölici:m	Gülendam: ölici:m diyorum Fahri...öldürüceksin beni (EBT, 01.33.47)
ölici:m	Gülsüm: ben köylü do:dum gene köylü ölici:m anne (ABD, 00.21.48)
sö:liyci:m	Ahmet: sana bişi: sö:liyci:m (ŞK, 00.59.28)
sö:liyci:mi	Aşır: sen yine inkar et...ben sö:liyci:mi sö:liyim de (YA, 00.08.53)
söyliyci:m	Büdü: ha:yır, ben söyliyci:m (EBT, 01.10.04)
söyliyci:m	Edi: hayır canım, dur bak ben söyliyci:m (EBT, 01.10.03)
söyliyci:m	Edi: sen sus, ben söyliyci:m (EBT, 01.10.06)
üzülici:m	Hayriye: hiç başka işim yok da, Ali biriyle

	dalga geçiyor diye üzülici:m (YA, 00.09.46)
verebilici:niz	Erkek 2: acaba orada bu haberi verebilici:niz böyle bir kimse var mı (AYN, 00.20.57)
vereci:ne	Mürüvvet: elaleme namus dersi vereci:ne (MK, 00.39.58)
verici:m	Çepetto: sana ayrıca ben de ceza verici:m (PİN, 00.09.46)
verici:m	Kadın Sesi: polise haber verici:m (AYN, 00.17.40)
verici:m	Pinokyo: kazandı:m paraları babama verici:m (PİN, 00.14.01)
verici:n	Nermin: verici:n ilk konserin gününü (SB, 00.33.07)
vermiyci:m	Kadın Sesi: ama cevap vermiyci:m, evet vermiyci:m (AYN, 00.18.11)
vermiyci:m	Kadın Sesi: ama cevap vermiyci:m, evet vermiyci:m (AYN, 00.18.11)
vermiyci:m	Kadın Sesi: sabaha kadar çalsa, gene cevap vermiyci:m (AYN, 00.18.15)
yapabilici:mi	Semra: sizi sevdiyimi...sizin için her şeyi yapabilici:mi (SB, 01.19.23)
yedirici:ne	Süleyman: paranı inek karına yedirici:ne, benim gibisine nasibolsun (MK, 00.21.49)
yenici:m	Yılmaz Ali: o zaman bakın, nası sizi yenici:m (YA, 00.01.38)
yetişici:z	Edi: hadi çabuk...siyah taksinin arkasından koşıci:z...yetişici:z peşinden...hadisene (EBT, 01.00.40)

2.2.1.3. -k>Ø ve Kalın Ünlülü Fiillerde Ekin İkinci Ünlüsünün Daralıp İnceldiği Örnekler

Ekin /k/ ünsüzünün düşmesi ile birlikte kalın ünlülü fiillere gelen ekin ikinci ünlüsü 30 örnekte daralıp incelmiştir. Bu tür örneklerdeki incelmenin, daralma aşamasından geçtikten sonra ve /c/ ünsüzünün inceltici etkisi altında meydana geldiği anlaşılmaktadır.

-AcAk Ekli Toplam Örnek Sayısı: 469

-k> Ø Örneği Sayısı: 182

-k>Ø ve Kalın Ünlülü Fiillerde Ekin İkinci Ünlüsünün Daralıp İnceldiği Örnek Sayısı: 30

alıcız	Aşır: içeriye girip de başımıza bela mı alıcız (YA, 00.29.40)
anlatici:m	Gülsüm: ben mi ona anlatici:m (ABD, 01.04.58)
anliyci:n	Keloğlan: senin anliyci:n, biz Allahın iki serserisiyiz (KG, 00.06.53)
ayrılmıyci:m	Kadın Sesi: artık senden hiç ayrılmıyci:m (ŞK, 00.50.06)
bakamiyci:m	Kadın Sesi: daha do:rusu çok hasta ve sinirli oldu:m için kalkıp bakamiyci:m (AYN, 00.19.43)
bayılıci:m	Çin Prensesi: bayılıci:m (KG, 00.24.09)
buluci:m	Büdü: bu sefer öyle bişi: buluci:m ki aklımdan, bu iyiliyimi ölünceye kadar unutmıycaksın (EBT, 01.04.09)
buluci:m	Polyanna: bir başka çare buluci:m (POL, 00.00.32)
çıkıci:m	Yılmaz Ali: buradan heralde kolayca çıkıci:m (YA, 01.17.23)
çıldırıci:m	Kadın Sesi: bu daha fazla bö:le devam ederse, çıldırıci:m (AYN, 00.16.03)
çıldırıci:m	Kadın Sesi: iki dakika daha yalnız kalırsam çıldırıci:m (AYN, 00.22.54)
duyucim	Polyanna: koltuk deyneyine muhtaç olmadı:m için daima memnuniyet duyucim (POL, 00.15.52)
kalamıyci:mi	Zeki: bu hadiseden sora burda kalamıyci:mi takdir edersiniz (SB, 01.20.35)
kalıci:m	Ahmet: ben bugün ö:leden so:ra bankada kalıci:m (ŞK, 00.08.33)
koşıci:z	Edi: hadi çabuk...siyah taksinin arkasından koşıci:z...yetişici:z peşinden...hadisene (EBT, 01.00.40)
napıci:mizi	Büdü: napıci:mizi bilmiyoruz ki ama (EBT, 01.10.39)
napıcis	Büdü: a:bi ya:mur gene başladı napıcis (EBT, 00.13.37)
napici:mi	Kadın Sesi: napici:mi şaşırdım (AYN, 00.25.05)
ne yapıci:z	Çete 2: peki ama şimdi ne yapıci:z (ŞK, 00.45.37)
ne yapıcim	Polyanna: evet, so:ra ne yapıcim (POL, 00.04.29)
oluci:	Büdü: geçmiş olsun a:biy...öyle oluci: belliydi (EBT, 01.03.59)
oluci:m	Ali: hep yanında oluci:m (MK, 00.50.28)

oluci:m	Kadın Sesi: bu akşam noldu bö:le, deli oluci:m (AYN, 00.15.47)
oluci:ni	Aysel: hani Gülsümün bana hanım oluci:ni düşünüyorum da (ABD, 00.24.45)
parçalıyci:m	Öjeni'nin Babası: çıkan kurşunla beynini parçalıyci:m (YA, 01.18.01)
soruci:m	Aysel: diyici:mi demeden önce sana bişi: soruci:m Gülsüm (ABD, 01.03.34)
tanıştırıci:m	Kadın: hem a:bi:me sizden o kadar bahsettim ki muhakkak tanıştırıci:m (ŞK, 00.24.59)
tutuci:m	Kadın Sesi: ücret mukabili hemen tutuci:m (AYN, 00.24.15)
u:raşıci:m	Keloğlan: ben bö:le hep padişah kızlarınlan mı u:raşıci:m (KG, 00.37.42)
unutmiyci:m	Aysel: sa:ol Ali...bu geceyi ömrümün sonuna dek unutmiyci:m (ABD, 00.17.24)

2.2.2. -k>k (Ekin Son Ünsüzünün Korunduğu Örnekler)

Ekten sonra ünlü gelmemesi, yani /k/ ünsüzünün son seste (kelime veya hece sonu) bulunması durumunda, bu ünsüzde herhangi bir değişiklik olmamaktadır.

-AcAk Ekli Toplam Örnek Sayısı: 469

-k>k (Ekin Son Ünsüzünün Korunduğu) Örnek Sayısı: 275

a:lanıcak	Çete 1: a:lanıcak ne var (ŞK, 01.05.14)
açıcaklar	Yılmaz Ali: ikiye kadar gelmezsem zarfı açıcaklar (YA, 01.18.12)
affedilmiyceksiniz	Oduncu: yasak olan bi şey yaptı:nız için affedilmiyceksiniz (AH, 00.08.17)
alacak	Ali: ama ben ondan gayrisini alacak di:lim (ABD, 01.09.40)
alacak	Faik Paşa: bu da sizden ders alacak olan (SB, 00.40.57)
alacaklı	Zehra: alacaklı gibi ne sarılıyosun be (MK, 00.26.30)
alacaklılar	Zayıf: alacaklılar (SB, 00.35.32)
aldıracaktım	Edi: nesini aldıracaktım (EBT, 00.45.39)
alıcak	Ali: e:r istersen seni yanına alıcak (ABD, 00.16.49)
alıcak	Aysel: gene de beni yanına alıcak, öyle mi (ABD, 00.17.00)
alıcak	Pinokyo: sattı:m alfabemi yeniden alıcak ve yepyeni bir elbise yaptırıca:m (PİN,

	00.12.49)
alıcak	Pinokyo: yeni bir ceket alıcak ve bir de alfabe alarak okula gidice:m (PİN, 00.14.06)
alıcaktı	Savcı: senedi verip parayı alıcaktı (MK, 00.55.59)
alıcek	Çin Prensesi: nacıbe rüyam çıkıcek mi, beni alıcek mi (KG, 00.23.48)
alışıcaksın	Ali: alışıcaksın Zehra (MK, 00.50.22)
anlıycak	Aysel: nası olsa Ali bu işte kabahatli olmadı:nı anlıycak (ABD, 01.04.56)
atıcaksın	Ali: yoksa kendini suya mı atıcaksın (ABD, 00.15.57)
atlıycaksın	Edi: sordu: lafa bak...atlıycaksın peşinden (EBT, 01.27.07)
ayrılmıycaktın	Zehra: hani benden hiç ayrılmıycaktın (MK, 01.01.23)
bahsedicekler	Çete 1: tren yolunda bir ***dan bahsedicekler (ŞK, 00.42.05)
bakıcak	Mürüvvet: o kızın ne zamana kadar bana ö:le ters ters bakıcak (MK, 00.14.04)
bakılacak	Karşısındaki Adam: bizi bu gece acele ça:rdı:na bakılacak olursa (YA, 01.04.29)
bakılıcak	Öjeni'nin Babası: çantadan çıkan bu kartın tarihine bakılıcak olursa, gene buluştukları anlaşılıyor (YA, 00.41.23)
başlıycaksınız	Kahya: kabul ederseniz, çiftliye gidip derslere başlıycaksınız (SB, 00.36.00)
bekliycek	Çete 1: bizimki onu yolda bekliycek...ondan so:ra da (ŞK, 00.31.47)
bırakıcaksınız	Yılmaz Ali: çabuk Aşirle Hayriyeyi serbest bırakıcaksınız (YA, 00.43.30)
boğacaksın	Edi: boğacaksın be adam (EBT, 00.18.21)
bulacak	Fahri: hakk yerini bulacak (EBT, 00.17.28)
bulacak	Fahri: ve hak yerini bulacak (EBT, 00.17.16)
bulamıycaktır	Nermin: beni arasa da bulamıycaktır (SB, 01.07.58)
buluşucak	Zehra: buluşucak başka yer bulamazdınız mı (MK, 00.16.45)
buluşucaktım	Ali: içmiye gelmedim...bi arkadaşımla buluşucaktım (MK, 00.16.43)
çalacak	Ahmet: sen keman çalacak kadar büyüdün ama, babanın elinden tereya:lı ekmek yiyicek kadar küçüksün hala (ŞK, 00.07.59)
çalıcak	Edi: Allahın da:nda bir siyah taksi tıpış tıpış gelecek, yanımızda duracak, hatır sorar gibi vart vart edip korna çalıcak (EBT, 01.03.23)

çalıcak mısınız	Ahmet: çalıcak mısınız (ŞK, 00.19.51)
çalınacak	Keloğlan: zaten burada senden başka çalınacak bişey yok (KG, 00.07.25)
çalınacak	Süavi: çalınacak (ŞK, 00.04.36)
çalınıcak	Süavi: on saniye so:ra kapı çalınıcak (ŞK, 00.04.21)
çalışıcak	Erkek 3: sizin istedi:niz gibi ücretle çalışıcak (AYN, 00.24.52)
çatıcak	Edi: keyif çatıcak sıra di:l (EBT, 00.11.11)
çekceksin	Cırcır Böceği: bu yaptı:nın cezasını çekceksin (PİN, 00.05.38)
çekicekti	Arabadaki Adam: eyer siz olmasıydınız, karım neler çekicekti (EBT, 01.06.23)
çekmiyceksiniz	Kral: bugünden so:ra hiç sıkıntı çekmiyceksiniz (AH, 00.06.08)
çıkacaksın	Çete 2: başımıza mı çıkacaksın (ŞK, 01.03.30)
çıkıcak	Ahmet: bu iş meydana çıkıcak (ŞK, 00.47.27)
çıkıcak	Fidan: yoksa şimdi elimden kaza çıkıcak (EBT, 01.10.32)
çıkıcek	Çin Prensesi: nacıbe rüyam çıkıcek mi, beni alıcek mi (KG, 00.23.48)
damgalanıcaklar	Ahmet: katilin çocukları diye damgalanıcaklar (ŞK,00.47.30)
demiyceksin	Aysel: sen ona hiç bişi: demiyceksin (ABD, 01.04.59)
dikciksin	Zehra: yaptı:n rezilliklerin üzerine bi de tüy mü dikciksin (MK, 00.41.32)
dinicek	Nermin: belki öksürüklerim de dinicek (SB, 01.04.11)
dinlenicek	Mezarcı: dinlenicek zamanın gelmiş baba (ŞK, 00.03.26)
dinleticekler	Hoca: talebem Zeki Müren şimdi size bestelerinden bazılarını dinleticekler (SB, 00.21.47)
diyceksiniz	Ahmet: burdan git diyceksiniz diy mi (ŞK, 01.00.59)
diyeceklerimiz	Ali'nin Babası: nikaha gitmeden evvel, diyeceklerimiz var (ABD, 00.59.36)
diyecektin	Ali'nin Babası: Aysele bişiy mi diyecektin (ABD, 00.57.04)
diyicek	Emeti Hatun: hadi git bakalım o:lum Gülsüm ne diyicek (ABD, 01.08.11)
diyicekleri	Gülsüm'ün Babası: Aliyle babasının bize diyicekleri varmış (ABD, 00.59.57)

diyiceklerim	Aysel: sana diyiceklerim var...burda olmaz (ABD, 01. 03.23)
diyicektim	Aysel: Aliye kutlu olsun diyicektim (ABD, 00.55.49)
doğacak	Selim: ölmüşlerinin canına, do:muş, doğacak bütün (MK, 00.34.34)
dokunucak	Keloğlan: yahut da yengeme dokunucak olursanız (KG, 01.10.38)
doyurucak	İç Spiker: ve karnını doyurucak bir şeyler aramıya karar verdi (PİN, 00.07.03)
doyurucak	Pinokyo: karnımı doyurucak bir şeyler istemeliyim (PİN, 00.07.25)
dönüceksiniz	Kadın: tahsilatı yapınca hemen dönüceksiniz (ŞK, 00.19.41)
dönücektir	Zeki: elbet bir gün dönücektir (SB, 01.13.52)
duracak	Edi: Allahın da:nda bir siyah taksi tıpış tıpış gelecek, yanımızda duracak, hatır sorar gibi vart vart edip korna çalıcak (EBT, 01.03.23)
duracak	Edi: ayakta duracak halim kalmadı (EBT, 01.39.27)
duracaklardan	Pinokyo: fakat ben burada duracaklardan di:lim (PİN, 00.04.20)
düşüceksin	Edi: napıyorsun, düşüceksin (EBT, 00.04.48)
düşüceksin	Edi: dikkat et düşüceksin (EBT, 00.05.21)
edcekler	Pinokyo: zorla okutmıya, çalışmıya sevk edcekler (PİN, 00.04.30)
edeceksiniz	Kahya: sonbaharda da, İstanbulda devam edeceksiniz (SB, 00.36.03)
edicek	Ahmet: kontrol edicek bi hesabım var (ŞK, 00.08.34)
edicek	Yılmaz Ali: benden başka burada yardım edicek hiç kimse kalmadı (YA, 01.16.26)
edicekmiş	Arabadaki Adam: yoksa ameliyat yapmak icabedicekmiş (EBT, 01.06.40)
edicekseniz	Zehra: ne halt edicekseniz dışarıda edin (MK, 00.42.25)
ediceksin	Çepetto: ve babana itaat ediceksin (PİN, 00.10.05)
edilicek	Çete 1: merak edilicek bişi yok (ŞK, 00.46.37
eylenicek	Süleyman: şimdi tiyatro kapanınca mahalleli niyle eylenicek (MK, 00.54.27)
geçicek	Ali: bunların hepsi geçicek (MK, 01.14.55)
geçicek	Selim: bak görüceksin Zehra...bütün bunların hepsi geçicek (MK, 00.57.40)
gelecek	Ahmet: sakallı umacı ara sıra aklınıza

	gelecek (ŞK, 00.24.37)
gelecek	Edi: Allahın da:nda bir siyah taksi tıpış tıpış gelecek, yanımızda duracak, hatır sorar gibi vart vart edip korna çalıcak (EBT, 01.03.23)
gelemiyceksiniz	Polyanna: hem öyle yemekleri için artık kasabaya gelemiyceksiniz (POL, 00.07.01)
gelicek	Ahmet: gine geç gelicek (ŞK, 00.09.22)
gelicek	Arabacı: Istanbuldan gelicek olan Zeki Bey sizsiniz diy mi (SB, 00.38.57)
gelicek	Aysel: elbette gelicek (ABD, 00.21.24)
gelicek	Kral: bir sekizinci sahan daha gelicek ama (AH, 00.06.20)
gelicek	Kral: sofrada önünüze yedi kap yemek gelicek (AH, 00.06.18)
gelicek	Selim: gidilmiyen bu gün, gene gelicek...ya:rın sabah erkenden gene yola, hep bö:le (MK, 00.57.46)
gelicekmiş	Hayriye: herif bi saate kadar gelicekmiş (YA, 00.31.52)
geliceksin	Jack: evet, tabi geliceksin (POL, 00.07.16)
gelmiycek	Ahmet: gelmiycek (ŞK, 00.30.47)
gelmiycek	Anne: hayır yavrum...ha:yır hiç gelmiycek (ŞK, 00.53.53)
gelmiycek	Süavi: sen gelmiycek misin baba (ŞK, 00.08.32)
gelmiycek	Zeki: artık hiç gelmiycek mi dersiniz (SB, 01.13.26)
gelmiycekti	Pinokyo: onun sö:lediklerini dinlesiydim şimdi bunlar başıma gelmiycekti (PİN, 00.08.27)
gelmiyecek	Hatice: şayet aybaşına kadar gelmiyecek olursa, odıyı başkasına kiraya vermiye mecbur oluca:m (SB, 01.13.43)
gerçekleşecek	Zeki: çünkü bu arzuda, gerçekleşecek istikbalimizin (SB, 00.47.55)
getiriceksen	Süleyman: getir ulan ne getiriceksen (MK, 00.36.43)
getiriceksin	Ali'nin Babası: misafirlerini bu kirli arabiyle mi getiriceksin (ABD, 00.50.19)
getiricekti	Savcı: yoksa Sadiyi alıp eve mi getiricekti (MK, 00.55.53)
gidicek	Aysel: benim için gidicek tek bi yer var (ABD, 00.15.09)
gidicek	Polyanna: Çek Pentıltına hem ziyarete gidicek ve hem de paça götürücektim (POL, 00.08.40)

gidiceksin	Aysel: hiç bişi: bilmiyormuş gibi oraya gidiceksin (ABD, 01.05.02)
gidicektik	Zehra: biz de gidicektik bi gün bö:le (MK, 00.57.31)
gidicektik	Zehra: Karamürsele gidicektik (MK, 00.13.17)
girecek	Edi: eyer burıya girecek olursak (EBT, 00.14.32)
giricekler	Aşır: nerdiyse birbirlerinin burunlarına giricekler (YA, 00.09.36)
giricekler	Yılmaz Ali: tabanca sesini duyar duymaz içeri giricekler (YA, 01.17.40)
giricekti	Gülsüm'ün Babası: yoksa bizim de başımız belaya giricekti (ABD, 01.01.13)
gitmiyceksin	Çepetto: şurıya otur da bana söz ver, bir daha habersiz bir yere gitmiyceksin (PİN, 00.10.01)
giyicek	Anne: ömründe tasa nedir bilmemiş adamın, giyicek bir gömli:nin bile olmaması, ne tuhaf (AH, 00.11.23)
giyicek	Baba: dünyanın en bahtiyar adamının giyicek bir tek gömleyi bile yokmuş (AH, 00.11.18)
giyicek	Baba: yatak içinde giyicek di:ldi ya (AH, 00.03.13)
görecektim	Viran Baba: seni böyle mi görecektim (MK, 00.15.42)
görüceksin	Ali: görüceksin beraber gidici:z Zehra (MK, 00.14.53)
görüceksin	Ali: görüceksin muradın neyse olucak (MK, 00.13.48)
görüceksin	Selim: bak görüceksin Zehra...bütün bunların hepsi geçicek (MK, 00.57.40)
görüceksin	Zeki: görüceksin...muaffak oluca:m Nermin (SB, 00.33.16)
görüceksiniz	Polyanna: görüceksiniz onu çok seviceksiniz (POL, 00.14.21)
görüceksiniz	Polyanna: görüceksiniz onu kabul etti:niz için çok memnun olucaksınız (POL, 00.14.07)
göstericekti	Keloğlan: lafı fazla uzatmıyalım, Çin Veziri, Ali Cengiz oyun göstericekti (KG, 01.14.23)
götürücek	Ali: Rauf bizi alıp götürücek (MK, 00.13.27)
götürüceksin	Hayriye: bu akşam bizi nereye götürüceksin (YA, 00.01.53)
götürücektim	Polyanna: Çek Pentıltına hem ziyarete gidicek ve hem de paça götürücektim (POL,

	00.08.40)
götürücektim	Yılmaz Ali: halbüki ben seni alıp, otomobille gezmiye götürücektim (YA, 00.14.02)
güvenecek	Gülendam: benim sizden başka güvenecek kimsem yok (EBT, 00.26.05)
hatırlıycaksınız	Ahmet: demek ara sıra beni hatırlıycaksınız (ŞK, 00.24.30)
inicekmiş	Edi: Fahri birazdan aşa: inicekmiş (EBT, 01.42.52)
işliycek	Baba: yavrucak, bütün gün yata:nda çorap örücek, nakış işliycek di:ldi ya (AH, 00.03.30)
iyileşeceksin	Ali: benim olucaksın, gelin olucaksın...iyileşeceksin (MK, 00.13.52)
kaçıracak	Fidan: meçhul bir semte mi kaçıracak (EBT, 01.33.09)
kaçırıcak	Aşık: ama fazla gecikmiyelim...çünkü Fahri, Gülendamı bu gece meçhul bir semte kaçırıcak (EBT, 01.33.07)
kaçırıcak	Edi: biz böyle her elimize geçeni kaçırıcak mıyız (EBT, 01.04.01)
kaçırmıycaksın	Aysel: benlen konuştu:nu a:zından kaçırmıycaksın (ABD, 01.05.05)
kalcak mısın	Selim: kalcak mısın (MK, 00.05.05)
kalıcak	Gülendam: bu gece de burada kalıcak miyiz (EBT, 01.42.08)
kalıcak	Kadın Sesi: geceleri de kalıcak (AYN, 00.24.16)
kalıcaksınız	Kadın: demek Yeni Otelde kalıcaksınız (ŞK, 00.21.25)
kapanacak	Çete 1: bu mesele bö:le kapanacak olursa (ŞK, 00.44.40)
kıydıracak	Ali'nin Babası: peki ama, eyer şimdi bana sö:lemeyeydin, bugün nikahı bö:le kıydıracak miydın (ABD, 00.58.29)
kıyılacak	Ali'nin Babası: nikah kıyılacak bugün unuttun mu (ABD, 00.54.12)
kollıycaksın	Mürüvvet: neyi kollıycaksın (MK, 00.00.59)
konuşceklerim	Gülsüm: senlen konuşceklerim var, hadi içeri gidelim (ABD, 00.25.47)
kurtaracak	Gülendam: beni bu canavarın elinden kurtaracak yok mu (EBT, 00.17.32)
kurtarıcak	Kiracı Kadın: bi adam yok mu bizi kurtarıcak, bi usta (EBT, 00.07.31)
kurtulamıyacaksın	Fahri: bu pençelerimden artık kurtulamıyacaksın (EBT, 00.17.19)
nabicaksınız	Yılmaz Ali: kaçmak için nabicaksınız

	bakalım (YA, 01.16.12)
napçaksın	Zehra: napçaksın şimdi (MK, 01.02.13)
napıcak	Fidan: napıcak bu (EBT, 00.35.37)
napıcaksın	Selim: napıcaksın şimdi (MK, 00.05.01)
napıcaksın	Tilki: hemen gidip napıcaksın (PİN, 00.13.59)
napıcaktım	Ali: kaçmıyıp da napıcaktım (MK, 01.01.04)
ne yapıcaksınız	Çete 1: şimdi ne yapıcaksınız (ŞK, 00.47.05)
nolacak	Ali: nolacak (ABD, 00.57.16)
nolacak	Edi: nolacak (EBT, 01.05.04)
nolacak	Edi: peki napiciyiz, nolacak damda (EBT, 00.08.06)
nolacak	Gülendam: benim vaziyetim nolacak (EBT, 01.41.55)
nolacak	Süleyman: elin zibidisine para vereceksin de nolacak (MK, 00.29.22)
nolacak	Süleyman: nolacak (MK, 00.26.54)
nolacak	Viran Baba: nolacak (MK, 00.20.55)
nolcak	Yılmaz Ali: nolcak, filim takmıyı unutmuşum (YA, 00.07.54)
nolucak	Edi: nolucak (EBT, 00.24.17)
nolucak	Gülendam: ya bunlar nolucak (EBT, 01.47.30)
nolucak	Kadın: şimdi nolucak (ŞK, 00.37.52)
nolucak	Polyanna: o şimdi nolucak...ona ne söyliycem (POL, 00.02.59)
nolucak	Selim: nolucak (MK, 00.31.08)
nolucak	Yılmaz Ali: nolucak, çabuk hazırlanın (YA, 00.07.28)
nolucaktı	Arabadaki Adam: eyer bunlar olmasiydi, bizim halimiz nolucaktı (EBT, 01.06.55)
nolucaktı	Zehra: peki, derse nolucaktı (MK, 00.41.16)
nolucaktı	Zehra: sö:lesene, peki deseydi nolucaktı (MK, 00.41.18)
nolucek	Hayriye: şimdi nolucek (YA, 00.07.24)
nolujak	Yılmaz Ali: nolujak (YA, 00.46.34)
nolujek	Hayriye: nolujek (YA, 00.46.37)
olacak	Edi: o Kabakçı olacak herifin şeysini aldıraca:m (EBT, 00.45.37)
olacak	Fahri: bana bu akşam müesser olacak (EBT, 00.17.13)
olacak	Fahri: başta o patron olacak herifi (EBT, 00.21.21)
olacak	Kadın Sesi: nesi olacak (AYN, 00.16.17)
olacak	Keloğlan: benim olacak yerde (KG, 00.35.22)

olacakmış	Adam: niye senin kısmetin olacakmış (KG, 01.01.33)
olacakmış	Viran Baba: iyisinden olacakmış (MK, 00.24.27)
olacaksın	Edi: bö:le yalı kazı: gibi bişi: olacaksın (EBT, 01.09.04)
olacaktı	Tekin: herhalde bana baban diye yutturdu:n herif olacaktı (KG, 00.39.27)
olacaktın	Viran Baba: sen böyle mi olacaktın (MK, 00.15.44)
olmıycak	Ali: ö:le olmıycak bi işti ki bu (MK, 00.31.17)
olmıycak	Fahri: hiç kimse sana sahibolmıycak (EBT, 01.42.04)
olmıycak	Kral: bir dediyiniz iki olmıycak (AH, 00.06.15)
olmıycak	Zehra: sen yanımda olmıycak mısın (MK, 00.50.27)
olucak	Ali: görüceksin muradın neyse olucak (MK, 00.13.48)
olucak	Ali: ama sen böyle bi meyhaneye layık olucak kız diyilsin (MK, 00.33.43)
olucak	Arabadaki Adam: oldu olucak şu işi tamamlıyın (EBT, 01.07.12)
olucak	Aysel: Aliye varıcak, benim hanımım olucak (ABD, 00.22.04)
olucak	Fidan: o Fahri olucak alçak (EBT, 00.30.28)
olucak	Hint Veziri: Tekin olucak kahveci parçası seninle evlenmek istemiyor (KG, 00.25.35)
olucak	Nermin: bu toplantıya elbise yüzünden gitmemeniz yazık olucak (SB, 00.16.14)
olucak	Pinokyo: neden olucak (PİN, 00.04.24)
olucak	Tilki: merageteme, merageteme...sabahleyin yüz tane altının olucak (PİN, 00.15.02)
olucak	Zehra: şimdi fena olucak (MK, 00.41.36)
olucak	Zeki: heyecandan olucak (SB, 00.17.32)
olucaklar	Aşık: yukarda olucaklar herhalde (EBT, 01.40.41)
olucaksın	Ali: benim olucaksın, gelin olucaksın...iyileşeceksin (MK, 00.13.52)
olucaksın	Ali: benim olucaksın, gelin olucaksın...iyileşeceksin (MK, 01.13.52)
olucaksın	Çepetto: asıl sen iyi olucaksın (PİN, 00.11.25)
olucaksın	Çin Veziri: istesen de istemesen de benim karım olucaksın (KG, 00.54.37)
olucaksınız	Arabadaki Adam: siz de isim anası olucaksınız (EBT, 01.07.52)

olucaksınız	Kadın: bu gece de siz benim misafirim olucaksınız (ŞK, 00.24.52)
olucaksınız	Polyanna: görüceksiniz onu kabul etti:niz için çok memnun olucaksınız (POL, 00.14.07)
olucaktı	İç Spiker: babası eve dönmeden geri gelmek, onun için daha iyi olucaktı (PİN, 00.02.54)
olucaktı	Kadın Sesi: numarası olucaktı galiba (AYN, 00.23.20)
olucaktık	Zehra: hani hep beraber olucaktık (MK, 01.01.22)
olucaktır	Jack: eyer sen benim yanıma gelip yaşamak istedi:ni Poli Teyzene sö:lersen, buna memnun bile olucaktır (POL, 00.13.30)
olucaktır	Öjeni'nin Babası: senin gibi zeki bir adam içün, burıya giriş kolaydır, fakat çıkış biraz güç olucaktır (YA, 01.17.15)
olucek	Anne: bi gün bi yerine bişi: olucek diye çok korkuyorum (ŞK, 00.04.46)
olucek	Hayriye: ö:liyse bi yere saklanmalı...bakalım neler olucek (YA, 00.21.03)
oturucak	Şişman Kadın: oturucak başka yer bulamadınız mı (EBT, 01.24.51)
oturucaksan	Zehra: edebinle otur oturucaksan...ahır diy burası (MK, 00.09.15)
oynıycak	Fidan: ha:yır, bu oynıycak (EBT, 00.31.31)
oynıycak	Fidan: o Kabakçıyı oynıycak (EBT, 00.31.36)
ödiycek	Zeki: üç ay so:ra çiftlikten Istanbula dönünce bütün borçlarını ödiycek ve küçük nışanlısına verdiyi sözü (SB, 00.37.30)
öldürücek	Zehra: adam öldürücek birine benzemiyordu (MK, 00.55.30)
öldürüceksin	Gülendam: ölici:m diyorum Fahri...öldürüceksin beni (EBT, 01.33.47)
öldürüceksiniz	Fidan: ay bayılaca:m...öldürüceksiniz beni (EBT, 01.09.49)
örücek	Baba: yavrucak, bütün gün yata:nda çorap örücek, nakış işliycek di:ldi ya (AH, 00.03.30)
sabahlıycak	Selim: ne o...yoksa sabahlıycak mısın (MK, 00.30.46)
saldırıcak	Aşık: eyer Fahri, üstümüze saldırıcak olursa bunlan kendimizi müdafa ederiz (EBT, 01.41.25)
sanıcak	Aysel: o, hapse giderken bile, kendine varmak istiyen bir kadın bulundu:nu sanıcak, sevinicek...ondan so:ra iş meydana çıkar,

	hemen dü:n yaparsınız (ABD, 01.05.12)
sevicek	Aysel: Ali benim nemi sevicek (ABD, 01.05.40)
seviceksiniz	Polyanna: görüceksiniz onu çok seviceksiniz (POL, 00.14.21)
sevinicek	Aysel: o, hapse giderken bile, kendine varmak istiyen bir kadın bulundu:nu sanıcak, sevinicek...ondan so:ra iş meydana çıkar, hemen dü:n yaparsınız (ABD, 01.05.12)
sı:mıycak	İç Spiker: ele avuca sı:mıycak kadar (PİN, 00.02.21)
sıkılmıycak	Ali: canın sıkılmıycak mı Karamürselde (MK, 00.50.25)
sö:liyceklerim	Semra: size sö:liyceklerim var (SB, 01.17.56)
sö:liyicektin	Ali'nin Babası: bişi: mi sö:liyicektin (ABD, 00.55.14)
söyli:ceklerimi	Hayriye: şimdi söyli:ceklerimi hemen not edin (YA, 01.26.14)
söyliycekler	Zeki: çiftliktekiler şimdi neler söyliycekler (SB, 01.19.07)
susucak	Zehra: susucak mısınız be (MK, 00.24.35)
şaşılacak	Ahmet: senin gibi bi veznedar kızının hesapta bu kadar zayıf oluşu şaşılacak şey (ŞK, 00.06.01)
toplıycakmış	Kadın: başka yerlerden de para toplıycakmış (ŞK, 00.23.19)
tutabilicek	İç Spiker: evin kapısındaki tokma: ancak tutabilicek kuvveti kalmıştı (PİN, 00.08.55)
unutmıycaksın	Büdü: bu sefer öyle bişi: buluci:m ki aklımdan, bu iyiliyimi ölünceye kadar unutmıycaksın (EBT, 01.04.09)
unutucak	Ali: bize ettiyin iyilikleri unutucak di:liz (ABD, 00.29.09)
uyucak	Zeki: do:ru, acele etmem lazım...acaba bana uyucak mı dersiniz (SB, 00.16.25)
uyuşucak	Ali: bi genç kızla nasıl uyuşucak bilmem (ABD, 00.03.26)
üşüyceksin	Zeki: gene öksürüyorsun...üşüyceksin gidelim (SB, 00.32.47)
üzülücekmişim	Gülsüm'ün Annesi: niye üzülücekmişim (ABD, 01.02.23)
varacak	Zehra: ben de çamura varacak göz var mı (MK, 00.41.29)
varıcak	Aysel: Aliye varıcak, benim hanımım olucak (ABD, 00.22.04)

verecek	Adam 2: sana keseler dolusu altın verecek (AH, 00.10.59)
vereceksin	Süleyman: elin zibidisine para vereceksin de nolacak (MK, 00.29.22)
vericek	Çepetto: fakat yavrum, sana vericek başka bir şeyim yok ki (PİN, 00.10.39)
vericek	Gülsüm: babam yamaçtaki iki büyük tarlıyı bize vericek (ABD, 00.31.23)
vericek	Nermin: bana yaşama kuvvetini vericek aşkımı (SB, 00.34.24)
vericek	Zeki: bu saadeti bana vericek olan Nermini, bana ba:şla Arzu Baba (SB, 00.34.17)
vericekti	Savcı: herif zaten vericekti (MK, 01.00.18)
vermiycekti	Büdü: a:biy, bu Kabakçı bö:le cevap vermiycekti...bu adama noldu (EBT, 00.43.01)
yakalanacak	Ali'nin Babası: yakında yakalanacak diyor (ABD, 00.47.46)
yanılıcaksın	Anne: kaç dakka yanılıcaksın (ŞK, 00.03.42)
yapıcak	İç Spiker: zaten yapıcak başka bir şey yoktu (PİN, 00.02.46)
yapıcaklar	Kadın Sesi: yapıcaklar muhakkak (AYN, 00.18.34)
yapıcaksın	Edi: sö:lesene bakiyim, ne rolü yapıcaksın (EBT, 01.10.56)
yapılıcak	Poly Teyze: daha yapılıcak bir yı:n işim var (POL, 00.10.06)
yapıvericek	Ali: kasabada eczacıyla konuştum, yapıvericek (ABD, 00.46.13)
yapmıycaksın	Ali: sen bişe yapmıycaksın (MK, 01.01.17)
yarıycak	Çepetto: onlar işimize yarıycak (PİN, 00.10.50)
yaşıyacak	Savcı: doktor, yaşıyacak mı (YA, 00.37.36)
yeticek	Zehra: hepimize yeticek kadar var (MK, 00.31.45)
yıkacak	Semra: demek sevginizi bütün bir hayatı yıkacak bir silah (SB, 01.06.29)
yiyicek	Ahmet: sen keman çalacak kadar büyüdün ama, babanın elinden tereya:lı ekmek yiyicek kadar küçüksün hala (ŞK, 00.07.59)
yiyicek	Çepetto: evde yiyicek başka bir şey yok (PİN, 00.10.20)
yiyicek	İç Spiker: fakat yiyicek bir tek lokma ekmek bile bulamadı (PİN, 00.06.30)
yiyiceksiniz	Çete 2: meşhur alabalıklarından yiyiceksiniz (ŞK, 00.26.50)

yürüyücek	Ahmet: daha çok yürüyücek miyiz (ŞK, 00.35.37)
zorlıycak	Gülsüm: ben seni zorlıycak di:lim a (ABD, 00.26.45)

2.2.3. -k>y Değişmesi

Ek ünlüleri daralmaya maruz kalsa da kalmasa da, /k/ sesinin birkaç örnekte /y/ sesine döndüğü görülmüştür. Bu örneklerden 5'i kalın ünlülü fiildir. k>y değişmesinin sızıcılaşma aşamasından geçtiği ve daha sonra /y/ ünsüzüne geliştiği söylenebilir.

Genel Toplam Örnek Sayısı: 469

-k>y Değişmesi Örneği Sayısı: 12

İnce ünlülü fiil: 7

Kalın ünlülü fiil: 5

bulunuciyım da	Hint Veziri: size şahsen bir tebligatta bulunuciyım da (KG, 00.57.04)
çıkıciyiz	Edi: dışardan çıkıciyiz (EBT, 00.08.47)
çıkmiyciyim	Kiracı Kadın: çatlasan da çıkmiyciyim (EBT, 00.12.51)
ediciyiz	Edi: afedersiniz, işi kabul ediciyiz ama (EBT, 00.20.06)
gidiceyine	Çepetto: okula gidiceyine dair söz ver (PİN, 00.11.05)
gidiciyim	Ahmet: gidiciyim (ŞK, 01.03.49)
göremiyciyi	Fahri: hiç kimsenin göremiyciyi bir yere kaçıraca:m (EBT, 01.34.01)
napiciyiz	Edi: peki napiciyiz, nolacak damda (EBT, 00.08.06)
noluciyini	Büdü: a:biy bi kere çıkalım şu dama, noluciyini so:ra düşünürüz (EBT, 00.08.09)
ö:reneceyiz	Tekin: şimdi do:rusunu ö:reneceyiz (KG, 00.34.42)
söyliyceymi	Polyanna: Cimiye ne söyliyceymi düşünüyordum (POL, 00.02.14)
vakfediciyini	Semra: ömrünü sizin gibi hasta bir kadına vakfediciyini mi sanıyorsunuz (SB, 01.25.32)

Özet Tablo:

Ekin ilk ünlüsüyle ilgili değişmelerin karşılaştırmalı tablosu:

-AcAk ekli toplam örnek sayısı	469
Ekin ilk ünlüsünde daralma / yuvarlaklaşma görülen örnekler	293
Ekin ilk ünlüsünde daralma / yuvarlaklaşma görülmeyen örnekler	64
Ekin ilk ünlüsünün düştüğü örnekler	7
/y/ yardımcı sesinden sonra ekin ilk ünlüsünün düştüğü örnekler	91
/ y/ yardımcı sesinden sonra ekin ilk ünlüsünün düşmediği örnekler	14
TOPLAM	469

Ekin /k/ ünsüzüyle ilgili değişmelerin karşılaştırmalı tablosu:

-AcAk ekli toplam örnek sayısı	469
-k> Ø örneği sayısı	182
-k>k (Ekin son ünsüzünün korunduğu) örnek sayısı	275
-k>y değişmesi örneği sayısı	12
TOPLAM	469

Değerlendirme:

-AcAk ekiyle ilgili farklı söylenişler, temelde ekin 2 ayrı sesi ile ilgili olduğu için, incelememizi 2 ayrı başlıkta yaptık. Birincisi ekin ilk sesi olan /a/ ünlüsündeki daralma / daralmama ve yuvarlaklaşma / yuvarlaklaşamama durumu; ikincisi ekin son sesi olan /k/ ünsüzüne bağlı yumuşama / yumuşamama hadisesi.

İlk ses olan /a/ ünlüsündeki ses hadisesi, ünlünün daralması-düşmesi ya da daralmaması-düşmemesidir. Elimizdeki veriler, -AcAk ekinin ilk ünlüsünde daralma/yuvarlaklaşmanın, daralmama/yuvarlaklaşmamaya göre 4 kat daha fazla olduğunu göstermiştir. Ekin ilk ünlüsünde /y/ yardımcı sesiyle kurulan kelimelerin toplam sayısı 357'dir. Bu 357 örneğin % 82'sinde

daralma/yuvarlaklaşma görülürken; % 18'inde görülmemiştir. Ayrıca, ekin köke doğrudan geldiği zaman ilk ünlüsünün düşmesi hadisesine çok seyrek rastlanmıştır (7 örnekte). Ancak, /y/ yardımcı sesiyle köke bağlanan toplam 105 örneğin % 86'sında ilk ünlü düşerken; % 14'ünde düşmemiştir.

Ekin /k/ ünsüzüyle ilgili olarak da, toplam 469 örneğin % 58,5'inde sesin korunduğu, % 39'unda düştüğü ve % 2,5'inde de /y/ sesine döndüğü görülmüştür.

-AcAk ekinin ilk ünlüsünün orta hecede kaldığı zaman daralması veya düşmesi (/y/ yardımcı sesi geldiğinde) hadisesine oldukça sık rastlanır. Bu durum, sadece profesyonel icracılarda değil, sıradan vatandaşlar arasında da böyledir. Günlük konuşma dilinde herhangi bir kişi, -AcAk eki almış bir kelimeyi kullanırken, kelimeyi yazıldığı gibi değil, daraltarak söyler. "İnceleyeceğim" şeklinde yazılan bir kelimeyi profesyonel bir sanatçı nasıl "inceliyce:m" diye söylüyorsa, sıradan bir kişi de günlük iletişiminde aynı şekilde söyler. Öte yandan, günlük konuşmasında -AcAk eki almış bir kelimeyi daraltarak söyleyen kişi, bir topluluğa hitap ederken, günlük konuşmasında kullandığı şeklin aksine, kelimeyi yazıldığı gibi söylemeye çalışır. Yani, "inceleyeceğim" şeklinde yazılan kelimeyi "inceleyeceyim" şeklinde söyler. (Bu durum, profesyonel sanatçılar için geçerli değildir.)

Türkçenin sesli icrasını bir meslek olarak seçenler (tiyatro sanatçıları, haber-program spikerleri, muhabirler, film seslendirme sanatçıları) arasında bazen alınan eğitimden, bazen de artistik anlayıştan kaynaklanan icra farklılıkları söz konusu olabilmektedir. Bu farklılıklar, gelecek zaman eki olarak da sıfat-fiil eki olarak da incelendiğinde, -AcAk eki düzleminde belirginliğini ortaya koymuştur. Verdikleri eğitimin bir kriter kabul edildiği TRT Kurumu ile konservatuvarlarda, bahse konu ekin ilk ünlüsünün daraltılarak okunacağı öğretilir. Ekin son sesi olan /k/ sesinin iki ünlü arasında kalması halinde /ğ/ sesine döndüğü ve ekin ikinci ünlüsünün de uzaması suretiyle seslendirilmesi gerektiği öğretilir. Konuyu örneklendirmek gerekirse, yazılışı "yapacağım" olan kelimenin "yapıca:m" şeklinde seslendirilmesi öğretilir. Ya da ince sıralı bir kök örnek alındığında da " göreceğim" kelimesinin "görüce:m" diye seslendirilmesi öğretilir. İncelememizde dile getirmeye

çalıştığımız "artistik anlayış farkı", bugün örneklerine tek tük rastladığımız, ekin ikinci ünlüsündeki incelme ve daralmadır. "Gideceğim" şeklinde yazılan kelimenin "gidice:m" şeklinde seslendirilebilmesinin yanı sıra "gidici:m" şeklinde seslendirildiği de görülmüştür. Aynı artistik anlayış, kalın sıralı kelimelerde bile görülmüştür. Örneğin, "çıkacağım" kelimesi de "çıkıca:m" şeklinde seslendirilebilirken, "çıkıci:m" şeklinde de seslendirilebilmektedir. Biz tüm bu farklı söyleyişlerin birine ya da birkaçına doğru ya da yanlış demiyoruz. Genel diksiyon kuralları çerçevesinde olduğu müddetçe, icracıların kendi kişisel tercihi olarak kabul edebileceğimiz bu örneklerin, izleyicinin/dinleyicinin kulağında hoş bir seda bıraktığı da düşünülebilir. Günümüz icracılarında artık kullanılmayan bu üslup, 1940'lar ve 1950'lerde zaman zaman kullanılmıştır. Hatta o günleri yaşayan bazı sanatçılar, bugün yaptıkları söyleşilerde ya da sergiledikleri oyunlarda aynı inceltmeyi kullanmaktadırlar.

3. /ğ/ Sesinin Söyleniş Biçimleri

Gelecek Zaman Eki olan –AcAk'ın /k/ ünsüzünün sızıcılaşmasından doğan /ğ/ sesi ile ilgili söyleniş farklılıkları, -AcAk Eki bahsinde incelenmiştir. Burada başka durumlardaki /ğ/ sesi incelenecektir.

/ğ/ sesinin 3 ayrı şekilde söylendiği görülmüştür. Bunlar:

1- /ğ/ sesinin düştüğü örnekler (1052 örnek)

2- /ğ/ sesinin /y/ sesine dönüştüğü örnekler (282 örnek)

3- /ğ/ sesinin korunduğu örnekler (13 örnek)

Toplam:1347 örnek

3.1. /ğ/ Sesinin Düştüğü Örnekler

Bu tür örneklerde /ğ/ sesi düşmüştür. Bu tip örneklerde karşımıza çıkan 16 ayrı ses grubu şu şekildedir:

ağa> a:	: 125 örnek
ağ> a:	: 96 örnek
ağı> a: ~ a ~ i: ~ i~ iyi	: 202 örnek
ığı> ı: ~ ı	: 110 örnek
iği> i: ~ i	: 75 örnek
oğ> o:	: 78 örnek

oğu> o: : 22 örnek

uğu> u: : 101 örnek

üğü> ü: : 17 örnek

öğ> ö: : 27 örnek

uğ> u: : 9 örnek

ığ> ı: : 1 örnek

eğe> e: : 4 örnek

eği> e: ~ i: ~ e ~ i : 183 örnek

ığa> a: : 1 örnek

uğa> a: : 1 örnek

Toplam Örnek Sayısı: 1052

Yukarıdaki örneklerden ince ünlülü olanlarda, /ğ/ sesinin /y/ sesine dönüşmediği örnekler vardır. Bunların sayısı 306'dır. Öte yandan, "/ğ/ Sesinin /y/ Sesine Dönüştüğü Örnekler" başlıklı kısımda da görüleceği üzere ince ünlüler yanında /ğ/ sesinin /y/ sesine dönüştüğü örnek sayısı 282'dir. Demek ki, toplam 588 ince ünlülü örneğin % 52'si /y/ sesine dönüşmüş; % 48'inde de düşmüştür.Kalın ünlülü örneklerde /ğ/ sesinin /y/ sesine dönüştüğü örneğe rastlanmamıştır. Bu sonuçlar, gramer kitaplarında verilen bilgilere nispeten uymaktadır.

3.1.1. ağa> a:

Toplam 125 örnek

a:beyimizi	Anne: babamızı, a:beyimizi, kardeşimizi, sevgilimizi her şeyimizi yitirdik (ŞK, 00.54.41)
a:beyiniz	Ahmet: a:beyiniz nerde (ŞK, 00.30.44)
a:bi	Büdü: a:bi burda iş yok (EBT, 00.13.29)
a:bi	Büdü: a:bi imdat (EBT, 00.14.22)
a:bi	Büdü: a:bi ne biçim gemi bu bö:le (EBT, 00.16.43)
a:bi	Büdü: a:bi nereye indik (EBT, 00.16.16)
a:bi	Büdü: a:bi sana bişi: sö:liyim mi (EBT, 00.23.02)
a:bi	Büdü: a:bi siyah taksi bu tarafa gidiyor (EBT,

	01.00.43)
a:bi	Büdü: a:bi ya:mur gene başladı napıcis (EBT, 00.13.37)
a:bi	Büdü: a:bi yürek olsun da dayansın (EBT, 01.30.24)
a:bi	Büdü: aman a:bi ekmek mi bu (EBT, 00.23.16)
a:bi	Büdü: atarsın a:bi (EBT, 00.11.30)
a:bi	Büdü: boşver a:bi (EBT, 00.12.27)
a:bi	Büdü: çiçi: ver a:bi (EBT, 00.25.31)
a:bi	Büdü: çok güzel bi yer burası a:bi (EBT, 00.11.02)
a:bi	Büdü: gemi a:bi, görmeye lüzum yok (EBT, 00.15.30)
a:bi	Büdü: gemiye geldik a:bi (EBT, 00.15.21)
a:bi	Büdü: hadi a:bi (EBT, 01.01.58)
a:bi	Büdü: ıy a:bi (EBT, 00.13.13)
a:bi	Büdü: oldu a:bi (EBT, 00.10.13)
a:bi	Büdü: olur a:bi (EBT, 00.12.02)
a:bi	Büdü: sa:nak durdu a:bi... bu ne ya:murdu (EBT, 00.13.06)
a:bi	Erol: buyur a:bi: (MK, 00.36.42)
a:bi	Erol: rakı di: mi a:bi (MK, 00.08.04)
a:bi	Kasketli Adam: Sülman A:bi boşver...alt tarafı kadın işte...hadi erkek olsa neyse, diy mi ya (MK, 00.37.49)
a:bi	Kız: hani a:bi, çalınmadı (ŞK, 00.04.31)
a:bi	Kız: kim bu adam a:bi (ŞK, 00.16.05)
a:bi:	Büdü: a:bi: a:bi: tuttum (EBT, 00.02.49)
a:bi:	Büdü: a:bi: a:bi: tuttum (EBT, 00.02.49)
a:bi:	Büdü: a:bi: bu balıkların erki: dişisi olur mu (EBT, 00.02.34)
a:bi:	Büdü: a:bi: bu kadının derdi ne (EBT, 00.07.35)
a:bi:	Büdü: a:bi: bu kalkan di:l, merdiven balı: bu (EBT, 00.04.26)
a:bi:	Büdü: a:bi: o zamana kadar kokar bu (EBT, 00.07.01)
a:bi:	Büdü: al a:bi: (EBT, 00.05.25)
a:bi:	Büdü: alay etme a:bi:...vezirsen vezirli:ni bil (EBT, 00.40.52)
a:bi:	Büdü: ama a:bi: (EBT, 00.04.12)
a:bi:	Büdü: bırak beni a:bi: (EBT, 00.04.50)
a:bi:	Büdü: bırakır mıyım a:bi: düşücem (EBT, 00.05.33)
a:bi:	Büdü: bilmiyorum dedim ya a:bi: (EBT,

	01.10.58)
a:bi:	Büdü: elden gel a:bi: (EBT, 00.05.54)
a:bi:	Büdü: sen yürü a:bi: (EBT, 00.27.30)
a:bi:	Büdü: şapka uçtu a:bi: (EBT, 00.02.05)
a:bi:	Erol: peki a:bi: (MK, 00.25.45)
a:bi:	Haşmet: yok bişi: Süleyman a:bi: (MK, 00.28.30)
a:bi:me	Kadın: hem a:bi:me sizden o kadar bahsettim ki muhakkak tanıştırıci:m (ŞK, 00.24.59)
a:bi:y	Büdü: yürü: a:bi:y (EBT, 00.17.38)
a:bicim	Büdü: amman a:bicim (EBT, 01.42.30)
a:biy	Aşır: korkma Yılmaz a:biy, biz geldik (YA, 01.25.44)
a:biy	Büdü: a:biy, a:biy, ya:mur başladı galiba (EBT, 00.12.44)
a:biy	Büdü: a:biy, a:biy, ya:mur başladı galiba (EBT, 00.12.44)
a:biy	Büdü: a:biy (EBT, 01.02.11)
a:biy	Büdü: a:biy (EBT, 00.09.32)
a:biy	Büdü: a:biy (EBT, 01.00.03)
a:biy	Büdü: a:biy , gel bunu patrona götürelim (EBT, 00.49.40)
a:biy	Büdü: a:biy a:biy a:biy a:biy nerdesin (EBT, 01.26.28)
a:biy	Büdü: a:biy a:biy a:biy a:biy nerdesin (EBT, 01.26.28)
a:biy	Büdü: a:biy a:biy a:biy a:biy nerdesin (EBT, 01.26.28)
a:biy	Büdü: a:biy a:biy a:biy a:biy nerdesin (EBT, 01.26.28)
a:biy	Büdü: a:biy a:biy siyah taksi kaçıyor (EBT, 01.00.33)
a:biy	Büdü: a:biy a:biy siyah taksi kaçıyor (EBT, 01.00.33)
a:biy	Büdü: a:biy acele etme (EBT, 01.29.07)
a:biy	Büdü: a:biy bak, radyo orda (EBT, 00.23.26)
a:biy	Büdü: a:biy bırak...burda güzel bişi: buldum (EBT, 01.08.25)
a:biy	Büdü: a:biy bi kere çıkalım şu dama, noluciyini so:ra düşünürüz (EBT, 00.08.09)
a:biy	Büdü: a:biy gramafon çalıyor galiba (EBT, 00.22.23)
a:biy	Büdü: a:biy içerden çıkmıyalım, dışardan çıkalım (EBT, 00.08.34)
a:biy	Büdü: a:biy iyi düşün...eyer renk tutmuyorsa

	boşuna ıslanmiyim (EBT, 01.27.26)
a:biy	Büdü: a:biy merak içindeyim...noldu anlıyamadım (EBT, 01.05.01)
a:biy	Büdü: a:biy ne kadar zayıflamışın bö:le (EBT, 01.39.01)
a:biy	Büdü: a:biy nerdesin a:biy (EBT, 01.38.12)
a:biy	Büdü: a:biy nerdesin a:biy (EBT, 01.38.12)
a:biy	Büdü: a:biy noldu (EBT, 01.03.01)
a:biy	Büdü: a:biy yüzme ö:renelim (EBT, 01.22.23)
a:biy	Büdü: a:biy, bö:le bir evlada sahibolmak ne saadet di:l mi (EBT, 01.08.53)
a:biy	Büdü: a:biy, bu Kabakçı bö:le cevap vermiycekti (EBT, 00.43.01)
a:biy	Büdü: a:biy, burnun ucundakileri göremiyenlere ne derler (EBT, 01.26.17)
a:biy	Büdü: al şunu a:biy (EBT, 00.49.17)
a:biy	Büdü: aman a:biy bozma (EBT, 00.46.20)
a:biy	Büdü: aman a:biy,çok ince eliyip sık dokuyorsun (EBT, 01.26.08)
a:biy	Büdü: asıl sen buna bak a:biy (EBT, 00.01.49)
a:biy	Büdü: ay a:biy (EBT, 01.24.26)
a:biy	Büdü: biz de esir mi düştük a:biy (EBT, 00.16.47)
a:biy	Büdü: bo:luyorum galiba a:biy (EBT, 01.24.28)
a:biy	Büdü: do:ru a:biy (EBT, 01.02.33)
a:biy	Büdü: dur a:biy...hani sen benim aklımı beyenmezsin ama (EBT, 01.04.05)
a:biy	Büdü: geçmiş olsun a:biy...öyle oluci: belliydi (EBT, 01.03.59)
a:biy	Büdü: gel a:biy (EBT, 01.26.43)
a:biy	Büdü: gel buraya otur şö:le a:biy (EBT, 01.38.41)
a:biy	Büdü: hadi a:biy tüyelim...herif kendine gelmeden (EBT, 01.43.58)
a:biy	Büdü: hafiflemişsin be a:biy (EBT, 01.38.34)
a:biy	Büdü: işaret edelim a:biy (EBT, 01.02.46)
a:biy	Büdü: Kabakçıyı getirdim vezir a:biy (EBT, 00.41.40)
a:biy	Büdü: leş gibi de kokuyor burası a:biy (EBT, 01.38.23)
a:biy	Büdü: ne geldi başımıza a:biy (EBT, 01.02.22)
a:biy	Büdü: ne marifetli şeylermişiz

	a:biy...Gülendamı bulduk (EBT, 01.08.39)
a:biy	Büdü: sen benim büyü:msün a:biy (EBT, 01.35.17)
a:biy	Büdü: sen kimsin a:biy (EBT, 01.39.09)
a:biy	Büdü: teneke zelzele oluyor a:biy (EBT, 00.06.05)
a:biy	Büdü: ümidimizi kesmiyelim a:biy (EBT, 01.03.15)
a:biy	Büdü: yaşa a:biy (EBT, 01.51.24)
a:biy	Büdü: yaşa a:biy...a:biy hepsine teker teker bakalım (EBT, 01.28.37)
a:biy	Büdü: yaşa a:biy...a:biy hepsine teker teker bakalım (EBT, 01.28.37)
a:biy	Büdü: yaşadık a:biy (EBT, 01.50.54)
a:biy	Büdü: yok a:biy (EBT, 01.28.11)
a:biy	Büdü: yok a:biy, bunun rengi tutmuyor (EBT, 01.29.15)
a:biy	Edi: a:biy ben küfeyi geçirmeseydim (EBT, 00.19.52)
a:biyim	Büdü: bana a:biyim verdi (EBT, 00.27.17)
a:biyim	Büdü: var a:biyim var (EBT, 00.17.35)
a:biyin	Ahmet: a:biyin (ŞK, 00.27.35)
A:cı	Sunucu: Pinokyo isimli güzel bir temsille, Nar A:cı (PİN, 00.00.50)
a:cın	Zeynep: şu ovada gördü:nüz sürüleri otlatıyorum...a:cın üstüne de (KG, 00.42.46)
a:çlara	Pinokyo: a:çlara çıkmak (PİN, 00.04.43)
a:çtan	Tekin: insene a:çtan aşa: (KG, 00.42.12)
a:m	Aysel: kötü a:m kötü (ABD, 00.55.43)
A:yı	Gülsüm: so:ra o çoban Hasan A:yı da deyiştirelim diyorum (ABD, 00.31.39)
kalta:	Ahmet: bak şu kalta: (ŞK, 00.55.17)
otla:	Gülsüm: davarları da aşa: otla: alırız (ABD, 00.31.37)
sa:	Aşık: otomobilin yanındıydım, sa: do:ru kaştılar (EBT, 00.50.24)
sa:	Aşık: biraz daha ilerliyin, bu sefer sa: (EBT, 01.23.56)
sa:	Aşık: sa: gittiler (EBT, 01.00.16)
sa:nak	Büdü: sa:nak durdu a:bi... bu ne ya:murdu (EBT, 00.13.06)
soka:	Ali: kızca:zı soka: atarsak ne yapar (ABD, 00.26.24)
soka:	Polis: demek siz de bu kıyafetle soka: fırladınız (EBT, 01.05.52)
tırna:	Pinokyo: tepeden tırna: kadar sırılsıklam

	oldum (PİN, 00.08.02)
topra:	Zehra: ister istemez topra: (MK, 00.14.49)

3.1.2. ağ> a:

Toplam: 96 örnek

a:la	Anne: a:la yavrum, a:la (ŞK, 00.54.31)
a:la	Anne: a:la yavrum, a:la (ŞK, 00.54.31)
a:ladı	Kadın: ayırma diye a:ladı (ŞK, 00.45.27)
a:lama	Ali: a:lama kız, a:lama dedik (ABD, 00.17.16)
a:lama	Ali: a:lama kız, a:lama dedik (ABD, 00.17.16)
a:lama	Çin Veziri: a:lama yavrum, a:lama (KG, 01.08.45)
a:lama	Çin Veziri: a:lama yavrum, a:lama (KG, 01.08.45)
a:lama	Emeti Hatun: a:lama kızım, a:lama (ABD, 00.27.48)
a:lama	Emeti Hatun: a:lama kızım, a:lama (ABD, 00.27.48)
a:lama	Emeti Hatun: a:lama kızım....gelir görürsün beni çocu:m (ABD, 00.28.21)
a:lama	Tekin: a:lama nafile (KG, 00.39.18)
a:lama	Tekin: a:lama, kalk defol (KG, 00.39.30)
a:lamasını	Ahmet: sen a:lamasını bilmiyorsun (ŞK, 01.05.01)
a:lamayı	Ali: şimdi a:lamayı da bırak bakalım (ABD, 00.16.11)
a:lanıcak	Çete 1: a:lanıcak ne var (ŞK, 01.05.14)
a:lasın	Ahmet: bırak a:lasın (ŞK, 01.05.23)
a:lasın	Ahmet: hatta benim halime a:lasın (ŞK, 01.05.30)
a:laşırdı	Tekin: a:laşırdı çöllerde (KG, 00.06.32)
a:layabilsem	Ahmet: a:layabilsem (ŞK, 01.05.47)
a:lıyabilsem	Ahmet: keşke ben de a:lıyabilsem (ŞK, 01.05.40)
a:lıyor	Aşık: içim kan a:lıyor (EBT, 00.24.36)
a:lıyor	Kral: lakin, biri a:lıyor burda (AH, 00.05.44)
a:lıyorsun	Ahmet: şimdi a:lıyorsun (ŞK, 01.05.04)
a:lıyorsun	Ali: niye a:lıyorsun (ABD, 00.14.40)
a:rıyor	Jack: hadi yavrum, zira aya:m fena halde a:rıyor (POL, 00.04.57)
a:zı	Keloğlan: hepiniz bö:le ömrünüzün sonuna kadar a:zı kapalı kalırsınız (KG, 01.10.43)
a:zım	Ahmet: a:zım mı kokuyor (ŞK, 00.55.21)
a:zım	Ahmet: benim a:zım kokmaz (ŞK, 00.55.24)

a:zımı	Keloğlan: günün birinde kendi a:zımı sö:letirim de herkese rezil olurum diye korkuyorum (KG, 00.12.58)
a:zın	Barmen: a:zın leş gibi kokuyor (ŞK, 00.55.20)
a:zına	Viran Baba: lafını bi daha a:zına alırsan namussuzum karışmam (MK, 00.20.18)
a:zında	Poly Teyze: senin a:zında bakla ıslanmaz ki (POL, 00.09.28)
a:zından	Aysel: benlen konuştu:nu a:zından kaçırmıycaksın (ABD, 01.05.05)
a:zını	Adam: çocuklar burda birbirlerinin a:zını burnunu kırıyor (MK, 00.04.25)
a:zını	Ahmet: çorba sıcak, a:zını yakmıyasın (ŞK, 00.05.38)
a:zını	Arabadaki Adam: hay a:zını öpiyim (EBT, 01.07.27)
a:zını	Kadın: bunun üzerine a:zını zorla kapadım (ŞK, 00.45.11)
a:zını	Kahveci: birkaç kesenin a:zını açtırıp (KG, 00.11.41)
a:zını	Keloğlan: amman gözünü seviyim, a:zını sıkı tut (KG, 00.35.07)
a:zını	Keloğlan: nasıl olsa ben seni günün birinde ya çarşıda ya şurda burda yakalar, a:zını sö:letirim (KG, 00.13.17)
a:zını	Süleyman: bozma a:zını...nerden o:lun olurum senin (MK, 00.21.07)
a:zının	Keloğlan: a:zının tadını biliyomuş kerata (KG, 00.33.35)
a:zınlan	Ali'nin Babası: bunu bana kendi a:zınlan sö:lediyin için sa:ol evladım (ABD, 00.57.39)
ba:lasam	Erkek: biraz so:ra arayıp ba:lasam olmaz mı (AYN, 00.19.12)
ba:layıverin	Edi: girin Fahriyi ba:layıverin, ben de burada Gülendamı bekliyim (EBT, 01.42.21)
ba:lı	Ali: o sana ba:lı (MK, 00.05.03)
ba:lı	Zeki: hayatta muaffak olmam saadetime ba:lı (SB, 00.34.12)
ba:lıyamıyorum	Zeki: kravatımı ba:lıyamıyorum (SB, 00.17.30)
ba:lıyın	Kadın Sesi: telefonumu ba:lıyın (AYN, 00.27.31)
ba:lıyıver	Edi: şu odıya giriver de Fahriyi ba:lıyıver (EBT, 01.42.34)
ba:lıyim	Erkek: ba:lıyim de oradan sorun (AYN,

	00.19.48)
ba:rı	Berduş: bir ba:rı yanık aşıkım (MK, 00.12.34)
ça:larda	Ahmet: çok eski ça:larda (AH, 00.08.49)
ça:layan	Zeki: gönlümün ça:layan muhabbetini (SB, 00.47.44)
Da:	Çin Padişahı: şanlı misafirim Kaf Da: padişahiyle (KG, 00.48.16)
da:	Fidan: hemen bi otomobile atlıyın, da: taş (EBT, 00.50.48)
Da:	Keloğlan: Kaf Da: padişahının kızı, geldin gidiyorsun (KG, 00.39.14)
esta:furullah	Edi: esta:furullah, evvela siz buyrun (EBT, 00.08.26)
ma:lubiyetiyle	Aşır: Macarların ma:lubiyetiyle bitti (YA, 00.04.03)
ma:lup	Öjeni'nin Babası: hiçbir memlekette ma:lup olmıyan sırtımı (YA, 01.27.18)
na:melerle	Zeki: hasretini bu na:melerle gidermeye çalışıyorum (SB, 00.47.47)
sa:	Aşık: istikamet sa: (EBT, 00.49.25)
sa:	Aşık: sa: tarafa gittiler (EBT, 01.00.09)
sa:	Aşık: sa: tarafa gittiler (EBT, 01.00.14)
sa:	Büdü: sa: tarafa gittiler (EBT, 01.00.10)
sa:	Fidan: istikamet sa: (EBT, 00.50.18)
sa:	Poly Teyze: sa: olsaydı da kızının bu halini görebilsiydi (POL, 00.09.53)
sa:	Seyirci 2: sa: olmalıydı da görmeliydi (ŞK, 00.12.14)
sa:	Viran Baba: rahmetli anan sa: olaydı (MK, 00.59.06)
sa:dıcım	Çin Veziri: ey göklerin o:lu...birinci sa:dıcım Hint Veziri (KG, 00.56.05)
sa:dıcım	Çin Veziri: öyleyse emredin de, ikinci sa:dıcım Kaf Veziri geline tebligatta bulunsun (KG, 00.58.30)
sa:lam	Ahmet: sa:lam raylar üzerinde giden (ŞK, 00.30.11)
sa:lam	Ahmet: senelerden beri sa:lam raylar üzerinde giden (ŞK, 00.18.43)
Sa:lam	Aytül Sağlam: Aytül Sa:lam (00.01.17)
sa:lam	Edi: bu sa:lam bu (EBT, 00.15.53)
sa:lı:	Süleyman: sa:lı: nerde buldun (MK, 00.21.01)
sa:lıcakla	Ali: var sa:lıcakla (ABD, 00.29.06)
sa:lıcakla	Ali'nin Babası: kal sa:lıcakla kızım (ABD, 00.56.13)

sa:lık	Ali: anne senin hastalı:n için bi ilaç sa:lık verdiler (ABD, 00.46.12)
sa:lık	Ali: eh, napalım, sa:lık olsun (ABD, 00.07.51)
sa:lık	Sadi Baba: sa:lık be Süleyman (MK, 00.21.00)
sa:lıklar	Erkek 2: sıhhat ve sa:lıklar dilerim (AYN, 00.21.28)
sa:ol	Ali: sen de sa:ol anne (ABD, 00.54.34)
sa:ol	Ali'nin Babası: bunu bana kendi a:zınlan sö:lediyin için sa:ol evladım (ABD, 00.57.39)
sa:ol	Aysel: sa:ol (ABD, 00.32.24)
sa:ol	Aysel: sa:ol Ali...bu geceyi ömrümün sonuna dek unutmiyci:m (ABD, 00.17.24)
sa:ol	Hayriye: vah Aşırcığım vah...sen sa:ol...hem sen bö:le hezimetlere alışkınsındır (YA, 00.08.00)
sa:olun	Hatice: sa:olun (SB, 01.14.03)
tereya:lı	Ahmet: sen keman çalacak kadar büyüdün ama, babanın elinden tereya:lı ekmek yiyicek kadar küçüksün hala (ŞK, 00.07.59)
ya:lat	Edi: onu ya:lat (EBT, 00.24.08)
ya:lı	Büdü: deymesin ya:lı boya (EBT, 00.12.29)
ya:mur	Büdü: a:biy, a:biy, ya:mur başladı galiba (EBT, 00.12.44)
ya:mur	Büdü: a:bi ya:mur gene başladı napıcis (EBT, 00.13.37)
ya:mur	İç Spiker: dışarda müthiş bir ya:mur (PİN, 00.06.54)
ya:mur	Nermin: şu ya:mur bir dinse (SB, 01.04.09)
ya:murdu	Büdü: sa:nak durdu a:bi...bu ne ya:murdu (EBT, 00.13.06)

3.1.3. ağı> a: ~ a~ i:~ i ~ iyi

Toplam: 202 örnek

a:r	Ahmet: zengin bir ülkenin kralı, a:r bir hastalığa tutulmuş (AH, 00.08.52)
a:r	Süavi: a:r a:r kimsiye çarpmadan (ŞK, 00.03.51)
a:r	Süavi: a:r a:r kimsiye çarpmadan (ŞK, 00.03.51)
a:z	Keloğlan: a:z, burun,kulak (KG, 01.12.20)
a:zlar	Derviş 2: en kilitli a:zlar, sen istedi:n zaman (KG, 00.11.29)
a:zlar	Keloğlan: bütün a:zlar sussun (KG, 01.10.28)

alamıyca:nız	Zeki: fakat bütün servetinizle satın alamıyca:nız bi şarkıcı (SB, 01.20.25)
aldıraca:m	Edi: aldıraca:m aldıraca:m ama eyer o (EBT, 00.44.59)
aldıraca:m	Edi: aldıraca:m aldıraca:m ama eyer o (EBT, 00.44.59)
aldıraca:m	Edi: kellesini aldıraca:m (EBT, 00.45.40)
aldıraca:m	Edi: o Kabakçı olacak herifin şeysini aldıraca:m (EBT, 00.45.37)
aldıraca:m	Edi: o Kabakçıo:lu Mıstafanın, e:r elime geçerse, onun kellesini aldıraca:m (EBT, 00.44.55)
alıca:	Çete 1: Selimzadelerden alıca: paranın on bin lira oldu:na emin misin (ŞK, 00.23.09)
alıca:m	Çepetto: şimdi ben sana elbiseyle beraber bi de alfabe alıca:m (PİN, 00.11.14)
anlaşaca:nızı	Faik: anlaşaca:nızı ümidederim (SB, 00.41.00)
anlatici:m	Gülsüm: ben mi ona anlatici:m (ABD, 01.04.58)
anlıyca:nız	Fidan: sizin anlıyca:nız sahnede kuru kalabalık (EBT, 00.20.01)
anliyci:n	Keloğlan: senin anliyci:n, biz Allahın iki serserisiyiz (KG, 00.06.53)
arıyaca:nız	Fidan: Gülendamı arıyaca:nız yerde (EBT, 01.10.26)
aşa:	Büdü: ben onu ayaklarından aşa: ittim (EBT, 01.30.06)
aşa:	Edi: atarım aşa: (EBT, 00.11.29)
aşa:	Edi: Fahri birazdan aşa: inicekmiş (EBT, 01.42.52)
aşa:	Edi: o esnada denizin aşa: katına indim (EBT, 01.30.10)
aşa:	Edi: ö:liyse iplere tutunup aşa: inelim (EBT, 00.15.32)
aşa:	Edi: ö:liyse sen hiç burada durup kendini tehlikiye sokma...aşa: in (EBT, 01.42.50)
aşa:	Gülsüm: davarları da aşa: otla: alırız (ABD, 00.31.37)
aşa:	Hatice: ben aşa: iniyorum kızım (SB, 01.05.57)
aşa:	Tekin: insene a:çtan aşa: (KG, 00.42.12)
aşa:da	Aşır: zaten benim aşa:da işim var (YA, 00.09.57)
aşa:da	Kadın Sesi: aşa:da (AYN, 00.26.07)
aşa:da	Kadın Sesi: sanki aşa:da (AYN, 00.26.01)

aşa:dan	Kadın Sesi: aşa:dan yukarı çıkıp (AYN, 00.26.40)
aşa:ya	Aşık: şeyden aşa:ya inince (EBT, 01.23.51)
aşa:ya	Edi: dam delindi biz cup aşa:ya (EBT, 00.19.38)
aya:	Zeynep: ben ne şah, ne şah kızı aya: öperim (KG, 01.09.38)
aya:m	Aşık: ne yiyor, ne içiyorum...elim aya:m tutmuyor (EBT, 00.24.42)
aya:m	Jack: hadi yavrum, zira aya:m fena halde a:rıyor (POL, 00.04.57)
aya:m	Jack: şimdi aya:m alçıda (POL, 00.05.55)
aya:ma	Seyirci 1: aya:ma bastın (ŞK, 00.05.41)
aya:mın	Jack: benim burada aya:mın kırıldı:nı (POL, 00.04.45)
aya:mıza	Edi: bilmedi:n şeylere karışma...işte Gülendam aya:mıza geldi (EBT, 01.03.30)
aya:nı	Çığırtkan: nolur bana bi ***ver...aya:nı öpiyim (MK, 01.02.45)
aya:nı	Çin Veziri: üç şah kızının aya:nı birer defa öp (KG, 01.09.35)
aya:nı	Çin Veziri: üç şahın aya:nı (KG, 01.09.30)
aya:nı	Zehra: ihtiyarı üzdüyün yeter, aya:nı dengal (MK, 00.39.48)
aya:nın	Ahmet: aya:nın altını öpiyim (ŞK, 00.55.06)
aya:nın	Çığırtkan: beni kovma ablacı:m...aya:nın turabı olıyim (MK, 01.02.52)
aya:nızın	Polyanna: aya:nızın kırıldı:na çok müteessir oldum (POL, 00.06.01)
aya:nızın	Polyanna: mühim olan aya:nızın bir an evvel iyileşmesidir (POL, 00.07.22)
ayrılmıyci:m	Kadın Sesi: artık senden hiç ayrılmıyci:m (ŞK, 00.50.06)
ba:r	Fidan: ba:r ö:liyse (EBT, 00.36.05)
ba:rdı	Kadın: so:ra ben katilim diye ba:rdı (ŞK, 00.45.09)
ba:rdı:nı	Büdü: kızın imdat diye ba:rdı:nı işitince erkekli:me yediremedim (EBT, 00.19.45)
ba:rdın	Fahri: sen ne diye imdat diye ba:rdın (EBT, 00.20.49)
ba:rıp	Keloğlan: ba:rıp ça:rmak için dudaklarınız açılabilir (KG, 01.15.13)
ba:rıyorsunuz	Fidan: ne ba:rıyorsunuz yauv...ne ba:rıyorsunuz yauv (EBT, 00.35.31)
ba:rıyorsunuz	Fidan: ne ba:rıyorsunuz yauv...ne ba:rıyorsunuz yauv (EBT, 00.35.31)

ba:rıyosun	Ali: ne ba:rıyosun lan aptal (ABD, 00.39.55)
ba:rma	Edi: sus ba:rma (EBT, 00.03.12)
ba:rma	Edi: sus ba:rma (EBT, 00.32.21)
ba:rma	Fidan: ba:rma (EBT, 00.29.20)
ba:şla	Zeki: bu saadeti bana vericek olan Nermini, bana ba:şla Arzu Baba (SB, 00.34.17)
ba:şladım	Viran Baba: kalan günlerimi sana ba:şladım (MK, 00.59.30)
ba:şlıyın	Ahmet: kusurlarımı günahkarlı:ma ba:şlıyın (ŞK, 01.03.59)
ba:şlıyın	Kahveci: şaşkınlı:mı ba:şlıyın (KG, 00.04.24)
bakamiyci:m	Kadın Sesi: daha do:rusu çok hasta ve sinirli oldu:m için kalkıp bakamiyci:m (AYN, 00.19.43)
bakıca:m	Ali: ben başımın çaresine bakıca:m (MK, 01.01.19)
basama:n	Aşık: şu basama:n kırık yerini görüyor musunuz (EBT, 01.39.50)
başlıyaca:nı	Çin Veziri: gidip geline merasimin başlıyaca:nı haber versin (KG, 00.56.09)
baya:	Edi: baya: ka:t (EBT, 00.50.07)
bayılaca:m	Fidan: ay bayılaca:m...öldürüceksiniz beni (EBT, 01.09.49)
bayılıci:m	Çin Prensesi: bayılıci:m (KG, 00.24.09)
bıça:	Ahmet: ver bıça: (ŞK, 00.40.43)
bıça:	Ali: bi aptallık ettim Zehra...bıça: tuttum (MK, 01.00.54)
bıça:	Gülsüm: bıça: bu elinlen mi sapladın (ABD, 01.01.59)
bıça:n	Selim: bıça:n üzerinde parmak izlerini (MK, 00.57.12)
bırakıca:ma	Polyanna: sizi dönünceye kadar yalnız bırakıca:ma çok müteessirim (POL, 00.05.02)
biça:n	Aysel: biça:n ucunu ben iş görürken kırdım (ABD, 01.04.27)
biça:nı	Aysel: Aliden sustalı biça:nı istediydim (ABD, 01.04.15)
bo:durucam	Çin Padişahı: bu akşamki ziyafetten so:ra onu gık bo:durucam (KG, 01.13.31)
buluca:ma	Polyanna: seni düşünice:me ve bir çare buluca:ma inan (POL, 00.00.58)
buluci:m	Büdü: bu sefer öyle bişi: buluci:m ki aklımdan, bu iyiliyimi ölünceye kadar unutmıycaksın (EBT, 01.04.09)
buluci:m	Polyanna: bir başka çare buluci:m (POL,

	00.00.32)
bulunuciyım da	Hint Veziri: size şahsen bir tebligatta bulunuciyım da (KG, 00.57.04)
buna:n	Mürüvvet: hem senin gibi ihtiyar buna:n kahrını çekici:m (MK, 00.16.31)
cezalandırıca:m	Çepetto: seni cezalandırıca:m (PİN, 00.09.27)
ça:ran	Pinokyo: kimdir beni ça:ran (PİN, 00.03.41)
ça:rdı:na	Karşısındaki Adam: bizi bu gece acele ça:rdı:na bakılacak olursa (YA, 01.04.29)
ça:rdınız	Çoban: beni mi ça:rdınız (AH, 00.09.58)
ça:rdınız	Zeki: beni buraya bunun üçün mü ça:rdınız (SB, 00.43.09)
ça:rın	Yılmaz Ali: polis memurlarından birini ça:rın (YA, 00.43.12)
ça:rıyor	Zeynep: beni kuzularım ça:rıyor (KG, 00.43.09)
ça:rıyoruz	Adam 1: seni ça:rıyoruz (AH, 00.10.00)
ça:rmak	Keloğlan: ba:rıp ça:rmak için dudaklarınız açılabilir (KG, 01.15.13)
ça:rmazdım	Ali: bilseydim ça:rmazdım (ABD, 00.06.43)
ça:rmış	Öjeni'nin Babası: kim sizi burıya ça:rmış (YA, 01.12.47)
ça:rmışlar	Ali'nin Babası: Aliyi bikaç arkadaşı eylentiye ça:rmışlar...son bekarlık eylentisi (ABD, 01.00.37)
ça:rmıya	Fidan: siz ça:rmıya devam edin, ben içerde yer var mı yok mu bi bakıyim (EBT, 00.34.06)
çalıcam	Süavi: şimdi size, babamın en çok sevdiyi bi parçıyı çalıcam (ŞK, 00.08.13)
çıkıca:m	Çepetto: şimdi ben çarşıya çıkıca:m...bak senin elbiselerin yok (PİN, 00.10.57)
çıkıci:m	Yılmaz Ali: buradan heralde kolayca çıkıci:m (YA, 01.17.23)
çıkıciyiz	Edi: dışardan çıkıciyiz (EBT, 00.08.47)
çıkmıyca:m	Pinokyo: başımdan geçenlerden sora, artık sözünden hiç dışarı çıkmıyca:m (PİN, 00.11.31)
çıkmiyciyim	Kiracı Kadın: çatlasan da çıkmiyciyim (EBT, 00.12.51)
çıldırıci:m	Kadın Sesi: bu daha fazla bö:le devam ederse, çıldırıci:m (AYN, 00.16.03)
çıldırıci:m	Kadın Sesi: iki dakika daha yalnız kalırsam çıldırıci:m (AYN, 00.22.54)
da:nda	Edi: Allahın da:nda bir siyah taksi tıpış tıpış

	gelecek, yanımızda duracak, hatır sorar gibi vart vart edip korna çalıcak (EBT, 01.03.23)
da:tıver	Zehra: al şunları da:tıver (MK, 00.07.27)
da:tmıştı	Polyanna: öyle hırçın bi hareketle da:tmıştı ki (POL, 00.08.30)
dama:mızda	Selim: vallayi Zehra Abla, dünkü yumurtanın tadı dama:mızda kaldı (MK, 00.23.39)
donuca:m	Pinokyo: aman Allahım nerdeyse donuca:m (PİN, 00.08.16)
durduraca:m	Süavi: saat altıda durdu...elimden gelse bütün saatları durduraca:m anne (ŞK, 00.54.22)
duyucim	Polyanna: koltuk deyneyine muhtaç olmadı:m için daima memnuniyet duyucim (POL, 00.15.52)
gırtla:nı	Aşık: Arap Mehmet, aile efradından son kalan dördüncü karısının başını burada dizine dayamış, gırtla:nı cart, so:ra da fış (EBT, 01.41.02)
gökkuşa:	Jack: galiba senin için bir gökkuşa: bulabilice:m (POL, 00.11.23)
gökkuşa:	Jack: sen tıpkı bir gökkuşa: gibisin (POL, 00.11.35)
gökkuşa:	Polyanna: bana bir gökkuşa: veriyorsunuz (POL, 00.11.52)
gökkuşa:na	Jack: gökkuşa:na ne ihtiyacın var (POL, 00.11.33)
gökkuşa:nda	Polyanna: gökkuşa:nda yaşıyan bir insan sıcak ve so:a (POL, 00.11.12)
gökkuşa:nın	Polyanna: sanki gökkuşa:nın çocukları bu odayı ziyarete gelmişlerdi (POL, 00.10.41)
inanmiyca:nı	Ali: inanmiyca:nı biliyordum (MK, 01.00.38)
ka:dı	Edi: kese ka:dı mı, mektup ka:dı mı (EBT, 00.20.26)
ka:dı	Edi: kese ka:dı mı, mektup ka:dı mı (EBT, 00.20.26)
ka:dı	Edi: sigara ka:dı (EBT, 00.20.28)
ka:dı	Fidan: ne ka:dı (EBT, 00.50.06)
ka:dın	Aşık: işte burda...ben ka:dın üstüne herşiyi yazdım (EBT, 00.50.14)
ka:t	Edi: afedersiniz, beş ka:t bana yetmez (EBT, 00.20.30)
ka:t	Edi: baya: ka:t (EBT, 00.50.07)
ka:t	Edi: ka:t (EBT, 00.50.05)
ka:t	Fidan: haftada her birinize beşer ka:t (EBT, 00.20.24)

ka:t	Süleyman: elli ka:t (MK, 00.21.25)
kaba:	Edi: işte karpuzun kaba: (EBT, 01.28.32)
kaçıca:z	Fahri: kaçıca:z burdan, burdan kaçıca:z (EBT, 00.21.06)
kaçıca:z	Fahri: kaçıca:z burdan, burdan kaçıca:z (EBT, 00.21.06)
kaçıraca:m	Fahri: hiç kimsenin göremiyciyi bir yere kaçıraca:m (EBT, 01.34.01)
kaçmıyca:m	Pinokyo: söz veriyorum babacım...evden kaçmıyca:m ve okula gidici:m (PİN, 00.11.10)
kaçmıyca:m	Pinokyo: söz veriyorum babacım...itaat edicim ve evden kaçmıyca:m (PİN, 00.10.08)
kalamıyci:mi	Zeki: bu hadiseden sora burda kalamıyci:mi takdir edersiniz (SB, 01.20.35)
kaldırıcam	Oduncu'nun Karısı: nolursa olsun şu kapa: kaldırıcam (AH, 00.07.48)
kalıca:m	Adam: Beyo:lunda biraz işim var...ben altı buçuk vapuruna kalıca:m (ŞK, 00.01.39)
kalıci:m	Ahmet: ben bugün ö:leden so:ra bankada kalıci:m (ŞK, 00.08.33)
kapa:	Oduncu'nun Karısı: nolursa olsun şu kapa: kaldırıcam (AH, 00.07.48)
kapa:nı	Kral: sakın bu sahanın kapa:nı kaldırıyim demiyiniz (AH, 00.06.29)
kapa:nı	Semra: piyanonun kapa:nı yavaş kapamasını da biliyormuşsunuz (SB, 00.43.07)
kapa:nı	Semra: şu piyanonun kapa:nı kapar mısınız (SB, 00.42.49)
kazanıcam	Yılmaz Ali: muaffak olucam, şöhret kazanıcam (YA, 00.08.06)
kızca:zı	Ali: kızca:zı soka: atarsak ne yapar (ABD, 00.26.24)
kızca:zın	Ali: kızca:zın başına bu felaket (ABD, 00.26.20)
kollıyca:m	Süleyman: şö:le bi etrafı kollıyca:m (MK, 00.00.57)
konuşuca:m	Edi: ben konuşuca:m diyorum (EBT, 01.10.14)
koşaca:na	Satılmışzade: Aysel gibi kahpelerin peşinden koşaca:na dünyalığa konuyorsun (ABD, 00.35.19)
koşıci:z	Edi: hadi çabuk...siyah taksinin arkasından koşıci:z...yetişici:z peşinden...hadisene

	(EBT, 01.00.40)
kuca:mda	Keloğlan: benim kuca:mda olman (KG, 00.33.18)
kuca:mda	Polyanna: ve başını kuca:mda tutuyordum (POL, 00.05.31)
kuca:ndasın	Keloğlan: Tekinin kuca:ndasın (KG, 00.33.15)
kula:ma	Ahmet: nolur benim kula:ma bu akşam bişi:ler fısılda (ŞK, 00.32.02)
kula:mla	Fidan: kula:mla işittim...kızı tehdidediyor (EBT, 00.30.31)
kula:n	Süleyman: kula:n duysun sö:ledi:ni (MK, 00.01.16)
napıcam	Arabadaki Adam: napıcam ben şimdi (EBT, 01.04.28)
napıcam	Pinokyo: şimdi napıcam (PİN, 00.07.16)
napıcaz	Büdü: napıcaz (EBT, 01.27.05)
napıci:mizi	Büdü: napıci:mizi bilmiyoruz ki ama (EBT, 01.10.39)
napıcis	Büdü: a:bi ya:mur gene başladı napıcis (EBT, 00.13.37)
napici:mi	Kadın Sesi: napici:mi şaşırdım (AYN, 00.25.05)
napiciyiz	Edi: peki napiciyiz, nolacak damda (EBT, 00.08.06)
ne yapıca:z	Zehra: ne yapıca:z şimdi (MK, 01.01.08)
ne yapıcaz	Çete 2: şimdi ne yapıcaz ha (ŞK, 00.44.30)
ne yapıci:z	Çete 2: peki ama şimdi ne yapıci:z (ŞK, 00.45.37)
ne yapıcim	Polyanna: evet, so:ra ne yapıcim (POL, 00.04.29)
noluciyini	Büdü: a:biy bi kere çıkalım şu dama, noluciyini so:ra düşünürüz (EBT, 00.08.09)
oluca:m	Fidan: hadi, ni yapıp yapın, arayın bulun...deli oluca:m (EBT, 00.48.25)
oluca:m	Hatice: şayet aybaşına kadar gelmiyecek olursa, odıyı başkasına kiraya vermiye mecbur oluca:m (SB, 01.13.43)
oluca:m	Zeki: görüceksin...muaffak oluca:m Nermin (SB, 00.33.16)
oluca:m	Zeki: istikbalimi size borçlu oluca:m (SB, 00.18.23)
oluca:nı	Yılmaz Ali: ben bunların böyle oluca:nı (YA, 01.18.05)
oluca:z	Ali: beraber oluca:z hep (MK, 00.14.57)
olucam	Çete 1: ötekinin geberdiyine memnun

	olucam (ŞK, 00.44.43)
olucam	Yılmaz Ali: muaffak olucam, şöhret kazanıcam (YA, 00.08.06)
oluci:	Büdü: geçmiş olsun a:biy...öyle oluci: belliydi (EBT, 01.03.59)
oluci:m	Ali: hep yanında oluci:m (MK, 00.50.28)
oluci:m	Kadın Sesi: bu akşam noldu bö:le, deli oluci:m (AYN, 00.15.47)
oluci:ni	Aysel: hani Gülsümün bana hanım oluci:ni düşünüyorum da (ABD, 00.24.45)
oynıyca:z	Büdü: ne oynıyca:z (EBT, 01.11.07)
parçalıyci:m	Öjeni'nin Babası: çıkan kurşunla beynini parçalıyci:m (YA, 01.18.01)
soruci:m	Aysel: diyici:mi demeden önce sana bişi: soruci:m Gülsüm (ABD, 01.03.34)
şusmıyca:m	Cırcır Böceği: susmıyca:m (PİN, 00.04.55)
tamamliyca:z	Ali: bu akşam muamiliyi tamamliyca:z (MK, 00.51.51)
tanıştırıci:m	Kadın: hem a:bi:me sizden o kadar bahsettim ki muhakkak tanıştırıci:m (ŞK, 00.24.59)
tokma:	İç spiker: evin kapısındaki tokma: ancak tutabilicek kuvveti kalmıştı (PİN, 00.08.55)
topra:na	Tilki: topra:na ne ekersen (PİN, 00.14.32)
tutuci:m	Kadın Sesi: ücret mukabili hemen tutuci:m (AYN, 00.24.15)
u:raşıci:m	Keloğlan: ben bö:le hep padişah kızlarınlan mı u:raşıci:m (KG, 00.37.42)
unutamıyca:m	Zeki: bu iyili:nizi unutamıyca:m (SB, 00.16.19)
unutmiyci:m	Aysel: sa:ol Ali...bu geceyi ömrümün sonuna dek unutmiyci:m (ABD, 00.17.24)
ya:	Süleyman: seni gördü mü hoşafın ya: kesilir herifte (MK, 00.49.08)
yanılmıyca:m	Süavi: bu akşam hiç yanılmıyca:m (ŞK, 00.03.46)
yapıca:mı	Mürüvvet: ben bilirim yapıca:mı ama (MK, 00.27.59)
yapmıyca:m	Pinokyo: hakkın var babacım...fakat bir daha yapmıyca:m (PİN, 00.09.34)
yaptırıca:m	Pinokyo: sattı:m alfabemi yeniden alıcak ve yepyeni bir elbise yaptırıca:m (PİN, 00.12.49)
yata:nda	Baba: yavrucak, bütün gün yata:nda çorap örücek, nakış işliycek di:ldi ya (AH, 00.03.30)

yoruluca:z	Anne: bayramdan so:ra, gene kimbilir ne kadar yoruluca:z (AH, 00.04.21)

1 tane örneğin /ı/ ile söylendiği görülmüştür.

alıcız	Aşır: içeriye girip de başımıza bela mı alıcız (YA, 00.29.40)

3.1.4. ığı> ı: ~ ı

Toplam: 110 örnek (22 örnek kısa söylenmiş ve bu 22 örneğin hepsi –cığım, -ciğim ekinde olmuştur.)

ablacı:m	Berduş: yapma ablacı:m (MK, 00.12.47)
ablacı:m	Çığırtkan: beni kovma ablacı:m...aya:nın turabı olıyim (MK, 01.02.52)
ablacı:m	Çığırtkan: ver bi tek ablacı:m...kulun kurbanın olıyım (MK, 01.03.03)
ablacım	Büdü: ben de hassas adamım ablacım (EBT, 00.25.58)
ablacım	Çığırtkan: ablacım, ben gördüm (MK, 01.02.55)
aldı:	İç Spiker: babasının aldı: alfabeyi şehre gelen (PİN, 00.11.51)
aldı:	İç Spiker: tiyatro müdürü, Pinokyonun tahta vucüdünü yakıp, kendisi için aldı: külbastılık eti pişirmek istemişti (PİN, 00.12.19)
aldı:m	Polyanna: aldı:m cevap (POL, 00.02.07)
aldı:nız	Nermin: benden aldı:nız şey, parayla ödenmez (SB, 01.07.34)
anlamadı:mız	Edi: sıkışınca anlamadı:mız iş yoktur bizim (EBT, 00.07.50)
anlamadı:n	Edi: hadi hadi...anlamadı:n şeylere burnunu sokma (EBT, 00.02.40)
aradı:	Edi: insanın aradı: bazan burnunun ucuna kadar gelir de, gine de göremez (EBT, 01.26.13)
aradı:mız	Adam 1: belki de aradı:mız adam budur (AH, 00.09.52)
aradı:nız	Erkek: aradı:nız bir numaranın santraldan (AYN, 00.16.49)
aradı:nız	Erkek:aradı:nız bu numarıyı do:rudan do:ruya çevirebilirsiniz efendim (AYN, 00.22.18)
ba:rdı:nı	Büdü: kızın imdat diye ba:rdı:nı işitince erkekli:me yediremedim (EBT, 00.19.45)

babacı:m	Kız: güle güle babacı:m (ŞK, 00.11.39)
babacı:m	Zehra: kimse kıymadı bana babacı:m (MK, 00.15.27)
babacı:mın	Süavi: ölen babacı:mın yeri (ŞK, 00.15.13)
babacım	Kahveci: sahi mi sö:lüyosun efendi babacım (KG, 00.11.33)
babacım	Keloğlan: işte bu olmadı babacım (KG, 00.10.06)
babacım	Keloğlan: nası sö:liyim babacım (KG, 00.07.00)
babacım	Keloğlan: ö:liyse dükkanı kapatıp ta kendin bi yere niçin çırak gitmezsin babacım (KG, 00.07.17)
babacım	Pinokyo: aç babacım benim,Pinokyo (PİN, 00.09.07)
babacım	Pinokyo: atmam babacım (PİN, 00.10.52)
babacım	Pinokyo: çok teşekkür ederim babacım (PİN, 00.11.18)
babacım	Pinokyo: hakkın var babacım...fakat bir daha yapmıyca:m (PİN, 00.09.34)
babacım	Pinokyo: rica ederim babacım (PİN, 00.09.37)
babacım	Pinokyo: sorma babacım, sakın sorma (PİN, 00.09.21)
babacım	Pinokyo: söz veriyorum babacım...evden kaçmıyca:m ve okula gidici:m (PİN, 00.11.10)
babacım	Pinokyo: söz veriyorum babacım...itaat edicim ve evden kaçmıyca:m (PİN, 00.10.08)
babacım	Pinokyo: üzülme babacım (PİN, 00.11.26)
babacım	Pinokyo: yalvarırım babacım, bana merhamet et (PİN, 00.09.49)
babacım	Pinokyo: zararı yok babacım (PİN, 00.10.40)
babacım	Pinokyo: zavallı babacım (PİN, 00.13.45)
babacım	Polyanna: benim canım babacım (POL, 00.15.43)
babacım	Zehra: yat artık babacım (MK, 00.59.48)
babacım	Zehra: yok babacım (MK, 00.58.26)
baktı:m	Hayriye: sakın benim baktı:m tarafa dönme (YA, 00.15.15)
balı:	Büdü: a:bi: bu kalkan di:l, merdiven balı: bu (EBT, 00.04.26)
balı:	Büdü: balı: şarkıyila çekerler (EBT, 00.03.26)

balı:	Büdü: ö:liyse şu balı: raconunlan çekelim ha (EBT, 00.03.19)
balı:	Edi: ne balı: (EBT, 00.04.29)
bayıldı:nı	Edi: iyice dikkat et de, tamamen bayıldı:nı görünce (EBT, 01.43.17)
ça:rdı:na	Karşısındaki Adam: bizi bu gece acele ça:rdı:na bakılacak olursa (YA, 01.04.29)
çaldı:m	Süavi: bu çaldı:m parça hesaptan daha güzel diy mi baba (ŞK, 00.07.31)
çıkmadı:	Çete 1: kafası parçalandı: ve üzerinde hiçbir vesika çıkmadı: için (ŞK, 00.42.09)
çıktı:	Ali'nin Babası: lakin kılı:ndan bir marazadan çıktı: (ABD, 01.00.45)
çıktı:m	Polyanna: Cimiye yalancı çıktı:m için (POL, 00.01.33)
fedakarlı:nızı	Zeki: bilmem bu fedakarlı:nızı nasıl ödiyci:m (SB, 00.18.15)
fenalı:	Cırcır Böceği: demek bana bu fenalı: yapabildin (PİN, 00.05.35)
Gülendamcı:m	Edi: vay Gülendamcı:m (EBT, 00.46.25)
günahkarlı:ma	Ahmet: kusurlarımı günahkarlı:ma ba:şlıyın (ŞK, 01.03.59)
hanımcım	Aysel: beni istemişsin hanımcım (ABD, 00.22.15)
hastalı:n	Ali: anne senin hastalı:n için bi ilaç sa:lık verdiler (ABD, 00.46.12)
hastalı:nızın	Erkek 3: hastalı:nızın mahiyeti nedir (AYN, 00.24.18)
haykırdı:nı	Ahmet: o adamın niçin yalan diye haykırdı:nı (ŞK, 01.02.43)
hazırlı:	Hint Prensesi: yol hazırlı: gör...Kahveci Güzeline ben kendim gidicem (KG, 00.26.19)
hoşlandı:nızı	Polyanna: Nensi bana, sizin yalnızlıktan hoşlandı:nızı sö:lerdi (POL, 00.12.19)
hoşlanmadı:nızı	Polyanna: hoşlanmadı:nızı zannetmiştim (POL, 00.12.12)
ışı:	Keloğlan: napiyim ışı: gören dışarı fırlıyor demiş (KG, 00.09.43)
ışı:nı	Fidan: ışı:nı (EBT, 00.22.08)
inandı:nı	Ali: bana inandı:nı gördüm ya (MK, 01.02.04)
kapılandı:mızı	Edi: neriye kapılandı:mızı bilmiyoruz da (EBT, 00.20.09)
karıcı:m	Erkek 2: sevgili karıcı:m...son bir saat telefonda hep seni aradım (AYN, 00.21.13)

kazandı:m	Pinokyo: kazandı:m paraları babama verici:m (PİN, 00.14.01)
kazı:	Edi: bö:le yalı kazı: gibi bişi: olacaksın (EBT, 01.09.04)
kılı:ndan	Ali'nin Babası: lakin kılı:ndan bir marazadan çıktı: (ABD, 01.00.45)
kırdı:mı	Aysel: ucunu kırdı:mı sö:lemeyi unutmuşum (ABD, 01.04.29)
kırıldı:na	Polyanna: aya:nızın kırıldı:na çok müteessir oldum (POL, 00.06.01)
kırıldı:nı	Jack: benim burada aya:mın kırıldı:nı (POL, 00.04.45)
kurtardı:nız	Aşık: hani o kurtardı:nız kız (EBT, 00.24.16)
ne yaptı:nı	Ali'nin Babası: sabahliyin ne yaptı:nı bilmiyordu (ABD, 00.43.43)
ne yaptı:nı	Gülsüm'ün Babası: Ali ne yaptı:nı pekala biliyor (ABD, 01.01.39)
olmadı:m	Polyanna: koltuk deyneyine muhtaç olmadı:m için daima memnuniyet duyucim (POL, 00.15.52)
olmadı:na	Satılmışzade: bu kızlan hiçbir alakam olmadı:na yemin etmeye hazırım (ABD, 00.09.36)
olmadı:nı	Aysel: nası olsa Ali bu işte kabahatli olmadı:nı anlıycak (ABD, 01.04.56)
olmadı:nızı	Semra: şu halde egoist olmadı:nızı ortaya koymalısınız (SB, 01.06.38)
ortalı:	Garson: daha ortalı: silip süpürmedik (ŞK, 00.52.38)
parçalandı:	Çete 1: kafası parçalandı: ve üzerinde hiçbir vesika çıkmadı: için (ŞK, 00.42.09)
rastladı:na	Jack: köpeyin sana rastladı:na çok sevindim (POL, 00.04.11)
sa:lı:	Süleyman: sa:lı: nerde buldun (MK, 00.21.01)
sakladı:mı	Jack: Polyanna unutuyosun ki ben, sakladı:mı zanneti:m (POL, 00.14.10)
sakladı:nı	Aşık: beyfendi, bendeniz uzun takibattan so:ra, Fahrinin Gülendamı bu pansiyonda sakladı:nı ö:rendim (EBT, 01.32.44)
sattı:m	Pinokyo: sattı:m alfabemi yeniden alıcak ve yepyeni bir elbise yaptırıca:m (PİN, 00.12.49)
sı:ndık	Selim:hamiyetine sı:ndık (MK, 00.23.42)
şaşkınlı:mı	Kahveci: şaşkınlı:mı ba:şlıyın (KG, 00.04.24)
taktı:m	Polyanna: bir defa da onun saçlarını tarayıp,

	asık yüzünü güldürmeye muaffak oldu:m ve saçlarına bir gül taktı:m sırada, Doktor Çıltının onu bu haliyle pencereden gördü: zaman olmuştu (POL, 00.08.19)
tanıştı:mız	Öjeni'nin Babası: aylece tanıştı:mız bir gençti (YA, 00.42.10)
tanıştı:mıza	Prenses Ruhsar: tanıştı:mıza memnun oldum (SB, 00.21.14)
taradı:m	Polyanna: sabah özenerek taradı:m ve düzeltti:m saçlarnı (POL, 00.08.27)
topladı:	Çete 2: bikaç gün so:ra da topladı: paralarla (ŞK, 00.42.16)
u:radı:nızdan	Prenses Ruhsar: evimde bö:le bi hakarete u:radı:nızdan dolayı (SB, 00.24.30)
varlı:mda	Nermin: sen de benim bütün varlı:mda (SB, 01.04.35)
varlı:mı	Nermin: bütün varlı:mı teşkil eden onu benden alma (SB, 00.34.34)
yapmadı:n	Süleyman: kadını tiyatroya almak için yapmadı:n kalmamıştı (MK, 00.22.10)
yaptı:n	Zehra: yaptı:n rezilliklerin üzerine bi de tüy mü dikciksin (MK, 00.41.32)
yaptı:na	Selim: inanmıyorsun ya bu işi Alinin yaptı:na (MK, 00.57.07)
yaptı:na	Zehra: inanmadın senin bu işi yaptı:na (MK, 01.00.35)
yaptı:nı	Anlatan: nasıl deyişiklikler yaptı:nı anlattı (AH, 00.12.22)
yaptı:nın	Cırcır Böceği: bu yaptı:nın cezasını çekceksin (PİN, 00.05.38)
yaptı:nız	Oduncu: yasak olan bi şey yaptı:nız için affedilmiyceksiniz (AH, 00.08.17)
yastı:nın	Polyanna: Mistır Cek Pendıltının odasına girdi:m zaman, işlemeli geniş yastı:nın üstünde (POL, 00.10.30)
yaşadı:m	Nermin: hayalinle başbaşa yaşadı:m (SB, 01.03.57)
yaşadı:mı	Nermin: kendisi için yaşadı:mı unutmuş (SB, 01.07.49)
yattı:	Anne: yavrucu:m yattı: yerde bu masalları okuyup okıyıp eyleniyor (AH, 00.12.05)
yattı:m	Ali: içerde yattı:m müddet, istemiyerek öldürdüyüm adamın (MK, 00.43.33)
yazdı:	Fidan: getirin şu herifi burıya da, yazdı: şeyi okusun (EBT, 01.32.15)
yazdı:	Zehra: babamın yazdı: devir senedini (MK,

	00.55.57)
yı:n	Poly Teyze: daha yapılıcak bir yı:n işim var (POL, 00.10.06)

3.1.5. iği> i: ~ i

Toplam: 75 örnek (11 örnek kısa söylenmiş ve bu 11 örneğin hepsi –cığım, -ciğim ekinde olmuştur.)

Alicim	Ali'nin Arkadaşı: çek Alicim, çek hadi (ABD, 00.34.25)
Alicim	Emeti Hatun: di: mi Alicim (ABD, 00.54.41)
Alicim	Zehra: ah Alicim (MK, 01.00.37)
Alicim	Zehra: Alicim göster (MK, 00.14.22)
Alicim	Zehra: bi muradım vardı senin olmak Alicim (MK, 00.13.43)
anneci:m	Ahmet: anneci:m (AH, 00.04.31)
anneci:m	Kız: anneci:m (ŞK, 00.03.07)
annecim	Ahmet: ve böylece annecim, oduncıyle karısı, sarayda mükemmel bir hayat sürmeye başlamışlar (AH, 00.07.12)
annecim	Ali: alasmaladık annecim (ABD, 00.55.01)
annecim	Ali: nassın annecim (ABD, 00.45.37)
bildi:	Kadın Sesi: bildi: halde yapamaz (AYN, 00.22.00)
bilmedi:n	Edi: bilmedi:n şeylere karışma...işte Gülendam aya:mıza geldi (EBT, 01.03.30)
biriktirdi:niz	Polyanna: biriktirdi:niz paraları artık kendi sıhhatiniz için harcıyın (POL, 00.06.56)
Birli:	Polyanna: eskisi gibi bana Kadınlar Birli: yardım etmiyor (POL, 00.06.34)
dedi:nizi	Polyanna: dedi:nizi yaparım (POL, 00.09.12)
düzeltti:m	Polyanna: sabah özenerek taradı:m ve düzeltti:m saçlarını (POL, 00.08.27)
edildi:	Anlatan: ö:retmen, çiftliye yemiye davet edildi: günlerin birinde (AH, 00.12.19)
erkekli:me	Büdü: kızın imdat diye ba:rdı:nı işitince erkekli:me yediremedim (EBT, 00.19.45)
erkekli:ni	Haşmet: beni seviyorsan, göster erkekli:ni (MK, 00.28.11)
etti:niz	Polyanna: görüceksiniz onu kabul etti:niz için çok memnun olucaksınız (POL, 00.14.07)
etti:niz	Sunucu: bugünkü programımızda, tekrar edilmesini arzu etti:niz (PİN, 00.00.48)
etti:nizi	Polyanna: ben hemen onun yanına kabul etti:nizi müjdelemiye gidicim (POL, 00.14.24)

geçirdi:mi	Pinokyo: nasıl bir gece geçirdi:mi bir bilsen (PİN, 00.09.39)
geçirdi:miz	Nermin: geçirdi:miz güzel günlerin hayaliyle avunmaya çalışıyorum (SB, 01.04.30)
geldi:	Aşık: ruhu geldi: zaman, bu ip te sallanırmış (EBT, 01.36.49)
geldi:mi	Kör: benim burıya nerden nasıl geldi:mi (ŞK, 01.00.55)
geldi:mizi	Keloğlan: nerden geldi:mizi sorma baba (KG, 00.04.35)
geldi:n	Tekin: hadi ö:liyse kızım, geldi:n yere git (KG, 00.36.13)
geldi:ne	Ali: ama ne de olsa buraya geldi:ne çok sevindim (ABD, 01.08.31)
geldi:ne	Hoca: bütün davetlilerin frak ya da smokin giymeleri lazım geldi:ne göre (SB, 00.13.44)
geldi:ni	Aşık: burıya kimsenin geldi:ni istemezmiş (EBT, 01.37.02)
geldi:ni	Kör: burıya nasıl, nerden geldi:ni (ŞK, 01.00.51)
gelmedi:ni	İç Spiker: babasının henüz gelmedi:ni görüp (PİN, 00.03.08)
gençli:mde	Ahmet: gençli:mde bira içerdim (ŞK, 00.20.12)
getirdi:nde	Hasan Efendi: geri getirdi:nde yüz elli lirıyı alırsın (SB, 00.14.14)
gevezeli:	Edi: gevezeli: bırak (EBT, 00.08.43)
girdi:m	Polyanna: Mistır Cek Pendıltının odasına girdi:m zaman, işlemeli geniş yastı:nın üstünde (POL, 00.10.30)
girici:m	Aşık: ben bodrum penceresinden girici:m (EBT, 01.35.03)
girmedi:m	Zeynep: nerdiyse mendebur suratlı herifin bi koynuna girmedi:m kaldı (KG, 00.56.50)
gitti:mize	Ahmet: gitti:mize sevindim do:rusu (ŞK, 00.19.29)
gizledi:	Polyanna: sanki benden gizledi: bir şey vardı (POL, 00.07.57)
güzelli:niz	Nermin: güzelli:niz ve zenginli:nizle (SB, 01.07.38)
istedi:mi	Jack: şimdi seni neden yanıma almak istedi:mi anlıyo musun (POL, 00.12.53)
istedi:n	Derviş 2: en kilitli a:zlar, sen istedi:n zaman (KG, 00.11.29)
istedi:n	Polyanna: hadi...hadi havlama da beni istedi:n yere götür (POL, 00.03.36)

istedi:n	Satılmışzade: istedi:n yerde görüşelim delikanlı...hadi oğlum (ABD, 00.24.01)
istedi:ni	Jack: eyer sen benim yanıma gelip yaşamak istedi:ni Poli Teyzene sö:lersen, buna memnun bile olucaktır (POL, 00.13.30)
istedi:ni	Süleyman: istedi:ni sö:le Zehra (MK, 00.41.03)
istedi:niz	Çoban: istedi:niz mi var (AH, 00.10.06)
istedi:niz	Erkek 3: sizin istedi:niz gibi ücretle çalışıcak (AYN, 00.24.52)
istedi:niz	Kadın Sesi: hem so:ra bana gönderici:niz kişiye de istedi:niz ücreti de ödiyci:m (AYN, 00.24.45)
istedi:nizi	Nermin: istedi:nizi elde ettiniz (SB, 01.08.17)
işlemedi:	Ali'nin Babası: ama daha bu cinayeti Alinin işliyip işlemedi: belli olmadı (ABD, 01.01.28)
iyili:nizi	Nermin: bu iyili:nizi nasıl ödiycim Hatice Teyze (SB, 01.05.15)
iyili:nizi	Zeki: bu iyili:nizi unutamıyca:m (SB, 00.16.19)
kabahatsizli:ni	Aysel: hadi tez olalım kuzum...o kendi kabahatsizli:ni ö:renmeden yetişelim orıya (ABD, 01.05.29)
kaybetti:	Polyanna: teyzem sanki kaybetti: bir şeye acımıyor (POL, 00.01.43)
kesti:n	Büdü: hani o karpuzu kesti:n zamanki renk yok mu, o diyil (EBT, 01.29.19)
reddeti:ne	Polyanna: Cimiyi reddeti:ne üzüldü:nü anlamıştım (POL, 00.01.49)
sevdi:n	Gülsüm: bu sevdi:n kim (ABD, 01.09.36)
sevdi:n	Gülsüm: eyer sevdi:n oysa (ABD, 01.09.47)
sevdi:niz	Polyanna: siz beni sevdi:niz için böyle söylüyorsunuz (POL, 00.11.40)
sö:ledi:	Anlatan: Ahmedin sö:ledi: masalı (AH, 00.08.27)
sö:ledi:ni	Süleyman: kula:n duysun sö:ledi:ni (MK, 00.01.16)
sö:lemedi:ni	Tekin: karımın yalan sö:leyip sö:lemedi:ni ö:renmek istiyorum (KG, 00.34.57)
söyledi:	Anne: Ahmedin söyledi: bi masala gülüyoduk (AH, 00.11.43)
teyzecim	Polyanna: üzülmiyin teyzecim (POL, 00.09.16)
teyzecim	Polyanna: Mistır Cek Pendıltına paça götürmeme izin veriyorsunuz di:l mi teyzecim (POL, 00.08.58)

veremedi:n	Süleyman: nedir alıp veremedi:n kadından (MK, 00.28.28)
vezirli:ni	Büdü: alay etme a:bi:...vezirsen vezirli:ni bil (EBT, 00.40.52)
yengecim	Keloğlan: aman yengecim, eyer sana benzer bi kızkardeşin (KG, 00.37.06)
yi:t	Süleyman: yi:t kızsın ama (MK, 00.15.06)
zanneti:m	Jack: Polyanna unutuyosun ki ben, sakladı:mı zanneti:m (POL, 00.14.10)
zannetti:m	Jack: fakat nedense kendisini mesut edice:mi zannetti:m o kadın (POL, 00.12.36)
zenginli:nizle	Nermin: güzelli:niz ve zenginli:nizle (SB, 01.07.38)

3.1.6. oğ> o:

Toplam: 78 örnek

Beyo:lunda	Adam: Beyo:lunda biraz işim var...ben altı buçuk vapuruna kalıca:m (ŞK, 00.01.39)
Beyo:lunda	Ahmet: sık sık Beyo:lunda (ŞK, 00.01.42)
bo:durucam	Çin Padişahı: bu akşamki ziyafetten so:ra onu gık bo:durucam (KG, 01.13.31)
do:du	Büdü: hayır amca...o daha do:rabilir mi...o do:du (EBT, 01.09.45)
do:du	Büdü: içime ö:le do:du (EBT, 00.08.41)
do:du:	Aysel: içime bişiyin do:du: yok (ABD, 01.04.03)
do:du:n	Edi: sen de do:du:n zaman, baban kimbilir ne kadar mesudolmuştur (EBT, 01.09.00)
do:dum	Gülsüm: ben köylü do:dum gene köylü ölici:m anne (ABD, 00.21.48)
do:muş	Selim: ölmüşlerinin canına, do:muş, doğacak bütün (MK, 00.34.34)
do:muştu	Polyanna: içimde bir merak do:muştu (POL, 00.08.00)
do:ramış	Aşık: tam on beş kişiyi do:ramış (EBT, 01.34.24)
do:ru	Adam 2: sordu:muz şeye do:ru cevap ver (AH, 00.10.24)
do:ru	Ahmet: ya sonuna kadar do:ru yolda yürür (ŞK, 01.01.21)
do:ru	Anlatan: bize böyle sıkıntı çektirmen do:ru mu diye (AH, 00.04.56)
do:ru	Arabadaki Adam: şoför sen şimdi do:ru hastaneye çek (EBT, 01.04.51)
do:ru	Aşık: otomobilin yanındıydım, sa: do:ru

	kaştılar (EBT, 00.50.24)
do:ru	Aşık: do:ru otomobile attı (EBT, 00.50.21)
do:ru	Aysel: sen artık do:ru git Gülsüm (ABD, 01.07.19)
do:ru	Büdü: do:ru a:biy (EBT, 01.02.33)
do:ru	Edi: ha öyle ya, do:ru (EBT, 01.42.31)
do:ru	Erkek 2: yarın akşama do:ru dönici:m (AYN, 00.21.25)
do:ru	Hasan Efendi: do:ru, do:ru ama, ben kimsiye istisnai muamele yapamam (SB, 00.14.24)
do:ru	Hasan Efendi: do:ru, do:ru ama, ben kimsiye istisnai muamele yapamam (SB, 00.14.24)
do:ru	Hayriye: onu yalnız bırakmak do:ru olmaz (YA, 01.01.14)
do:ru	Kadın: do:ru (ŞK, 00.27.56)
do:ru	Polyanna: bir köpek bana do:ru koşarak geliyor (POL, 00.03.10)
do:ru	Semra: do:ru (SB, 01.20.07)
do:ru	Süleyman: do:ru sö:ledin (MK, 00.37.51)
do:ru	Süleyman: do:ru...burası it ahırı di:l (MK, 00.42.31)
do:ru	Süleyman: tiyatruya do:ru (MK, 00.56.41)
do:ru	Şişman: vallahi do:ru söylüyorum (SB, 00.07.35)
do:ru	Zeki: do:ru (SB, 00.16.53)
do:ru	Zeki: do:ru (SB, 01.20.22)
do:ru	Zeki: do:ru, acele etmem lazım...acaba bana uyucak mı dersiniz (SB, 00.16.25)
do:rudan	Erkek:aradı:nız bu numarıyı do:rudan do:ruya çevirebilirsiniz efendim (AYN, 00.22.18)
do:rudan	Semra: sizden istiyci:m şey, do:rudan do:ruya (SB, 01.06.13)
do:rusu	Ahmet: gitti:mize sevindim do:rusu (ŞK, 00.19.29)
do:rusu	Ali: ama olana ben de inanmadım do:rusu (MK, 00.31.15)
do:rusu	Edi: do:rusu malumatım yok (EBT, 00.28.04)
do:rusu	Kadın Sesi: daha do:rusu çok hasta ve sinirli oldu:m için kalkıp bakamiyci:m (AYN, 00.19.43)
do:rusu	Semra: onu merak ediyorum do:rusu (SB, 01.11.33)
do:rusunu	Tekin: şimdi do:rusunu ö:reneceyiz (KG, 00.34.42)
do:ruya	Erkek:aradı:nız bu numarıyı do:rudan

	do:ruya çevirebilirsiniz efendim (AYN, 00.22.18)
do:ruya	Semra: sizden istiyci:m şey, do:rudan do:ruya (SB, 01.06.13)
elo:lu	Viran Baba: niye susuyosun...elo:lu bu (MK, 00.58.20)
elo:lu	Zehra: elo:lu di:l artık o (MK, 00.58.34)
foto:rafçılık	Yılmaz Ali: foto:rafçılık mesli:nde rekor kırdım (YA, 00.07.33)
Kabakçıo:lu	Edi: o Kabakçıo:lu Mıstafanın, e:r elime geçerse, onun kellesini aldıraca:m (EBT, 00.44.55)
Kelo:lan	Keloğlan: ben Kelo:lan (KG, 00.43.25)
Kelo:lana	Keloğlan: zavallı Kelo:lana (KG, 01.15.55)
Kelo:lanın	Tekin: fakat ne de olsa kardeşim Kelo:lanın (KG, 00.36.52)
o:lu	Çin Veziri: ey göklerin o:lu ulu hakan (KG, 01.10.01)
o:lu	Çin Veziri: ey göklerin o:lu...birinci sa:dıcım Hint Veziri (KG, 00.56.05)
o:lu	Çin Veziri: göklerin o:lu ve denizlerin sultanı (KG, 00.47.16)
o:lu	Hint Prensesi: mihracesinin o:lu öptü (KG, 00.38.21)
o:lum	Adam: gelirim o:lum (KG, 00.13.20)
o:lum	Adam: niye üzüldün o:lum (KG, 00.12.48)
o:lum	Ahmet: benim küçük o:lum bunu çalar (ŞK, 00.33.54)
o:lum	Ali'nin Babası: Ali, git bak o:lum şurıya (ABD, 00.24.33)
o:lum	Ali'nin Babası: benim o:lum (ABD, 00.53.57)
o:lum	Edi: büyük diyorum o:lum (EBT, 00.03.06)
o:lum	Edi: ö:ledir o:lum (EBT, 01.26.09)
o:lum	Edi: sen de benim küçü:msün o:lum (EBT, 01.35.21)
o:lum	Emeti Hatun: hadi git bakalım o:lum Gülsüm ne diyicek (ABD, 01.08.11)
o:lum	Emeti Hatun: ne var o:lum (ABD, 00.54.48)
o:lum	Hatice: bilmem ki o:lum (SB, 01.13.27)
o:lum	Hatice: pek çok bekledi o:lum (SB, 01.12.30)
o:lum	Hoca: bir hoca için, talebesinin muaffakiyyetinden daha büyük bir saadet olur mu o:lum (SB, 00.13.24)
o:lum	Hoca: gel o:lum (SB, 00.21.31)
o:lum	Hoca: o:lum (SB, 00.24.13)
o:lum	Hoca: yapma o:lum...neriye gidiyorsun (SB,

	00.24.02)
o:lum	Kahveci: bö:le ***haksızsın o:lum (KG, 00.15.48)
o:lum	Kahveci: Tekin o:lum (KG, 00.13.23)
o:lum	Sadi Baba: işler kesat o:lum (MK, 00.21.05)
o:lumuz	Baba: o:lumuz elbiseyi napsın (AH, 00.03.10)
o:lun	Süleyman: bozma a:zını...nerden o:lun olurum senin (MK, 00.21.07)
o:lunnan	Çin Prensesi: başyaverin o:lunnan (KG, 00.36.08)
şeyo:luşey	Edi: hay şeyo:luşey, inadetti (EBT, 00.42.32)

3.1.7. oğu>o:

Toplam: 22 örnek

bo:lduk	Büdü: so:ra...so:ra...so:ra bo:lduk (EBT, 01.30.40)
bo:lun	Fidan: siz benim umurumda deyilsiniz, bo:lun (EBT, 01.31.02)
bo:luyorum	Büdü: bo:luyorum galiba a:biy (EBT, 01.24.28)
bo:luyorum	Gülendam: bo:luyorum, bo:luyorum (EBT, 00.17.50)
bo:luyorum	Gülendam: bo:luyorum, bo:luyorum (EBT, 00.17.50)
do:m	Edi: do:m meselesi (EBT, 01.09.37)
do:m	Fidan: do:m meselesi mi (EBT, 01.09.39)
Do:mevine	Arabadaki Adam: biz Selamet Do:mevine gidiyoruz (EBT, 01.05.34)
do:munu	Arabadaki Adam: karımın do:munu kolaylaştırdınız (EBT, 01.06.37)
do:rabilir	Büdü: hayır amca...o daha do:rabilir mi...o do:du (EBT, 01.09.45)
do:ramaz	Edi: o do:ramaz (EBT, 01.07.57)
do:rdu	Fidan: Gülendam mı do:rdu (EBT, 01.09.41)
do:rurken	Keloğlan: herifin karısı do:rurken (KG, 00.09.36)
do:rsunuz	Arabadaki Adam: yakında siz de do:rsunuz (EBT, 01.07.54)
do:yor	Gülsüm: yoksa hiç bişey bilmiyorsun da, içine mi ö:le do:yor (ABD, 01.04.00)
do:yor	Zeki: ne güzel bir aşk şarkısı do:yor (SB, 00.47.38)
o:l	Ali'nin Babası: bi yerde eylenme o:l...tez gel (ABD, 00.52.02)

so:a	Polyanna: gökkuşa:nda yaşıyan bir insan sıcak ve so:a (POL, 00.11.12)
so:dum	Viran Baba: bu it yüzünden kırk yıllık dükkanımdan so:dum vallayi (MK, 00.27.24)
so:kta	Pinokyo: bu so:kta bir de ıslandım (PİN, 00.08.13)
so:ktan	Tilki: bundan dolayı so:ktan titriyerek (PİN, 00.13.34)
yo:rurum	Anne: hamur teknesini şuriya çeker, ekmi: de buracıkta yo:rurum (AH, 00.04.40)

3.1.8. uğu> u:

Toplam: 101 örnek

bozuklu:	Kadın Sesi: asap bozuklu: (AYN, 00.24.21)
bozuklu:m	Görevli Kız: daha bozuklu:m yok (ŞK, 00.04.46)
buldu:	Tekin: beni senden evvel *** Baba buldu: içün, *** bir tüccar kızı oldu:na (KG, 00.36.48)
bulundu:nu	Aysel: o, hapse giderken bile, kendine varmak istiyen bir kadın bulundu:nu sanıcak, sevinicek...ondan so:ra iş meydana çıkar, hemen dü:n yaparsınız (ABD, 01.05.12)
çocu:m	Arabadaki Adam: çocu:m nur topu gibi (EBT, 01.06.46)
çocu:m	Emeti Hatun: a:lama kızım....gelir görürsün beni çocu:m (ABD, 00.28.21)
çocu:mu	Arabadaki Adam: çocu:mu düşürdünüz (EBT, 01.04.48)
çocu:mu	Arabadaki Adam: şurada ilerde iki maskara, biri erkek, biri kadın çocu:mu düşürttüler, koşun yakalayın (EBT, 01.05.32)
çocu:mu	Aysel: ben çocu:mu, dilenir, gene kanımlan beslerim (ABD, 00.10.23)
çocu:mun	Arabadaki Adam: çocu:mun hakıki babası ben di:lim (EBT, 01.06.56)
çocu:mun	Arabadaki Adam: çocu:mun ismini de sen koy (EBT, 01.07.22)
çocu:mun	Aysel: elverir ki, çocu:mun babası yalan sö:lemesin (ABD, 00.10.25)
çocu:n	Arabadaki Adam: çocu:n ebeleri geldi (EBT, 01.08.13)
çocu:n	Jack: ve bir çocu:n mevcudiyetinin (POL, 00.12.29)
çocu:n	Polyanna: çocu:n mevcudiyetini buldum bile

	(POL, 00.13.52)
çocu:n	Polyanna: hala evinizde bir çocu:n mevcudiyetini istiyor musunuz (POL, 00.13.47)
çocu:n	Zehra: çoluk çocu:n bekliyor (MK, 00.12.43)
çocu:ndan	Mezarcı 2: çolu:ndan çocu:ndan ayırır (ŞK, 00.03.33)
çocu:nun	Ali: kendi rızkını da, çocu:nun nafakasını da çıkarırsın (ABD, 00.15.04)
çocu:nun	Büdü: çocu:nun babası olduk, torununun da babası olamıyız ya (EBT, 01.07.17)
çocu:ydu	Anlatan: Ahmet, ailenin en büyük çocu:ydu (AH, 00.03.55)
çolu:ndan	Mezarcı 2: çolu:ndan çocu:ndan ayırır (ŞK, 00.03.33)
do:du:	Aysel: içime bişiyin do:du: yok (ABD, 01.04.03)
do:du:n	Edi: sen de do:du:n zaman, baban kimbilir ne kadar mesudolmuştur (EBT, 01.09.00)
dostlu:n	Sadi Baba: sende iş yok Viran...dostlu:n nafile (MK, 00.20.07)
duydu:	İç Spiker: duydu: bir ses dikkatini çekmişti (PİN, 00.03.17)
koltu:mun	Çete 1: benim koltu:mun altıdır (ŞK, 00.37.58)
konuştu:nu	Aysel: benlen konuştu:nu a:zından kaçırmıycaksın (ABD, 01.05.05)
korktu:m	Yılmaz Ali: o cihetten korktu:m yok (YA, 00.46.15)
korktu:m	Yılmaz Ali: yegane korktu:m sensin (YA, 00.46.17)
koştu:	İç Spiker: fazla koştu: için çok yorulmuştu (PİN, 00.03.00)
moru:	Mürüvvet: ille moru: sızdır diyor (MK, 00.28.47)
noldu:nu	Fidan: noldu:nu sö:le (EBT, 01.30.32)
noldu:nu	Hatice: noldu:nu bir türlü anlıyamadım (SB, 01.12.57)
noldu:nu	Satılmışzade: yalan yere yemin etmenin noldu:nu bilirim (ABD, 00.09.32)
noldu:nu	Yılmaz Ali: ama bu tehlikenin noldu:nu bi türlü sö:lemiyorsun ki (YA, 00.24.40)
noldu:nu	Yılmaz Ali: işinin noldu:nu pek iyi biliyorum (YA, 00.14.09)
okudu:mu	Zeki: hiç bu kadar içli okudu:mu hatırlamıyorum (SB, 00.26.06)

oldu:	Ali: hem bö:le oldu: daha iyi (ABD, 01.08.30)
oldu:	Çete 2: herif oldu: yerde sallanmıya başladı (ŞK, 00.31.41)
oldu:m	Kadın Sesi: daha do:rusu çok hasta ve sinirli oldu:m için kalkıp bakamiyci:m (AYN, 00.19.43)
oldu:m	Polyanna: bir defa da onun saçlarını tarayıp, asık yüzünü güldürmeye muaffak oldu:m ve saçlarına bir gül taktı:m sırada, Doktor Çıltının onu bu haliyle pencereden gördü: zaman olmuştu (POL, 00.08.19)
oldu:m	Zehra: benim kimsiye askıntı oldu:m yok, kaldır onu ordan (MK, 00.41.56)
oldu:ma	Süleyman: sen benim bö:le oldu:ma bakma (MK, 00.40.52)
oldu:mu	Ali: benim kabahatsiz oldu:mu kim bilebilir (ABD, 01.09.00)
oldu:mu	Ali: benim kabahatsiz oldu:mu sana kim sö:ledi (ABD, 01.08.56)
oldu:mu	Aysel: beni arabaya çı:rdı:n zaman kim oldu:mu (ABD, 00.06.41)
oldu:mu	Aysel: benim kim oldu:mu ö:rendikten so:ra (ABD, 00.16.04)
oldu:mu	Edi: ben kendi hesabıma erkek oldu:mu iddia edebilirim (EBT, 00.27.59)
oldu:mu	Hoca: ne kadar mahçuboldu:mu tasavvur edemezsiniz (SB, 00.24.47)
oldu:mu	Kadın Sesi: oldu:mu anladılar (AYN, 00.18.37)
oldu:mu	Poly Teyze: benim buna razı oldu:mu hiçbir zaman bilmemeli (POL, 00.09.09)
oldu:mu	Polyanna: oradaki kadınların hepsi benim Poli Teyzenin yiyeni oldu:mu biliyorlardı (POL, 00.02.02)
oldu:muzu	Çete 1: bu işle alakadar oldu:muzu aklından bile (ŞK, 00.45.23)
oldu:n	Yılmaz Ali: senin katil oldu:n ve buranın planı var (YA, 01.18.16)
oldu:na	Çete 1: Selimzadelerden alıca: paranın on bin lira oldu:na emin misin (ŞK, 00.23.09)
oldu:na	Polyanna: hem böyle oldu:na memnun olmalısınız (POL, 00.13.03)
oldu:na	Tekin: beni senden evvel *** Baba buldu: içün, *** bir tüccar kızı oldu:na (KG, 00.36.48)
oldu:na	Tekin: dilin öyle nazik ki, senin bir köylü kızı

	oldu:na inanmıyorum (KG, 00.34.34)
oldu:na	Tekin: toprakla o:raşmış fakir bir köylü kızı oldu:na inanamıyorum (KG, 00.34.28)
oldu:nu	Ali: günlerden beri nası bi insan oldu:nu görmüyor muydum (MK, 00.33.40)
oldu:nu	Ali'nin Babası: bu işte bi kötülük oldu:nu, eveli geceden biliyordum (ABD, 00.57.45)
oldu:nu	Cırcır Böceği: senin ne kadar yaramaz oldu:nu (PİN, 00.03.56)
oldu:nu	Çete 1: soyuldu:nu, hayatta oldu:nu (ŞK, 00.44.33)
oldu:nu	Çete 2: benim tıraş takımım oldu:nu ***e sö:ledin mi (ŞK, 00.50.37)
oldu:nu	Edi: gelenin siyah taksi oldu:nu sö:lesene (EBT, 01.02.44)
oldu:nu	Gülsüm: beni burıya birisi yolladı...senin kabahatsız oldu:nu bilen birisi (ABD, 01.08.45)
oldu:nu	Hatice: valla kim oldu:nu bilmiyorum (SB, 01.12.47)
oldu:nu	İç Spiker: açla: mahkum oldu:nu anlıyınca (PİN, 00.06.35)
oldu:nu	İç Spiker: evden kaçmanın ne kadar kötü bir şey oldu:nu (PİN, 00.02.30)
oldu:nu	Kadın Sesi: lütfen çabuk olun...şey, saatin kaç oldu:nu biliyor musunuz (AYN, 00.23.35)
oldu:nu	Kör: ne mal oldu:nu ö:rendiniz (ŞK, 01.00.44)
oldu:nu	Öjeni'nin Babası: ha:yır...katil oldu:nu sanmam (YA, 00.40.16)
oldu:nu	Savcı: ilk hecesinin hay oldu:nu anlattı (YA, 00.38.45)
oldu:nu	Semra: bu bahtiyar genç kızın kim oldu:nu ö:renebilir miyim (SB, 00.50.29)
oldu:nu	Semra: kabahatin bende oldu:nu biliyorum (SB, 00.43.19)
oldu:nu	Süleyman: bi daha askıntı oldu:nu görmiyim senin (MK, 00.29.09)
oldu:nu	Süleyman: kime askıntı oldu:nu gör (MK, 00.41.55)
oldu:nu	Yargıç: fakat, yalan yere yemin etmenin ne demek oldu:nu bilirsin di:l mi (ABD, 00.09.22)
oldu:nu	Yılmaz Ali: Haydına ait oldu:nu nerden anladınız (YA, 00.47.23)
oldu:nu	Yılmaz Ali: iyi mal oldu:nu bilirim (YA,

	01.14.55)
oturdu:nu	Poly Teyze: senin nerde oturdu:nu biliyor mu (POL, 00.09.18)
sordu:	Edi: sordu: lafa bak...atlıycaksın peşinden (EBT, 01.27.07)
sordu:	Edi: sordu: suale bak (EBT, 01.11.08)
sordu:muz	Adam 2: sordu:muz şeye do:ru cevap ver (AH, 00.10.24)
soyuldu:nu	Çete 1: soyuldu:nu, hayatta oldu:nu (ŞK, 00.44.33)
tuttu:muzu	Edi: tuttu:muzu kaçırdık (EBT, 01.02.27)
tuttu:nu	Selim: tuttu:nu altın etsin (MK, 00.34.29)
tuttu:nuzu	Aşık: Allah tuttu:nuzu kolay getirsin (EBT, 00.23.52)
u:r	Satıcı: yüzükler sahibine u:r getirir (SB, 00.32.15)
u:rladıktan	Polyanna: u:rladıktan so:ra (POL, 00.01.46)
u:rsuz	Pinokyo: sus artık u:rsuz böcek (PİN, 00.04.54)
u:rsuz	Pinokyo: u:rsuz böcek...işte ben insanı bö:le yaparım (PİN, 00.05.26)
u:runda	Trendeki Adam 2: namus ve vazifesi u:runda (ŞK, 00.42.51)
ucuzlu:na	Satıcı: ucuzlu:na bakmayın (SB, 00.32.13)
yavrucu:m	Anne: yavrucu:m yattı: yerde bu masalları okuyup okıyıp eyleniyor (AH, 00.12.05)
yorgunlu:	İç Spiker: yürüdü: uzun yolun yorgunlu: (PİN, 00.08.48)
yumru:	Ali: yumru: yiyince bi an donakaldı (MK, 00.43.36)
yumru:	Sabıkalı: yumru: çakınca herif o saat mort (MK, 00.32.21)
yutturdu:n	Tekin: herhalde bana baban diye yutturdu:n herif olacaktı (KG, 00.39.27)

Kısa /u/ ile söylenen sadece 1 örnek görülmüştür. Bu örnek de, diğer kısa örnekler gibi –cığım, -ciğim ekinde olmuştur.

yavrucum	Yılmaz Ali: bir çok kimseler, senin bu hayatına gıpta edeller yavrucum (YA, 00.13.49)

3.1.9. üğü> ü:

Toplam: 17 örnek.

Bu örneklerden sadece birinde /ü/ ünlüsü kısadır. Bu örneğin konuşmacının anlık hatasından kaynaklandığı bellidir. İlgili örnek, tablonun son satırındadır.

büyü:msün	Büdü: sen benim büyü:msün a:biy (EBT, 01.35.17)
dü:n	Ali'nin Babası: mübarek dü:n günü (ABD, 00.41.05)
dü:n	Aysel: o, hapse giderken bile, kendine varmak istiyen bir kadın bulundu:nu sanıcak, sevinicek...ondan so:ra iş meydana çıkar, hemen dü:n yaparsınız (ABD, 01.05.12)
düştü:m	Edi: düştü:m yerde (EBT, 01.39.15)
düşündü:nüz	Çinli Kadın: düşündü:nüz şeye bakın (KG, 00.23.50)
gördü:	Polyanna: bir defa da onun saçlarını tarayıp, asık yüzünü güldürmeye muaffak oldu:m ve saçlarına bir gül taktı:m sırada, Doktor Çıltının onu bu haliyle pencereden gördü: zaman olmuştu (POL, 00.08.19)
gördü:n	Keloğlan: gördü:n gibi, birbirimize ne içimiz ne de dışımız benzer ama (KG, 00.04.42)
gördü:nüz	Zeynep: şu ovada gördü:nüz sürüleri otlatıyorum...a:cın üstüne de (KG, 00.42.46)
göründü:	Savcı: göründü: kadar basit diyil bu iş (MK, 00.00.35)
küçü:msün	Edi: sen de benim küçü:msün o:lum (EBT, 01.35.21)
müdürlü:	Erkek 2: burası PTT Bölge Başmüdürlü: efendim (AYN, 00.20.50)
öldürdünü	Savcı: bundan evvel bi adam öldürdünü biliyor miydınız (MK, 00.55.37)
sürttü:n	Mürüvvet: kim o sürttü:n serseri (MK, 00.39.54)
üzdü:	Viran Baba: beni üzdü: filan yok (MK, 00.16.08)
üzüldü:nü	Polyanna: Cimiyi reddeti:ne üzüldü:nü anlamıştım (POL, 00.01.49)
yürüdü:	İç Spiker: yürüdü: uzun yolun yorgunlu: (PİN, 00.08.48)
yüzü:müz	Zeki: nışan yüzü:müz (SB, 00.32.31)

3.1.10. öğ> ö:

Toplam: 27 örnek

ö:le	Zeki: ö:le üzeri çifliye geldim (SB, 00.46.52)
ö:leden	Ahmet: ben bugün ö:leden so:ra bankada kalıcı:m (ŞK, 00.08.33)
ö:leden	Ahmet: ö:leden so:ra sizi sinemaya (ŞK, 00.08.31)
ö:leye	Selim: ö:leye nerdeyiz (MK, 00.19.11)
ö:liye	Ahmet: mektebiniz ö:liye kadar (ŞK, 00.08.28)
ö:ren	Cırcır Böceği: bir sanat ö:ren de (PİN, 00.04.59)
ö:rendik	Ali: biz de ondan ö:rendik...asıl katil ben di:ymişim (ABD, 01.09.05)
ö:rendikten	Aysel: benim kim oldu:mu ö:rendikten so:ra (ABD, 00.16.04)
ö:rendim	Ahmet: ben bişi: ö:rendim (ŞK, 00.59.37)
ö:rendim	Aşık: beyfendi, bendeniz uzun takibattan so:ra, Fahrinin Gülendamı bu pansiyonda sakladı:nı ö:rendim (EBT, 01.32.44)
ö:rendiniz	Kör: ne mal oldu:nu ö:rendiniz (ŞK, 01.00.44)
ö:renebilir	Semra: bu bahtiyar genç kızın kim oldu:nu ö:renebilir miyim (SB, 00.50.29)
ö:reneceyiz	Tekin: şimdi do:rusunu ö:reneceyiz (KG, 00.34.42)
ö:renelim	Büdü: a:biy yüzme ö:renelim (EBT, 01.22.23)
ö:renici:m	Pinokyo: evet, bir sanat ö:renici:m (PİN, 00.05.02)
ö:reniyim	Gülsüm: ben de ö:reniyim...ondan so:ra gideriz (ABD, 01.04.12)
ö:renmeden	Aysel: hadi tez olalım kuzum...o kendi kabahatsizli:ni ö:renmeden yetişelim orıya (ABD, 01.05.29)
ö:renmeden	Aysel: o ö:renmeden gidesin (ABD, 01.04.57)
ö:renmek	Tekin: karımın yalan sö:leyip sö:lemedi:ni ö:renmek istiyorum (KG, 00.34.57)
ö:renmişler	Ahmet: türlü türlü dertler geçtiyini ö:renmişler (AH, 00.09.26)
ö:retin	Aşık: ni yapıyim bana bi akıl ö:retin (EBT, 00.24.53)
ö:retmen	Anlatan: ö:retmen (AH, 00.01.07)
ö:retmen	Anlatan: ö:retmen, çiftliye yemiye davet

	edildi: günlerin birinde (AH, 00.12.19)
ö:retmen	Anne: buyrun, buyrun şöyle geçin bay ö:retmen (AH, 00.11.39)
ö:retmen	Zeki: ö:le bi ö:retmen ki (SB, 00.37.23)
ö:retmeni	Zeki: musıki ö:retmeni var (SB, 00.37.21)
ö:retti	Çin Prensesi: çünki babam bana okuma yazmayı ö:retti (KG, 00.34.37)

3.1.11. uğ> u:

Toplam: 9 örnek

u:radı:nızdan	Prenses Ruhsar: evimde bö:le bi hakarete u:radı:nızdan dolayı (SB, 00.24.30)
u:radıksa	Keloğlan: kahveci baba deyil de, gece yarısı kırk haramilerin baskınına u:radıksa (KG, 00.08.37)
u:rardı	Öjeni'nin Babası: bize sık sık u:rardı (YA, 00.42.17)
u:raşıci:m	Keloğlan: ben bö:le hep padişah kızlarınlan mı u:raşıci:m (KG, 00.37.42)
u:raşıyor	Zeki: hocam eserlerimi plağa okumam için u:raşıyor (SB, 00.31.45)
u:raşıyosun	Yılmaz Ali: u:raşıyosun, hiç olmazsa (YA, 00.46.06)
u:raşma	Aşır: boşuna u:raşma...burada (YA, 01.10.46)
u:raşma	Yılmaz Ali: sana kaç kere sö:ledim bö:le şeylerle u:raşma diye (YA, 00.46.01)
u:raşmak	Pinokyo: seninle u:raşmak istemem (PİN, 00.04.05)

3.1.12. ığ> ı:

Toplam: 1 örnek

sı:mıycak	İç Spiker: ele avuca sı:mıycak kadar (PİN, 00.02.21)

3.1.13. eğe> e:

Toplam: 4 örnek

e:r	Ali: e:r istersen seni yanına alıcak (ABD, 00.16.49)
e:r	Edi: o Kabakçıo:lu Mıstafanın, e:r elime geçerse, onun kellesini aldıraca:m (EBT, 00.44.55)

ye:ni	Ali: Selimin ye:ni olur (MK, 00.33.53)
ye:nisiniz	Jack: demek siz Poli Teyzenin ye:nisiniz (POL, 00.06.13)

3.1.14. eği> e: ~ i: ~ e ~ i

Toplam: 183 örnek

bahsedici:m	Fidan: Gülendamdan bahsedici:m (EBT, 00.29.48)
bekliyce:m	Jimmy: seni orda bekliyce:m (POL, 00.00.38)
bekliycem	Jack: fakat yine bekliycem seni (POL, 00.06.51)
bekliyci:m	Aşır: ben burda yalnız mı bekliyci:m (YA, 00.32.00)
bekliyci:m	Nermin: orda ölümü bekliyci:m (SB, 01.08.00)
bekliyciz	Karşısındaki Adam: saat tam on iki...daha kaç saat bekliyciz (YA, 01.04.51)
besteliyci:m	Zeki: bu aşk şarkısını besteliyci:m (SB, 00.27.26)
bulabilice:m	Jack: galiba senin için bir gökkuşa: bulabilice:m (POL, 00.11.23)
çekici:m	Kahya: ben telgraf çekici:m (SB, 00.36.28)
çekici:m	Mürüvvet: hem senin gibi ihtiyar buna:n kahrını çekici:m (MK, 00.16.31)
çekici:z	Büdü: daha da neler çekici:z (EBT, 01.06.27)
çiçi:	Büdü: biz çiçi: veririz...napalım (EBT, 00.25.08)
çiçi:	Büdü: çiçi: ver a:bi (EBT, 00.25.31)
çiçi:	Büdü: hangi çiçi: (EBT, 00.27.14)
çiçi:	Edi: ha, bu çiçi: (EBT, 00.27.16)
deniyci:m	Öjeni'nin Babası: seni vurmakla deniyci:m (YA, 01.17.55)
di:	Adam: oturup seyrediyorsun di: mi (MK, 00.04.28)
di:	Ahmet: di: mi kızım (ŞK, 00.05.02)
di:	Ahmet: geri dönsek daha iyi di: mi (ŞK, 00.35.56)
di:	Ali: beraber gidici:z di: mi...beraber gidici:s (ABD, 00.54.13)
di:	Çete 1: di: mi (ŞK, 00.44.36)
di:	Edi: iyi biliyosun di: mi, pansiyon da burası (EBT, 01.34.16)
di:	Edi: elindeki sopıyle kafasına şö:le vuruver di: mi (EBT, 01.42.59)

di:	Emeti Hatun: di: mi Alicim (ABD, 00.54.41)
di:	Erol: rakı di: mi a:bi (MK, 00.08.04)
di:	Haşmet: bana ne, di: mi (MK, 00.28.07)
di:	Hatice: insan insana sıkıntılı gününde lazım olur, ö:le di: mi (SB, 01.05.23)
di:	Katil: di: mi ya (ŞK, 00.38.29)
di:	Keloğlan: nası olsa dükkanı bize emniyet edersin, di: mi baba (KG, 00.07.23)
di:	Kiracı Kadın: şimdi de damı kaldırmıya başladın di: mi (EBT, 00.12.25)
di:	Mürüvvet: babanın namusu benden di: senden sorulur (MK, 00.39.52)
di:	Rauf: Zehra di: mi bu gelen (MK, 00.46.05)
di:	Semra: Nermin hanım di: mi (SB, 01.05.37)
di:	Süleyman: bu da yeni bi numara di: mi Zehra (MK, 00.27.05)
di:	Süleyman: burası meyhane di: mi (MK, 00.37.25)
di:l	Adam: herkes onun gibi hesap makinesi di:l ya (ŞK, 00.09.51)
di:l	Ali: di:l (MK, 00.51.35)
di:l	Ali'nin Babası: di:l mi Ali (ABD, 00.56.04)
di:l	Ali'nin Babası: ö:le ama, birdenbire sö:liyivermek de kolay di:l (ABD, 01.01.05)
di:l	Anne: öyle zor bişi: di:l ki (AH, 00.02.53)
di:l	Aşık: lokman ruhu di:l (EBT, 01.36.42)
di:l	Büdü: a:bi: bu kalkan di:l, merdiven balı: bu (EBT, 00.04.26)
di:l	Büdü: a:biy, bö:le bir evlada sahibolmak ne saadet di:l mi (EBT, 01.08.53)
di:l	Büdü: bu da di:l (EBT, 01.29.00)
di:l	Büdü: di:l...bu da di:l...di:l..di:l...bu da di:l (EBT, 01.28.48)
di:l	Büdü: di:l...bu da di:l...di:l..di:l...bu da di:l (EBT, 01.28.48)
di:l	Büdü: di:l...bu da di:l...di:l..di:l...bu da di:l (EBT, 01.28.48)
di:l	Büdü: di:l...bu da di:l...di:l..di:l...bu da di:l (EBT, 01.28.48)
di:l	Büdü: di:l...bu da di:l...di:l..di:l...bu da di:l (EBT, 01.28.48)
di:l	Büdü: merdiveni di:l (EBT, 00.04.37)
di:l	Büdü: tevekkeli di:l (EBT, 00.13.09)
di:l	Çete 1: ekmek var mı yok mu, daha belli di:l (ŞK, 00.22.46)
di:l	Çete 2: amma da belli di:l ha (ŞK, 00.22.49)

di:l	Edi: bu di:l (EBT, 01.24.19)
di:l	Edi: di:l (EBT, 00.03.07)
di:l	Edi: di:l (EBT, 00.03.09)
di:l	Edi: di:l, di:l (EBT, 00.48.43)
di:l	Edi: di:l, di:l (EBT, 00.48.43)
di:l	Edi: hayır, gramofon di:l (EBT, 00.22.26)
di:l	Edi: keyif çatıcak sıra di:l (EBT, 00.11.11)
di:l	Edi: şimdi di:l (EBT, 01.29.09)
di:l	Kadın Sesi: kocam burda di:l (AYN, 00.24.29)
di:l	Kadın: ö:le di:l (ŞK, 00.28.14)
di:l	Nermin: bu ilk di:l, kaç aydır bö:le öksürüyorum (SB, 00.27.42)
di:l	Pinokyo: eylenmek, akşama kadar dolaşmak da bir sanat di:l mi (PİN, 00.05.08)
di:l	Polyanna: Mistır Cek Pendıltına paça götürmeme izin veriyorsunuz di:l mi teyzecim (POL, 00.08.58)
di:l	Rauf: tamam di:l mi Ali (MK, 00.38.29)
di:l	Selim: bizim şef bildiyin gibi di:l (MK, 00.17.24)
di:l	Selim: piyazı di:l be (MK, 00.09.48)
di:l	Selim: Zehra Abla di:l (MK, 00.17.58)
di:l	Semra: hasta di:l (SB, 01.05.51)
di:l	Semra: tanımak di:l, onun yerinde olmıyı çok isterdim (SB, 01.11.37)
di:l	Semra: umrumda di:l (SB, 01.19.10)
di:l	Süleyman: do:ru...burası it ahırı di:l (MK, 00.42.31)
di:l	Yargıç: fakat, yalan yere yemin etmenin ne demek oldu:nu bilirsin di:l mi (ABD, 00.09.22)
di:l	Zehra: burası it ahırı di:l (MK, 00.42.26)
di:l	Zehra: elo:lu di:l artık o (MK, 00.58.34)
di:ldi	Baba: yatak içinde giyicek di:ldi ya (AH, 00.03.13)
di:ldi	Baba: yavrucak, bütün gün yata:nda çorap örücek, nakış işliycek di:ldi ya (AH, 00.03.30)
di:ldik	Aysel: sizin yanınıza gelmeden evel kahpe di:ldik, sizle olduk (ABD, 00.23.05)
di:lim	Ali: ama ben ondan gayrisini alacak di:lim (ABD, 01.09.40)
di:lim	Ali: ben, bana edilen bunca iyiliye layık di:lim (ABD, 00.57.20)
di:lim	Arabadaki Adam: çocu:mun hakıki babası ben di:lim (EBT, 01.06.56)

di:lim	Gülsüm: ben seni zorlıycak di:lim a (ABD, 00.26.45)
di:lim	Jimmy: ama ben dilenci di:lim (POL, 00.00.20)
di:lim	Pinokyo: fakat ben burada duracaklardan di:lim (PİN, 00.04.20)
di:lim	Zeki: ben soytarı di:lim (SB, 00.24.06)
di:liz	Ali: bize ettiyin iyilikleri unutucak di:liz (ABD, 00.29.09)
di:lsin	Edi: sadık di:lsin (EBT, 00.42.15)
dinlenice:m	Kral: ben şu kulübeye girip, biraz dinlenice:m (AH, 00.05.31)
diycem	Ali: kız gel burıya, bak sana ne diycem (ABD, 00.15.33)
diyci:n	Aysel: bana bi diyci:n mi var Ali (ABD, 00.33.12)
diyici:m	Ali: yo, sana ne diyici:m olsun ki (ABD, 00.33.14)
diyici:mi	Aysel: diyici:mi demeden önce sana bişi: soruci:m Gülsüm (ABD, 01.03.34)
dönici:m	Ahmet: evet, hemen dönici:m (ŞK, 00.19.44)
dönici:m	Erkek 2: yarın akşama do:ru dönici:m (AYN, 00.21.25)
dönüci:m	Ahmet: sabah ta ilk trenlen İstanbula dönüci:m (ŞK, 00.24.44)
düşücem	Büdü: bırakır mıyım a:bi:, düşücem (EBT, 00.05.33)
düşünice:me	Polyanna: seni düşünice:me ve bir çare buluca:ma inan (POL, 00.00.58)
düşünici:z	Fidan: şimdi onları mı düşünici:z (EBT, 01.47.32)
edemiyci:m	Kadın Sesi: daha fazla tahammül edemiyci:m (AYN, 00.20.16)
edice:mi	Jack: fakat nedense kendisini mesut edice:mi zannetti:m o kadın (POL, 00.12.36)
edici:m	Nermin: bilsen senlen ne kadar iftihar edici:m (SB, 00.33.13)
edici:m	Pinokyo: onlarla babama yardım edici:m (PİN, 00.12.44)
edici:m	Yılmaz Ali: kendi elimle sana teslim edici:m (YA, 00.45.24)
edici:mi	Aşık: size nasıl teşekkür edici:mi bilemiyorum (EBT, 00.23.57)
edici:mi	Zeki: size nasıl teşekkür edici:mi bilmiyorum hocam (SB, 00.13.14)
edici:nden	Öjeni'nin Babası: ben burasını ziyaret

	edici:nden emindim (YA, 01.17.06)
edici:ni	Zeki: derslerden istifade edici:ni ümit ediyorum (SB, 00.47.20)
edicim	Pinokyo: söz veriyorum babacım...itaat edicim ve evden kaçmıyca:m (PİN, 00.10.08)
ekmi:	Anne: hamur teknesini şurıya çeker, ekmi: de buracıkta yo:rurum (AH, 00.04.40)
ekmi:ni	Hayriye: korkma, ekmi:ni elinden almam (YA, 00.46.10)
emi:m	Süleyman: bunca emi:m var de (MK, 00.49.40)
erki:	Büdü: a:bi: bu balıkların erki: dişisi olur mu (EBT, 00.02.34)
erki:m	Büdü: vallahi erki:m yauv (EBT, 00.28.06)
gelice:nize	Müdür: gene geçen seferki gibi, vazifenizin üstesinden gelice:nize eminim (ŞK, 00.10.36)
gelicem	Polyanna: sizi tekrar görmiye gelicem (POL, 00.06.48)
gelici:ni	Erkek 3: ne zaman gelici:ni pek bilmiyorum...saat on biri çeyrek geçe akşam yemeyine (AYN, 00.25.33)
gelicim	Polyanna: yarın sana tekrar gelicim (POL, 00.01.10)
getiricim	Polyanna: onu size getiricim (POL, 00.14.17)
gidice:m	Pinokyo: yeni bir ceket alıcak ve bir de alfabe alarak okula gidice:m (PİN, 00.14.06)
gidicem	Hint Prensesi: yol hazırlı: gör...Kahveci Güzeline ben kendim gidicem (KG, 00.26.19)
gidici:m	Nermin: uzaklara, çok uzaklara gidici:m (SB, 01.07.55)
gidici:m	Pinokyo: söz veriyorum babacım...evden kaçmıyca:m ve okula gidici:m (PİN, 00.11.10)
gidici:m	Pinokyo: şafak sökmeden burdan gidici:m (PİN, 00.04.23)
gidici:n	Çin Veziri: so:ra gidici:n yerler için (KG, 01.08.55)
gidici:ni	Edi: o da ne tarafa gidici:ni şaşırdı (EBT, 01.01.00)
gidici:ni	Öjeni'nin Babası: Avrupıya gidici:ni sö:ledi (YA, 00.42.22)
gidici:s	Ali: beraber gidici:z di: mi...beraber gidici:s (ABD, 00.54.13)
gidici:s	Ali'nin Babası: hadi...giyin kuşan da kız

	evine gidici:s (ABD, 00.54.08)
gidici:z	Ali: evet Zehra, gidici:z (MK, 00.13.25)
gidici:z	Ali: görüceksin beraber gidici:z Zehra (MK, 00.14.53)
gidici:z	Ali: Karamürsele gidici:z senlen (MK, 00.13.55)
gidici:z	Ali: beraber gidici:z di: mi...beraber gidici:s (ABD, 00.54.13)
gidici:z	Gülsüm'ün Babası: gidici:z kızım (ABD, 00.59.56)
gidicim	Polyanna: ben hemen onun yanına kabul etti:nizi müjdelemiye gidicim (POL, 00.14.24)
gömli:	Adam 2: ihtiyarın dediği çıkar, bu gömli: giyince kralımız sahiden iyileşirse (AH, 00.10.56)
gömli:nin	Anne: ömründe tasa nedir bilmemiş adamın, giyicek bir gömli:nin bile olmaması, ne tuhaf (AH, 00.11.23)
gönderici:niz	Kadın Sesi: hem so:ra bana gönderici:niz kişiye de istedi:niz ücreti de ödiyci:m (AYN, 00.24.45)
görebilici:	Yargıç: hadi git kızım...insanların görebilici: davan kalmadı (ABD, 00.10.46)
gösterici:m	Keloğlan: ben size bir iki marifet gösterici:m (KG, 01.11.26)
götürüci:m	Yılmaz Ali: çıkarken de hepinizi beraber götürüci:m (YA, 01.17.26)
güdemi:ci:m	Ahmet: ben bu deviyi güdemi:ci:m artık (ŞK, 01.04.05)
inici:m	Aysel: inici:m (ABD, 00.06.31)
istiyci:m	Aşır: ne demek istiyci:m (YA, 00.08.22)
istiyci:m	Semra: sizden istiyci:m şey, do:rudan do:ruya (SB, 01.06.13)
istiyci:mi	Zeki: hatta Istanbula gitmek için babanızdan müsaade istiyci:mi Sunaya sö:ledim (SB, 01.11.23)
kaybedici:m	Kadın Sesi: hemen şimdi birisini göndermezseniz, korkarım ki şuurumu kaybedici:m (AYN, 00.25.21)
mahvedici:m	Çin Veziri: şimdi onu Ali Cengiz oyunuyla mahvedici:m (KG, 01.10.16)
mesli:nde	Yılmaz Ali: foto:rafçılık mesli:nde rekor kırdım (YA, 00.07.33)
ö:renici:m	Pinokyo: evet, bir sanat ö:renici:m (PİN, 00.05.02)
ödiyci:m	Kadın Sesi: hem so:ra bana gönderici:niz

	kişiye de istedi:niz ücreti de ödiyci:m (AYN, 00.24.45)
ödiyci:m	Zeki: bilmem bu fedakarlı:nızı nasıl ödiyci:m (SB, 00.18.15)
ödiycim	Nermin: bu iyili:nizi nasıl ödiycim Hatice Teyze (SB, 01.05.15)
ölici:m	Gülendam: ölici:m diyorum Fahri...öldürüceksin beni (EBT, 01.33.47)
ölici:m	Gülsüm: ben köylü do:dum gene köylü ölici:m anne (ABD, 00.21.48)
ölüce:m	Pinokyo: açlıktan nerdeyse ölüce:m (PİN, 00.09.51)
sö:liycez	Oduncu: ne yaptın...naptın...şimdi krala ne sö:liycez (AH, 00.07.55)
sö:liyci:m	Ahmet: sana bişi: sö:liyci:m (ŞK, 00.59.28)
sö:liyci:mi	Aşır: sen yine inkar et...ben sö:liyci:mi sö:liyim de (YA, 00.08.53)
söyliycem	Ahmet: bu akşam da size, kaygı,tasa nedir bilmiyen, bahtiyar bir adamın masalını söyliycem (AH, 00.08.44)
söyliycem	Polyanna: o şimdi nolucak...ona ne söyliycem (POL, 00.02.59)
söyliyci:m	Büdü: ha:yır, ben söyliyci:m (EBT, 01.10.04)
söyliyci:m	Edi: hayır canım, dur bak ben söyliyci:m (EBT, 01.10.03)
söyliyci:m	Edi: sen sus, ben söyliyci:m (EBT, 01.10.06)
üzülici:m	Hayriye: hiç başka işim yok da, Ali biriyle dalga geçiyor diye üzülici:m (YA, 00.09.46)
verebilici:niz	Erkek 2: acaba orada bu haberi verebilici:niz böyle bir kimse var mı (AYN, 00.20.57)
vereci:ne	Mürüvvet: elaleme namus dersi vereci:ne (MK, 00.39.58)
vericem	Kral: size sarayımda yer vericem (AH, 00.06.13)
verici:m	Çepetto: sana ayrıca ben de ceza verici:m (PİN, 00.09.46)
verici:m	Kadın Sesi: polise haber verici:m (AYN, 00.17.40)
verici:m	Pinokyo: kazandı:m paraları babama verici:m (PİN, 00.14.01)
verici:n	Nermin: verici:n ilk konserin gününü (SB, 00.33.07)
vermiyci:m	Kadın Sesi: ama cevap vermiyci:m, evet vermiyci:m (AYN, 00.18.11)
vermiyci:m	Kadın Sesi: ama cevap vermiyci:m, evet

	vermiyci:m (AYN, 00.18.11)
vermiyci:m	Kadın Sesi: sabaha kadar çalsa, gene cevap vermiyci:m (AYN, 00.18.15)
yapabilici:mi	Semra: sizi sevdiyimi...sizin için her şeyi yapabilici:mi (SB, 01.19.23)
yedirici:ne	Süleyman: paranı inek karına yedirici:ne, benim gibisine nasibolsun (MK, 00.21.49)
yemi:mizi	Zeki: yemi:mizi hazırlayalım (SB, 00.09.17)
yenici:m	Yılmaz Ali: o zaman bakın, nası sizi yenici:m (YA, 00.01.38)
yetişici:z	Edi: hadi çabuk...siyah taksinin arkasından koşıci:z...yetişici:z peşinden...hadisene (EBT, 01.00.40)
yiyice:m	Pinokyo: hayır...yiyice:m (PİN, 00.10.26)
yürüyce:niz	Polyanna fakat tekrar yürüyce:niz için memnun olmalısınız (POL, 00.06.05)

3.1.15. ığa> a:

Toplam: 1 örnek

açla:	İç Spiker: açla: mahku:m oldu:nu anlıyınca (PİN, 00.06.35)

3.1.16. uğa> a:

Toplam: 1 örnek

so:a	Polyanna: gökkuşa:nda yaşıyan bir insan sıcak ve so:a (POL, 00.11.12)

3.2. /ğ/ Sesinin /y/ Sesine Dönüştüğü Örnekler

Bu tür örneklerde /ğ/ sesi /y/ sesine dönüşmüştür. İnce ünlülü kelimelerde /ğ/ ünsüzü kurallı bir şekilde /y/ ünsüzüne dönüşmüştür. Bu tip örneklerde karşımıza çıkan 8 ayrı ses grubu şu şekildedir:

iği> iyi : 79 örnek

eğe>eye : 36 örnek

eği> eyi ~iyi~iy : 127 örnek

iğe> iye : 14 örnek

üğü>üyü : 5 örnek

eğ> ey : 16 örnek

öğ> öy : 3 örnek

iğ> iy : 2 örnek

Toplam Örnek Sayısı: 282 örnek

3.2.1. iği>iyi

Toplam: 79 örnek

beşiyini	Anlatıcı Kadın: pire natır ıken, ben babamın beşiyini tıngır mıngır sallar iken (KG, 00.03.30)
bildiyin	Selim: bizim şef bildiyin gibi di:l (MK, 00.17.24)
çifliyin	Anlatan: birkaç gün so:ra da, çifliyin arabası (AH, 00.12.24)
Çiftliyi	Ali'nin Babası: kasabıya inerken Madenli Çiftliyinden geçmiyi unutma (ABD, 00.03.01)
çiftliyin	Anlatan: çiftliyin hanımı (AH, 00.01.10)
dediyi	Adam 2: ihtiyarın dediyi çıkar, bu gömli: giyince kralımız sahiden iyileşirse (AH, 00.10.56)
dediyim	Aysel: Aliylen dediyim gibi konuş (ABD, 01.07.21)
dediyim	Edi: benim de dediyim o (EBT, 00.04.45)
dediyin	Sadi Baba: tiyatroculuk dediyin eskidendi (MK, 00.11.41)
dediyine	Çete 1: hemşirenin dediyine göre (ŞK, 00.47.55)
dediyini	Cırcır Böceği: senin dediyini yapanlar (PİN, 00.05.09)
dediyiniz	Çoban: o dediyiniz şeyler de nedir (AH, 00.10.28)
dediyiniz	Kral: bir dediyiniz iki olmıycak (AH, 00.06.15)
deliyi	Keloğlan: hatta iyne deliyi (KG, 01.12.25)
dilediyin	Derviş: dilediyin şeyin biçimine gir (KG, 00.12.13)
diliyini	Çiçekçi: orda Arzu Baba yatıyor...rivayete göre, elini türbe taşına kor ve diliyini inançla istersen (SB, 00.33.50)
erkekliyine	Süleyman: nesine istiyor parayı...erkekliyine mi (MK, 00.28.55)
eşiyini	Kahveci: yıllardır kahvemin eşiyini ne in ne de cin açtı (KG, 00.04.29)
ettiyi	Ali: ö:leyken gene şikayet ettiyi yok (ABD, 00.16.39)
ettiyim	Ali: naz ettiyim falan yok baba (ABD, 00.03.15)

ettiyim	Semra: biraz evvel tenezzül ettiyim itirafımdan dolayı utanç duyuyorum (SB, 01.20.12)
ettiyin	Ali: bize ettiyin iyilikleri unutucak di:liz (ABD, 00.29.09)
ettiyinde	Yargıç: hala bu kızın sana iftira ettiyinde (ABD, 00.09.12)
ettiyini	Ali'nin Babası: sabahliyin eve geldiyinde ne ettiyini bilmiyordu (ABD, 01.00.42)
evlendiyi	Hint Padişahı: kızlarımızı birer birer boşıyan bu kahveci parçasının, bir çoban kızıyle evlendiyi haber alındı (KG, 00.49.48)
geberdiyine	Çete 1: ötekinin geberdiyine memnun olucam (ŞK, 00.44.43)
geçirdiyim	Nermin: geçirdiyim gribin yadigarı (SB, 00.27.46)
geçtiyini	Ahmet: türlü türlü dertler geçtiyini ö:renmişler (AH, 00.09.26)
geldiyimizi	Karşısındaki Adam: ben yukarıya çıkiyim da, geldiyimizi haber veriyim (YA, 01.04.59)
geldiyin	Ali: sen de geldiyin yere (MK, 00.51.40)
geldiyin	Tekin: hadi sen de geldiyin yere kızım (KG, 00.38.27)
geldiyinde	Ali'nin Babası: sabahliyin eve geldiyinde ne ettiyini bilmiyordu (ABD, 01.00.42)
gençliyimde	Ahmet: gençliyimde de bir iki defa (ŞK, 00.26.37)
gençliyini	Viran Baba: gençliyini öldürdüm senin (MK, 00.59.02)
girdiyin	Süleyman: ulan Viran, nerdesin be...çık girdiyin delikten (MK, 00.09.04)
gittiyi	Ahmet: ondan sora gittiyi (ŞK, 01.01.27)
gönderdiyi	Sunucu: adlı bir dinliyicimizin gönderdiyi bilmeciyi okuyorum (POL, 00.18.25)
gönderdiyi	Sunucu: adlı bir dinliyicimizin gönderdiyi, Radyo Çocuk Saati adlı şiiri (POL, 00.17.45)
güvendiyim	Zehra: benim kimsiye güvendiyim yok (MK, 00.37.39)
güvendiyin	Süleyman: bi güvendiyin varsa anlıyalım (MK, 00.14.57)
güvendiyin	Süleyman: senin güvendiyin var ya (MK, 00.37.35)
hizmetçiliye	Ali: sen hiç kasabaya hizmetçiliye gittin mi (ABD, 00.06.03)
iliyime	Büdü: iliyime kadar işledi (EBT, 00.13.10)
istediyim	Mürüvvet: istediyim parayı bulmasını bilirim

	(MK, 00.39.15)
istediyim	Polyanna: Mistır Pandıltını ziyaret etmek istediyim zaman (POL, 00.07.53)
istediyin	Aşır: sen istediyin kadar inkar et...istediyin kadar sakla (YA, 00.08.33)
istediyin	Aşır: sen istediyin kadar inkar et...istediyin kadar sakla (YA, 00.08.33)
istediyin	Hayriye: istediyin kadar sakla (YA, 00.46.57)
istediyin	Pinokyo: sen istediyin kadar konuş (PİN, 00.04.17)
istediyinden	Aşır: hem de istediyinden (YA, 00.16.47)
istediyiniz	Süavi: bi istediyiniz mi vardı (ŞK, 00.14.26)
iyiliye	Ali: ben, bana edilen bunca iyiliye layık di:lim (ABD, 00.57.20)
iyiliyimi	Büdü: bu sefer öyle bişi: buluci:m ki aklımdan, bu iyiliyimi ölünceye kadar unutmıycaksın (EBT, 01.04.09)
iyiliyini	Pinokyo: hay Allah iyiliyini versin (PİN, 00.08.08)
kendiliyimden	Gülsüm: çok isterdim ki Ali, ben kendiliyimden geliyim (ABD, 01.08.54)
kestiyi	Aşık: so:ra kestiyi adamları evin budurumuna gömermiş (EBT, 01.34.27)
Nerminciyin	Hatice: o kadın gittikten sora Nerminciyin sıhhati bozuldu (SB, 01.12.55)
öldürmediyin	Zehra: nası olsa öldürmediyin meydana çıkar (MK, 01.01.39)
sevdiyi	Süavi: babamın en çok sevdiyi (ŞK, 00.19.58)
sevdiyi	Süavi: şimdi size, babamın en çok sevdiyi bi parçıyı çalıcam (ŞK, 00.08.13)
sevdiyim	Ahmet: en çok sevdiyim bi parça (ŞK, 00.33.50)
sevdiyim	Kadın: benim de en sevdiyim tütün budur (ŞK, 00.15.28)
sevdiyim	Nermin: en çok sevdiyim çiçek (SB, 00.33.18)
sevdiyim	Tekin: sevdiyim ver elini (KG, 01.19.25)
sevdiyimi	Nermin: kendisini nasıl sevdiyimi bilir (SB, 01.06.26)
sevdiyimi	Semra: sizi sevdiyimi...sizin için her şeyi yapabilici:mi (SB, 01.19.23)
sevdiyimin	Ali: onu sevdiyimin bugün farkına vardım Gülsüm (ABD, 01.09.31)
sevdiyin	Zeki: dünden beri sevdiyin şiiri besteliyorum

	(SB, 00.47.35)
sevdiyinden	Zeki: insan uzun zaman sevdiyinden haber almazsa (SB, 01.11.09)
sevmediyim	Suna: dünyada sevmediyim iki şey vardır (SB, 00.42.04)
sö:lediyi	Anlatan: Ahmedin sö:lediyi masalı (AH, 00.08.27)
sö:lediyin	Ali'nin Babası: bunu bana kendi a:zınlan sö:lediyin için sa:ol evladım (ABD, 00.57.39)
temizliyini	Ali: arabanın temizliyini kim düşünür (ABD. 00.50.25)
vadettiyim	Nermin: sana vadettiyim saadeti verebilmek için iyileşmeye gayret ediyorum (SB, 01.04.22)
verdiyi	Zeki: üç ay so:ra çiftlikten Istanbula dönünce bütün borçlarını ödiycek ve küçük nışanlısına verdiyi sözü (SB, 00.37.30)
yedirdiyim	Mürüvvet: benim kimsiye para yedirdiyim yok (MK, 00.29.27)
yeniyi	Savcı: bi bit yeniyi var bu işte (MK, 00.00.07)
yiyittin	Ali: bugün sen mahkemede, deyme erkeklerden daha yiyittin (ABD, 00.14.50)
Zekiciyim	Zayıf: muaffakiyetler dilerim Zekiciyim (SB, 01.30.08)

3.2.2. eğe>eye

Toplam: 36 örnek

beyendim	Aysel: beyendim (ABD, 00.06.35)
beyendim	Keloğlan: bak bu cevabı beyendim işte (KG, 00.42.11)
beyendim	Nermin: şu şiiri çok beyendim (SB, 00.26.36)
beyenmedin	Ali: yaylıyı beyenmedin mi yoksa (ABD, 00.06.32)
beyenmedin	Karşısındaki Adam: ne o...beyenmedin mi (YA, 00.52.46)
beyenmedin	Keloğlan: ötekiler padişah kızıydiler, tam sana layıktılar, fakat sen beyenmedin (KG, 00.43.21)
beyenmezsin	Büdü: dur a:biy...hani sen benim aklımı beyenmezsin ama (EBT, 01.04.05)
beyenmezsin	Kadın: bir de beni beyenmezsin (ŞK, 00.22.36)
beyenmiş	Zeki: kendini beyenmiş bi genç kız (SB, 00.25.54)
beyenmiyorsan	Karşısındaki Adam: beyenmiyorsan çek

	arabanı (YA, 00.53.15)
erkiye	Süleyman: senden para istiyen erkiye yuf olsun (MK, 00.29.31)
eyer	Ali'nin Babası: peki ama, eyer şimdi bana sö:lemeyeydin, bugün nikahı bö:le kıydıracak miydın (ABD, 00.58.29)
eyer	Arabadaki Adam: eyer siz olmasıydınız, karım neler çekicekti (EBT, 01.06.23)
eyer	Arabadaki Adam: eyer bunlar olmasiydi, bizim halimiz nolucaktı (EBT, 01.06.55)
eyer	Aşık: eyer Fahri, üstümüze saldırıcak olursa bunlan kendimizi müdafa ederiz (EBT, 01.41.25)
eyer	Büdü: a:biy iyi düşün...eyer renk tutmuyorsa boşuna ıslanmiyim (EBT, 01.27.26)
eyer	Çete 1: versiydi eyer (ŞK, 00.44.34)
eyer	Çete 2: canım versiydi eyer, evvela burdan tahkikat (ŞK, 00.44.35)
eyer	Edi: aldıraca:m aldıraca:m ama eyer o (EBT, 00.44.59)
eyer	Edi: eyer benden şefaat dilerse (EBT, 00.45.10)
eyer	Edi: eyer burıya girecek olursak (EBT, 00.14.32)
eyer	Fahri: eyer benimle gelmezsen seni de buradakileri de temizlerim (EBT, 00.21.19)
eyer	Gülsüm: eyer sevdi:n oysa (ABD, 01.09.47)
eyer	Hayriye: eyer sen olmasiydin, şimdi beni deliye tıkmışlardı (YA, 00.45.51)
eyer	Jack: eyer sen benim yanıma gelip yaşamak istedi:ni Poli Teyzene sö:lersen, buna memnun bile olucaktır (POL, 00.13.30)
eyer	Kahveci: eyer bu duan kabul olursa (KG, 00.11.37)
eyer	Keloğlan: aman yengecim, eyer sana benzer bi kızkardeşin (KG, 00.37.06)
eyer	Nermin: eyer yanımda olsan (SB, 01.04.15)
eyer	Polyanna: eyer böyle olmasıydı (POL, 00.13.06)
eyer	Polyanna: eyer sıkılmazsanız sık sık burıya gelirim (POL, 00.07.13)
eyer	Süavi: eyer babam, hayatının (ŞK, 00.04.14)
meyer	Ali: meyer ben yalnız Ayseli seviyomuşum (ABD, 01.07.44)
meyer	Zeki: meyer dünya ne kadar güzelmiş (SB, 00.31.18)

meyerse	Zeki: meyerse bu küçük hanım, Faik Paşanın büyük kızıymış (SB, 00.47.09)
yemiye	Anlatan: ö:retmen, çiftliye yemiye davet edildi: günlerin birinde (AH, 00.12.19)
yiyeni	Polyanna: oradaki kadınların hepsi benim Poli Teyzenin yiyeni oldu:mu biliyorlardı (POL, 00.02.02)

3.2.3. eği>eyi ~ iyi ~ iy

Toplam: 127 örnek

böceyi	Pinokyo: galiba bir cırcır böceyi var burda (PİN, 00.03.37)
böceyi	Sunucu: cırcır böceyi (PİN, 00.01.14)
böceyini	İç Spiker: Pinokyo cırcır böceyini öldürmüştü (PİN, 00.06.07)
böceyinin	İç Spiker: cırcır böceyinin söylediklerne (PİN, 00.06.37)
böceyinin	Pinokyo: cırcır böceyinin hakkı varmış (PİN, 00.08.23)
böceyiyim	Cırcır Böceği: ben lakırdı sö:liyen cırcır böceyiyim (PİN, 00.03.49)
çiçeyi	Aşık: nolur köpeyiniz olıyim...şu çiçeyi Gülendama (EBT, 00.24.11)
çiçeyi	Aşık: nolur şu çiçeyi ona (EBT, 00.24.23)
çiçeyi	Fidan: bu çiçeyi (EBT, 00.27.15)
çiçeyi	Fidan: bu çiçeyi kim verdi (EBT, 00.27.13)
çiçeyim	Kadın: çiçeyim düştü (ŞK, 00.29.26)
deyil	Keloğlan: hadi canım deyil baba (KG, 00.12.54)
deyil	Keloğlan: kahveci baba deyil de, gece yarısı kırk haramilerin baskınına u:radıksa (KG, 00.08.37)
deyilmiş	Hayriye: hay deyilmiş asıl Haydenmiş (YA, 01.27.07)
deyilsiniz	Fidan: siz benim umurumda deyilsiniz, bo:lun (EBT, 01.31.02)
deyişiklik	Süavi: yalnız bu deyişiklik oldu (ŞK, 00.19.28)
deyişiklikler	Anlatan: nasıl deyişiklikler yaptı:nı anlattı (AH, 00.12.22)
deyişmem	Gülsüm: Istanbulun saray bahçelerine deyişmem (ABD, 00.21.51)
deyişmem	Gülsüm'ün Annesi: köyü şehire deyişmem der (ABD, 00.21.45)
deyişti	Nermin: benim için de her şey deyişti (SB,

	00.31.20)
deyişti	Zeki: her şey deyişti gözümde, her şey (SB, 00.31.16)
deyiştirdin	Yılmaz Ali: niye sözünü deyiştirdin (YA, 00.16.14)
deyiştirelim	Gülsüm: so:ra o çoban Hasan A:yı da deyiştirelim diyorum (ABD, 00.31.39)
deyiştirerek	Aşır: iki oyuncunun yerini deyiştirerek (YA, 00.04.07)
deyneyine	Polyanna: koltuk deyneyine muhtaç olmadı:m için daima memnuniyet duyucim (POL, 00.15.52)
deyneyini	Polyanna: koltuk deyneyini kullanmadan yürüyorum (POL, 00.15.40)
di:ymişim	Ali: biz de ondan ö:rendik...asıl katil ben di:ymişim (ABD, 01.09.05)
dileyim	Nermin: senin olmak dileyim (SB, 00.26.42)
dileyim	Zeki: senin olmak dileyim (SB, 00.48.10)
diliyini	Çiçekçi: orda Arzu Baba yatıyor...rivayete göre, elini türbe taşına kor ve diliyini inançla istersen (SB, 00.33.50)
diy	Ahmet: burdan git diyceksiniz diy mi (ŞK, 01.00.59)
diy	Arabacı: Istanbuldan gelicek olan Zeki Bey sizsiniz diy mi (SB, 00.38.57)
diy	Aşır: ben farkında diy miyim (YA, 00.08.25)
diy	Çete 2: diy mi (ŞK, 00.42.17)
diy	Çığırtkan: bu akşam işler yavaş diy mi (MK, 00.11.35)
diy	Edi: siyah taksiye bindiler diy mi (EBT, 01.00.04)
diy	Kasketli Adam: Sülman A:bi boşver...alt tarafı kadın işte...hadi erkek olsa neyse, diy mi ya (MK, 00.37.49)
diy	Mezarcı: onun çocukları diy mi (ŞK, 00.04.04)
diy	Mürüvvet: evim diy mi burası (MK, 00.51.34)
diy	Polis: davacı mısın diy misin (EBT, 01.07.04)
diy	Sabıkalı: ismi Ali diy mi (MK, 00.32.01)
diy	Selim: halden anlarsın diy mi (MK, 00.17.53)
diy	Semra: şu küçük satıcı kızdan bahsediyorsunuz diy mi (SB, 01.19.38)
diy	Süavi: bu çaldı:m parça hesaptan daha güzel diy mi baba (ŞK, 00.07.31)
diy	Süavi: diy mi anne (ŞK, 00.19.17)

diy	Tilki: yok yok, o kadar diy...bizimle beraber gelirsen seni oraya götürebilirim (PİN, 00.14.40)
diy	Yılmaz Ali: kuzinim diy misin (YA, 00.46.27)
diy	Zehra: edebinle otur oturucaksan...ahır diy burası (MK, 00.09.15)
diy	Zehra: sen adıyla sanıyle Çamur Süleyman diy misin (MK, 00.41.26)
diyil	Ahmet: elde iki diyil, üç var (ŞK, 00.05.55)
diyil	Ali: mesele o diyil (MK, 00.08.17)
diyil	Arabadaki Adam: ha:yır canım, diyil (EBT, 01.07.41)
diyil	Arabadaki Adam: yok canım, o da diyil (EBT, 01.07.45)
diyil	Aşır: çok diyil (YA, 00.16.49)
diyil	Büdü: hani o karpuzu kesti:n zamanki renk yok mu, o diyil (EBT, 01.29.19)
diyil	Büdü: önce siyah taksi diyil yeşil taksi geçti (EBT, 01.10.01)
diyil	Çete 1: fikir fena diyil (ŞK, 00.23.53)
diyil	Doktor: malesef, kabil diyil (YA, 00.37.40)
diyil	Edi: bişi: diyil (EBT, 00.29.56)
diyil	Edi: fena diyil (EBT, 00.23.13)
diyil	Edi: hayır, adam da diyil (EBT, 01.03.40)
diyil	Edi: hayır, diyil, şeyden...zerafeti bozulur (EBT, 01.08.00)
diyil	Edi: radyo diyil (EBT, 00.23.31)
diyil	Gülendam: o diyil canım (EBT, 00.41.17)
diyil	Hayriye: fena fikir diyil ama (YA, 01.10.58)
diyil	Hayriye: şimdi alayın sırası diyil (YA, 00.31.47)
diyil	Kadın: şimdi diyil (ŞK, 00.59.29)
diyil	Mezarcı: biraz diyil (ŞK, 00.03.25)
diyil	Polyanna: elbette diyil (POL, 00.00.23)
diyil	Savcı: göründü: kadar basit diyil bu iş (MK, 00.00.35)
diyil	Seyirci 2: üstat yalnız kemandaki hüneriyle diyil (ŞK, 00.05.50)
diyil	Seyirci: bu Gülendam diyil (EBT, 00.46.38)
diyil	Sunucu: bacası var islim çıkarır, vapur diyil (POL, 00.18.33)
diyil	Sunucu: bacası var islim çıkarır, vapur diyil (POL, 00.19.00)
diyil	Sunucu: düdüyü var öter, tren diyil (POL, 00.18.29)
diyil	Sunucu: düdüyü var öter, tren diyil (POL,

	00.18.57)
diyil	Sunucu: eli çabukdur, hokkabaz diyil (POL, 00.18.37)
diyil	Sunucu: eli çabukdur, hokkabaz diyil (POL, 00.19.04)
diyil	Sunucu: ne versen yutar, canlı diyil (POL, 00.18.48)
diyil	Sunucu: ne versen yutar, canlı diyil (POL, 00.19.17)
diyil	Sunucu: türlü marifetleri var, cambaz diyil (POL, 00.18.45)
diyil	Sunucu: türlü marifetleri var, cambaz diyil (POL, 00.19.13)
diyil	Sunucu: yuvarlakdır, parlakdır, gümüş diyil (POL, 00.18.42)
diyil	Sunucu: yuvarlaktır, parlakdır, gümüş diyil (POL, 00.19.09)
diyil	Süleyman: er meydanı da diyil (MK, 00.42.33)
diyil	Yılmaz Ali: ha:yır, o da diyil (YA, 00.45.09)
diyil	Yılmaz Ali: hezimet diyil, bin hezimet beni yıldırmaz (YA, 00.08.04)
diyil	Zehra: iyi diyil Ali (MK, 00.50.16)
diyil	Zehra: ölüm Allahın emri ama ayrılık dayanılır şey diyil (MK, 00.15.08)
diyildi	Prenses Ruhsar: bununla beraber, şarkı gülünç diyildi (SB, 00.24.34)
diyildir	Aşır: belki Yılmaz Ali bile farkında diyildir, fakat benim gibi zeki bir adamın (YA, 00.08.37)
diyilim	Süleyman: vallahi ben kötü adam diyilim (MK, 00.40.50)
diyiliz	Büdü: o kadar da şaşkın diyiliz amca (EBT, 00.26.58)
diyilsin	Ali: ama sen böyle bi meyhaneye layık olucak kız diyilsin (MK, 00.33.43)
diymiş	Zehra: kısmet diymiş işte (MK, 00.13.39)
diysiniz	Çete 1: burada yabancı yerde diysiniz (ŞK, 00.46.27)
ediciyiz	Edi: afedersiniz, işi kabul ediciyiz ama (EBT, 00.20.06)
gidiceyine	Çepetto: okula gidiceyine dair söz ver (PİN, 00.11.05)
gidiciyim	Ahmet: gidiciyim (ŞK, 01.03.49)
gömleyi	Baba: dünyanın en bahtiyar adamının giyicek bir tek gömleyi bile yokmuş (AH,

	00.11.18)
gömleyim	Çoban: iyi ama, benim gömleyim yok ki (AH, 00.11.05)
gömleyini	Adam 1: çabuk çıkar gömleyini (AH, 00.10.44)
gömleyini	Adam 1: çabuk çıkarsana gömleyini (AH, 00.10.47)
gömleyini	Adam 2: çabuk çıkar gömleyini (AH, 00.10.33)
gömleyini	Ahmet: ömründe tasa nedir bilmiyen bir adam bulur da, onun gömleyini krala giydirirseniz (AH, 00.09.07)
göremiyciyi	Fahri: hiç kimsenin göremiyciyi bir yere kaçıraca:m (EBT, 01.34.01)
isteyiniz	Zeki: her isteyiniz benim için bi emirdir (SB, 01.17.52)
iyildiniz	Kadın: niye iyildiniz (ŞK, 00.14.48)
iyilip	Ahmet: iyilip bükülmeden, büyle (ŞK, 00.36.54)
iyilip	Çin Padişahı: üç defa iyilip kalkın (KG, 00.48.08)
köpeyin	Jack: köpeyin sana rastladı:na çok sevindim (POL, 00.04.11)
köpeyiniz	Aşık: nolur köpeyiniz olıyim...şu çiçeyi Gülendama (EBT, 00.24.11)
levriyi	Çete 2: İstanbulun levriyi ayarındadır (ŞK, 00.26.52)
meleyim	Nermin: beni üzme meleyim (SB, 00.26.46)
meleyim	Nermin: beni üzme meleyim (SB, 00.26.55)
ö:reneceyiz	Tekin: şimdi do:rusunu ö:reneceyiz (KG, 00.34.42)
söyliyceymi	Polyanna: Cimiye ne söyliyceymi düşünüyordum (POL, 00.02.14)
vakfediciyini	Semra: ömrünü sizin gibi hasta bir kadına vakfediciyini mi sanıyorsunuz (SB, 01.25.32)
yemeyi	Zehra: şimdi size bi ev yemeyi hazırlarım (MK, 00.23.54)
yemeyin	Selim: bu yemeyin üstüne uyku bastırmazsa (MK, 00.35.11)
yemeyinden	Zehra: yoksa ev yemeyinden bıktınız (MK, 00.31.38)
yemeyine	Erkek 3: ne zaman gelici:ni pek bilmiyorum...saat on biri çeyrek geçe akşam yemeyine (AYN, 00.25.33)
yemeyine	Zehra: demek ev yemeyine hasretsiniz (MK, 00.23.51)

yemiyi	Selim: ev yemiyi mi (MK, 00.31.40)
yemiyime	Çin Prensesi: kadın, yemiyime ilaç karıştırıp (KG, 00.33.41)
yiyeni	Polyanna: oradaki kadınların hepsi benim Poli Teyzenin yiyeni oldu:mu biliyorlardı (POL, 00.02.02)
yüriyim	Aşık: aşkımdan ciyerim pare pare, yüriyim göz göz oldu (EBT, 00.24.35)

3.2.4. iğe>iye

Toplam: 14 örnek

ciyerim	Aşık: aşkımdan ciyerim pare pare, yüriyim göz göz oldu (EBT, 00.24.35)
ciyerim	Edi: ciyerim benim (EBT, 01.08.33)
ciyerim	Edi: vallahi kebaboldu ciyerim (EBT, 00.25.47)
çifliye	Anne: arkasından çifliye bi çocuk akınıdır başlıyo (AH, 00.04.27)
çifliye	Zeki: ö:le üzeri çifliye geldim (SB, 00.46.52)
çiftliye	Anlatan: ö:retmen, çiftliye yemiye davet edildi: günlerin birinde (AH, 00.12.19)
çiftliye	Kahya: kabul ederseniz, çiftliye gidip derslere başlıycaksınız (SB, 00.36.00)
deliye	Hayriye: eyer sen olmasiydin, şimdi beni deliye tıkmışlardı (YA, 00.45.51)
deliye	Süleyman: nerde moruk...hangi deliye girdi (MK, 00.08.54)
diyer	Aşır: diyer takım oyuna başlar başlamaz (YA, 00.04.19)
diyer	Aşır: diyer takımın hakimiyeti altında geçti (YA, 00.03.53)
diyer	Kadın Sesi: diyer numaralardan arıyın (AYN, 00.19.08)
diyeri	Pinokyo: birisi ihtiyar bir tilki, diyeri de gözleri yaralı (PİN, 00.12.59)
diyerini	Zeki: Allah bi kapıyı kaparsa, diyerini açarmış (SB, 00.37.17)

3.2.5. üğü>üyü

Toplam: 5 örnek

düdüyü	Sunucu: düdüyü var öter, tren diyil (POL, 00.18.29)
düdüyü	Sunucu: düdüyü var öter, tren diyil (POL,

	00.18.57)
öldürdüyüm	Ali: içerde yattı:m müddet, istemiyerek öldürdüyüm adamın (MK, 00.43.33)
profesörlüyü	Ahmet: profesörlüyü sakalıma münasip gördünüz (ŞK, 00.16.32)
üzdüyün	Zehra: ihtiyarı üzdüyün yeter, aya:nı dengal (MK, 00.39.48)

3.2.6. eğ>ey

Toplam: 16 örnek

deyme	Ali: bugün sen mahkemede, deyme erkeklerden daha yiyittin (ABD, 00.14.50)
deymesin	Büdü: deymesin ya:lı boya (EBT, 00.12.29)
deymez	Nermin: bu küçük yardım bu kadar iltifata deymez (SB, 00.18.26)
deyneyine	Polyanna: koltuk deyneyine muhtaç olmadı:m için daima memnuniyet duyucim (POL, 00.15.52)
deyneyini	Polyanna: koltuk deyneyini kullanmadan yürüyorum (POL, 00.15.40)
eylence	Zeki: sanatı bir eylence sanan o şımarık hanım bilmelidir ki (SB, 00.24.08)
eylenceliymiş	Baba: madem kitap eylenceliymiş (AH, 00.03.33)
eylenecekler	Ali'nin Babası: bu gece de bizde delikanlılar eylenecekler (ABD, 00.43.55)
eylenicek	Süleyman: şimdi tiyatro kapanınca mahalleli niyle eylenicek (MK, 00.54.27)
eylenir	Anne: eylenmesine eylenir ama (AH, 00.03.35)
eyleniyor	Anne: yavrucu:m yattı: yerde bu masalları okuyup okıyıp eyleniyor (AH, 00.12.05)
eylenme	Ali'nin Babası: bi yerde eylenme o:l...tez gel (ABD, 00.52.02)
eylenmek	Pinokyo: eylenmek, akşama kadar dolaşmak da bir sanat di:l mi (PİN, 00.05.08)
eylenmesine	Anne: eylenmesine eylenir ama (AH, 00.03.35)
eylentisi	Ali'nin Babası: Aliyi bikaç arkadaşı eylentiye ça:rmışlar...son bekarlık eylentisi (ABD, 01.00.37)
eylentiye	Alinin Babası: Aliyi bikaç arkadaşı eylentiye ça:rmışlar...son bekarlık eylentisi (ABD, 01.00.37)

3.2.7. öğ>öy

Toplam: 3 örnek

göye	Adalet Cemkış: yerden de göye bir sıcaklık yükseldi (POL, 00.17.31)
göysümüzü	Büdü: göysümüzü yırtıp (EBT, 01.03.43)
öyle	Polyanna: hem öyle yemekleri için artık kasabaya gelemiyceksiniz (POL, 00.07.01)

3.2.8. iğ>iy

Toplam: 2 örnek

çiynemesin	Edi: destur, çiynemesin (EBT, 01.01.41)
iyne	Keloğlan: hatta iyne deliyi (KG, 01.12.25)

3.3. /ğ/ Sesinin Korunduğu Örnekler

3.3.1. ğ>ğ

Araştırmamızda tespit ettiğimiz /ğ/ sesinin geçtiği toplam 1347 örnekten sadece 13'ünde bu sesin korunduğu görülmüştür. Bu tür örneklerde /ğ/ sesinin düşmediği, yani sızıcılık özelliğini koruduğu görülmüştür.

Toplam: 13 örnek

ağuşuma	Fahri: ağuşuma gel (EBT, 00.17.25)
Aşırcığım	Hayriye: vah Aşırcığım vah...sen sa:ol...hem sen bö:le hezimetlere alışkınsındır (YA, 00.08.00)
boğacaksın	Edi: boğacaksın be adam (EBT, 00.18.21)
boğaz	Aşık: boğaz kesen (EBT, 01.32.31)
Boğazkesen	Aşık: burası Boğazkesen (EBT, 01.34.13)
doğacak	Selim: ölmüşlerinin canına, do:muş, doğacak bütün (MK, 00.34.34)
doğar	Zeki: daha başka imkanlar da doğar elbet (SB, 00.31.47)
dünyalığa	Satılmışzade:Aysel gibi kahpelerin peşinden koşaca:na dünyalığa konuyorsun (ABD,00.35.19)
hastalığa	Ahmet: zengin bir ülkenin kralı, a:r bir hastalığa tutulmuş (AH, 00.08.52)
kalabalığa	Ahmet: kalabalığa da (ŞK, 00.26.39)
plağa	Zeki: hocam eserlerimi plağa okumam için u:raşıyor (SB, 00.31.45)
yolculuğa	Ahmet: yalnız bir defa büyük yolculuğa çıkar (ŞK, 01.01.17)

yolculuğa	Zehra: bilmem yolculuğa dayanabilir mi (MK, 00.50.18)

Özet Tablo:

/ğ/ sesinin düştüğü örnek sayısı	1052
/ğ/ sesinin /y/ sesine dönüştüğü örnek sayısı	282
/ğ/ sesinin korunduğu örnek sayısı	13
TOPLAM	1347

Değerlendirme:

/ğ/ sesinin düşmesi hadisesi çok sık rastlanan bir durumdur. Aynı şekilde, /ğ/ ünsüzünün /y/ ünsüzüne dönmesi hadisesi de sıkça karşılaşılan bir durumdur. /ğ/ ünsüzünün sızıcı bir ses olması, düşme hadisesini kolaylaştırmaktadır. Kalın ünlülü kelimelerde düşme hadisesi, ince ünlülü kelimelere oranla daha fazladır. Her 3 grubun toplam örnek sayısı 1347'dir. Toplam örnek sayısının % 75'inde /ğ/ sesinin düştüğü, % 24'ünde /ğ/ sesinin /y/ sesine dönüştüğü ve % 1'inde ise /ğ/ sesinin korunduğu görülmüştür.

4. Hayır Kelimesi

"hayır" kelimesindeki /a/ ünlüsünün uzun mu yoksa kısa mı söylendiği araştırılmıştır. Bu kelimeyle ilgili toplam 85 örnek tespit edilmiştir. Tespitlerimize göre, bu örneklerin 27'sinde /a/ sesi uzun söylenmiş, 58'inde ise kısa söylenmiştir.

Toplam Örnek Sayısı: 85

Ha:yır:27

Hayır: 58

Ha:yır

Toplam 85 örneğin 27'sinde, kelime içindeki /a/ sesi uzun söylenmiş.

ha:yır	Adam 2: ha:yır, benim kısmetim (KG, 01.01.35)
ha:yır	Ahmet: ha:yır (ŞK, 00.16.33)
ha:yır	Ahmet: ha:yır (ŞK, 00.20.15)
ha:yır	Ali'nin Babası: ha:yır (ABD, 00.47.45)
ha:yır	Anne: hayır yavrum...ha:yır hiç gelmiycek (ŞK, 00.53.53)

ha:yır	Arabadaki Adam : ha:yır ha:yır, şey babası (EBT, 01.07.39)
ha:yır	Arabadaki Adam: ha:yır canım, diyil (EBT, 01.07.41)
ha:yır	Arabadaki Adam: ha:yır ha:yır, şey babası (EBT, 01.07.39)
ha:yır	Aşık: ha:yır, ha:yır (EBT, 00.50.26)
ha:yır	Aşık: ha:yır, ha:yır (EBT, 00.50.26)
ha:yır	Aysel: ha:yır, babam kasabaya gitti (ABD, 00.07.42)
ha:yır	Büdü: ha:yır, ben söyliyci:m (EBT, 01.10.04)
ha:yır	Büdü: ha:yır, sadece Gülendam (EBT, 01.07.32)
ha:yır	Çinli Vezir: ha:yır (KG, 00.24.21)
ha:yır	Fidan: ha:yır, bu oynıycak (EBT, 00.31.31)
ha:yır	Kadın Sesi: hayır, ha:yır (AYN, 00.21.35)
ha:yır	Kadın: ha:yır iç, iç (ŞK, 00.28.43)
ha:yır	Kadın: ha:yır (ŞK, 00.31.50)
ha:yır	Kadın: ha:yır, ha:yır (ŞK, 00.29.23)
ha:yır	Kadın: ha:yır, ha:yır (ŞK, 00.29.23)
ha:yır	Kahveci: ha:yır olmuyor (KG, 00.16.35)
ha:yır	Kahveci: ha:yır, olmuyor (KG, 00.21.06)
ha:yır	Nermin: ha:yır (SB, 00.15.45)
ha:yır	Öjeni'nin Babası:ha:yır...katil oldu:nu sanmam (YA, 00.40.16)
ha:yır	Pinokyo: ha:yır, doymadı (PİN, 00.10.35)
ha:yır	Semra: ha:yır (SB, 01.05.50)
ha:yır	Yılmaz Ali: ha:yır, o da diyil (YA, 00.45.09)

Hayır:

Toplam 85 örneğin 58'inde, kelime içindeki /a/ sesi kısa söylenmiş.

hayı:r	Edi: hayı:r (EBT, 01.09.28)
hayır	Ahmet: hayır (ŞK, 00.14.25)
hayır	Ahmet: hayır (ŞK, 00.16.26)
hayır	Ahmet: hayır, teşekkür ederim (ŞK, 00.16.50)
hayır	Ahmet: yo yo, hayır (ŞK, 00.30.52)
hayır	Ali: hayır (ABD, 00.55.15)
hayır	Ali: hayır, hayır (ABD, 00.57.10)
hayır	Ali: hayır, hayır (ABD, 00.57.10)
hayır	Anne: hayır yavrum...ha:yır hiç gelmiycek (ŞK, 00.53.53)
hayır	Aşık: hayır...Arap Mehmedin kızkardeşi burdan düşmüş, so:ra da beyni parçalanmış

	(EBT, 01.39.58)
hayır	Büdü: hayır amca...o daha do:rabilir mi...o do:du (EBT, 01.09.45)
hayır	Büdü: hayır, bu tarafa gittiler (EBT, 01.00.22)
hayır	Edi: hayır canım, dur bak ben söyliyci:m (EBT, 01.10.03)
hayır	Edi: hayır, adam da diyil (EBT, 01.03.40)
hayır	Edi: hayır, diyil, şeyden...zerafeti bozulur (EBT, 01.08.00)
hayır	Edi: hayır, gelmez (EBT, 01.02.40)
hayır	Edi: hayır, gramofon di:l (EBT, 00.22.26)
hayır	Erkek: hayır, duymuyorum (AYN, 00.27.13)
hayır	Fahri: hayır, ben birazdan (EBT, 01.42.10)
hayır	Fidan: hayır, hayır (EBT, 00.50.50)
hayır	Fidan: hayır, hayır (EBT, 00.50.50)
hayır	Gülendam: hayır bakma (EBT, 01.33.30)
hayır	Gülsüm: hayır, önce bildiklerini sö:le (ABD, 01.04.09)
hayır	Kadın Sesi: hayır (AYN, 00.23.18)
hayır	Kadın Sesi: hayır, ha:yır (AYN, 00.21.35)
hayır	Kadın Sesi: hayır, hayır (AYN, 00.26.42)
hayır	Kadın Sesi: hayır, hayır (AYN, 00.26.42)
hayır	Kadın Sesi: hayır, hayır istemem (AYN, 00.19.50)
hayır	Kadın Sesi: hayır, hayır istemem (AYN, 00.19.50)
hayır	Kadın Sesi: hayır, hayır...fakat bunu sormıya ne lüzum var canım (AYN, 00.24.36)
hayır	Kadın Sesi: hayır, hayır...fakat bunu sormıya ne lüzum var canım (AYN, 00.24.36)
hayır	Kadın Sesi: hayır...hayır...hayır, hayır buna imkan yok (AYN, 00.21.53)
hayır	Kadın Sesi: hayır...hayır...hayır, hayır buna imkan yok (AYN, 00.21.53)
hayır	Kadın Sesi: hayır...hayır...hayır, hayır buna imkan yok (AYN, 00.21.53)
hayır	Kadın Sesi: hayır...hayır...hayır, hayır buna imkan yok (AYN, 00.21.53)
hayır	Kadın: hayır (ŞK, 00.35.38)
hayır	Kadın: hayır (ŞK, 00.36.03)
hayır	Kadın: hayır, hayır (ŞK, 00.24.55)
hayır	Kadın: hayır, hayır (ŞK, 00.24.55)
hayır	Kadın: hayır, hayır bilakis (ŞK, 00.45.24)

hayır	Kadın: hayır, hayır bilakis (ŞK, 00.45.24)
hayır	Kadın: hayır, vermiyorum (ŞK, 00.37.46)
hayır	Nermin: hayır (SB, 00.26.31)
hayır	Nermin: hayır, zannetmiyorum (SB, 00.27.37)
hayır	Nermin: hayır, hayır, geçti bile (SB, 00.32.49)
hayır	Nermin: hayır, hayır, geçti bile (SB, 00.32.49)
hayır	Nermin: hayır, hayır, yanlış anlamıyın (SB, 01.06.33)
hayır	Nermin: hayır, hayır, yanlış anlamıyın (SB, 01.06.33)
hayır	Nermin: hayır, teşekkür ederim (SB, 00.27.51)
hayır	Nermin: yalnız sö:liyin ona...hayır , hiçbişi: sö:lemiyin (SB, 01.08.21)
hayır	Pinokyo: hayır...yiyice:m (PİN, 00.10.26)
hayır	Polyanna: hayır (POL, 00.09.19)
hayır	Polyanna: hayır, yaralı olsa koşamaz (POL, 00.03.15)
hayır	Semra: hayır (SB, 00.43.12)
hayır	Tekin: hayır, hayır, hiç, hiç birini (KG, 00.16.00)
hayır	Tekin: hayır, hayır, hiç, hiç birini (KG, 00.16.00)
hayır	Yılmaz Ali: hayır bişi: olmadı (YA, 01.26.25)
hayır	Zeki: hayır hocam (SB, 00.24.04)

Değerlendirme:

İcracılar açısından üzerinde tartışma olan bir kelime olmamakla birlikte, çift şekilde söylenen bir kelimedir. Kelimenin "hayır" şeklinde kısa /a/ ile söylenmesi gerektiği icracılar açısından kabul edilir. Ancak, uygulamada bu fark bazen gözden kaçabilmektedir. Yine de, ilgili tablodaki oranlar da ortaya koyuyor ki kelime en çok kısa /a/ ile söylenmiştir. Elde edilen verilere göre, kelimenin ünlüsünün kısa söylenme oranı % 68, uzun söylenme oranı % 32'dir. Bu kelimenin söylenişinde tonlamaya bağlı uzunluklar da göz ardı edilmemelidir.

5. Yarın Kelimesi

Diksiyon kurslarında, bu kelimenin ilk sesi olan /a/ ünlüsünün kısa okunması gerektiği öğretilir. Ancak bazı icracılar, kelimenin /a/ ünlüsünün uzun okunmasını savunmasalar bile, icra esnasında uzun olarak kullanabilmektedirler.

Toplam Örnek Sayısı: 18

Ya:rın: 6

Yarın: 12

Ya:rın:

Toplam 18 örneğin 6'sında, kelimedeki /a/ sesi uzun söylenmiştir.

ya:rın	Aysel: sen ya:rın Gülsümlere gidiyormuşsun (ABD, 00.24.41)
ya:rın	Çete 2: demek ya:rın gazeteler (ŞK, 00.42.03)
ya:rın	Emeti Hatun: ya:rın kız evinde kına gecesi (ABD, 00.43.53)
ya:rın	Kiracı Kadın: bugün de vermem, ya:rın da vermem, bi sene so:ra da vermem (EBT, 00.06.58)
ya:rın	Selim: gidilmiyen bu gün, gene gelicek...ya:rın sabah erkenden gene yola, hep bö:le (MK, 00.57.46)
ya:rın	Semra: ya:rın sabah saat onda Sunayla derse başlarsınız (SB, 00.46.45)

Yarın:

Toplam 18 örneğin 12'sinde, kelimedeki /a/ sesi kısa söylenmiştir.

yarın	Adam: yarın geç kalmam (ŞK, 00.01.54)
yarın	Ali: yarın hemen bize gelin (ABD, 00.17.02)
yarın	Erkek 2: yarın akşama do:ru dönici:m (AYN, 00.21.25)
yarın	Fidan: yarın veziriazamı bu (EBT, 00.31.29)
yarın	Hoca: yarın akşam orada muaffakiyyet kazanırsan (SB, 00.13.08)
yarın	Hoca: yarın akşam Prenses Ruhsarın yalısında bir saz alemi var (SB, 00.12.47)
yarın	Kahya: yarın sabahki trenle hareket

	edersiniz (SB, 00.36.25)
yarın	Polyanna: yarın sana tekrar gelicim (POL, 00.01.10)
yarın	Tekin: belki yarın (KG, 00.07.32)
yarın	Zeki: o halde yarın...işten sonra (SB, 00.28.58)
yarından	Çepetto: yarından tezi yok (PİN, 00.11.15)
yarının	Hoca: yarının büyük sanatkarı olabilir (SB, 00.21.12)

Değerlendirme:

"hayır" kelimesinde olduğu gibi, icracılar açısından üzerinde tartışma olan bir kelime olmamakla birlikte, çift şekilde söylenen bir kelimedir. Kelimenin /a/ sesinin kısa söylenmesi gerekir. Eldeki az örneğe rağmen, 6 örnekte uzun söylenmiş olsa bile 12 örnekte kısa söylenmesi, kuralın işletildiğini göstermektedir. Kelime, toplam örnek sayısının %67'sinde kısa, % 33'ünde ise uzun söylenmiştir.

6. Sonra Kelimesi

Diksiyon kurslarında "sonra" kelimesinin /n/ sesinin düşürüldükten sonra, /o/ sesinin uzatılarak okunması gerektiği öğretilir. Araştırmamızda "sonra" şeklinde yazılan kelimenin 5 ayrı şekilde söylendiğini görülmüştür.

Toplam Örnek Sayısı: 96

So:ra: 77

Sona: 3

Sona: 1

Sonra: 7

Sora: 8

So:ra:

Toplam 96 örnekten 77'sinde, kelimedeki /n/ sesi düşmüş ve /o/ sesi uzamıştır.

so:ra	Adam 1: so:ra da kalktın, bir güzel oynadın (AH, 00.10.15)
so:ra	Ahmet: ben bugün ö:leden so:ra bankada kalıci:m (ŞK, 00.08.33)
so:ra	Ahmet: evet, altı ay so:ra (ŞK, 00.59.42)

so:ra	Ahmet: ö:leden so:ra sizi sinemaya (ŞK, 00.08.31)
so:ra	Ali: so:ra sabıkam (MK, 01.01.50)
so:ra	Ali: so:ra sabıkam da var (MK, 01.01.07)
so:ra	Ali: so:ra yuvarlandı (MK, 00.43.39)
so:ra	Ali: senlen so:ra görüşürüz (ABD, 00.23.55)
so:ra	Ali: so:ra elimi perdeye sildim (MK, 01.00.57)
so:ra	Ali: so:ra her şeye razı daldım içeri (MK, 00.33.25)
so:ra	Ali: şunu bitiriyim, so:ra (MK, 00.30.47)
so:ra	Ali'nin Babası: peki, so:ra neden sö:ledin (ABD, 00.58.34)
so:ra	Anlatan: birkaç gün so:ra da, çiftliyin arabası (AH, 00.12.24)
so:ra	Anne: bayramdan so:ra, gene kimbilir ne kadar yoruluca:z (AH, 00.04.21)
so:ra	Anne: so:ra faydasını anlamıya başladık (AH, 00.12.01)
so:ra	Aşık: Arap Mehmet, aile efradından son kalan dördüncü karısının başını burada dizine dayamış, gırtla:nı cart, so:ra da fiş (EBT, 01.41.02)
so:ra	Aşık: beyfendi, bendeniz uzun takibattan so:ra, Fahrinin Gülendamı bu pansiyonda sakladı:nı ö:rendim (EBT, 01.32.44)
so:ra	Aşık: hayır...Arap Mehmedin kızkardeşi burdan düşmüş, so:ra da beyni parçalanmış (EBT, 01.39.58)
so:ra	Aşık: kalbim durdu, so:ra işledi (EBT, 00.24.03)
so:ra	Aşık: so:ra kestiyi adamları evin budurumuna gömermiş (EBT, 01.34.27)
so:ra	Aşır: so:ra saat on ikide (YA, 00.16.55)
so:ra	Aysel: benim kim oldu:mu ö:rendikten so:ra (ABD, 00.16.04)
so:ra	Aysel: o, hapse giderken bile, kendine varmak istiyen bir kadın bulundu:nu sanıcak, sevinicek...ondan so:ra iş meydana çıkar, hemen dü:n yaparsınız (ABD, 01.05.12)
so:ra	Aysel: so:ra sustalıyı kapattım (ABD, 01.04.27)
so:ra	Büdü: a:biy bi kere çıkalım şu dama, noluciyini so:ra düşünürüz (EBT, 00.08.09)
so:ra	Büdü: so:ra...so:ra...so:ra bo:lduk (EBT, 01.30.40)
so:ra	Büdü: so:ra...so:ra...so:ra bo:lduk (EBT,

	01.30.40)
so:ra	Büdü: so:ra...so:ra...so:ra bo:lduk (EBT, 01.30.40)
so:ra	Çete 1: bizimki onu yolda bekliycek...ondan so:ra da (ŞK, 00.31.47)
so:ra	Çete 1: so:ra (ŞK, 00.45.08)
so:ra	Çete 1: so:ra hemşireyi baygın bi şekilde (ŞK, 00.48.02)
so:ra	Çete 2: bikaç gün so:ra da topladı: paralarla (ŞK, 00.42.16)
so:ra	Çete 2: so:ra ya kendisi defolur gider yahut da (ŞK, 00.50.45)
so:ra	Çin Padişahı: bu akşamki ziyafetten so:ra onu gık bo:durucam (KG, 01.13.31)
so:ra	Çin Veziri: so:ra gidiciyin yerler için (KG, 01.08.55)
so:ra	Erkek: biraz so:ra arayıp ba:lasam olmaz mı (AYN, 00.19.12)
so:ra	Fahri: seni Adanaya götürürüm...orada bir kumpanya hazırlarım...so:ra da evleniriz (EBT, 00.21.11)
so:ra	Fahri: so:ra o iki serseriyi temizlerim anlıyo musun (EBT, 00.21.23)
so:ra	Fidan: bundan so:ra Gülendama siz göz kulak olun (EBT, 00.31.12)
so:ra	Fidan: so:ra ne oldu (EBT, 01.30.36)
so:ra	Fidan: so:ra pır (EBT, 01.47.41)
so:ra	Garson: bar kapandıktan so:ra, sabaha kadar içmiye başlıyor (ŞK, 00.52.56)
so:ra	Garson: so:ra gine dün akşamki gibi (ŞK, 00.53.03)
so:ra	Gülsüm: ben de ö:reniyim...ondan so:ra gideriz (ABD, 01.04.12)
so:ra	Gülsüm: so:ra o çoban Hasan A:yı da deyiştirelim diyorum (ABD, 00.31.39)
so:ra	Hatice: so:ra bir sabah gene hiçbişi sö:lemeden çıkıp gitmiş (SB, 01.13.02)
so:ra	Hatice: so:ra o kadın geldi (SB, 01.12.44)
so:ra	İç Spiker: adamakıllı ıslandıktan ve üşüdükten so:ra (PİN, 00.08.46)
so:ra	Kadın Sesi: arıyi:m, arıyi:m, arıyi:m, not aldıktan so:ra aramıya ne lüzum var (AYN, 00.16.58)
so:ra	Kadın Sesi: çok geç kalırım so:ra (AYN, 00.26.46)
so:ra	Kadın Sesi: hem so:ra bana gönderici:niz

	kişiye de istedi:niz ücreti de ödiyci:m (AYN, 00.24.45)
so:ra	Kadın: altı ay so:ra mı (ŞK, 00.59.38)
so:ra	Kadın: so:ra ben katilim diye ba:rdı (ŞK, 00.45.09)
so:ra	Kadın: so:ra döneriz (ŞK, 00.35.06)
so:ra	Kadın: so:ra sizin gözlernizi (ŞK, 00.18.28)
so:ra	Keloğlan: so:ra (KG, 00.33.30)
so:ra	Kiracı Kadın: bugün de vermem, ya:rın da vermem, bi sene so:ra da vermem (EBT, 00.06.58)
so:ra	Kral: bugünden so:ra hiç sıkıntı çekmiyceksiniz (AH, 00.06.08)
so:ra	Kral: bundan so:ra bu sarayda oturamazsınız (AH, 00.08.08)
so:ra	Nermin: ama bundan so:ra (SB, 01.07.11)
so:ra	Polyanna: annem öldükten so:ra onun yanına geldim (POL, 00.06.16)
so:ra	Polyanna: Doktor Çıltına telefon ettikten so:ra tekrar oraya dönmüştüm (POL, 00.05.26)
so:ra	Polyanna: evet, so:ra ne yapıcim (POL, 00.04.29)
so:ra	Polyanna: Poli Teyzem so:ra bana kızar (POL, 00.06.45)
so:ra	Polyanna: so:ra doktor ve hastabakıcılar da geldiler (POL, 00.05.36)
so:ra	Polyanna: u:rladıktan so:ra (POL, 00.01.46)
so:ra	Prenses Ruhsar: yalnız bundan so:ra daha az alıngan kimseleri (SB, 00.24.52)
so:ra	Süavi: on saniye so:ra kapı çalınıcak (ŞK, 00.04.21)
so:ra	Süleyman: bugünlerde fazla gelmiye başladın...karışmam so:ra (MK, 00.14.53)
so:ra	Süleyman: karışmam so:ra (MK, 00.22.02)
so:ra	Trendeki Adam 2: gezdirirsin so:ra (ŞK, 00.43.14)
so:ra	Trendeki Adam 2: mücadele ettikten so:ra (ŞK, 00.42.57)
so:ra	Zehra: so:ra (MK, 00.33.23)
so:ra	Zehra: so:ra karışmam ha (MK, 00.16.01)
so:ra	Zeki: ben hayatı seni tanıdıktan so:ra sevdim (SB, 00.31.07)
so:ra	Zeki: üç ay so:ra çiftlikten Istanbula dönünce bütün borçlarını ödiycek ve küçük nışanlısına verdiyi sözü (SB, 00.37.30)

so:raki	Aşır: oyunun bu müddetten so:raki kısmı (YA, 00.03.50)

Sona:

Toplam 96 örnekten 3'ünde, kelimedeki /r/ sesi düşmüş ve hiçbir ünlüde uzama görülmemiştir.

sona	Ahmet: her akşam yemekten sona (ŞK, 00.33.53)
sona	Ahmet: sona, sinemaya gitmeyi de ihmal etmeyin (ŞK, 00.11.30)
sona	Fidan: ama bundan sona piyes dışına çıkmak yok (EBT, 00.20.39)

Sonna:

Toplam 96 örnekten 1'inde kelimedeki /r/ sesi düşmüş ve /n/ sesinin çift söylendiği görülmüştür.

sonna	Süavi: her gece yemekten sonna (ŞK, 00.19.56)

Sonra:

Toplam 96 örnekten 7'sinde, kelime yazıldığı gibi okunmuştur.

sonra	Ahmet: sonra (ŞK, 00.35.05)
sonra	Ahmet: sonra birdenbire (ŞK, 00.18.51)
sonra	Büdü: sonra bi haydut herif (EBT, 00.19.41)
sonra	Çin Prensesi: sonra (KG, 00.33.31)
sonra	Çin Prensesi: sonra, reisin birinci karısı (KG, 00.33.38)
sonra	Süavi: ama büyüdükten sonra ben alıştım (ŞK, 00.19.21)
sonra	Zeki: o halde yarın...işten sonra (SB, 00.28.58)

Sora:

Toplam 96 örnekten 8'inde, kelimedeki /n/ sesi düşmüş ama /o/ sesinde uzama görülmemiştir.

sora	Adam: senin gibi vazifeşinas bir veznedara sahibolduktan sora (ŞK, 00.02.00)
sora	Ahmet: ondan sora gittiyi (ŞK, 01.01.27)
sora	Ahmet: sora da sabahları geç kalıyorsun

	(ŞK, 00.01.43)
sora	Büdü: ondan sora bizi dirilttiler (EBT, 01.30.47)
sora	Hatice: o kadın gittikten sora Nerminciyin sıhhati bozuldu (SB, 01.12.55)
sora	Mezarcı 2: sora bu zavallı ihtiyarı da (ŞK, 00.03.35)
sora	Pinokyo: başımdan geçenlerden sora, artık sözünden hiç dışarı çıkmıyca:m (PİN, 00.11.31)
sora	Zeki: bu hadiseden sora burda kalamıyci:mi takdir edersiniz (SB, 01.20.35)

Değerlendirme:

Çıkan sonuçlar çok net bir şekilde gösteriyor ki "sonra" kelimesi, "so:ra" şeklinde söylenmektedir. Şahsi kanaatimiz odur ki, kelime yazıldığı gibi "sonra" şeklinde okunsa, üretilen ses kulağa daha güzel gelecektir. /n/ sesinin ürettiği tınlama, hem kulağa daha hoş bir tını vermektedir hem de söyleyene artikülasyon açısından daha kolaylık sağlamaktadır. "sonra" kelimesinin 5 şekilde söylendiğini daha önce söylemiştik. Veriler gösteriyor ki, bu 5 şekil arasında en yaygın kullanım, diksiyon kurslarında da öğretilen "so:ra" şeklidir. Toplam örneklerin % 80'inde "so:ra" şeklinin, % 7'sinde "sonra" şeklinin, % 8'inde de "sora" şeklinin söylendiği görülmüştür. % 5 de diğer tipteki söylenişleri kapsar.

7. Çünkü Kelimesi

Bazı diksiyon öğreticileri, "çünkü" kelimesinin ikinci hecesi olan –kü hecesinin son ünlüsünün /i/ biçiminde söyleneceğini öğretir. Çalışmamızda bu durumun böyle olup olmadığını da inceledik.

Çünkü:

Toplam 14 örneğin 8'inde ek, yazıldığı gibi söylenmiştir.

çünkü	Alper Sevgen: çünkü bir saat başlar, çocukların saati (POL, 00.18.06)
çünkü	Aşık: ama fazla gecikmiyelim...çünkü Fahri, Gülendamı bu gece meçhul bir semte kaçırıcak (EBT, 01.33.07)
çünkü	Büdü: çünkü, bunun kırmızısı (EBT, 01.27.28)
çünkü	Edi: çünkü bu çok anlıyışlı bi kız (EBT,

	01.21.45)
çünkü	Edi: çünkü o esnada (EBT, 01.30.17)
çünkü	Hatice: hiç sır vermiyordu çünkü (SB, 01.12.59)
çünkü	Nermin: çünkü hastayım sevgilim (SB, 01.04.03)
çünkü	Zeki: çünkü bu arzuda, gerçekleşecek istikbalimizin (SB, 00.47.55)

Çünki:

Toplam 14 örneğin 6'sında ek, son sesi daraltılarak / düzleştirilerek söylenmiştir.

çünki	Çin Prensesi: çünki babam bana okuma yazmayı ö:retti (KG, 00.34.37)
çünki	Çin Veziri: çünki kahveci güzeli Tekin (KG, 00.24.30)
çünki	Gülsüm: çünki beni burıya o gönderdi (ABD, 01.09.48)
çünki	Kadın: çünki artık beni sevmiyorsun (ŞK, 00.38.01)
çünki	Polyanna: çünki şimdi Poli Teyzem var (POL, 00.06.31)
çünki	Zeki: çünki onu daha evvel başka bi genç kıza ithaf ettim (SB, 00.50.24)

Değerlendirme:

İncelememizin bu başlığındaki veriler, aslında, kesin bir fikir verebilecek düzeyde değildir. Ancak yine de, eldeki veriler bir miktar fikir vermektedir. Örnekler arasında –kü şeklindeki söylenişin çok az daha fazla olduğu açıktır. Elde ettiğimiz 14 örneğin % 65'inde daralma olmadığı, % 35'inde daralma olduğu görülmüştür.

8. İstanbul Kelimesi

İstanbul kelimesi içinde iki ayrı hususu incelemeye aldık. Birincisi, kelimenin /ı/ sesiyle mi yoksa /i/ sesiyle mi söylendiğinin tespiti; ikincisi, vurgunun kelimenin hangi hecesinde olduğu.

8.1. İstanbul Kelimesinin /ı/ Sesi Ya Da /i/ Sesiyle Söylenmesi:

Kelime toplam 11 yerde geçmiş ve 7'sinde /ı/ sesiyle, 4'ünde /i/ sesiyle söylenmiştir. Yani toplam örnek sayısının % 63'ünde /ı/ sesiyle; % 37'sinde ise /i/ sesiyle söylenmiştir.

Istanbul:

7 örnek

Istanbula	Zeki: hatta Istanbula gitmek için babanızdan müsaade istiyci:mi Sunaya sö:ledim (SB, 01.11.23)
Istanbula	Zeki: üç ay so:ra çiftlikten Istanbula dönünce bütün borçlarını ödiycek ve küçük nışanlısına verdiyi sözü (SB, 00.37.30)
Istanbulda	Ali: Gülsüm gibi Istanbulda okumuş (ABD, 00.03.21)
Istanbulda	Gülsüm'ün Annesi: Istanbulda mektepte bile okuttum (ABD, 00.21.40)
Istanbulda	Süleyman: şu Istanbulda senin gibi bi tane daha var diyenin alnını karışlarım (MK, 00.09.34)
Istanbuldan	Arabacı: Istanbuldan gelicek olan Zeki Bey sizsiniz diy mi (SB, 00.38.57)
Istanbulun	Gülsüm: Istanbulun saray bahçelerine deyişmem (ABD, 00.21.51)

İstanbul:

4 örnek

İstanbula	Ahmet: sabah ta ilk trenlen İstanbula dönüci:m (ŞK, 00.24.44)
İstanbula	Öjeni'nin Babası: İstanbula gizmiye gelmişti (YA, 00.42.15)
İstanbulda	Kahya: sonbaharda da, İstanbulda devam edeceksiniz (SB, 00.36.03)
İstanbulun	Çete 2: İstanbulun levriyi ayarındadır (ŞK, 00.26.52)

8.2. İstanbul Kelimesinde Vurgu Meselesi

Kelimenin vurgusu bazen orta hecede, bazen de son hecede görülmüştür. Vurgunun son hecede olduğu 6 örnek, orta hecede olduğu 5 örnek tespit edilmiştir. Yani toplam örnek sayısının % 55'inde vurgu son

hecede; % 45'inde de orta hecededir. Vurgulu heceler, koyu renkli ve altı çizili olarak gösterilmiştir.

Vurgu son hecede:

6 örnek

Istanbula	Zeki: üç ay so:ra çiftlikten Istan**bul**a dönünce bütün borçlarını ödiycek ve küçük nışanlısına verdiyi sözü (SB, 00.37.30)
Istanbulda	Ali: Gülsüm gibi Istan**bul**da okumuş (ABD, 00.03.21)
Istanbulda	Gülsüm'ün Annesi: Istan**bul**da mektepte bile okuttum (ABD, 00.21.40)
Istanbuldan	Arabacı: Istan**bul**dan gelicek olan Zeki Bey sizsiniz diy mi (SB, 00.38.57)
Istanbulun	Gülsüm: Istan**bul**un saray bahçelerine deyişmem (ABD, 00.21.51)
İstanbulda	Kahya: sonbaharda da, İstan**bul**da devam edeceksiniz (SB, 00.36.03)

Vurgu orta hecede:

5 örnek

Istanbula	Zeki: hatta Is**tan**bula gitmek için babanızdan müsaade istiyci:mi Suna'ya sö:ledim (SB, 01.11.23)
Istanbulda	Süleyman: şu Is**tan**bulda senin gibi bi tane daha var diyenin alnını karışlarım (MK, 00.09.34)
İstanbula	Ahmet: sabah ta ilk trenlen İs**tan**bula dönüci:m (ŞK, 00.24.44)
İstanbula	Öjeni'nin Babası: İs**tan**bula gizmiye gelmişti (YA, 00.42.15)
İstanbulun	Çete 2: İs**tan**bulun levriyi ayarındadır (ŞK, 00.26.52)

Değerlendirme:

İstanbul kelimesinin söylenişi bugün yaygın olarak "İstanbul" şeklindedir. 1940'larda ya da 1950'lerde yaşayanların bir miktar kullandığını düşündüğümüz "Istanbul" şekline, yeni yetişen nesillerde bugün pek rastlanmamaktadır. Eldeki kısıtlı sayıdaki örneğe rağmen, "Istanbul" kullanımının daha fazla olduğunu görüyoruz. Kanaatimizce, kelimenin her iki kullanımı da kulağa hoş gelmektedir.

Diğer yandan, kelimenin vurgusu da iki ayrı hecede olabilmektedir. Kelime bugün ortadaki "tan" hecesine vurgu yapılarak söylenmektedir. Ancak, bazı örneklerde de görüldüğü gibi kelime 1960'a kadar, sondaki "bul" hecesine vurgu yapılarak da söylenmiştir. İncelememizin "Ekler" kısmındaki "İncelenen Dönemi Yaşamış Bazı Sanatçılarla Yapılan Soruşturma Verileri" başlıklı bölümünde, sanatçılarla yaptığımız soruşturmalarda da görüleceği üzere, bazı sanatçılar "bul" hcesine vurgu yapmaktadırlar. Ailesi birkaç yüz yıllık İstanbullu olan Jeyan Mahfi Ayral, vurgunun "bul" hecesinde olduğunu dile getirmiştir. Yine ailesi birkaç yüz yıllık İstanbullu olan Tijen Par da, iki vurgunun da kabul edilebileceğini ama gerçek İstanbullu olanların "bul" hecesine vurgu yaptıklarını söylemiştir. Can Gürzap da, vurgunun "bul" hecesinde olduğunu söyleyenlerden olmuştur.Keza Jülide Gülizar da, bugün vurgunun "tan" hecesinde olmasına rağmen, eskiden "bul" hecesinde olduğuna dikkat çekmiştir.

Türkçede yer ismi vurgusunun ilk hecede olduğu bilinen bir durumdur. Buna rağmen, bazı yer isimlerinde vurgunun yeri değişebilmektedir. "**An**kara" "**Kay**seri" gibi bazı yer isimlerinde vurgu ilk hecededir. Ama, "Zon**gul**dak" "An**tal**ya" gibi bazı yer isimlerinde,vurgu orta hecede olmaktadır. Türkçede vurgusu sonda olan yer ismi yoktur. "İstanbul" kelimesinde vurgunun bazen son hecede olmasının sebebinin, şehrin eski ismi olan "Konstantinapolis" isminde vurgunun "pol" hecesinde olmasından kaynaklandığı düşünülebilir. Ama vurgunun zaman içinde son heceden orta heceye kaydığı, kelimenin gerek halk arasında ve gerekse kitle iletişim araçlarındaki bugünkü kullanımı dikkate alındığında anlaşılmaktadır.

9. "ile" Bağlacı

Bugün "ile" bağlacı, ünsüzle biten kelimelere doğrudan geldiği zaman da, /y/ yardımcı ünsüzüyle birlikte geldiği zaman da (kalın-ince ünlülü) uyuma girerek okunur. Yani, ince sıralı kelimelere gelince ince; kalın sıralı kelimelere gelince kalın okunur. Araştırmamızda, bağlacın ünsüzle biten kelimelere geldiği örneklerde, kalınlık-incelik uyumuyla ilgili bir soruna rastlanmamıştır. Keza, araya /y/ yardımcı sesi girse bile, ince sıralı ünlüyle biten kelimelerde de bir uyum sorunu görülmemiştir. Ancak, son ünlüsü kalın olan bir

kelimeden sonra /y/ yardımcı sesiyle birleşen "ile" bağlacının söylenişinde bazen kalınlık-incelik uyumunun bozulduğu görülmüştür. Ayrıca, bağlacın /n/ ünsüzüyle genişletilmiş şekli olan "ilen" haline de 30 örnekte rastlanmıştır. Kalın ünlüyle "ile" bağlacı arasına giren /y/ yardımcı sesini içeren örnek sayısı toplamı 26'dır.

Genel Toplam: 139 örnek

9.1. Ünsüzle Biten Kelimelerde:

Toplam: 66 örnek

arkadaşımla	Ali: içmiye gelmedim...bi arkadaşımla buluşucaktım (MK, 00.16.43)
Aşirle	Yılmaz Ali: çabuk Aşirle Hayriyeyi serbest bırakıcaksınız (YA, 00.43.30)
aşkınla	Nermin: senin aşkınla tutuşmak kabahat mi bileyim (SB, 00.26.50)
benimle	Jack: burıya gelip benimle yaşamak ister misin Poliyanna (POL, 00.13.15)
bir şeyle	Ahmet: kendimi saadetten daha kuvvetli bir şeyle (ŞK, 00.07.47)
bizimle	Tilki: yok yok, o kadar diy...bizimle beraber gelirsen seni oraya götürebilirim (PİN, 00.14.40)
boyunla	Şoför: bacak kadar boyunla utanmadan nası içtin be (YA, 00.59.50)
bunnla	Büdü: o zaman bunnla vurursun (EBT, 01.43.10)
bununla	Prenses Ruhsar: bununla beraber, şarkı gülünç diyildi (SB, 00.24.34)
dileklerle	Anlatan: iyi dileklerle saatimizi (AH, 00.00.41)
dileklerle	Sunucu: iyi dileklerle saatinizi açıyoruz (PİN, 00.00.41)
edebimle	Süleyman: edebimle oturuyorum işte (MK, 00.37.27)
edebinle	Zehra: edebinle otur oturucaksan...ahır diy burası (MK, 00.09.15)
elimle	Yılmaz Ali: kendi elimle sana teslim edici:m (YA, 00.45.24)
gözle	Tekin: ilk aşkı bir gözle sen bana sundun (KG, 01.18.48)
hareketle	Polyanna: öyle hırçın bi hareketle da:tmıştı ki (POL, 00.08.30)

hayalinle	Nermin: hayalinle başbaşa yaşadı:m (SB, 01.03.57)
hayla	Savcı: hayla başlıyan bir isim daha (YA, 00.41.12)
herifle	Sabıkalı: herifle başımı belaya sokma (MK, 00.32.49)
hörmetle	Çin Veziri: gözlerinizi hörmetle kapayınız (KG, 00.47.11)
ihtiyarla	Sadi Baba: ihtiyarla evli bi kadını buldun (MK, 00.22.15)
inançla	Çiçekçi: orda Arzu Baba yatıyor...rivayete göre, elini türbe taşına kor ve diliyini inançla istersen (SB, 00.33.50)
işle	Çete 1: bu işle alakadar oldu:muzu aklından bile (ŞK, 00.45.23)
kıyafetle	Polis: demek siz de bu kıyafetle soka: fırladınız (EBT, 01.05.52)
kızla	Ali: bi genç kızla nasıl uyuşucak bilmem (ABD, 00.03.26)
kızla	Savcı: siz kızla Çamuru gözden kaçırmıyın (MK, 00.00.33)
kızla	Yargıç: namusun ve şerefin üstüne, bu kızla hiçbir (ABD, 00.09.53)
kiminle	Zeki: burada kiminle karşılaştım biliyor musun (SB, 00.47.00)
kula:mla	Fidan: kula:mla işittim...kızı tehdidediyor (EBT, 00.30.31)
kurşunla	Öjeni'nin Babası: çıkan kurşunla beynini parçalıyci:m (YA, 01.18.01)
manalarla	Zeki: musıki bile şimdi bambaşka manalarla ruhumu sarıyor (SB, 00.31.13)
misafirlerimle	Çin Padişahı: beni misafirlerimle yalnız bırakın (KG, 00.49.11)
na:melerle	Zeki: hasretini bu na:melerle gidermeye çalışıyorum (SB, 00.47.47)
Nerminle	Hatice: Nerminle uzun uzun konuştular (SB, 01.12.52)
onlarla	İç Spiker: kendisi gibi kukla olan oyuncuların arasına girmiş, onlarla arkadaş da olmuştu (PİN, 00.12.03)
onlarla	Pinokyo: onlarla babama yardım edici:m (PİN, 00.12.44)
otomobille	Yılmaz Ali: halbüki ben seni alıp, otomobille gezmiye götürücektim (YA, 00.14.02)
paralarla	Çete 2: bikaç gün so:ra da topladı: paralarla (ŞK, 00.42.16)

rakkamlarla	Ahmet: vagondaki o karınca duasına benziyen rakkamlarla (ŞK, 00.24.35)
Raufla	Selim: gidersin Raufla Karamürsele (MK, 00.38.17)
sa:lıcakla	Ali: var sa:lıcakla (ABD, 00.29.06)
sa:lıcakla	Ali'nin Babası: kal sa:lıcakla kızım (ABD, 00.56.13)
saburla	Nermin: saburla ve ümitle (SB, 01.04.18)
Selimle	Ali: Selimle dün burıya geldik...o sö:ledi (MK, 00.16.49)
seninle	Pinokyo: seninle u:raşmak istemem (PİN, 00.04.05)
servetinizle	Zeki: fakat bütün servetinizle satın alamıyca:nız bi şarkıcı (SB, 01.20.25)
sesle	Erkek : biraz yüksek sesle sö:liyin (AYN, 00.27.04)
sesle	Kadın: yüksek sesle şarkı sö:lemedim (ŞK, 00.31.54)
siyahla	Edi: açık siyahla koyu beyaz arası (EBT, 01.28.30)
sizinle	Semra: sizinle Zeki hakkında konuşmıya geldim (SB, 01.05.46)
sizle	Aysel: sizin yanınıza gelmeden evel kahpe di:ldik, sizle olduk (ABD, 00.23.05)
şeyle	Ahmet: kendimi saadetten daha kuvvetli bir şeyle (ŞK, 00.07.47)
şeylerle	Yılmaz Ali: sana kaç kere sö:ledim bö:le şeylerle u:raşma diye (YA, 00.46.01)
şununla	Jack: şununla da içerdeki kapıyı (POL, 00.04.27)
temsille	Sunucu: Pinokyo isimli güzel bir temsille, Nar A:cı (PİN, 00.00.50)
toprakla	Tekin: toprakla o:raşmış fakir bir köylü kızı oldu:na inanamıyorum (KG, 00.34.28)
trenle	Kahya: yarın sabahki trenle hareket edersiniz (SB, 00.36.25)
ücretle	Erkek 3: sizin istedi:niz gibi ücretle çalışıcak (AYN, 00.24.52)
ümitle	Nermin: saburla ve ümitle (SB, 01.04.18)
vurmakla	Öjeni'nin Babası: seni vurmakla deniyci:m (YA, 01.17.55)
yanlışlıkla	Edi: yolumuzu şaşırdık da...yanlışlıkla burıya gelmişiz (EBT, 00.26.53)
yemeklerle	Oduncu: sen önündeki şu nefis yemeklerle karnını doyurma: bak (AH, 00.07.42)
yumrukla	Süleyman: yumrukla ha (MK, 00.32.24)

zenginli:nizle	Nermin: güzelli:niz ve zenginli:nizle (SB, 01.07.38)
zorla	Kadın: bunun üzerine a:zını zorla kapadım (ŞK, 00.45.11)
zorla	Kadın: zorla ihtiyarlatıyorsunuz kendinizi (ŞK, 00.26.45)

9.2 Ünlüyle Biten Kelimelerde

9.2.1 Kalın Ünlü + /y/ Yardımcı Sesi + "ile" Bağlacı (uyuma girenler)

Toplam: 8 örnek

adıyla	Zehra: sen adıyla sanıyle Çamur Süleyman diy misin (MK, 00.41.26)
eczacıyla	Ali: kasabada eczacıyla konuştum, yapıvericek (ABD, 00.46.13)
oduncıyla	Kral: oduncıyla karısına iki at getirin de (AH, 00.06.37)
oyunuyla	Çin Veziri: şimdi onu Ali Cengiz oyunuyla mahvedici:m (KG, 01.10.16)
parayla	Nermin: benden aldı:nız şey, parayla ödenmez (SB, 01.07.34)
sayıyla	Süleyman: ulan sizi bana sayıyla mı verdiler (MK, 00.26.36)
Sunayla	Semra: ya:rın sabah saat onda Sunayla derse başlarsınız (SB, 00.46.45)
yaylıyla	Gülsüm: halbuki bö:le güzel bi yaylıyla kasabıya (ABD, 00.07.55)

9.2.2. Kalın Ünlü + /y/ Yardımcı Sesi + "ile" Bağlacı (uyuma girmeyenler)

Toplam: 18 örnek

arabiyle	Ali'nin Babası: misafirlerini bu kirli arabiyle mi getiriceksin (ABD, 00.50.19)
bakıcıyle	Jack: acele iki hasta bakıcıyle burıya gelmesini sö:le (POL, 00.04.49)
evrakıyle	Trendeki Adam 2: cebinden çıkan hüviyet verakası ve evrakıyle (ŞK, 00.43.04)
hızıyle	Poly Teyze: hadiseler bir ruzgar hızıyle gelip geçtiler (POL, 00.09.57)
hücumlarıyle	Aşır: on beş dakika devam eden hücumlarıyle (YA, 00.03.47)
intizamiyle	Seyirci 2: nizam ve intizamiyle de meşhurdur (ŞK, 00.05.53)
kahkasıyle	Zeki: şarkımı kahkasıyle bölen bir küçük hanım vardı ya (SB, 00.47.05)

kızıyle	Hint Padişahı: kızlarımızı birer birer boşıyan bu kahveci parçasının, bir çoban kızıyle evlendiyi haber alındı (KG, 00.49.48)
numara ile	Erkek: hangi numara ile konuşmak istiyorsunuz efendim (AYN, 00.19.22)
oduncıyle	Ahmet: ve böylece annecim, oduncıyle karısı, sarayda mükemmel bir hayat sürmeye başlamışlar (AH, 00.07.12)
odunciyle	Anlatan: çok eski zamanlarda bir odunciyle, karısı varmış (AH, 00.04.49)
oyniyle	Aşır: bu takımın oyniyle başlıyan (YA, 00.04.13)
padişahıyle	Çin Padişahı: muhterem misafirimiz padişahıyle kızı (KG, 00.47.32)
padişahiyle	Çin Padişahı: şanlı misafirim Kaf Da: Padişahiyle (KG, 00.48.16)
sanıyle	Zehra: sen adıyla sanıyle Çamur Süleyman diy misin (MK, 00.41.26)
sopıyle	Edi: elindeki sopıyle kafasına şö:le vuruver (EBT, 01.42.59)
şarkıyila	Büdü: balı: şarkıyila çekerler (EBT, 00.03.26)
yardımıyle	İç Spiker: arkadaşlarının yardımıyle yakılmaktan kurtulmuştu ama (PİN, 00.12.23)

9.2.3. İnce Ünlü + /y/ Yardımcı Sesi + "ile" Bağlacı

Toplam: 17 örnek

Aliyle	Gülsüm'ün Babası: Aliyle babasının bize diyicekleri varmış (ABD, 00.59.57)
bekçiyle	Ali: bekçiyle, Sadiyi görmiye gidiyorlardı (MK, 01.01.02)
biriyle	Hayriye: hiç başka işim yok da, Ali biriyle dalga geçiyor diye üzülici:m (YA, 00.09.46)
biriyle	Zehra: biriyle kavga mı ettin (MK, 00.23.04)
elbiseyle	Çepetto: şimdi ben sana elbiseyle beraber bi de alfabe alıca:m (PİN, 00.11.14)
haliyle	Polyanna: bir defa da onun saçlarını tarayıp, asık yüzünü güldürmeye muaffak oldu:m ve saçlarına bir gül taktı:m sırada, Doktor Çıltının onu bu haliyle pencereden gördü: zaman olmuştu (POL, 00.08.19)
hayaliyle	Nermin: geçirdi:miz güzel günlerin hayaliyle avunmaya çalışıyorum (SB, 01.04.30)
Hayriyeyle	Yılmaz Ali: Hayriyeyle Aşırı serbes bırak

	(YA, 00.45.20)
hüneriyle	Seyirci 2: üstat yalnız kemandaki hüneriyle diyil (ŞK, 00.05.50)
ismiyle	Öjeni'nin Babası: burada göze çarpmamak için onun babasiymişim gibi kendimi Hayden ismiyle tanıttım (YA, 01.27.25)
izniyle	Zehra: ben Allahın izniyle kimsiye güvenmem (MK, 00.15.00)
kalbiyle	Zeki: fakat beni bütün kalbiyle seviyor (SB, 00.50.35)
kendisiyle	Öjeni'nin Babası: seyahate çıkmadan evel kendisiyle görüştüm (YA, 00.42.20)
kimseyle	Zehra: ben gelinciye kadar kimseyle görüştürme (MK, 00.01.26)
ma:lubiyetiyle	Aşır: Macarların ma:lubiyetiyle bitti (YA, 00.04.03)
niyle	Süleyman: şimdi tiyatro kapanınca mahalleli niyle eylenicek (MK, 00.54.27)
vaktiyle	Ahmet: vaktiyle bana da ö:le sö:lemişti (ŞK, 01.02.32)

9.3. "ilen" (< ile + n) Bağlacı

Toplam: 30 örnek

a:zınlan	Ali'nin Babası: bunu bana kendi a:zınlan sö:lediyin için sa:ol evladım (ABD, 00.57.39)
Aliylen	Aysel: Aliylen dediyim gibi konuş (ABD, 01.07.21)
Aysellen	Gülsüm: ben Bataklı Damın Aysellen aynı çatı altında oturamam (ABD, 00.26.15)
benlen	Aysel: benlen konuştu:nu a:zından kaçırmıycaksın (ABD, 01.05.05)
benlen	Fidan: gelin benlen beraber (EBT, 00.27.29)
bizlen	Süleyman: o da bizlen beraberdi (MK, 00.56.39)
bunlan	Aşık: eyer Fahri, üstümüze saldırıcak olursa bunlan kendimizi müdafa ederiz (EBT, 01.41.25)
bunlan	Edi: bunlan vurursun (EBT, 01.43.05)
elinlen	Gülsüm: bıça: bu elinlen mi sapladın (ABD, 01.01.59)
gözünen	Ali: şu işi gündüz gözünen yapalım diye kaç defa sö:ledim (ABD, 00.24.38)
gözyaşlarınnan	Ahmet: gözyaşlarınnan ruhunu yıkasın (ŞK, 01.05.35)
halimlen	Aysel: beni bu halimlen de istiyenler

	bulunurmuş (ABD, 00.17.12)
haylan	Hayriye: ismi haylan başlıyan bir sürü insan var (YA, 00.46.42)
kanımlan	Aysel: ben çocu:mu, dilenir, gene kanımlan beslerim (ABD, 00.10.23)
kızlan	Satılmışzade: bu kızlan hiçbir alakam olmadı:na yemin etmeye hazırım (ABD, 00.09.36)
kızlarınlan	Keloğlan: ben bö:le hep padişah kızlarınlan mı u:raşici:m (KG, 00.37.42)
o:lunnan	Çin Prensesi: başyaverin o:lunnan (KG, 00.36.08)
onlan	Gülsüm: sevmeseydim onlan evlenmeye kalkışır mıydim (ABD, 01.03.47)
pijamıylan	Hasan Efendi: pijamıylan gidin (SB, 00.14.38)
raconunlan	Büdü: ö:liyse şu balı: raconunlan çekelim ha (EBT, 00.03.19)
senlen	Ali: Karamürsele gidici:z senlen (MK, 00.13.55)
senlen	Ali: yol ver Rauf, yoksa gelmem senlen (MK, 00.46.07)
senlen	Ali: senlen so:ra görüşürüz (ABD, 00.23.55)
senlen	Çete 1: senlen şehri şö:le bi dolaşalım (ŞK, 00.48.56)
senlen	Gülendam: ben senlen evlenmem (EBT, 00.21.15)
senlen	Gülsüm: senlen konuşceklerim var, hadi içeri gidelim (ABD, 00.25.47)
senlen	Nermin: bilsen senlen ne kadar iftihar edici:m (SB, 00.33.13)
şarkıylan	Keloğlan: meramını şarkıylan anlatır (KG, 00.14.02)
trenlen	Ahmet: sabah ta ilk trenlen İstanbula dönüci:m (ŞK, 00.24.44)
zorlan	Keloğlan: ben insanı zorlan sö:letirim (KG, 00.35.28)

Değerlendirme:

Bugün "ile" bağlacı, bağlandığı kelimenin son ünlüsünün kalın ya da ince olmasına göre uyuma girer. Ancak bu incelemede, kökteki son ünlüsü kalın olan bir kelimeden sonra /y/ yardımcı ünsüzüyle birleşen "ile" bağlacının bazı örneklerde uyuma girmediği görülmüştür. Bu tip söylenişin profesyonel

sanatçılar tarafından kullanılmış olması, dönemin diksiyon özellikleri hakkında bize fikir vermektedir. Kalın ünlüyle "ile" bağlacı arasına giren /y/ yardımcı sesini içeren örnek sayısı toplamı 26'dır. Bu 26 örneğin % 70'inde ek uyuma girmemiş, % 30'unda girmiştir.

Öte yandan, araştırmamızda gördük ki, 1960'a kadarki dönemde profesyonel sanatçılar tarafından bile, bugün Standart Türkçede olmayan "ilen" şekli de kullanılmıştır. Bu kullanım da bugün Standart Türkçede yoktur.

10. da / de Edatı

Bilindiği gibi da / de edatının yazıda ta / te şekli yoktur. Ancak, da / de edatının patlayıcı tonsuzla biten kelimelerden sonra söylenişinde benzeşme olup olmadığı, yani söz konusu edatın ön sesindeki /d/ ünsüzünün tonsuzlaşıp tonsuzlaşmadığı incelenmeye değer bulunmuştur. Söz konusu ekin, söyleyişte de, yazılışta olduğu gibi tek tip olup olmadığı araştırılmıştır.

Toplam Örnek Sayısı: 31
da: 22 örnek
ta: 9 örnek

da: 22 örnek

Toplam 31 örneğin 22'sinde ek tonsuzlaşmamıştır.

anlat da	Kahveci: kadınlardan niçin korkuyorsun, anlat da görelim (KG, 00.13.56)
anlatmak da	Kadın Sesi: size laf anlatmak da bi mesele (AYN, 00.17.01)
arkadaş da	İç Spiker: kendisi gibi kukla olan oyuncuların arasına girmiş, onlarla arkadaş da olmuştu (PİN, 00.12.03)
cevap da	Jack: bana kati bir cevap da vermedin (POL, 00.13.13)
çalışmak da	Polyanna: hem çalışmak da istiyor (POL, 00.14.00)
çık da	Fidan: derhal dışarı çık da (EBT, 00.43.26)
deyip de	Adam: elin deyip de ayıramaz mıydın (MK, 00.03.57)
dolaşmak da	Pinokyo: eylenmek, akşama kadar dolaşmak da bir sanat di:l mi (PİN, 00.05.08)
et de	Edi: iyice dikkat et de, tamamen bayıldı:nı

	görünce (EBT, 01.43.17)
girip de	Aşır: içeriye girip de başımıza bela mı alıcız (YA, 00.29.40)
gülüp de	Süavi: gülüp de beni şaşırtma (ŞK, 00.04.12)
kaçmıyıp da	Ali: kaçmıyıp da napıcaktım (MK, 01.01.04)
prenses de	Adam: prenses de muradına erdi (KG, 00.33.41)
ses de	Pinokyo: bu ses de noluyor (PİN, 00.03.36)
sö:liyivermek de	Ali'nin Babası: ö:le ama, birdenbire sö:liyivermek de kolay di:l (ABD, 01.01.05)
şaşırdık da	Edi: yolumuzu şaşırdık da...yanlışlıkla burıya gelmişiz (EBT, 00.26.53)
vakit de	İç Spiker: vakit de oldukça geçmişti (PİN, 00.06.50)
yahut da	Ahmet: yahut da benim gibi (ŞK, 01.01.25)
yahut da	Çete 2: so:ra ya kendisi defolur gider yahut da (ŞK, 00.50.45)
yahut da	Keloğlan: yahut da yengeme dokunucak olursanız (KG, 01.10.38)
yapışmış da	Aşık: şah damarından fışkıran kan duvara yapışmış da (EBT, 01.41.05)
yok da	Hayriye: hiç başka işim yok da, Ali biriyle dalga geçiyor diye üzülici:m (YA, 00.09.46)

ta: 9 örnek

Toplam 31 örneğin 9'unda ek tonsuzlaşmıştır.

edip te	Keloğlan: yıllarca kadın şerrine lanet edip te evlenmiyen (KG, 00.33.11)
herif te	Hint Veziri: bu herif te kim (KG, 00.16.28)
ip te	Aşık: ruhu geldi: zaman, bu ip te sallanırmış (EBT, 01.36.49)
iş te	Hayriye: bu iş te oldu...şimdik içeri girebilsek (YA, 00.29.38)
kapatıp ta	Keloğlan: ö:liyse dükkanı kapatıp ta kendin bi yere niçin çırak gitmezsin babacım (KG, 00.07.17)
öp te	Kadın: bari beni bi kere olsun öp te, kuvvet buliyim canım (ŞK, 00.24.01)
sabah ta	Ahmet: sabah ta ilk trenlen İstanbula dönüci:m (ŞK, 00.24.44)
takip te	Hayriye: takip te ediyorum (YA, 00.46.59)
yavaş ta	Ali'nin Babası: bundan yavaş ta olur mu (ABD, 00.55.17)

Değerlendirme:

da / de edatının yazıda ta / te şekli yoktur. Ancak söylenişle ilgili olarak böyle bir kural yoktur. da / de bağlama edatının tonsuzla biten bir kelimeden sonra söylenişinde bir benzeşme olması, söyleyiş kolaylığı açısından, daha beklenen bir durum olmasına rağmen, ekin, tıpkı yazıda olduğu gibi tonsuzlaşmadan söylenmesi, icracıların bu konuda gösterdiği hassasiyeti ortaya koyması açısından önemlidir. Zira, tonsuz bir ünsüzün ardından gelen tonlu ünsüzü orijinal halini bozmadan söylemek dikkat ister. Verilerin çoğunda bu duruma dikkat edildiği görülmüştür. Ekin % 70 oranında tonsuzlaşmadığı, % 30 oranında tonsuzlaştığı görülmüştür.

11. Yer ve Yön Zarflarında Orta Hece Ünlüsü

"bura, şura, ora, yukarı, içeri, dışarı, ileri, nere" gibi yer ve yön zarflarının bulunma hâli eki almasından sonra (birkaç örnekte de çıkma hâli eki ve iyelik eki) orta hece ünlüsünün düşüp düşmediği araştırılmıştır. Toplam 209 örneğin 170'inde orta hece ünlüsünün düştüğü görülmüştür. 37 örnekte ise düşme görülmemiştir. "dışarı", "içeri", "ileri" ve "yukarı" kelimelerinde düşmeyen örneğe rastlanmamıştır.

Düşenler

Genel Toplam Örnek Sayısı: 209

Düşen Örnek Sayısı: 170

Bura: 56 örnek

Nere: 57 örnek

Ora: 23 örnek

Şura: 8 örnek

Dışarı: 7 örnek

İçeri: 13 örnek

İleri: 2 örnek

Yukarı: 4 örnek

Bura (Ek almış şekiller dahil):

56 örnek

burda	Adam: çocuklar burda birbirlerinin a:zını

	burnunu kırıyor (MK, 00.04.25)
burda	Ali'nin Babası: ne arıyorsun burda (ABD, 00.55.45)
burda	Aşık: burda (EBT, 00.49.11)
burda	Aşık: ben burda bekliyorum (EBT, 00.25.18)
burda	Aşık: burda (EBT, 01.36.33)
burda	Aşık: gene burda (EBT, 01.36.45)
burda	Aşık: işte burda (EBT, 01.50.07)
burda	Aşık: işte burda...ben ka:dın üstüne herşiyi yazdım (EBT, 00.50.14)
burda	Aşır: ben burda yalnız mı bekliyci:m (YA, 00.32.00)
burda	Aysel: burda sizi bekliyordum (ABD, 00.55.46)
burda	Aysel: sana diyiceklerim var...burda olmaz (ABD, 01.03.23)
burda	Büdü: a:bi burda iş yok (EBT, 00.13.29)
burda	Büdü: a:biy bırak...burda güzel bişi: buldum (EBT, 01.08.25)
burda	Büdü: kardeşim sen burda dolaşma (EBT, 00.24.48)
burda	Edi: ben onu burda böyle tek başıma (EBT, 01.42.26)
burda	Edi: burda ***oldum (EBT, 01.39.13)
burda	Edi: burıya gel...Gülendam burda (EBT, 01.08.23)
burda	Edi: yok burda (EBT, 00.48.51)
burda	Erol: Berduşu burda unutmuşlar (MK, 00.12.22)
burda	Fidan: ne arıyorsunuz burda (EBT, 00.26.47)
burda	Fidan: sen ne varsın burda (EBT, 00.42.56)
burda	Hayriye: hadi sen burda bi yere saklan, ben yukarı çıkıyorum (YA, 00.31.58)
burda	Kadın Sesi: kocam burda di:l (AYN, 00.24.29)
burda	Kadın: sana burda bi iş buluruz (ŞK, 00.50.26)
burda	Keloğlan: nasıl olsa ben seni günün birinde ya çarşıda ya şurda burda yakalar, a:zını sö:letirim (KG, 00.13.17)
burda	Kral: lakin, biri a:lıyor burda (AH, 00.05.44)
burda	Pinokyo: galiba bir cırcır böceyi var burda (PİN, 00.03.37)
burda	Sunucu: Poliyanna adlı temsilimiz burda bitiyor (POL, 00.16.45)
burda	Tekin: izin ver burda geceliyelim baba (KG,

	00.07.30)
burda	Viran Baba: bu ne arıyo bu saatte burda (MK, 00.11.15)
burda	Zehra: burda kavga istemem (MK, 00.42.22)
burda	Zeki: bu hadiseden sora burda kalamıyci:mi takdir edersiniz (SB, 01.20.35)
burda	Zeki: bu hadiseden sora burda kalamıyci:mi takdir edersiniz (SB, 01.20.35)
burdan	Ahmet: burdan git diyceksiniz diy mi (ŞK, 01.00.59)
burdan	Ahmet: burdan köprü (ŞK, 00.02.13)
burdan	Aşık: hayır...Arap Mehmedin kızkardeşi burdan düşmüş, so:ra da beyni parçalanmış (EBT, 01.39.58)
burdan	Çete 1: biz gelinceye kadar burdan bi yere kıpırdama (ŞK, 00.49.14)
burdan	Çete 1: burdan defolup gidersin (ŞK, 01.03.38)
burdan	Çete 2: canım versiydi eyer, evvela burdan tahkikat (ŞK, 00.44.35)
burdan	Fahri: kaçıca:z burdan , burdan kaçıca:z (EBT, 00.21.06)
burdan	Fahri: kaçıca:z burdan , burdan kaçıca:z (EBT, 00.21.06)
burdan	Fidan: burdan çıktınız...hasta:niye neden gittiniz (EBT, 01.09.53)
burdan	Fidan: Fahri, sen de çık burdan bakiyim (EBT, 00.21.56)
burdan	Gülendam: çabuk kaçalım burdan (EBT, 01.43.55)
burdan	Pinokyo: çabuk git burdan (PİN. 00.03.54)
burdan	Pinokyo: şafak sökmeden burdan gidici:m (PİN, 00.04.23)
burdan	Semra: gidin burdan (SB, 01.20.40)
burdan	Zehra: defol burdan (MK, 00.40.01)
burdan	Zehra: defol burdan (MK, 00.41.34)
burdan	Zehra: hadi kafamı kızdırmadan bas burdan (MK, 00.41.23)
burdasın	Yılmaz Ali: demek sen de burdasın ha (YA, 01.14.50)
burdasınız	Kadın: demek bu akşam burdasınız (ŞK, 00.24.47)
burdıyım	Aysel: saatlerdir burdıyım (ABD, 00.14.57)
burdıyım	Gülsüm: geliyorum, burdıyım (ABD, 00.07.24)
burdıyım	Hayriye: ben çoktandır burdıyım (YA,

	01.25.48)
burdıymış	Edi: burdıymış (EBT, 00.50.14)

Nere (Ek almış şekiller dahil):

57 örnek

nerde	Ahmet: a:beyiniz nerde (ŞK, 00.30.44)
nerde	Ali: Gülsüm nerde (ABD, 00.25.24)
nerde	Ali: nerde kaldın Aysel (ABD, 00.23.24)
nerde	Büdü: nerde gördün (EBT, 01.03.49)
nerde	Çepetto: sö:le bana, sö:le bana,şimdiye kadar nerde kaldın (PİN, 00.09.18)
nerde	Edi: Gülendam nerde (EBT, 01.03.33)
nerde	Edi: nerde (EBT, 01.25.11)
nerde	Edi: öyle ya...hey nerde kaldı (EBT, 00.41.20)
nerde	Fidan: nerde (EBT, 01.31.29)
nerde	Fidan: Fahri nerde (EBT, 00.40.40)
nerde	Fidan: kız nerde (EBT, 00.50.09)
nerde	Fidan: nerde (EBT, 00.50.04)
nerde	Fidan: nerde verdi (EBT, 00.50.08)
nerde	Gülendam: nerde (EBT, 00.41.14)
nerde	Gülsüm'ün Babası: baban nerde (ABD, 00.31.03)
nerde	Poly Teyze: senin nerde oturdu:nu biliyor mu (POL, 00.09.18)
nerde	Süleyman: nerde moruk...hangi deliye girdi (MK, 00.08.54)
nerde	Süleyman: sa:lı: nerde buldun (MK, 00.21.01)
nerde	Şişman: nerde kaldın, hadi çabuk ol (SB, 00.10.03)
nerde	Viran Baba: nerde kaldı (MK, 00.58.00)
nerde	Viran Baba: Zehra nerde (MK, 00.10.59)
nerde	Zehra: ö:liyse sen nerde ben de orda (MK, 00.50.31)
nerde	Zeki: nerde olabilir (SB, 01.21.35)
nerden	Edi: bu Akasya Plajını nerden buluruz (EBT, 01.23.50)
nerden	Edi: evvela nerden başlamalı (EBT, 00.07.55)
nerden	Fidan: nerden (EBT, 00.48.04)
nerden	Fidan: sahneye nerden çıktınız (EBT, 00.19.34)
nerden	Gülsüm: nerden biliyorsun (ABD, 01.03.46)

nerden	Hayriye: nerden çektin bunu (YA, 00.09.22)
nerden	Keloğlan: nerden geldi:mizi sorma baba (KG, 00.04.35)
nerden	Kör: benim burıya nerden nasıl geldi:mi (ŞK, 01.00.55)
nerden	Kör: burıya nasıl, nerden geldi:ni (ŞK, 01.00.51)
nerden	Pinokyo: şey...fakat siz beni nerden tanıyorsunuz (PİN, 00.13.10)
nerden	Poly Teyze: bunlar da nerden aklıma geldi sanki (POL, 00.10.00)
nerden	Polyanna: Mistır Cek...bu ışıklar ne güzel...fakat nerden ve nasıl girdiler buraya (POL, 00.10.55)
nerden	Savcı: sen bu adamı nerden gördün (YA, 00.41.35)
nerden	Süleyman: bozma a:zını...nerden o:lun olurum senin (MK, 00.21.07)
nerden	Yılmaz Ali: Haydına ait oldu:nu nerden anladınız (YA, 00.47.23)
nerdesin	Büdü: a:biy a:biy a:biy a:biy nerdesin (EBT, 01.26.28)
nerdesin	Büdü: a:biy nerdesin a:biy (EBT, 01.38.12)
nerdesin	Fidan: ah Gülendamım...nerdesin zavallı kızım (EBT, 00.48.10)
nerdesin	Süleyman: nerdesin be (MK, 00.09.11)
nerdesin	Süleyman: ulan Viran, nerdesin be...çık girdiyin delikten (MK, 00.09.04)
nerdesin	Süleyman: Viran...viran olası nerdesin be (MK, 00.36.50)
nerdesin	Tekin: Zeynebim, nerdesin (KG, 01.01.47)
nerdeyiz	Büdü: biz şimdi nerdeyiz (EBT, 01.34.05)
nerdeyiz	Edi: biz nerdeyiz şimdi (EBT, 01.34.12)
nerdeyiz	Selim: ö:leye nerdeyiz (MK, 00.19.11)
nerdeyse	Ali: nerdeyse gelir (ABD, 00.31.05)
nerdeyse	Fidan: nerdeyse bulup getirin (EBT, 00.50.54)
nerdeyse	Pinokyo: açlıktan nerdeyse ölüce:m (PİN, 00.09.51)
nerdeyse	Pinokyo: aman Allahım nerdeyse donuca:m (PİN, 00.08.16)
nerdiydin	Büdü: sen balıktan evvel nerdiydin kardeşim (EBT, 00.23.55)
nerdiydin	Edi: sen nerdiydin be adam (EBT, 00.41.54)
nerdiyi	Edi: nerdiyi bulamadık (EBT, 01.31.33)
nerdiyse	Adam: nerdiyse birbirlerinin burunlarına

	giricekler (YA, 00.09.36)
nerdiyse	Zeynep: nerdiyse mendebur suratlı herifin bi koynuna girmedi:m kaldı (KG, 00.56.50)

Ora:

23 örnek

orda	Adam: orda kazık gibi oturmuş (MK, 00.04.15)
orda	Ali: orda yaşarsın dedi (MK, 00.34.08)
orda	Büdü: a:biy bak, radyo orda (EBT, 00.23.26)
orda	Çete 1: istasyonun orda bekliyorum (ŞK, 00.38.31)
orda	Çiçekçi: orda Arzu Baba yatıyor...rivayete göre, elini türbe taşına kor ve diliyini inançla istersen (SB, 00.33.50)
orda	Edi: kimse yok mu orda (EBT, 00.29.17)
orda	Edi: ne oturuyosun orda be (EBT, 00.49.06)
orda	Edi: orda da bi şapka var (EBT, 01.25.51)
orda	Fidan: Gülendam orda (EBT, 01.23.42)
orda	Jimmy: seni orda bekliyce:m (POL, 00.00.38)
orda	Kadın Sesi: iki sene evvel apandist ameliyatı olmuştum orda (AYN, 00.23.24)
orda	Kadın: napıyosunuz orda (EBT, 00.10.17)
orda	Karşısındaki Adam: kim var orda (YA, 01.09.55)
orda	Nermin: ne var orda (SB, 00.33.40)
orda	Nermin: orda ölümü bekliyci:m (SB, 01.08.00)
orda	Viran Baba: orda sen mahvoldun (MK, 00.58.59)
orda	Yılmaz Ali: bayan Hayriye orda mı (YA, 00.43.00)
orda	Zehra: ö:liyse sen nerde ben de orda (MK, 00.50.31)
ordan	Ali: demek sustalıyı alan sensin ordan (ABD, 00.57.50)
ordan	Edi: defol ordan (EBT, 01.10.52)
ordan	Edi: hadi ordan (EBT, 01.27.29)
ordan	Edi: hadi ordan sersem (EBT, 01.25.16)
ordan	Zehra: benim kimsiye askıntı oldu:m yok, kaldır onu ordan (MK, 00.41.56)

Şura:

8 örnek

şurda	Hayriye: şurda benim iki satır yazım (YA, 00.14.20)
şurda	Keloğlan: nasıl olsa ben seni günün birinde ya çarşıda ya şurda burda yakalar, a:zını sö:letirim (KG, 00.13.17)
şurda	Selim: şurda rahat bi yer var (MK, 00.31.49)
şurda	Süleyman: şurda dikilip duruyorum da (MK, 00.26.07)
şurda	Şoför: Gülendamı bilmiyorum ama şurda bi gül bahçesi var (EBT, 01.03.36)
şurdan	Cırcır Böceği: bir hakikati sana söylemeden şurdan şuıya gitmem (PİN, 00.04.02)
şurdan	Fidan: defolun şurdan (EBT, 00.48.35)
şurdan	Fidan: Gülendamım nerelerdesin...çekil şurdan (EBT, 00.48.19)

Dışarı:

7 örnek

dışarda	Fidan: dışarda kimse var mı, bak bakiyim (EBT, 00.28.52)
dışarda	İç Spiker: dışarda müthiş bir ya:mur (PİN, 00.06.54)
dışarda	Yılmaz Ali: adamlarım dışarda bekliyor (YA, 01.17.38)
dışarda	Zehra: ne halt edicekseniz dışarda edin (MK, 00.42.25)
dışardan	Büdü: a:biy, içerden çıkmıyalım, dışardan çıkalım (EBT, 00.08.34)
dışardan	Edi: dışardan çıkalım...neden içerden çıkmıyoruz (EBT, 00.08.36)
dışardan	Edi: dışardan çıkıciyiz (EBT, 00.08.47)

İçeri (Ek almış şekiller dahil):

13 örnek

içerde	Ali: içerde yattı:m müddet, istemiyerek öldürdüyüm adamın (MK, 00.43.33)
içerde	Aşık: konuşuyorlar içerde (EBT, 01.41.54)
içerde	Büdü: içerde misin (EBT, 01.38.19)
içerde	Fidan: içerde hiç yer kalmamış (EBT, 00.35.32)

içerde	Fidan: siz ça:rmıya devam edin, ben içerde yer var mı yok mu bi bakıyim (EBT, 00.34.06)
içerde	Hayriye: asıl iş içerde...hadi yürü (YA, 00.29.46)
içerde	Kadın: içerde bekliyor (ŞK, 00.44.53)
içerdeki	Jack: şununla da içerdeki kapıyı (POL, 00.04.27)
içerdeler	Aşık: içerdeler (EBT, 01.42.11)
içerden	Büdü: a:biy, içerden çıkmıyalım, dışardan çıkalım (EBT, 00.08.34)
içerden	Edi: dışarıdan çıkalım...neden içerden çıkmıyoruz (EBT, 00.08.36)
içerden	Selim: içerden çıktı çıkalı bö:le (MK, 00.38.57)
içersini	Hayriye: içersini gözetliyor (YA, 00.57.59)

İleri:

2 örnek

ilerde	Arabadaki Adam: şurada ilerde iki maskara, biri erkek, biri kadın çocu:mu düşürttüler, koşun yakalayın (EBT, 01.05.32)
ilerde	Semra: ilerde pişman olmaktansa (SB, 01.06.43)

Yukarı:

4 örnek

yukarda	Ali: Zehra yukarda (MK, 00.51.58)
yukarda	Aşık: yukarda olucaklar herhalde (EBT, 01.40.41)
yukarda	Gülsüm: annem yukarda (ABD, 00.07.57)
yukardan	Erol: Hatice Teyze yukardan seni istiyor (MK, 00.50.40)

Düşmeyenler:

Genel Toplam Örnek Sayısı: 209

Düşmeyen Örnek Sayısı: 39

Bura: 22 örnek

Nere: 5 örnek.

Ora: 11 örnek

Şura : 1 örnek

Bura (Ek almış şekiller dahil):

22 örnek

burada	Ahmet: burada bulurum diye (ŞK, 00.46.46)
burada	Aşık: Arap Mehmet, aile efradından son kalan dördüncü karısının başını burada dizine dayamış, gırtla:nı cart, so:ra da fış (EBT, 01.41.02)
burada	Aşır: boşuna u:raşma...burada (YA, 01.10.46)
burada	Cırcır Böceği: yüz seneden beri burada yaşarım (PİN, 00.03.51)
burada	Çete 1: burada dostlarınızın arasındasınız (ŞK, 00.46.39)
burada	Çete 1: burada yabancı yerde diysiniz (ŞK, 00.46.27)
burada	Çin Veziri: burada altın yapar da (KG, 00.53.09)
burada	Edi: girin Fahriyi ba:layıverin, ben de burada Gülendamı bekliyim (EBT, 01.42.21)
burada	Edi: ö:liyse sen hiç burada durup kendini tehlikiye sokma...aşa: in (EBT, 01.42.50)
burada	Gülendam: bu gece de burada kalıcak miyiz (EBT, 01.42.08)
burada	Gülsüm: burada annemin yanında utanırım Ali (ABD, 01.08.06)
burada	Gülsüm'ün Babası: o kızın burada daha fazla kalması hiç yakışık almazdı (ABD, 00.30.58)
burada	Jack: benim burada aya:mın kırıldı:nı (POL, 00.04.45)
burada	Keloğlan: zaten burada senden başka çalınacak bi şey yok (KG, 00.07.25)
burada	Öjeni'nin Babası: burada göze çarpmamak için onun babasiymişim gibi kendimi Hayden ismiyle tanıttım (YA, 01.27.25)
burada	Pinokyo: fakat ben burada duracaklardan di:lim (PİN, 00.04.20)
burada	Zehra: benim kaderim burada bitiyor (MK, 01.14.00)
burada	Zeki: burada kiminle karşılaştım biliyor musun (SB, 00.47.00)
buradakileri	Fahri: eyer benimle gelmezsen seni de

	buradakileri de temizlerim (EBT, 00.21.19)
buradan	Pinokyo: nasıl olsa beni bir gün buradan gelip (PİN, 00.04.26)
buradan	Yılmaz Ali: buradan heralde kolayca çıkıcı:m (YA, 01.17.23)
burıda	Yılmaz Ali: benden başka burıda yardım edicek hiç kimse kalmadı (YA, 01.16.26)

Nere (Ek almış şekiller dahil):

5 örnek

nerede	Fidan: şimdi nerede (EBT, 01.09.21)
nereden	Kahveci: nereden gelip, neriye gidiyorsunuz (KG, 00.04.33)
neredensin	Ali: neredensin (ABD, 00.05.53)
nerediyim	Çin Prensesi: nerediyim (KG, 00.33.03)
nerelerdesin	Fidan: Gülendamım nerelerdesin...çekil şurdan (EBT, 00.48.19)

Ora (Ek almış şekiller dahil):

11 örnek

orada	Çin Veziri: orada biraz dinlen (KG, 01.08.53)
orada	Edi: hemen orada (EBT, 00.19.41)
orada	Edi: senin orada durman lazımdı (EBT, 01.30.16)
orada	Erkek 2: acaba orada bu haberi verebilici:niz böyle bir kimse var mı (AYN, 00.20.57)
orada	Fahri: seni Adanaya götürürüm...orada bir kumpanya hazırlarım...so:ra da evleniriz (EBT, 00.21.11)
orada	Hoca: orada senin de okumanı temin ettim (SB, 00.13.04)
orada	Hoca: yarın akşam orada muaffakiyyet kazanırsan (SB, 00.13.08)
orada	Viran Baba: kaç senem çürüdü orada (MK, 00.19.57)
oradaki	Polyanna: oradaki kadınların hepsi benim Poli Teyzenin yiyeni oldu:mu biliyorlardı (POL, 00.02.02)
oradan	Erkek: ba:lıyim de oradan sorun (AYN, 00.19.48)
oradıyken	Gülsüm: o kız oradıyken (ABD, 00.26.39)

SONUÇ VE ÖNERİLER

SONUÇ VE ÖNERİLER

Türkçemizin sesli icrasını meslek olarak seçip, profesyonelce kullananlar arasında ne yazık ki bazı alanlarda eşgüdüm yoktur. Farklı ekollerden gelen icracılar, bazı unsurları ortak bir şekilde seslendirmekte ama bazı unsurları da farklı seslendirebilmektedir. Kanaatimiz odur ki, farklı ekollerin farklı söyleyiş özelliği yansıtması bir bilimsel doğruluğa değil; diksiyon eğitiminin akademik seviyede verildiği konservatuvarlar ile yine ciddi bir eğitimin verildiği TRT'de görev yapan öğreticilerin kendi öğretmenlerinden sürdüre getirdikleri bilgilerin doğru olarak kabul edilmesine ve bu bilgilerin ortaklaştırılmasına dayanmaktadır.

Bugün, konservatuvarlar ve TRT gibi, geniş toplum kesimlerince kabul gören eğitim merkezlerindeki eğitmenlerin yetkinliği şüphe yok ki bir tartışma konusu değildir. Ancak, bu yetkin kişiler arasında dahi, bazı durumlarda mutabakat sağlanamamaktadır. Dolayısıyla diksiyon eğitimi, bu ve benzeri eğitim kurumlarında bile yer yer farklılaşabilmektedir.

Tüm bunların ötesinde bir diğer önemli husus, Milli Eğitim Bakanlığı'ndan izinli açılan özel diksiyon kurslarında ders veren kişilerin yetkinliğidir. Bu kişilerin yetkinliğinin araştırılması ve bu kursların diksiyon konusunda yetkin kişilerce denetim altına alınması önemlidir. Milli Eğitim Bakanlığı'ndan onaylı bir kursun tabelasında "spikerlik kursu" yazması gerekirken "sipikerlik kursu" yazması, umuma açık bir yerde olduğu için göze çarpabilmiştir. Oysa ki, kim bilir görülmeyen, bilinmeyen, duyulmayan nice diksiyon yanlışları, bu ve benzeri kurslarda, "doğru" diye öğretilmektedir.

Yanı sıra, başta özel radyo ve televizyonlarda ekran karşısında milyonlara hitap eden spikerler (haber, program), muhabirler ile televizyon kanallarında yapılan yayınların en büyük kısmını kapsayan filmleri seslendiren sanatçıların da aynı denetimden geçirilmesi büyük önem taşımaktadır. Bu noktada film seslendirme sanatçılarında gösterilmesi icap eden titizlik, özel bir şekilde değerlendirilmelidir.

Tıpkı özel televizyon ve radyoların haber ve programlarında kullanılan Türkçede olduğu gibi film seslendirmesi sektöründe de ciddi bir denetim eksikliği vardır. Bu denetimsiz ortam, film seslendirmeciliğini bir meslek

olarak seçmiş, benimsemiş ve bu mesleği bir eğitimden geçtikten sonra icra etmeye başlamış olan sanatçıların üretimine değil; eğitimsiz, iç disiplinden yoksun ve Türkçe sevdasından çok, kazanç sevdasında olan kişilere hareket alanı açmıştır. Bu duruma bağlı kaçınılmaz son olan bozuk Türkçe ise, konuşmaya başlayan her Türk çocuğunun kulağına adeta işlenerek, doğal ve müzikal yapısından uzak yeni bir Türkçeyi yaygınlaştırmaktadır. Televizyonlarda yapılan yayınların kahir ekseriyetinin dizi ve sinema filmi olduğunu göz önüne aldığımızda, film seslendirme sanatçılarının halk tabanındaki etkisi daha iyi anlaşılacaktır.

Ayrıca, özel televizyonların kurulmasından sonra sıklıkla karşılaşılan sorunlardan biri de Türkçedeki nokta tonlamasıdır. Muhabirlerin neredeyse tümünde karşımıza çıkan ve Türkçenin kendi melodisinden başka bir melodiyle cümle sonlarının getirildiği örnekler, Türkçenin nokta tonlamasından başka bir tonlamayla tanışmasına sebebiyet vermektedir ki, bu yeni tonlama Türkçemizin alışageldiğimiz nokta tonlamasına aykırıdır. Çünkü bu tür örneklerde cümle sonu tam anlamıyla havada kalmaktadır. Oysa Türkçede cümle sonu havada kalmaz, kelimenin tam anlamıyla "noktayı koyar".

Üzerinde düşünülmesi gereken bir başka husus da, üniversitelerin başta Türkçe ve edebiyat öğretmeni yetiştiren bölümleri olmak üzere, öğretmen yetiştiren tüm bölümlerin öğrencilerinin diksiyon eğitiminden geçirilmesi konusudur. Bu eğitimin, yetişen nesillerin Türkçesinin kalitesi açısından çok büyük fayda sağlayacağı, ilgili tüm kesimlerin malumudur.

Türkçenin kitle iletişim araçlarında kullanımıyla ilgili olarak bir çok sempozyum, açık oturum, toplantı vb. yapılmıştır. Bu tartışmalarda genellikle, bir yayın organında görev yapan icracının hatası vurgulandıktan sonra, doğru söylenişin ne olduğu belirtilmiştir. Muhakkak ki, yapılan bu çalışmalar, Türkçeye bir katkıdır. Bu katkı, görüşü ortaya koyanın bilgisinin doğruluğunu teyit eder. Ancak bu yöntem, soruna tek başına tam ve kalıcı bir çözüm önermez. Kanaatimizce tam ve kalıcı çözüm, ilgili tarafların aşağıda arz edilen yöntem çerçevesinde mutabakat sağlamasıyla mümkün olabilecektir:

a- Sorunun tam tespiti, adının konulması,

b- Sorunun etimolojik tablosu- Günümüz Standart Türkçesiyle mukayesesi,

c- Soruna, ilgili taraflarca üretilen çözüm önerileri,

d- Sorunun mutabık kalınan sonucu.

Bu öneri zincirini bir örnekle açıklayalım: Bir tiyatro oyununda, konservatuvarın tiyatro bölümünden mezun olan, yani diksiyon eğitimi almış iki oyuncunun, aynı kelimeyi karşılıklı kullandığını düşünelim. Örnek kelimemiz "unvan" olsun. Eğer ki karşılıklı oynayan iki oyuncudan biri "unvan", diğeri "ünvan" diyorsa sorunun adı konulmuş demektir: Kelime /u/ ile mi söylenecek, /ü/ ile mi söylenecek? O halde, b şıkkına geçerek, kelimenin etimolojik kökeni araştırılmalıdır. Ortaya çıkan sonuç, kelimenin bugün yaygın olan şekliyle karşılaştırılmalı ve Standart Türkçenin kurallarıyla mukayese edilmelidir. Bu noktada, c şıkkına geçilmeli ve yetkinliği kabul edilmiş kurumları temsil eden kişilerden müteşekkil bir kurul, üyelerin önerilerini bir havuzda toplamalıdır. Toplanan bu bilgilerin değerlendirilmesinde gözden kaçırılmaması gereken husus, kelimenin "bugün aldığı halinin" mi, yoksa "orijinal halinin" mi doğru kabul edileceğidir. Çünkü, icracılar arasında en çok, bu konuda fikir ayrılığı yaşanmaktadır.

"Alp" kelimesi, bu anlamda tartışılmış bir kelimedir. Kimi icracılar "alp" kelimesinin Göktürk Yazıtları'nda kalın /l/ ile gösterilmesini dayanak yaparak kalın okunmasını önerirler. Ama kimi icracılar da ince /l/ ile söylerler kelimeyi. Demek ki en önemli husus, ilgili kelimenin bugünkü kullanımında kabul edilecek ölçütün sağlanmasıdır. Kelime eğer bugün yaygın kullanılan bir kelimeyse ve dolayısıyla bir forma girmişse, o noktada orijinal şeklinin söylenmesinin karışıklık yaratacağı kanaatindeyiz. Bir örnek verelim: "Paris" şehrinin ismi, bugün Standart Türkçede, yazıldığı gibi "Paris" olarak söylenir. "Alp" kelimesinde ya da diğer bazı başka kelimelerde kelimenin orijinal şeklinin söylenmesi gerektiğini savunanlara göre "Paris" kelimesi de orijinal söylenişle "pağı" olarak söylenmelidir. Oysaki orijinal şeklinin söylenmesi gerektiğini savunanlar bile bu kelimeyi "pağı" olarak değil, "Paris" olarak söylerler.

Bu düşünce sistemine göre hareket edildiği vakit, sadece profesyonellerin değil sıradan vatandaşların da günlük yaşantısında sıkça kullandığı kelimelerde bile çoklu söylenişlerin türemesi ihtimali ortaya çıkabilir. Mesela, halkın günlük yaşamında sıkça kullandığı bir kaç kelimeyi düşünelim. "Çarşamba", "çerçeve", "büyük", "televizyon" gibi kelimeleri göz önüne aldığımızda, bu kelimelerin orijinal halini kullanacak olursak "çeharşenbih", "çerçûbe", "bedük", "televi:jın" şekilleri karşımıza çıkar ki, eski şekillerin kullanıma alınmasının yaratacağı karmaşanın önüne geçilemez. Yıllar yılı "dinazor", "antreman", "menü" olarak kullanılan kelimeler, orijinal halleri bu şekildeymiş düşüncesiyle, "dinozor", "antrenman" ve "mönü"ye çevrildi (Kelimenin "menü" şeklindeki söylenişi de TDK Sözlüğü'nde mevcuttur. Ama "dinazor" ve "antreman" kelimeleri, TDK Sözlüğü'nde mevcut değildir.). Oysaki bu kelimelerin yeni söylenişleri, eski söylenişlerine kıyasla daha zordur ve halk tabanında da eski hallerinin kullanımı devam etmektedir.

Kanaatimize göre, bir kelimenin yerleşik hâli, orijinal hâli ne olursa olsun, yerleşiklik kazandığı için geçerli olmalıdır. Bu konuda, örnek sayısını artırmak mümkündür. Arapça, Farsça, Latince ye da Türkçe kökenli de olsa, bir kelimenin orijinal hâlini esas almak karmaşıklığa yol açar. Tüm bu yazdıklarımız çerçevesinde, gelinen nokta itibariyle, öneri zincirimizin d şıkkı uyarınca, mutabık kalınan şekil bir zabıt altına alınmalı ve bu şekil "mutlak doğru" kabul edilmelidir. Çoklu söylenen kelimeler için bu yöntemin uygulanmasının fayda sağlayacağını düşünüyoruz. "hayır-ha:yır", "yarın-ya:rın" şeklindeki söylenişler de, birer çoklu söyleniş örneğidir. Bu tipteki örneklerde, diksiyon derslerinde öğretildiği üzere "hayır" ve "yarın" kullanımlarının doğruluğu üzerinde karar kılındığı için, diğer kullanımların yanlış olduğu söylenebilir. Ama, bazı konu başlıklarındaki durum da yine bir çoklu söyleniş tipi olmakla birlikte, icracının kreatif tercihi de konuya dahil olduğu için, ortaya çıkan çoklu söyleniş örneklerinden herhangi birine, doğru ya da yanlış demek uygun olmaz düşüncesindeyiz. Şöyle ki, -AcAk ekindeki söyleniş farklılıklarını hatırlayalım. "Alacağım" şeklinde yazılan kelimenin "alıca:m" ya da "alıci:m" şekillerinde söylenmesi bize, bu kullanımlardan herhangi birinin yanlış olduğunu göstermez. Buradaki durum, bir kreatif

tercihtir. Ama "alıcam", "alcam", "alacağım", "alaca:m" şeklindeki söylenişler, diksiyon kurallarına göre yanlış kabul edilir.

Türkçe diksiyonun kurallarının kim tarafından ne zaman koyulduğuna dair bir belge mevcut değildir. Bu duruma rağmen, uzun yıllardır süregelen bir diksiyon kuralları silsilesi de bilinmektedir. Bu kuralların bazısı bugün değişime uğramış olsa bile, çoğunluğu muhafaza edilmiştir. İncelememizde de değindiğimiz /y/ ünsüzünün daraltıcı etkisi, bir yazılı kurala bağlı olmadığı halde uzun yıllardır icracılar tarafından uygulanan bir kural hâlini almıştır. *Aysel, Bataklı Damın Kızı* filminde küçük bir rolde oynayan bir çocuk oyuncu bile, kullandığı cümlede /y/ ünsüzü geçtiği için kelimenin ünlüsünü daraltarak söylemiştir:

Erkek Çocuk: *Aysel çeşme* ***başındıydı*** (ABD, 00.23.11)

Söz konusu çocuğun, yaşı itibariyle tiyatro, diksiyon eğitimi almadığı ihtimali oldukça yüksektir. Ama buna rağmen, yetişkin ve eğitimli oyuncuların kullandığı diksiyon özelliklerinin görüldüğü örnekten de anlaşılacağı gibi, bu kurallar "usta-çırak" anlayışı doğrultusunda alttan gelen nesillere aktarılmış ve aktarılmaya devam edilmektedir.

Esasen, bu incelemeye konu olan hususların çıkış noktası da tam olarak budur. Yani, Türkçe diksiyonun kurallarını kim, ne zaman ve neye göre koydu? Yine bunun gibi, yetişkin oyuncular arasında da konservatuvar mezunu olmayan ama başrol seslendirmesi yapan isimler için de usta-çırak ilişkisinin geçerli olduğunu düşünüyoruz. Zira incelememizin, "Filmlerde, Programlarda Rol Alan Ya Da Seslendirme Yapan Bazı Sanatçıların ve Görüşlerine Başvurulan Sanatçıların Kısa Özgeçmişleri" başlıklı kısmında da görüleceği üzere, bazı sanatçıların tiyatro ya da diksiyon eğitimi yok. Ama bu sanatçılar, muhtelif tiyatrolarda görev almış kişiler. Yani, profesyonel olarak tiyatro sanatçılığı yapmış kişiler. Bu sanatçıların oynadıkları filmler, incelememize esas teşkil eden filmlerdir. Dolayısıyla, bu sanatçıların kullandıkları diksiyon özellikleri, kayıt altına alınacak derecede doğru özellikler taşımaktadır. Akademik bir ortamda tiyatro, diksiyon eğitimi almayan bu sanatçıların diksiyonun düzgün olması ya da bir başka deyişle, ortak bir diksiyon diline genellikle sadık kalmış olmaları, bu sanatçıların

eğitimlerini, usta-çırak ilişkisi çerçevesinde, bir üst neslin sahnede (ya da stüdyoda) yaptıkları ikazlarla aldıkları fikrini kuvvetlendirmektedir. Keza, incelediğimiz dönemi yaşamış, o yıllarda oyunculuk ve seslendirme yapmış kişilerle, yüz yüze veya telefonla yaptığımız görüşmelerde, bu düşüncemizi onaylayan fikirlerin beyan edildiğini müşahede ettik.

Öte yandan, diksiyonun bugüne kadar bir bilim olarak kabul edilmemiş olması ve buna bağlı olarak bu alanda bilimsel çalışmalar yapılmamış olması, ortak kuralların oluşmasının önüne geçmiş ve zaman zaman karışıklığa yol açmıştır. Yukarıda da değindiğimiz gibi, usta-çırak ilişkisi içerisinde gelişen süreç, zamanla bilgisi, tecrübesi birçok sanatçı arasında da kabul gören sanatçıların "ağzından çıkan" söze endeksli olmaya başlamış olabilir. Oysaki tüm bu konular bir bilim dili ve gerçekliği içerisinde araştırılmış olsa, sonucun farklı olması ihtimali vardır. Söyleyiş özelliği icracılar arasında geniş çapta kabul gören sanatçılar arasındaki farklılıkların, çoklu söylenişlerin kaynağı olabileceğini daha önce belirtmiştik. Bu tür çoklu söylenişlerin yaklaşık 35-40 sene önce de olduğu bazı kaynaklarda dile getirilmiştir. Tam bu noktada, dönemin TRT Merkez Program Dairesi Başkanı Turgut Özakman'ın şu sözleri çok dikkat çekicidir: "*Kurslarda görev alan diksiyon öğretmenlerinin her biri ötekinin öğrettiğini beğenmez, değiştirir. Kimi "müdir" dedirtir, kendince haklıdır; kimi "müdür"; o da kendince haklıdır. "Kendince" bir diksiyonla, standart diksiyona ulaşmak bilimsel bir yöntem olamaz. Aktör öğretmen ise, "dramatik diksiyon"u öğretir. Böyle bir öğretmenden ders alan spiker, tarafsız bir bülten okuyamaz, her metni oynar!*" (Özakman, 1969: 110).

Özakman'ın tespiti, yaşanan sorunun tam bir tanımıdır. Hem öğreticiler arasındaki "benim bildiğim doğrudur" düşüncesi, hem de tiyatro sanatçısı ekolü ile spiker ekolü arasındaki fark, bizim de bu inceleme boyunca dikkat çektiğimiz en mühim husus olmuştur. Görülüyorki bugünkü karmaşa, daha önceki yıllarda da söz konusuymuş. Tiyatro sanatçıları içinde, eğitimini İstanbul'da alanlarla Ankara'da alanlar arasındaki ekol farklılıkları ve spikerlerle tiyatro sanatçıları arasındaki bir diğer ekol farkının giderilmesine yönelik bir arayış çalışmasının önemine, bir kez daha vurgu yapmak gerekir.

Bu noktada, dönemin tanığı sanatçılarla yaptığımız görüşmelerde de, hocaları Nüzhet Şenbay'la Nurettin Sevin'in yer yer birbirinden farklı bilgiler aktardıklarını öğrendik. Örneğin, /y/ sesinin daraltıcı etkisiyle ilgili olarak verilen bir örnekteki fark önemlidir. "Kapıyı kapayınız" cümlesini Şenbay'ın "kapıyı kapayınız" şeklinde /a/ sesinin daraltmadan; Sevin'in ise "kapıyı kapıyınız" şeklinde daraltarak söylediğini dile getirmiştir görüştüğümüz sanatçılar.

Öte yandan, Şenbay'ın dile getirdiği bir husus, yine o yıllardaki karışıklığın bir yansıması gibidir: *"Birçok aktör ve aktrisin diksiyonu da acınacak durumdadır. Onlar bu konuda bilgisiz oldukları için oynadıkları oyunun anlamını seyirciye duyuramazlar ve işin kolay yönüne kaçarak bayağılığa düşerler. Böylece yazarın vermek istediği anlamı alt üst ederler."* (Şenbay, 2006: 81) diyen Şenbay, oldukça önemli bir noktaya dikkat çekmiştir.

Diksiyon konusu özel bir konudur. Diksiyon, Türkçesi anlaşılır olan herkesin fikir üretebileceği bir alan değildir. Çünkü diksiyon, bir kişinin anlaşılır ve şivesiz konuşabilmesinin ötesinde, Türkçenin "sanatlı söyleyişidir". 1982 yılında TRT Ankara Radyosu'nun açmış olduğu genel duyurulu sınava giren 2.500 çocuk arasından sınavı kazanarak diksiyon eğitimi alan 69 kişiden biri olarak ve aldığı eğitimi uzun yıllar, TRT başta olmak üzere birçok televizyon kanalında film seslendirmesinde ve program sunuculuğunda değerlendirmiş biri olarak, incelediğimiz konuya bakışımız, genel bakıştan farklı olmuştur. Zira, kriter aldığımız TRT Kurumu'ndaki diksiyon kurallarını bilmemiz, konuyu ele alırken doğru değerlendirmeler yapmamızı kolaylaştırmıştır.

TRT'de aldığımız diksiyon eğitimi, incelemeye esas teşkil eden konuların tespitinde yön gösterici olmuştur. Bu noktada, incelememize konu olan başlıkların hangi kritere göre belirlendiği sorusu akla gelebilecektir. Esasen, incelememizde daha fazla konu başlığını öngörmüştük. Çoklu söylenişe maruz kalan bazı kelimeleri öngördüğümüz halde incelemeye koymama sebebimiz, bu kelimelerin, incelediğimiz film ya da programlarda ya hiç karşımıza çıkmaması ya da sadece birkaç örnekte karşımıza çıkmış olmasıdır. Örneğin *zarar, mermi* ve *serseri* kelimelerinin telaffuzları, inceleme için öngördüğümüz bir hususdu.

Ancak *zarar* kelimesi sadece dört örnekte, *serseri* kelimesi sadece iki örnekte karşımıza çıkmıştır. *Mermi* kelimesi ise hiç karşımıza çıkmamıştır. *Zarar* kelimesinde incelemeyi düşündüğümüz husus, kelimenin ünlü bir ek alınca *zararı* mı yoksa *zara:rı* mı şeklinde söylendiğiydi. *Mermi* ve *serseri* kelimelerinde ise araştırdığımız husus, her iki kelimenin son ünlülerinin *mermi:* ve *serseri:* şeklinde uzatılıp uzatılmadığıydı.(Son değindiğimiz hususa, *0.1.İncelemenin Konusu, Amacı ve Önemi* başlıklı kısımda da değinilmiştir.)

Bir başka husus, "İstanbul" kelimesiyle ilgilidir. İstanbul kelimesinin *İstanbul* ya da *Istanbul* şeklinde söylenmesi hadisesinde, bir yanlış-doğru cetveli yapmak sağlıklı bir yol olmayabilir. Zira her iki söyleniş de bugün kullanımdadır. Bu ve benzeri örnekler, çoklu söyleniş tanımına giren ve söylenişlerden bir tanesinin "bazen" yanlış olduğu örneklerdir. Ancak, incelememizdeki bazı başlıklar, çoklu söylenişten öte, diksiyon kurallarına dayanan öğretinin, inceleme malzemesine yansıyıp yansımadığı ile alakalı olmuştur. Örneğin, *böyle, şöyle, öyle, söyle-* kelimelerinde /y/ sesinin fazla bastırılmadan *bö:le, şö:le, ö:le, sö:le-* şeklinde söylenmesi, diksiyon kurallarının bir öğretisidir. Anılan başlığın incelenme sebebi buna dayanmaktadır.

Diksiyonla ilgili bir bilimsel çalışmanın yapılmadığı malumdur. Bu durum da, diksiyonun bilimsel kimlikten başka bir mecraya sapmasına sebebiyet vermiştir. Zira öğreticilerin "kendi öğrendikleri ekolün doğru olduğu" fikrindeki tutumları, ortak doğruların oluşmasının önüne ket vurmuştur. Keza, inceleme sahibi olarak biz de, nihayetinde, bir ekolden gelen öğreticilerden eğitim aldığımız için, doğruluk kriterimiz de bu şartlarda oluşmuştur. Yanı sıra, bazı başlıklar da var ki, yine bir doğru-yanlış cetveli vermek amacıyla değil, birbirinden farklı kullanımların frekansının tespiti için incelenmiştir. –AcAk Eki'ndeki söyleniş farkları, /ğ/ sesindeki farklar ya da /y/ sesinden kaynaklanan farklar, bu gruba girer. Ekler" kısmının, "İncelenen Dönemi Yaşamış Bazı Sanatçılarla Yapılan Soruşturma Verileri" bölümünde verilen tablolar, incelenen dönemde oyunculuk, seslendirme ya da spikerlik yapmış kişilerle, inceleme kapsamındaki konu başlıklarının nasıl söylendiğine dair yöneltilen sorulara verilen cevapları kapsar. Örneğin, /y/ sesinin daraltıcı özelliğinin isim ya da fiil tabanına etkisini gösteren verilere yönelik olarak, seçilen örnek kelimenin ne

şekilde telaffuz edilmesi gerektiği sorulmuş ve alınan cevaplar, ilgili tabloya eklenmiştir.Bu şekilde, inceleme kapsamındaki konu başlıklarına yönelik olarak, eğer konu başlığı bir ekse, o ekin olduğu bir örnek kelime tespit edilmiş ve ilgiliye o kelimenin telaffuzu sorulmuştur. Eğer konu başlığı bir kelime köküyse, doğrudan o kelimenin telaffuzu sorulmuştur. Tablolar incelendiğinde anlaşılacaktır ki, bazı kelimelerin söylenişinde (ekli ya da eksiz) ortak bir diksiyon dili görülürken; bazı kelimelerin söylenişinde bu ortaklık görülmemektedir. Görüştüğümüz bazı sanatçılar, çoklu söylenişe sahip olduğunu düşündüğümüz kelimelerin her iki söylenişinin de doğru olabileceğini belirtmişlerdir.Bu durumdaki kelimeler, kendi konu başlığına ait tabloda gösterilmiştir.

Özetle, incelememizin konu başlığında da ifade edilen "çoklu söyleniş" tanımı, aynı durumun, birden çok kişi tarafından farklı anlaşılmasından kaynaklanmaktadır. O halde, çoklu durumu ortadan kaldırmak için; ortak, bilimsel, gerçekçi ve ilgili tüm kesimlerin görüşünün alındığı bir platformun tesisi önemli ve elzemdir. Bu açıdan, bu konuda dil bilimciler, Türkologlar, tiyatro sanatçıları, film seslendirme sanatçıları, spikerler, muhabirler ve diksiyon öğreticilerinin katılımıyla düzenlenecek ve tüm sorunların etraflıca ele alınacağı bir kurultay çerçevesinde çözüm aranması en büyük temennimizdir.

KAYNAKÇA

KAYNAKÇA

AKSOY, Ömer Asım, **Dil Yanlışları**, İstanbul, Adam Yayınları, 2001

ARCAN,İ.Galip,**Tiyatroda Diksiyon,**Ankara, C.H.P. Halkevleri Yayımlarından Klavuz Kitaplar, 1947

COŞKUN, Volkan, "Türkiye ve Özbek Türkçelerinde ğ", **Türk Dünyası Dil ve Edebiyat Dergisi**, Sayı 9, Bahar 2000

ÇEVİK, Nuri, **Konuşma Tekniği**,Ankara, T.C.Kültür Bakanlığı Yayınları, 2002

EKER, Süer, **Çağdaş Türk Dili**, Ankara, Grafiker Yayınları, 2006

ERGENÇ, İclal, **Konuşma Dili ve Türkçenin Söyleyiş Sözlüğü**, Simurg Kitapçılık ve Yayıncılık Ltd. Şti., 1995

ERGİN, Muharrem, **Türk Dil Bilgisi**,İstanbul, Bayrak Basım Yayım Tanıtım, 1990

EVREN, Burçak, **Türk Sinema Sanatçıları Ansiklopedisi**, İstanbul, Film-San Vakfı Yayınları, 1983

GİRAY, Ülkü, **Güzel Konuşma ve Okuma Kılavuzu**, Ankara, Bilgi Yayınevi, 1998

GÜRZAP, Can, **Söz Söyleme ve Diksiyon**, İstanbul, Remzi Kitabevi, 2006

KOCABAŞOĞLU, Uygur , **Şirket Telsizinden Devlet Radyosuna**, Ankara, AÜ SBF Yayınları, 1980

KORKMAZ, Zeynep, **Gramer Terimleri Sözlüğü**,Ankara, TDK Yayınları, 2007

ONARAN, Alim Şerif, **Muhsin Ertuğrul'un Sineması**, Ankara, Kültür Bakanlığı

ÖZAKMAN, Turgut, **Radyo Notları,** Ankara, Ayyıldız Matbaası, 1969

ÖZDOĞRU, Nüvit, **Türkçemiz,** İstanbul,Gün Matbaası, 1958

ÖZGÜÇ, Agâh, **Kronolojik Türk Sinema Tarihi 1914-1988**, Ankara, Kültür ve Tur. Bak. Güzel Sanatlar Gn. Md.Sinema Dai. Bşk., 1988

ÖZÖN, Nijat, **Sinema El Kitabı,** İstanbul, Elif Kitabevi, 1964

SCOGNAMİLLO, Giovanni, **Türk Sinema Tarihi**, İstanbul, Kabalcı Yayınevi, 1998-2003

ŞENBAY, Nüzhet, **Söz ve Diksiyon Sanatı**, İstanbul, YKY Yayınları, 2006

TEKSOY, Rekin, **Rekin Teksoy'un Sinema Tarihi**, İstanbul, Oğlak Bilimsel Kitaplar-Sinema, 2005

YALÇIN, Şiar, **Doğru Türkçe**, İstanbul, Metis Yayınları, 1999

YAMAN, Ertuğrul, **Diksiyon I-II**, İstanbul, Ya-Pa Yayın Paz. San. Tic. A.Ş., 2001 Yayınları, 1981

İnternet Sayfaları:

http://tr.wikipedia.org/wiki/Osman_Alyanak

http://tr.wikipedia.org/wiki/Necdet_Mahfi_Ayral

http://www.sinematurk.com/person.php?action=goToPersonPage&id=1925&ad=Nezihe%20Becerikli

http://www.sinematurk.com/person.php?action=goToPersonPage&id=2105&ad=Sadettin%20Erbil

http://tr.wikipedia.org/wiki/Re%C5%9Fit_G%C3%BCrzap

http://tr.wikipedia.org/wiki/Hadi_H%C3%BCn

www.sehirtiyatrolari.com/sanatcilar/toron-karacaoglu.htm

http://tr.wikipedia.org/wiki/Bedia_Muvahhit

http://www.zekimuren.net/hayati/

http://www.sinematurk.com/person.php?action=goToPersonPage&id=1919&ad=Nevzat%20Ok%E7ugil

http://tr.wikipedia.org/wiki/Kadri_%C3%96gelman

http://tr.wikipedia.org/wiki/Feriha_Tevfik_Han%C4%B1m

http://tr.wikipedia.org/wiki/Vasfi_R%C4%B1za_Zobu

http://www.sinematurk.com/person.php?action=goToPersonPage&id=1841&ad=M%FCmtaz%20Ener

http://tr.wikipedia.org/wiki/Tevhit_Bilge

http://www.sinematurk.com/person.php?action=goToPersonPage&id=3377&ad=Kenan%20B%C3%BCke

http://www.seslendirme.org/sanatcilar/kemalerguvenc.htm

http://tr.wikipedia.org/wiki/Gazanfer_%C3%96zcan

http://tr.wikipedia.org.tr/wiki/Alev Koral

Sözlükler:

TDK Türkçe Sözlük , Ankara,2005

Büyük Larouesse Sözlük ve Ansiklopedisi, Gelişim Yayınları A.Ş. 2. Cilt

Büyük Larouesse Sözlük ve Ansiklopedisi, Gelişim Yayınları A.Ş. 4. Cilt

Büyük Larouesse Sözlük ve Ansiklopedisi, Gelişim Yayınları A.Ş. 8. Cilt

Büyük Larouesse Sözlük ve Ansiklopedisi, Gelişim Yayınları A.Ş.18. Cilt

Günümüz Türkiyesinde Kim Kimdir Who's Who In Turkey, Profesyonel İletişim Organizasyonları Uluslararası Tic. ve San Ltd. Şti, 2000

Türkçe Sözlük, Dil Derneği Yayınları, Ankara, 1999

EKLER

EKLER

Ek 1: Filmlerin Künyeleri

Filmlerde ya da programlarda rol alan sanatçıların hepsinin isimlerini ve özgeçmişlerini tespit etmek oldukça güç bir işlemdi. Bu konuda sinema eleştirmenleri ve yıllarını Yeşilçam'da geçirmiş kişilerle birlikte yaptığımız izlemelere rağmen, başroller hariç, yan rollerde oynayanlardan bile ismini tespit edemediklerimiz oldu. Radyo programlarını seslendirenlerin isimleri anons edilmişse, tespit etmek mümkün oldu ama anons edilmemişse, bu sanatçıların isimlerini de tespit etmek mümkün olmamıştır (Bu durum, bir adet programda karşımıza çıkmıştır.). Tespit ettiğimiz isimler bazında, başta başrol oyuncuları olacak şekilde ve mümkün olduğunca yan rollerde oynayanların da özgeçmişlerini, bazı kaynaklardan elde ettik.

Özgeçmişleri verirken, sesli çekilen filmlerde oyuncu zaten kendi sesiyle oynadığı için, oyuncunun ismini tespit etmek yeterli oldu. Ama seslendirilen filmlerde oyuncuyu tanımış olsak ve incelememizin ilgili kısımdaki filmin künyesinde oyuncuyu tanıtmış olsak bile, eğer kendi sesiyle oynamamışsa seslendireni tespit etmek de yer yer mümkün olmadı. Gerek oynayan ve gerekse seslendirenler arasında isminden emin olduğumuz sanatçıların kısa özgeçmişleri ve rol aldıkları filmler ya da piyeslerin künyeleri aşağıdadır:

1-Meyhanecinin Kızı

Yönetmen: Lütfü Ö. Akad

Oyuncular:

Zehra: Sezer Sezin, Seslendiren: Adalet Cimcoz

Ali: Turan Seyfioğlu, Seslendiren: Hayri Esen

Mürüvvet: Üftade Kimi, Seslendiren: Alev Koral

Süleyman: Ahmet Tarık Tekçe, Seslendiren: Kemal Ergüvenç

Selim: Kadir Savun, Seslendiren: Kemal Edige

Sadi Baba: Faik Coşkun, Seslendiren: Sadettin Erbil

Çığırtkan: Suphi Kaner, Seslendiren: Gazanfer Özcan

Viran: Osman Alyanak, Seslendiren: Osman Alyanak

2- Aysel, Bataklı Damın Kızı

Yönetmen: Muhsin Ertuğrul

Oyuncular:

Aysel: Cahide Sonku

Ali: Talât Artemel

Gülsüm: Feriha Tevfik Negüz

Emeti Hatun: Nafia Arcan

Ali'nin Babası: Sait Köknar

Gülsüm'ün Babası: Behzat Butak

Gülsüm'ün Annesi: Naciye

Satılmışzade: Mahmut Moralı

Yargıç: İ. Galip Arcan

Ali'nin Arkadaşı: Hâzım Körmükçü

(Film künyesi kaynağı: Onaran, 1981: 234)

Film sesli çekilmiştir.

3-Edi İle Büdü Tiyatrocu

Yönetmen: Şadan Kâmil

Oyuncular:

Edi: Vasfi Rıza Zobu, Seslendiren: Vasfi Rıza Zobu

Büdü: Münir Özkul, Seslendiren: Münir Özkul

Fidan: Necdet Mahfi Ayral, Seslendiren: Necdet Mahfi Ayral

Gülendam: Neriman Köksal, Seslendiren: Nevin Akkaya

Aşık: Kenan Büke, Seslendiren: Kenan Büke

(Elimizdeki cd'nin 00.37.40 ila 00.40.40 arası bozuk olduğundan izlenememiş ve dolayısıyla bu kısımdaki örnekler kayıt altına alınamamıştır.)

4- Son Beste

Yönetmen: Dr. A. Alyanak

Oyuncular:

Zeki: Zeki Müren, Seslendiren: Zeki Müren

Nermin: Belgin Doruk, Seslendiren: Heyecan Başaran ya da Handan Kadıoğlu

Prenses Ruhsar: Bedia Muvahhit, Seslendiren: Bedia Muvahhit

Semra: Neşe Yulaç, Seslendiren: Tespit edilememiştir.

Kâhya: Vahi Öz, Seslendiren: Vahi Öz

Faik Paşa: Mümtaz Ener, Seslendiren: Mümtaz Ener

Zayıf: Tevhit Bilge, Seslendiren: Tevhit Bilge

Şişman: Osman Zıt, Seslendiren: Osman Zıt

Hasan Efendi: Reşit Baran, Seslendiren: Reşit Baran

5- Şehvet Kurbanı

Yönetmen: Muhsin Ertuğrul

Oyuncular:

Kadın: Cahide Sonku

Ahmet : Muhsin Ertuğrul

Anne: Necla Sertel

Süavi(küçüklüğü): Nuri Işılay

Süavi(büyüklüğü): Süavi Tedü

Kız (küçüklüğü): Gülseren Sadak

Kız (büyüklüğü): Nevin Akkaya

Çete 1: Ferdi Tayfur

Çete 2: Sait Köknar

Müdür: Emin Beliğ Belli

Film, sesli çekilmiştir.

(Filmin genelinde çok fazla hışırtı olduğu için diyaloglar zaman zaman çok zor anlaşılmıştır.)

6- Yılmaz Ali

Yönetmen: Faruk Kenç

Oyuncular:

Yılmaz Ali: Süavi Tedü

Hayriye: Nevzat Okçugil
Aşır: Celâl Çağdaş
Öjeni'nin Babası: Refik Kemal Arduman
Film, sesli çekilmiştir.
(Filmde ses kalitesi çok düşük olduğu için ve yer yer ses bandında kopukluklar olduğu için bazı kelimeler anlaşılamamıştır.)

7- Kahveci Güzeli
Yönetmen: Ertuğrul Muhsin
Oynayanlar:
Kahveci: Behzat Butak
Tekin: Münir Nurettin Selçuk
Keloğlan: Hâzım Körmükçü
Çin Padişahı: Kadri Ögelman
Çin Veziri: Talât Artemel
Çin Prensesi: Nevin Seval
Zeynep: Nezihe Becerikli
Hint Padişahı: Hadi Hün
Hint Veziri: Cahit Irgat
Hint Prensesi: Sebahat Evrensel
1. Derviş: Yaşar N. Özsoy
2. Derviş: Avni Dilligil
Film, sesli çekilmiştir.

8-Pinokyo
Oynayanlar:
Sunucu: Gül Mine
İç Spiker: Göksel Sevgen
Pinokyo: Alper Sevgen
Cırcır Böceği: Okan Akansel
İhtiyar: Aytül Sağlam
Çepetto: Yılmaz Onay

Tilki: Kutsal Engür

(Bu oyunun ses kaydının, incelediğimiz kısımdan daha uzun olduğu, oyunun başında yapılan oyuncu ismi anonslarından anlaşılmıştır. Zira, anons edilen rollerin hepsine inceleme esnasında rastlanmamıştır. Ancak TRT'den aldığımız ses kaydı bu şekildeydi. Bu eksik kısma rağmen, oyunun büyük kısmı dinlenmiş ve yeterli seviyede veri elde edilmiştir.)

9-Afedersiniz Yanlış Numara

Ses kaydında oyuncu isimleri anons edilmediği için, bu konuda bir bilgiye sahip olunamamıştır.

Oynayanlar:

Kadın Sesi

Erkek

Erkek 2

Kadın 2

Kadın 3

Erkek 3

Erkek 4

10-Ahmet'in Hikâyesi

Oynayanlar:

Anlatan: Gül Mine

Anne: Sibel Belgin

Baba: Can Akbel

Ahmet: Alaattin Asla

Kral: Tunç Karacehennem

Mabeyinci: Gürol Gürben (anonsta soy isim yanlış anlaşılmış olabilir.)

Oduncu: Kutsal Engür

Oduncunun Karısı: Ülkü Giray

Adam 1: Süreyya Arın

Adam 2: Eser Ergüven

Çoban: Erhan ..... (anonsta, sanatçının soy ismi anlaşılamamıştır.)

(Bu oyunun ses kaydının, incelediğimiz kısımdan daha uzun olduğu, oyunun başında yapılan oyuncu ismi anonslarından anlaşılmıştır. Zira, anons edilen rollerin hepsine inceleme esnasında rastlanmamıştır. Ancak TRT'den aldığımız ses kaydı bu şekildeydi. Bu eksik kısma rağmen, oyunun büyük kısmı dinlenmiş ve yeterli seviyede veri elde edilmiştir.)

11-Polyanna

Oynayanlar:

Sunucu: Gül Mine

Polyanna: Göksel Sevgen

Poly Teyze: Gül Mine

Jimmy: Aytül Sağlam

Jack: Erhan ..... (anonsta, sanatçının soy ismi anlaşılamamıştır.)

(Bu oyunun ses kaydının, incelediğimiz kısımdan daha uzun olduğu, oyunun başında yapılan oyuncu ismi anonslarından anlaşılmıştır. Zira, anons edilen rollerin hepsine inceleme esnasında rastlanmamıştır. Ancak TRT'den aldığımız ses kaydı bu şekildeydi. Bu eksik kısma rağmen, oyunun büyük kısmı dinlenmiş ve yeterli seviyede veri elde edilmiştir.)

Ek 2: Rol İsimleri

Bu başlıkta, incelemede kayıt altına aldığımız replikleri seslendirenler ya da oynayanların canlandırdıkları rollerin isimleri verilmiştir. Aynı rol isimleri bazen mükerreren yazılmıştır. Bunun sebebi, orijinal kayıtta rol ismi zikredilmişse –ki, bu durum önemli roller için geçerlidir- o ismi aynen kullanma zorunluluğundan; rol ismi zikredilmemişse o rolü en pratik şekilde sembolize etme amacındandır. Örneğin "Ahmet" rolü ismi, iki ayrı filmde geçmektedir. Keza "Ali" ismi de iki ayrı filmde geçmektedir. Bu isimleri kayıt altına alırken değiştirmek mümkün olmayacağından aynen alınmıştır.

Ahmet: *anneci:m (AH, 00.04.31)* Ahmet: *çalıcak mısınız (ŞK, 00.19.51)* örneklerinde, "Ahmet" ismi kayıtlarda bu şekilde kullanılmıştır ve iki ayrı kayıt olduğu parantez içlerindeki büyük harfli kısaltmalarla ortaya konulmuştur.

Ali: *e:r istersen seni yanına alıcak* (ABD, 00.16.49) Ali: *mesele o diyil* (MK, 00.08.17) örneklerinde de "Ali" ismi kayıtlarda bu şekilde kullanılmıştır ve iki ayrı kayıt olduğu parantez içlerindeki büyük harfli kısaltmalarla ortaya konulmuştur.

Adam: *Beyo:lunda biraz işim var...ben altı buçuk vapuruna kalıca:m* (ŞK, 00.01.39)

Adam: *çocuklar burda birbirlerinin a:zını burnunu kırıyor* (MK, 00.04.25)

Adam: *niye üzüldün o:lum* (KG, 00.12.48)

Adam: *hadi buyrun içeri de, Gülenda:mı görelim* (EBT, 01.08.06) örneklerinde de roller kısa olduğu için ve rol ismi anons edilmediğinden "Adam" ismi kullanılmıştır.

Yine bunun gibi;

Anne: *kaç dakka yanılıcaksın* (ŞK, 00.03.42)

Anne: *ömründe tasa nedir bilmemiş adamın, giyicek bir gömli:nin bile olmaması, ne tuhaf* (AH, 00.11.23) rolleri uzun olmasına karşın, filmde ya da programda herhangi bir isimle anons edilmediklerinden "Anne" ismiyle kayıt altına alınmışlardır.

Film ve programlardaki rol sayısı daha fazla olmasına karşın,140 ayrı rol kayıt altına alınmıştır. Çünkü, daha önce açıkladığımız gibi, bazı sebeplerden dolayı bütün sanatçıların diksiyon özellikleri kayıt altına

alınmamıştır. Bu rol tablosunda, çekilen film ya da programların tarihleri birbirinden farklı olduğu için, aynı sanatçıların ikinci kez karşımıza çıktığı durumlar da olmuştur. Cahide Sonku, Talât Artemel, Hâzım Körmükçü, Kadri Ögelman, Süavi Tedü, Sait Köknar, Gül Mine, Aytül Sağlam, Kutsal Engür, Göksel Sevgen ve soy ismi kayıtlarda anlaşılamamış olan Erhan isimli sanatçı, incelememizdeki ses kayıtlarında birden fazla kez karşımıza çıkmıştır. Dolayısıyla 140 ayrı rolü, 127 ayrı sanatçının oynadığı sonucuna ulaşmaktayız. (Gül Mine, 4 ayrı rolde karşımıza çıkmıştır. Diğer isimler 2 ayrı rolde karşımıza çıkmıştır.)

İncelememizde olan rol isimleri şunlardır:

1	Adalet Cemkış (POL)
2	Adam (KG)
3	Adam (MK)
4	Adam (ŞK)
5	Adam 1 (AH)
6	Adam 2 (AH)
7	Adam 4 (MK)
8	Adam 6 (MK)
9	Adam 7 (MK)
10	Ahmet (AH)
11	Ahmet (ŞK)
12	Ali (ABD)
13	Ali (MK)
14	Ali'nin Arkadaşı (ABD)
15	Ali'nin Babası (ABD)
16	Alper Sevgen (POL)
17	Anlatan (AH)
18	Anlatıcı Kadın (KG)
19	Anne (AH)
20	Anne (ŞK)
21	Arabacı (SB)
22	Arabadaki Adam (EBT)
23	Aşık (EBT)
24	Aşır (YA)
25	Aysel (ABD)
26	Aytül Sağlam(POL)
27	Baba (AH)
28	Bankadaki Adam (ŞK)
29	Barmen (ŞK)
30	Berduş (MK)
31	Büdü (EBT)

32	Cırcır Böceği (PİN)
33	Çepetto (PİN)
34	Çete 1 (ŞK)
35	Çete 2 (ŞK)
36	Çığırtkan (MK)
37	Çiçekçi (SB)
38	Çiçekçi 2 (SB)
39	Çin Padişahı (KG)
40	Çin Prensesi (KG)
41	Çin Veziri (KG)
42	Çinli Kadın (KG)
43	Çoban (AH)
44	Çocuk (MK)
45	Derviş (KG)
46	Derviş 2 (KG)
47	Doktor (YA)
48	Edi (EBT)
49	Emeti Hatun (ABD)
50	Erkek (AYN)
51	Erkek 2 (AYN)
52	Erkek 3 (AYN)
53	Erkek 4 (AYN)
54	Erkek Çocuk (ABD)
55	Erol (MK)
56	Fahri (EBT)
57	Faik Paşa (SB)
58	Fidan (EBT)
59	Garson (ŞK)
60	Görevli Kız (ŞK)
61	Gülendam (EBT)
62	Gülsüm (ABD)
63	Gülsüm'ün Annesi (ABD)
64	Gülsüm'ün Babası (ABD)
65	Hasan Efendi (SB)
66	Hastanedeki Kadın (EBT)
67	Haşmet (MK)
68	Hatice (SB)
69	Hayriye (YA)
70	Hint Padişahı (KG)
71	Hint Prensesi (KG)
72	Hint Veziri (KG)
73	Hoca (SB)
74	İç Spiker (PİN)
75	İhtiyar (PİN)
76	Jack (POL)

77	Jimmy (POL)
78	Kadın (ŞK)
79	Kadın 2 (AYN)
80	Kadın 3 (AYN)
81	Kadın Sesi (AYN)
82	Kahveci (KG)
83	Kâhya (SB)
84	Karşısındaki Adam (YA)
85	Kasketli Adam (MK)
86	Katil (ŞK)
87	Keloğlan (KG)
88	Kız (büyüklüğü) (ŞK)
89	Kız(küçüklüğü) (ŞK)
90	Kiracı Kadın (EBT)
91	Kör (ŞK)
92	Kral (AH)
93	Mabeyinci (AH)
94	Mezarcı (ŞK)
95	Mezarcı 2 (ŞK)
96	Müdür (ŞK)
97	Mürüvvet (MK)
98	Nermin (SB)
99	Oduncu (AH)
100	Oduncunun Karısı (AH)
101	Öjeni'nin Babası (YA)
102	Pinokyo (PİN)
103	Polis (EBT)
104	Poly Teyze (POL)
105	Polyanna (POL)
106	Prenses Ruhsar (SB)
107	Rauf (MK)
108	Sabıkalı (MK)
109	Sadi Baba (MK)
110	Satıcı (SB)
111	Satılmışzade (ABD)
112	Savcı (MK)
113	Savcı Yardımcısı (MK)
114	Selim (MK)
115	Semra (SB)
116	Seyirci (EBT)
117	Seyirci 1 (ŞK)
118	Seyirci 2 (ŞK)
119	Suna (SB)
120	Sunucu (PİN)
121	Sunucu (POL)

122	Süavi(büyüklüğü) (ŞK)
123	Süavi(küçüklüğü) (ŞK)
124	Süleyman (MK)
125	Şişman (SB)
126	Şişman Kadın (EBT)
127	Şoför (EBT)
128	Şoför (YA)
129	Taralı Saçlı (YA)
130	Tekin (KG)
131	Tilki (PİN)
132	Trendeki Adam (ŞK)
133	Trendeki Adam 2 (ŞK)
134	Viran Baba (MK)
135	Yargıç (ABD)
136	Yılmaz Ali (YA)
137	Zayıf (SB)
138	Zehra (MK)
139	Zeki (SB)
140	Zeynep (KG)

Ek 3: Sanatçıların Kısa Özgeçmişleri

İncelenen film ve programlarda rol alan sanatçılar çoğunlukla tiyatro sanatçısı ya da TRT Çocuk Saati programı mensubudur. Her iki hâl de, diksiyon eğitiminin verildiği noktasında mutabık kalınan bir sonucu içerir. Buna rağmen ve bu noktadan hareketle, incelediğimiz kayıtlarda, özellikle başrol oynayan (ya da seslendiren) sanatçılarla; incelediğimiz kayıtlarda rol almamış olsa bile bugün yaşamını sürdüren ve yaşı gereği incelediğimiz dönemi yaşamış olduğu için görüşlerine başvurduğumuz sanatçıların kısa özgeçmişleri, soy isimlerine göre alfabetik sırayla incelemeye eklenmiştir. Dolayısıyla, bu özgeçmişlerden hareketle de, incelemeye değer bulunan repliklerin sahipleriyle, görüşlerine müracaat edilen sanatçıların, Türkçenin sesli icrasında sahip oldukları yetkinlik bir kez daha ortaya konulmuş olmaktadır.

Sinema sanatçılarının özgeçmişlerini Burçak Evren'in yazdığı Türk Sinema Sanatçıları Ansiklopedisi'nde bulduk. Anılan eser 1983 tarihli bir eser olduğu için ve bugün hayata veda eden sanatçılar o tarihte yaşadıkları için ölüm tarihleri yazılı değildir. Bugün hayatta olmayan sanatçıların vefat tarihlerini internetten elde ederek, ilgili kısma ekledik. Bu durumdaki bilgiler, sanatçının isminin yanında doğum-ölüm tarihlerinin verildiği parantezden sonra ikinci bir parantezin içinde belirtilmiştir. Esen Günay ve Jülide Gülizar'la ilgili herhangi bir yazılı kaynağa rastlayamadığımızdan, şahısların kendilerinden aldığımız bilgileri aktardık.

AKKAYA, Nevin (1919)

Tiyatro oyuncusu, seslendirme sanatçısı. İstanbul'da doğdu. İstanbul Konservatuvarı Şan Bölümü'nde bir süre okudu. Sanat yaşamına 1937'de İstanbul Şehir Tiyatrosu'nda *La Fontaine Baba* oyunuyla atıldı. Bir kaç filmde ufak rollerde gözüktü. Sinemada asıl uğraşını seslendirme alanında verdi. Bir çok ünlü oyuncuyu konuştu. Televizyon dizilerini de seslendirdi (Evren, 1983: 14,15).

ALYANAK, Osman (1916-1991) (Ölüm tarihi internetten alınmıştır. Erişim, http://tr.wikipedia.org/wiki/Osman_Alyanak, 26.03.2009)

Oyuncu. Bir süre sporla uğraştı. Galatasaray'da bek olarak oynadı. Ses Opereti'nde sahneye çıktı. 1952'de *İstanbul Geceleri* filmiyle sinemaya geçti. Dublaj alanında çalıştı. Çoğunlukla karakter rollerinde oynadı.
Başlıca Filmleri: 1952: İstanbul Geceleri, 1956: Ak Altın, 1957: Kara Talih, Gelinin Muradı, 1959: Cilalı İbo'nun Çilesi, 1961: Sessiz Harp, 1962: Avare Mustafa, 1964: Keşanlı Ali Destanı, 1966: Hudutların Kanunu, 1968: Kuyu, 1969: Bir Türk'e Gönül Verdim, 1970: Umut, 1973: Kader, 1974: Kardeş, 1975: Deli Yusuf, Babacan, 1976: Nereye Bakıyor Bu Adamlar?, 1979: Bereketli Topraklar Üzerinde (Evren, 1983: 18,19).

ARCAN, İ. Galip (1894- 1947)

Tiyatro, sinema oyuncusu. İstanbul'da doğdu. Askeri Rüştiye'de okudu. 1911'de Ahmet Fehim Efendi Topluluğu'nda sanat yaşamına atıldı. Çeşitli topluluklarda çalıştıktan sonra, 1914'te Şehir Tiyatroları'na girdi. 1921'de tiyatro eğitimi için Paris'e gitti, dönüşünde çeşitli oyunları sahneledi ve dilimize çevirdi. 1918'de *Bican Efendi Vekilharç* filmiyle sinema oyunculuğuna başladı.
Başlıca Filmleri: 1918: Bican Efendi Vekilharç, 1923: Nur Baba, 1930: Kaçakçılar, 1931: İstanbul Sokaklarında, 1933: Söz Bir Allah Bir, Karım Beni Aldatırsa, Bataklı Damın Kızı Aysel, 1938: Aynaroz Kadısı, 1940: Kıskanç, 1945: Hürriyet Apartmanı, 1946: Yuvamı Yıkamazsın, Bir Dağ Masalı, 1956: Büyük Sır (Evren, 1983: 20).

ARDUMAN, Kemal Refik (1901- 1981)

Tiyatro, sinema oyuncusu, yönetmen. İstanbul'da doğdu. Galatasaray Lisesi'nden mezun olduktan sonra eğitim için Almanya'ya gitti ve beş yıl orada okudu. Sanat yaşamına okul sıralarında atıldı. Almanya'da bazı filmlerde figüranlık yaptı. 1922'de Ahmet Nuri Bey'in kurduğu toplulukta sahneye çıkarak profesyonel oldu. 1926'da Şehir Tiyatrosu'na girdi. Sinema oyunculuğuna 1923'te *Nur Baba* filmiyle başladı. 1945'te *Köroğlu* filmiyle yönetmenliğe atıldı. Ertesi yıl Ankara Film'i kurarak yapımcılık yaptı. Fakat kurduğu yapımevi iflas edince, tekrar oyunculuğa döndü.
Başlıca Filmleri: (Yönetmen olarak) 1945: Köroğlu, 1947: Büyük İtiraf, 1953: Kahraman Denizciler. (Oyuncu olarak): Nur Baba, Ateşten Gömlek, Leblebici

Horhor, Sözde Kızlar, Bir Kavuk Devrildi, Yılmaz Ali, Akasya Palas, Sürtük, Dertli Pınar, Dağların Kızı, Kanlı Para (Evren, 1983: 21).

ARTEMEL, Talât (1909 -1957)

Sinema, tiyatro oyuncusu, film yönetmeni. İstanbul'da doğdu. Tiyatroya orta öğrenimini yaparken başladı. Topkapı Spor Kulübü'ndeki temsillerde dekorcu ve makyajcı olarak çalıştı. 1926'da İstanbul Şehir Tiyatrosu'na girdi. *Zehirli Kucak* oyunuyla dikkatleri çekti. 1930'da *Kaçakçılar* filmiyle sinemaya oyuncu olarak girdi. 1945'te *Hürriyet Apartmanı* filmiyle yönetmenliğe başladı. 1957'de film çalışmaları için gittiği Bolu'da öldü.
Başlıca Filmleri (Oyuncu olarak) 1930: Kaçakçılar, 1931: İstanbul Sokakları'nda, 1933: Bataklı Damın Kızı Aysel, 1939: Bir Kavuk Devrildi, 1943: Dertli Pınar, 1945: Deniz Kızı, 1947: Yanık Kaval, 1949: Kanlı Döşek, 1952: Kanun Namına, İngiliz Kemal, 1954: Beklenen Şarkı, 1957: Bir Avuç Toprak (Yönetmen olarak) 1945: Hürriyet Apartmanı, 1951: Vatan ve Namık Kemal, 1953: Can Yoldaşı, 1956: Büyük Sır (Evren, 1983: 22).

ATAMERT, Özcan Növber (1929)

Ressam dizayner, sanat yönetmeni, radyo program yapımcısı, sunucu; 7 Ağs.1929 İstanbul doğ. Ali Daniş ve Aliye Leman (Tannur) Karabelen'in kızları. Evli 16 Ara. 1950 Kadir Atamert: çocukları—İlknur Atamert , Boray Mimar Sinan Üniversitesi mezunu. 1957-60 Atom, Biyoloji, Kimya Öğretmeni Sivil Savunma Teşkilatı; 1960-82 prodüktör, spiker, hâlen sözleşmeli program yapımcısı – T.R.T.; 1983-86 Sanat Yönetmeni: Barbaros Pratik Kız Sanat Okulu, Ana Kültür Sanat Dergisi; ayrıca sağlık, kadın, sanat dernekleri panel ve sempozyum başkanı, toplantı sunucusu, serbest ressam 1963 Sivil Savunma Belgesi sahibi. Ödülleri: 1981 Türkiye Tabiatını Koruma Dern. 1982 Ressamlar Dern. 1983 Sanatçılar Dern. Onur Belgeleri: 1967 TRT Takdirnamesi; 1982 Kuleli Askeri Lisesi Onur Plaketi; 1982 TRT İst. Böl. Müd. Hizmet ve Teşekkür Plaketi; 1984 Eskişehir Valiliği Yunus Emre Teşekkür Belgesi; 1982 B.Ü. Teşekkür Belgesi; 1983, 1984 Kadın Haklarını Koruma Dern. ve 1983 Türk Kadınlar Birliği Teşekkür Belgeleri. Ressamlar Dern. Denetim Kurulu Üyesi; Sanatçılar Sanat Sevenler Dern. Yönetim Kurulu Üyesi; Türkiye Tabiatını Koruma Dern. Jüri Üyesi; Akademi (Mimar-

Sinan) Mezunları Dern. Resim Heykel Müzeleri Dern. üyesi Sergileri: 1978 İst. Taksim San. Gal..1978 İst. Ertem Kültür, 1980 İzmir İş Sanat 1981 Bursa Akbank, 1983 İst. Erenköy İş Sanat 1984 İst. Osmanbey Akbank , 1986 İst. Pangaltı İş Sanat, 1986 Ank. Akbank, 1986 Trabzon Akbank Galerileri'nde kişisel sergiler; Kadın Ressamlardan Bir Kesit. D.G.S.A ve Mezunlar Dern. İstanbul Festivali, 1983 Ürdün, 1978 Zürih, Basel Sanatçılar Sanat Sevenler Rekreasyon, Türkiye Tabiatını Koruma Dernekleri, 1978-86 Ressamlar Dern. Yunus Emre. Zahide Özar, Boğaziçi Üniversitesi sergileri gibi 45'i aşkın karma sergi (Günümüz Türkiyesinde Kim Kimdir Ansiklopedisi, Who's Who In Turkey: 103).

AYRAL, Jeyan Mahfi (1929)

Türk tiyatro sanatçısı (İstanbul 1929). Tiyatro sanatçısı. Necdet Mahfi Ayral'ın kızıdır. Çok küçük yaşlarda sahneye çıktı. İstanbul Şehir Tiyatrosu'nda başlayan sanat yaşamını emekli oluncaya dek (1980) burada sürdürdü. Film ve seslendirme çalışmaları da yaptı (Büyük Larousse Sözlük ve Ansiklopedisi, 2. Cilt: 1122).

AYRAL, Necdet Mahfi (1908-2004) (Ölüm tarihi, internetten alınmıştır. Erişim,http://tr.wikipedia.org/wiki/Necdet_Mahfi_Ayral, 26.03.2009)

Tiyatro, sinema oyuncusu, dublaj sanatçısı. İstanbul'da doğdu. Galatasaray Lisesi'nden mezun oldu. Sanat yaşamına 1932'de Şehir Tiyatrosu'nda *Yedi Köyün Zeynebi* oyunuyla başladı. Uzun süre bu tiyatroda sahneye çıktı. Tiyatro oyunculuğunun yanı sıra Muhsin Ertuğrul'un uzun yıllar yardımcılığını yaparak sinema alanında çalıştı. *Aynaroz Kadısı, Bir Kavuk Devrildi, Akasya Palas* ve birçok senaryo çalışmasına katıldı. Karakter rollerinde oynadı. Asıl ününü seslendirme sanatçılığında yaptı. İtalyan komedyeni Toto'yu konuşarak, bu alanda popüler oldu. Son olarak *Gülünüz Güldürünüz* adlı bir filmde rol aldı, çeşitli televizyon programları ve dizilere katıldı (Evren, 1983: 27).

BARAN, Reşit (1910-1963)

Tiyatro, sinema oyuncusu, radyo sanatçısı. İstanbul'da doğdu. Galatasaray Lisesi'nden mezun olduktan sonra bir süre İktisat Fakültesi'nde okudu. Tiyatroya oyunculuk yıllarında başladı. 1932'lerde Cumhuriyet

Gençler Mahfeli'nde amatör olarak çalıştı. 1945'te Şehir Tiyatrosu'na girdi ve ölene kadar burada çalıştı. Sinemaya 1937'de *Güneşe Doğru* filminde oynayarak başladı ve 1958'lere kadar çeşitli karakter rollerinde gözüktü. Radyoda özellikle *Uğurlugiller* programında "Bacı"yı konuşarak popüler oldu. Başlıca Filmleri: Kıvırcık Paşa, Şehvet Kurbanı, Nasreddin Hoca, Duvaksız Gelin, Sürtük, Hasret, Hürriyet Apartmanı, Kızılırmak-Karakoyun, Yayla Kartalı, Unutulan Sır, Son Beste, Yaşlı Gözler, Kamelyalı Kadın (Evren,1983: 30,31).

BECERİKLİ, Nezihe (1917-2000) (Ölüm tarihi internetten alınmıştır. Erişim,http://www.sinematurk.com/person.php?action=goToPersonPage&id=1925&ad=Nezihe%20Becerikli, 26.03.2009)

Tiyatro, sinema oyuncusu. İstanbul'da doğdu. Gerçek adı Fatma Nezihe'dir. Ortaokuldan sonra tahsiline devam etmedi. 1934/35 tiyatro sezonunda Şehir Tiyatroları'na girerek, sanat yaşamına atıldı. Bir süre ayrı kaldıktan sonra, yine aynı tiyatroda sahne çalışmalarına devam etti. 1941'de tiyatro oyunculuğunun yanı sıra *Kahveci Güzeli* filminde oynayarak, sinema oyunculuğuna başladı. 1950'lerin en başta gelen oyuncuları arasında yer aldı.

Başlıca Filmleri: 1943: Dertli Pınar, 1944: Deniz Kızı, 1956: Büyük İtiraf, Yanık Kaval, 1948: Çıldıran Kadın, Ölünceye Kadar Seninim, 1950: Er Meydanı, 1955: Kader, 1957: Fırtına Geçti, 1958: Aşkın Acıları, 1959: Üç Kızın Hikayesi, 1960: Dertli Çoban, Evlatlık, 1961: İki Damla Gözyaşı (Evren, 1983: 33).

BİLGE, Tevhid (1919-1987) (Ölüm tarihi internetten alınmıştır. Erişim, http://tr.wikipedia.org/wiki/Tevhit_Bilge, 16.04.2009)

Tiyatro, sinema oyuncusu. İstanbul'da doğdu. Bir süre Galatasaray Lisesi'nde okudu. Sahneye ilk kez Şişli Halkevi'nde çıktı, 1942'de Ses Opereti'ni *Alabanda* revüsünde oynayarak profesyonel oldu. 1944'te Şehir Tiyatrosu'na girdi. 1952'de kendi adını taşıyan bir topluluk kurdu. 1962'de Muammer Karaca'da 1969'da ise Şehzadebaşı Küçük Tiyatro'da sahneye çıktı. Tiyatro oyunculuğunun yanı sıra radyo temsillerinde rol aldı. Çoğunlukla

komedi, 1973'ten sonra da seks filmlerinde oynayarak sinema oyunculuğu yaptı.

Başlıca Filmleri: Kaynanam Kudurdu, Yaz Bekarı, Ah Bu Gençlik, Küçük Bey, Nöri Gantar Ailesi, Sefer Seferde, Tantana Kemal, Adana Urfa Bankası, Çifte Kavrulmuş, Kafes (Evren,1983: 35).

BUTAK, Behzat Hâki (1891-1963)

Tiyatro, sinema oyuncusu. Bursa'da doğdu. İstanbul Mercan İdadisi ile Ticaret ve Sanayiinefise Mektepleri'nde okudu. 1908'de amatör olarak tiyatro yaşamına atıldı. Bir süre amatör topluluklarda oynadıktan sonra İtalya'ya mühendis olmak için gitti. Dönüşünde "Mürebbi-i Hissiyat" adında bir topluluk kurdu. 1914'te imtihanı kazanarak Dar'ül Bedayi'ye girdi. Uzun süre bu toplulukta çalıştı. 1918'de *Bican Efendi Vekilharç* filmiyle sinema oyunculuğuna başladı.

Başlıca Filmleri: 1918: Bican Efendi Vekilharç, 1922: İstanbul'da Bir Facia-i Aşk, 1923: Nur Baba, Ateşten Gömlek, Leblebici Horhor, Sözde Kızlar, 1928: Ankara Postası, 1930: Kaçakçılar, 1931: İstanbul Sokaklarında, 1933: Leblebici Horhor Ağa, 1941: Kahveci Güzeli, 1947: Harmankaya, 1953: Yavuz Sultan Selim Ağlıyor, 1962: Bahçıvan, Bülbül Yuvası (Evren, 1983: 37).

BÜKE, Kenan (1918-1993) (Ölüm tarihi internetten alınmıştır. Erişim, http://www.sinematurk.com/person.php?action=goToPersonPage&id=3377&ad=Kenan%20B%C3%BCke, 16.04.2009)

Türk tiyatro ve sinema oyuncusu (İstanbul 1918). 1944'ten başlayarak çeşitli topluluklarda sahneye çıktı. Kendi tiyatrosunu kurdu ve yönetti (1969-1975). Yüz kadar filmde rol aldı (Büyük Larousse Sözlük ve Ansiklopedisi 4. Cilt: 2048).

CİMCOZ, Adalet (1911-1970)

Dublaj sanatçısı. Çanakkale'de doğdu. Lise öğrenimini Karlsruhe'de (Almanya) tamamladı. Dublaj sanatçısı Ferdi Tayfur'un kardeşidir. Dublaj alanına ilk kez 1933'te *King Kong* filmini seslendirerek girdi. 1950'den itibaren de baş kadın oyuncuları seslendirdi. Ünlü oyuncular Cimcoz'un seslendirmesiyle kamuoyuna tanıtıldı. Sanatçı, dublaj sanatının yanı sıra

çeşitli çeviriler yaptı. Maya Sanat Galerisi'ni açarak, yöneticiliğini ve sahipliğini üstlendi.1970'de kansere yakalanarak öldü (Evren, 1983: 39).

DİLLİGİL, Avni (1911- 1971)

Tiyatro, sinema oyuncusu ve yönetmeni. Hayfa'da doğdu. Edirne ve İstanbul Liseleri'nde okudu. Sahneye ilk kez 1927'de Şehir Tiyatroları'nda *Hamlet* oyununda çıktı. Daha sonra Raşit Rıza, Türk Tiyatrosu, Bizim Tiyatro, Ses Opereti ve Gençlik Tiyatrosu'nda çalıştı. Çığır Sahne ve Halk Tiyatroları'nı kurdu. Tiyatro oyunculuğunun yanı sıra, 1941'de *Kahveci Güzeli* ile sinema oyunculuğuna ve 1950'de *Oğlum İçin* filmiyle yönetmenliğe başladı. Öldükten sonra kendi adına ödüllü bir yarışma düzenlendi.

Başlıca Filmleri: (Yönetmen olarak) 1950: Oğlum İçin, 1951: Kenar Mahalle, 1954: Mahallenin Namusu, Evlat Acısı, 1955: Karacaoğlan, Yaşlı Gözler, 1960: Benli Emine.(Oyuncu olarak): Kahveci Güzeli, Sürtük, Beyaz Cehennem, Küçük Hanımefendi (Evren, 1983: 47).

ENER, Mümtaz (1907-1989) (Ölüm tarihi internetten alınmıştır. Erişim, http://www.sinematurk.com/person.php?action=goToPersonPage&id=1841&ad=M%FCmtaz%20Ener, 16.04.2009)

Tiyatro, sinema oyuncusu. Muğla'da doğdu. İstanbul Aşiyan İdadileri Kadıköy Şubesi'nde bir süre okudu. İlk kez 1923'te İstanbul Opereti'nde sahneye çıktı. Daha sonra Süreyya Opereti ile uzun bir süre Anadolu turnelerinde bulundu. Halkevlerinde rejisör olarak çalıştı. Bir süre Raşit Rıza, Sadi Tek, Muhlis Sabahattin ve Şehir Tiyatroları'nda sahneye çıktı. Sinemaya ufak rollerde oyuncu olarak girdi, daha sonra karakter rollerinde sivrildi. İlk kez 1939'da *Yılmaz Ali* filminde rol aldı. 1949'da *Kanatlardan Türbe* filminin yönetmenliğini yaptı.

Başlıca Filmleri: (Yönetmen olarak) 1949: Kanatlardan Türbe, 1952: Güldağlı Cemile, Hürriyet için, 1953: Onu Affettim, 1956: Papatya (Oyuncu olarak)Yılmaz Ali, Şehvet Kurbanı, Sürtük, Kahveci Güzeli, Harman Sonu, Kızılırmak, Vatan İçin, Ankara Ekspresi, Şimal Yıldızı, Izdırap Şarkısı, Felaket Kadını, Gurbet Kuşları, Karanlıkta Uyananlar, Murtaza, İç Güveysi, Utanç, Nene Hatun, Açlık, Deli Yusuf, Bir Gün Mutlaka, Hınç, Kan (Evren, 1983: 55).

ERBİL, Sadettin (1925-1997) (Ölüm tarihi internetten alınmıştır. Erişim,http://www.sinematurk.com/person.php?action=goToPersonPage&id=2105&ad=Sadettin%20Erbil, 26.03.2009)

Tiyatro,sinema oyuncusu. İstanbul'da doğdu. Kabataş Lisesi'nden mezun oldu. Sanat yaşamına 1940'da Sarıyer Halkevi'nde atıldı. 1943'te Şehir Tiyatrosu'na girdi. Daha sonra Raşit Rıza, Sadi Tek, Muhlis Sabahattin, Ezgi ve Çığır Sahne'de çalıştı. 1957'de Bulvar Tiyatrosu'nun kurucuları arasında yer aldı. Tiyatro oyunculuğunun yanı sıra sinemada karakter rollerinde gözüktü.

Başlıca Filmleri: Dokuz Dağın Efesi, Denize İnen Sokak, Allah Cezanı Versin Osman Bey, Bülbül Yuvası, Kalpaklılar, Bir Gecelik Gelin, Cici Can, Halk Çocuğu, Beyaz Güvercin, Satın Alınan Adam, Yedi Kocalı Hürmüz, Çığlık (Evren, 1983: 57).

ERGÜVENÇ,Kemal(1921-1976)(Ölüm tarihi internetten alınmıştır. Erişim,http://www.seslendirme.org/sanatcilar/kemalerguvenc.htm,16.04.2009

Tiyatro, sinema sanatçısı. İstanbul'da doğdu, sanat yaşamına 1945'te Şehir Tiyatroları'nda atıldı.Uzun süre bu tiyatroda başta *Koca Bebek, Küçük Şehir, Faust, Tebeşir Dairesi, Mağara, Yarış Bitti* olmak üzere, sayısız oyunda rol aldı. Tiyatro sanatçılığının yanısıra *Düşman Yolları Kesti, Kalpaklılar, Senin İçin* ve daha bir çok filmde oynadı (Evren, 1983: 59).

ERTUĞRUL, Muhsin (1892-1979)

Sinema ve tiyatro oyuncusu, yönetmeni ve düşünürü. İstanbul'da doğdu. Tefeyyüz Mektebi'nde, Dar'ül Edep'te, Soğukçeşme ve Toptaşı Rüştiyeleri'nde, Mercan İdadisi'nde okudu. 1909'da Erenköy'de Burhaneddin Kumpanyası'nda *Şerlok Holmes* oyununda "Bob" rolüyle ilk kez sahneye çıktı. Aynı topluluğun Odeon Tiyatrosu'nda verdiği piyeslerden *Hamlet*'te "Laertes" rolünü oynadı. 1911'de eğitimini ilerletmek için Paris'e gitti. 1912'de *Hamlet*'i sahneye koydu ve başrolü oynadı. 1913'de K.Emin Baran, İ. Galip Arcan ve Behzat Butak ile bir topluluk kurup Türk Ocağı'nda temsiller verdi. Aynı yıl Şehzadebaşı'nda Ertuğrul Sineması'nı açtı, fakat kısa bir süre sonra devretmek zorunda kaldı. Aynı yıl tekrar Paris'e gitti. 1914'de Dar'ül Bedayi'nin hazırlık çalışmalarına katıldı ve tiyatro bölümünün, yardımcı

öğretmenliğine atandı. Bir yıl sonra Dar'ül Bedayi'nin maaşlı sanatçı kadrosuna girdi. 1916'da Berlin'e gitti, film stüdyolarında çalışmaya başladı. Maria Cermi ile Hans Albers'in çevirdiği filmlerde figüranlık yaptı. 1917'de Dar'ül Bedayi'de ilk yerli oyun olan *Baykuş*'u sahneye koydu ve oynadı. Bir yıl sonra tekrar Berlin'e gitti ve *Beranien Düşesi* filminde ihtilalci subay rolünü oynadı. Bu filmdeki oyunuyla yapımcı-yönetmen Ernst Reicher'in dikkatini çekti ve Stuart Webb şirketiyle anlaşma imzaladı. Almanya dönüşünde Edebi Tiyatro Heyeti'ni kurdu, bir yıl sonra tekrar Almanya'ya giderek *Samson* filmini çevirdi. Almanya'da *Kara Lale Bayramı* ve *Şeytana Tapanlar* filmlerini çektikten sonra 1921'de yurda dönerek Dar'ül Bedayi'ye yönetmen olarak girdi. Daha sonra anlaşmazlık yüzünden bu kurumdan ayrılarak, yeniden Almanya ve Avusturya'ya gitti. 1922'de Bozkurt Film adlı bir yapımevi kurmak istediyse de, gerçekleştiremedi. Kemal Film adına *İstanbul'da bir Facia-i Aşk, Boğaziçi Esrarı* filmlerini çekti. 1923'te *Ateşten Gömlek* adlı filmde ilk kez iki Türk kızını (Bedia ve Neyyire Hanımları beyazperdeye çıkardı. 1924'te zamanın ünlü oyuncusu Greta Garbo'yu Türkiye'ye davet etti ve onu iki ay ağırladı. İsveç'ten dönüşte tekrar sinema ve tiyatro çalışmalarına başladı.1925'te Rusya'ya gitti ve Goskina ile Vukfu stüdyolarında *Tamila* ile *Spartaküs*'ü çevirdi. 1927'de Dar'ül Bedayi'nin başına yönetmen olarak atandı. 1928'de incelemelerde bulunmak üzere Amerika'ya gitti, bir yıl sonra yurda dönerek *Ankara Postası* filmini çevirdi. 1930'da Tiyatro Meslek Okulu'nun açılmasına öncülük etti.1931'de *Bir Millet Uyanıyor* filmini çevirdi. 1933'te Behzat Butak'ın jübilesini düzenleyerek Türkiye'de jübile geleneğini kurdu. Bir yıl sonra da kendi 25. yıl jübilesini kutladı. 1940'da Neyyire Ertuğrul'la birlikte *Perde ve Sahne* dergisini çıkarmaya başladı. 1949'da Devlet Tiyatro ve Operası'nın başına getirildi. 1951'de bu görevinden istifa edip, Küçük Sahne'yi kurdu. 1954'te tekrar Devlet Tiyatrosu Genel Müdürlüğü'ne atandı. Ertesi yıl Adana, İzmir ve Bursa'da tiyatro salonlarının açılmasını sağladı. 1958'de Devlet Tiyatrosu'ndaki görevine son verildi. Bir yıl sonra İstanbul Şehir Tiyatrosu başrejisörlüğüne atandı. 1966'da bu görevinden alındı.1974'te ise yeniden aynı göreve getirildi. Son yıllarında

çeşitli okul ve enstitülerde dersler ve konferanslar verdikten sonra, 1979'da İzmir'de bir kalp krizi sonucu öldü.

Türk tiyatrosunun kuruluşunda ve gelişmesinde büyük katkıları olan Muhsin Ertuğrul'un sinemaya da büyük yararları olmuştur. Tiyatronun yanı sıra sinemayla da ilgilenen Ertuğrul "Tiyatrocular Dönemi" adı verilen bir dönemin en tipik ve en üretken yönetmenlerinden birisi olmuştur. Türk sinemasında Türk kadınını ilk kez o sahneye çıkarmış (*Ateşten Gömlek*), ilk sesli filmi o çekmiş (*İstanbul Sokakları'nda*) ve ilk renkli filmi yine o yapmıştır (*Halıcı Kız*). Yurt dışında da sinemacı yönünü ispatlamış olan Ertuğrul'un sinemamıza getirdikleri bazı yönlerden dolayı eleştirilere uğramıştır. Sinemamızı uzun bir süre tiyatronun etkisinde bıraktığı ve sinemayı ayrı bir sanat dalı olarak görmediği, tiyatronun uzantısı olarak değerlendirip gelişmesini engellediği iddia edilmiştir.

Başlıca Filmleri: 1922: İstanbul'da Bir Facia-i Aşk, Boğaziçi Esrarı (Nur Baba), 1923: Ateşten Gömlek, Leblebici Horhor, Kız Kulesi'nde Bir Facia, 1924: Sözde Kızlar, 1928: Ankara Postası, 1929: Kaçakçılar, 1931: İstanbul Sokaklarında 1932: Bir Millet Uyanıyor, 1933: Karım Beni Aldatırsa, Söz Bir Allah Bir, Cici Berber, Naşit Dolandırıcı, Fena Yol, 1934: Milyoner Avcıları, Leblebici Horhor, Bataklı Damın Kızı Aysel, 1938: Aynaroz Kadısı, 1939: Bir Kavuk Devrildi, Allah'ın Cenneti, Tosun Paşa, Kıskanç, 1940: Şehvet Kurbanı, Nasreddin Hoca Düğünde, Akasya Palas, 1941: Kahveci Güzeli, 1945: Yayla Kartalı, 1946: Harman Sonu, 1947: Kızılırmak, 1953: Halıcı Kız (Evren, 1983: 61).

ESEN, Hayri (1919-1977)

Oyuncu, yönetmen, seslendirme sanatçısı. Balıkesir'de doğdu. Orta öğrenim gördü. 1933'te Balıkesir Halkevi'nde sahneye çıktı. 1943'te Ankara Radyosu Temsil Kolu'na girdi. 1946'da İzmir Şehir Tiyatrosu'nda görev aldı. Aynı yıl nüfus sayımına ilişkin bir belge filminde rol alarak, sinemaya başladı. 1950'de *Yüzbaşı Tahsin* filminde oynadı. *Bergama Sevdalıları* filminde oyunculuğunun yanı sıra, yönetmenlik yaptı. Nedret Güvenç ile evlenip ayrılan sanatçı, sinemadaki asıl ününü seslendirme alanında yaptı ve birçok ünlü oyuncuyu konuştu.

Başlıca Filmleri: Ana Kucağı, Kanundan Kaçılmaz, Kalpaklılar, Kırık Plak, Karacaoğlan'ın Kara Sevdası, Dokuz Dağın Efesi, Aşka Dönüş, Yumurcak, Beyaz Mendil, Çadır Gülü, Cımbız Ali, Çalıkuşu (Evren, 1983: 62).

GÜLİZAR, Jülide(1930)

1930 yılında Adana'da doğdu. Öğretmen olmak istediği halde A.Ü. Hukuk Fakültesi'ni bitirdi ama ne öğretmen oldu ne de hukukçu. 30 sene boyunca TRT'de sayısız haber ve program sunan bir spiker oldu. 1981 yılında emekliye ayrıldıktan sonra, 30 yıllık birikimini yeni nesillere aktarmak ve içinde kalan öğretmenlik aşkını dindirmek için, bir çok eğitim kurumunda diksiyon ve spikerlik dersleri vermeye başladı. "Ben TRT'den emekli oldum, hayattan değil" diyen Gülizar hâlen, Kanal B'de program hazırlayıp sunuyor ve Başkent Üniversitesi'nde öğrenci yetiştiriyor. (Spikerin kendisiyle görüşülmüş,bilgiler kendisinden alınmıştır.)

GÜNAY, Esen (1942)

1942 Muğla doğumlu. İlk, orta, lise eğitimini Aydın ve İzmir'de tamamladı. 1958 yılında henüz ortaokuldayken öğretmenlerinin teşvikiyle başladığı tiyatro hayatı, İzmir Devlet Konservatuvarı'nın sınavına girenler arasından sınavı kazanan tek aday olarak akademik bir boyut kazandı. Okulun 3 ay sonra eğitmen eksikliğinden kapanması sebebiyle Ankara Devlet Konservatuvarı'na geçiş yaptı. Yıldırım Önal'la birlikte, kapalı olan Arena Tiyatrosu'nun yeniden açılmasını sağlayarak İstanbul'da sahneye çıkmaya başladı. 1963 yılından bu yana aralıksız olarak film seslendirmesi yapıyor. Türk sinemasında Yılmaz Güney ve Orhan Gencebay dışındaki tüm jönleri seslendirdi. Yabancı jönlerden de, başta Alain Delon ve Gregory Peck olmak üzere bir çok aktörü seslendirdi. (Sanatçının kendisiyle görüşülmüş,bilgiler kendisinden alınmıştır.)

GÜRZAP, Akif Reşit (1912-1990) (Ölüm tarihi internetten alınmıştır. Erişim,http://tr.wikipedia.org/wiki/Re%C5%9Fit_G%C3%BCrzap, 26.03.2009)

Tiyatro, sinema oyuncusu. İstanbul'da doğdu. Yüksek Deniz Ticaret Okulu'nda okudu. Sanat yaşamına amatör tiyatrocu olarak başladı ve bir süre Süreyya Opereti'nde çalıştı.1934'te İstanbul Belediyesi Şehir Tiyatrosu'na girdi. Burada başta *Deli-Dolu, Mum Söndü, Kurbağalar, Ceza Kanunu* ve

Huzur Çıkmazı olmak üzere birçok oyunda rol aldı. Tiyatro oyunculuğunun yanı sıra 1946'da *Hürriyet Apartmanı* filmiyle sinema oyunculuğuna da başladı. Uzun bir süre karakter rollerinin değişmez oyuncusu oldu.
Başlıca Filmleri: 1946:Hürriyet Apartmanı, 1947:Sonsuz Acı, Yanık Kaval, 1948:Çıldıran Kadın, Domaniç Yolcusu, Harmankaya, Sızlayan Kalp, 1949: Baba Katili, Dinmeyen Kalp, Fedakar Ana, 1951: Allahaısmarladık, Dudaktan Kalbe, 1953: Hıçkırık, Yavuz Sultan Selim Ağlıyor, 1957: Anası Gibi, 1958: Son Nefes (Evren, 1983: 76).

GÜRZAP, Can (1943)

Türk tiyatro ve sinema oyuncusu, yönetmen (İstanbul 1943). Reşit Gürzap'ın oğludur. Ankara Devlet Konservatuvarı yüksek bölümünü bitirdikten (1968) sonra bir yıl da İngiltere'de Central School Theatre Academy'de eğitim gördü. 1978'e değin Ankara Devlet Tiyatrosu'nda oyuncu ve yönetmen olarak çalıştı. *İstiridye ile İnci, Duruşma Gecesi, Yaşam Kavgası, Kartallar Yüksek Uçar, Yorgun Savaşçı, Metres* vb. televizyon ve sinema filmlerinde oynadı. İlk kez (1978-1979 ve 1983-1985) İstanbul Devlet Tiyatrosu'nun müdürlüğünü yaptı. 1971'de Ankara Sanatseverler Derneği'nin en başarılı oyuncusu ödülünü, *Türkiye Üzerine Oyunlar* adlı televizyon programındaki başarısıyla da Günaydın Gazetesi'nin jüri özel ödülünü aldı (Büyük Larousse Sözlük ve Ansiklopedisi 8. Cilt: 4872).

HÜN, Hadi (1907- 1969)

Tiyatro, sinema oyuncusu, yönetmen. İstanbul'da doğdu. Sanat yaşamına amatör olarak Topkapı Gençler Mahfeli'nde başladı. 1932'de Şehir Tiyatrosu'na girdi, bir süre Anadolu turnelerine çıktı. Sinemaya 1947'de Muhsin Ertuğrul'un yarım bıraktığı *Kızılırmak* filmini tamamlayarak, yönetmen olarak girdi. Sinemada yönetmenliğinin yanı sıra oyuncu olarak da çalıştı. (Not: Sanatçının özgeçmişine ilişkin kaynak olarak kullandığımız Türk Sinema Sanatçıları Ansiklopedisi, Hün'ün sinemaya 1947 yılında girdiğini yazmaktadır. Ancak, incelediğimiz filmlerden 1941 yapımı Kahveci Güzeli'nde oynayan Hün'ün, 1947 yılından önce sinemaya girdiği muhakkaktır. Hatta, 1932-1941 arasında beş ayrı filmde oynadığı da bilinmektedir.

(Erişim,http://tr.wikipedia.org/wiki/Hadi_H%C3%BCn,26.03.2009).
Başlıca Filmleri: 1947: Kızılırmak, 1948: Canavar, 1950: Kapanan Gözler, 1955: Sevdiğim Sendin, 1975: Şeytan (Evren, 1983: 81).

IRGAT,Cahit (1916-1971)

Tiyatro, sinema oyuncusu. Lüleburgaz'da doğdu. Edirne Öğretmen Okulu ve Devlet Konservatuvarı'nda okudu. Sahneye ilk olarak okul temsillerinde amatör olarak çıktı. 1935-36 tiyatro sezonunda *Ölçüye Ölçü* oyunuyla profesyonel olarak Şehir Tiyatroları'nda sahneye çıktı. 1939'da *Yılmaz Ali* filmiyle sinema oyunculuğuna başladı.1950'de *Bırakılan Çocuk* filmiyle yönetmenliğe geçti.1958'de Ankara Devlet Tiyatrosu'nda, daha sonra da Dormenler'de sahneye çıktı. 1975'te 35. sanat yılını kutladı. Sinema ve tiyatronun yanı sıra, edebiyatla uğraşıp şiirler yazdı. *Bu Şehrin Çocukları* ve *Rüzgarlarım Konuşuyor* adlı iki kitabı vardır. Profesör Mina Urgan ile evlenip, ayrılan Irgat,1971'de öldü.
Başlıca Filmleri: 1939: Yılmaz Ali, 1944: 13 Kahraman, 1946: Büyük İtiraf, Seven Ne Yapmaz, 1950: Estergon Kalesi, 1951: Hayat Acıları, İstanbul'un Fethi, Vatan İçin, Dudaktan Kalbe, Üçüncü Selim'in Gözdesi, 1952: Sabahsız Geceler, 1953: İpsala Cinayeti, Kızıl Tuğ, Aşk Izdıraptır, 1955: Sevdiğim Sensin, 1956: Büyük Sır, 1957: Kara Çalı, 1960: Sığıntı, 1965: Dünkü Çocuk, 1966: Kanlı Mezar, Bar Kızı, 1967: Kelepçeli Melek, 1968: Casusu Kıran, Dağları Bekleyen Kız (Evren, 1983: 82).

KARACAOĞLU, Toron (1931)

1931 yılında Mudanya'da doğdu. 1949 yılında tiyatrocu olmak için İstanbul'a geldi. Üç yıl konservatuvara devam ettikten sonra Şehir Tiyatroları'nın açmış olduğu kadrolu sanatkâr sınavını kazanarak, tiyatroya başladı. 1981 yılında emekli olarak Berlin'e gitti. Almanya Kültür Senatörlüğü'ne bağlı olarak tiyatro seminerlerinde hocalık yaptı. 1985 yılında Türkiye'ye döndü ve özel tiyatrolarda oyun yönetti. 1987 yılında Şehir Tiyatroları'nda *Günden Geceye* oyunu için konuk sanatçı olarak davet edildi. 1989 yılında Şehir Tiyatroları'na yeniden kadrolu sanatçı olarak girdi. Yaş haddinden emekli olan Toron Karacaoğlu, ayrıca sinema filmlerinde de

oynadı(Erişim,www.sehirtiyatrolari.com/sanatcilar/toron-karacaoglu.htm, 07.04.2009).

KORAL, Alev (1932, 2005)

Gerçek adı Alev Elmas (d.1932, ö. 7 Temmuz 2005-İstanbul). Sinema oyuncusu, seslendirme sanatçısı. Sinema dünyasında Alev Emre takma adıyla tanınan Alev Koral, 1954 yılında başladığı sanat hayatında, sinema filmlerinde oynamanın dışında özellikle Türkân Şoray başta olmak üzere bir çok sanatçıyı seslendirmiş olmasıyla da bilinmektedir. Sanatçı, alzheimer hastalığı nedeniyle yaşamını yitirmiştir.

Başlıca Filmleri: 1997: Mektup, 1992: Kızlar Yurdu, 1990: Soğuktu ve Yağmur Çiseliyordu, 1968: Sabahsız Geceler, 1965: Hak Yolunda Hazreti Yahya, 1964: Zımba Gibi Delikanlı, 1964: Avare Yavru Filinta Kovboy, 1963: Cinayet Gecesi, 1955: Kadın Severse,1954: Nasreddin Hoca ve Timurlenk, 1954: Üçüncü Kat Cinayeti, 1954:Yolculuk Var (Erişim, http://tr.wikipedia.org./wiki)Alev Koral, 17.04.2009)

KÖKNAR, Sait (1901- 1944)

Tiyatro, sinema oyuncusu. İstanbul'da doğdu. Çeşitli tulüat topluluklarında çalıştı. Daha sonra, kendi adına bir topluluk kurdu. 1929'da Şehir Tiyatrosu'na girdi. Tiyatro oyunculuğunun yanı sıra sinema oyunculuğu da yaptı. Tiyatro oyuncusu Ergun Köknar'ın babasıdır.

Başlıca Filmleri: Ankara Postası, Kaçakçılar, Bir Millet Uyanıyor, Milyon Avcıları, Bataklı Damın Kızı, Nasreddin Hoca Düğünde, Kıvırcık Paşa (Evren, 1983: 101).

KÖRMÜKÇÜ, Hâzım (1898- 1944)

Tiyatro, sinema oyuncusu. İstanbul'da doğdu. Gerçek adı Kâzım Körmükçü'dür. Bir süre Kabataş Lisesi'nde okudu, memurluk yaptı. Çocuk yaşlarda tiyatroya olan tutkusu yüzünden işinden ayrılarak 1915'te Dar'ül Bedayi Topluluğu'na katıldı. Bir süre Ferah Tiyatrosu, Raşit Rıza Topluluğu ve Milli Sahne'de çalıştı. Sonra tekrar Şehir Tiyatrosu'na döndü ve ölümüne kadar burada sahneye çıktı. 1930'da tiyatro oyunculuğunun yanı sıra *Kaçakçılar* filmiyle sinema oyunculuğuna da başladı.

Başlıca Filmleri: 1930: Kaçakçılar, 1931: İstanbul Sokakları'nda, 1932: Söz Bir Allah Bir, Karım Beni Aldatırsa, Yeni Karagöz, Düğün Gecesi, 1934: Milyon Avcıları, Leblebici Horhor Ağa, 1938: Aynaroz Kadısı, 1939: Bir Kavuk Devrildi, Allah'ın Cenneti, Tosun Paşa, 1940: Akasya Palas, Nasreddin Hoca, 1941: Kahveci Güzeli (Evren, 1983: 101).

MORALI, Mahmut (1902- 1965)

Tiyatro, sinema oyuncusu. Bursa'da doğdu. Bursa Sanayi Mektebi'nde okudu. Tiyatroya öğrencilik yıllarında başladı. Burhaneddin Tepsi Tiyatrosu'nda bir süre suflörlük yaptı. Daha sonra Sadi Tek, Dar'ül Bedayi Sanatkarları Anadolu Heyeti, Muhsin Ertuğrul ve Raşit Rıza ile birlikte çalıştı. 1924'te Dar'ül Bedayi'ye girdi Burada başta *Kadın Polis Olursa, Aynaroz Kadısı, Süt Kardeşler, Saz-Caz, Bir Kavuk Devrildi, Dövme Gül* olmak üzere, 100'ün üzerinde oyunda rol aldı. Tiyatro oyunculuğunun yanı sıra, 1934'te Muhsin Ertuğrul'un yönettiği *Aysel, Bataklı Damın Kızı* filmiyle sinema oyunculuğuna başladı. Sinemamızın ilk yıllarında en fazla film çeviren erkek oyunculardan biri oldu.

Başlıca Filmleri: 1934: Aysel, Bataklı Damın Kızı, Leblebici Horhor Ağa, 1939: Bir Kavuk Devrildi, Tosun Paşa, 1945: Harman Sonu, 1948: Harmankaya, 1949: Baba Katili (Evren, 1983: 105).

MUVAHHİT, Bedia (1897-2004) (Ölüm tarihi, internetten alınmıştır. Erişim, http://tr.wikipedia.org/wiki/Bedia_Muvahhit, 26.03.2009)

Tiyatro, sinema oyuncusu. İstanbul'da doğdu. İstinaf Mahkemesi Müddet-i Umumileri'nden Şekip Bey'in kızıdır. Moda'da Dame de Sion Mektebi'nde ve Kadıköy'deki Terakki Lisesi'nde Fransızca öğretmenliğine başladı. Sanat yaşamına 1908'de atıldı. 1914'te yeni kurulan Dar'ül Bedayi'ye girdi.1923'te *Ateşten Gömlek* filminde Ayşe rolünü oynayarak, Türk sinemasında Neyyire Ertuğrul'la birlikte gözüken ilk kadın oyuncu oldu. 1918'de Ahmet Muvvahit'le evlendi. 1937'de eşi ölünce Ferdi Statzer ile evlendi. Uzun süre Şehir Tiyatroları'nda çalıştı. Tiyatronun yanı sıra sinema oyunculuğunu da sürdürdü.

Başlıca Filmleri: 1923: Ateşten Gömlek, 1931: İstanbul Sokakları'nda, 1933: Karım Beni Aldatırsa, Söz Bir Allah Bir, 1954: Beklenen Şarkı, Paydos,

1955: Gülmeyen Gözler, Son Beste, Yaşlı Gözler, 1960: Cumbadan Rumbaya, 1961: Çapkınlar, 1962: Belalı Torun, Bir Gecelik Gelin, Gönül Ferman Dinlemez, 1963: Erkek Fatma Evleniyor, Kötü Tohum, Sıralardaki Heyecan, 1964: Barut Fıçısı, Halk Çocuğu, İstanbul Kaldırımları, 1965: Bozuk Düzen, Hep O Şarkı, 1966: Sokak Kızı, 1967: Üvey Ana (Evren, 1983: 106).

MÜREN, Zeki (1933-1996) (Ölüm tarihi,internetten alınmıştır. Erişim, http://www.zekimuren.net/hayati/, 26.03.2009)

Ses sanatçısı, oyuncu. Bursa'da doğdu. Güzel Sanatlar Akademisi'nden mezun oldu. 1950'de İstanbul Radyosu'na girdi. 1955'te sahneye çıktı. Sesi ve daha sonra giysileriyle, sahnede reform yaparak ilgi çekti. Türk Sanat Müziği'nin en ünlü sanatçılarından biri oldu ve bu ününü uzun süre sürdürmeyi başardı. Ses sanatçılığının yanı sıra besteler yaptı. "Baldırcın Yağmuru" adlı bir şiir kitabı yayınlandı. Arena Tiyatrosu'nda *Çay ve Sempati* oyunuyla tiyatro oyunculuğunu denedi ve 1954'te *Beklenen Şarkı* filmiyle sinema oyunculuğuna başladı. Filmlerinde bestelerini okudu ve kendi dublajını yaptı.

Başlıca Filmleri: 1954: Beklenen Şarkı, 1959: Son Beste, 1958: Altın Kafes, 1959: Kırık Plak, 1960: Gurbet, 1965: Düğün Gecesi, 1968: Katip, 1970: Aşktan da Üstün (Evren, 1983: 106).

OKÇUGİL,Nevzat (1925-1998) (Ölüm tarihi, internetten alınmıştır. Erişim,http://www.sinematurk.com/person.php?action=goToPersonPage&id=1919&ad=Nevzat%20Ok%E7ugil, 26.03.2009)

Tiyatro, sinema oyuncusu. 1935'te Şehir Tiyatroları Çocuk Bölümü'ne girdi. 1936'da Cumhuriyet Gençler Mahfeli'nde sahneye çıktı. Daha sonra Şehir Tiyatrosu, Ses Opereti, Yeni Ses, Şen Ses, İstanbul Tiyatrosu ve Tevhid Bilge topluluklarında çalıştı. 1939'da Faruk Kenç'in yönettiği *Taş Parçası* filmiyle sinema oyunculuğuna başladı.

Başlıca Filmleri: Taş Parçası, Yılmaz Ali, Kerem ile Aslı, Cinci Hoca, Eğlence Bülbülleri, Basmacı Güzeli, Kısmet, Ölmek İstiyorum, Avanta Kemal, Biz De Vatandaşız, Dokuz Canlı Adam, Karlı Dağdaki Ateş (Evren, 1983: 112).

ÖGELMAN, Kadri (1906-1986) (Ölüm tarihi internetten alınmıştır. Erişim, http://tr.wikipedia.org/wiki/Kadri_%C3%96gelman, 26.03.2009)

Tiyatro, sinema oyuncusu ve yönetmen. Denizli'de doğdu. Bir süre Güzel Sanatlar Akademisi'nde okudu. Sanat yaşamına 1924'te Kadıköy Yeni Operet Heyeti'nde *Muhterem Katil* oyunuyla başladı. Çeşitli topluluklarda sahneye çıktıktan sonra, 1929'da Şehir Tiyatroları'na girdi ve buradan 1969'da emekli oldu. Tiyatronun yanı sıra 350'ye yakın filmde oynadı ve yönetmenlik yaptı.

Başlıca Filmleri: (Yönetmen olarak): 1949: Kahraman Mehmet, 1950: Akdeniz Korsanları, 1952: Adak Tepe (Oyuncu olarak): Köroğlu, Harman Sonu, Çıldıran Kadın, Kanlı Döşek, Barbaros Hayreddin Paşa, Kanlı Para, Kaldırım Çiçeği, Üvey Ana, Bırakın Yaşayalım, Evlat Hasreti, Namus Düşmanı, Aşk Sürgünü, Kaçak (Evren, 1983: 116).

ÖZ, Vahi (1911-1969)

Tiyatro, sinema oyuncusu ve yönetmen. İstanbul'da doğdu. Bir süre Samsun Lisesi'nde okudu. İlk kez 1928'de Samsun Gençlik Mahfeli'nde sahneye çıktı. 1930'da İstanbul Şehir Tiyatrosu'na girdi. Daha sonra Reşit Rıza, Ses, Yeni Ses, Şen Ses ve Küçük Opera'da çalıştıktan sonra, 1968'de kendi adına bir topluluk kurdu. Ayrıca Ankara Radyosu temsil kolunda çalıştı. 1947'de *Bir Dağ Masalı* filmiyle sinemaya geçti. Sinemada asıl ününü 1960'dan sonra yaptı. "Horoz Nuri" tiplemesiyle tanındı ve Mualla Sürer'le ilginç bir tip meydana getirdi. 1953'te *Kan Kardeşler* ve *Süt Kardeşler* adlı iki filmin yönetmenliğini de yaptı.

Başlıca Filmleri: Bir Dağ Masalı, Toto Ali Milyoner, Gol Kralı Cafer, Ayşecik Fakir Prenses, Şaşkın Baba, Anadolu Çocuğu, Dokunma Bozulurum, Helal Adanalı Celal, Horoz Nuri, Bekâr Odası, Kanlı Nigâr (Evren, 1983: 118).

ÖZCAN, Gazanfer (1931-2009) (Ölüm tarihi internetten alınmıştır. Erişim, http://tr.wikipedia.org/wiki/Gazanfer_%C3%96zcan, 16.04.2009)

Tiyatro, sinema oyuncusu. İstanbul'da doğdu. Taksim Erkek Lisesi'nde okudu. Sanat yaşamına 1957'de Taksim Erkek Lisesi'nde *Hisse-i Şayia* oyunuyla atıldı. 1957'de İstanbul Şehir Tiyatrosu'na girdi. Uzun süre burada

çalıştıktan sonra, eşi Gönül Ülkü ile birlikte kendi adına bir topluluk kurdu. Tiyatro oyunculuğunun yanı sıra, sinema oyunculuğu da yapmıştır.
Başlıca Filmleri: Biz İnsan Değil Miyiz?, Minnoş, Naciyem, Avare Şoför, Utanmaz Adam, Çılgın Yenge, Ah Nerede Vah Nerede, Dam Üstüne Çul Serelim (Evren, 1983: 119)

ÖZKUL, Münir (1925)

Tiyatro, sinema oyuncusu. İstanbul'da doğdu. Bir süre İktisat Fakültesi'ne ve Edebiyat Fakültesi Sanat Tarihi Bölümü'ne devam etti, fakat bitirmeden ayrıldı. Sahneye amatör olarak Bakırköy Halkevi'nde başladı.1949'da Ses Tiyatrosu'nda *Aşk Köprüsü* oyunuyla profesyonel oldu. Küçük Sahne ve diğer tiyatrolarda oyunculuk yaşamını sürdürdü. 1950'de *Üçüncü Selim'in Gözdesi* filmiyle sinema oyunculuğuna başladı. 1970'den sonra sinemada yeteneğini ortaya çıkaran filmlerde oynayarak ün yaptı. 1980'de *Kanlı Nigâr* müzikalinde oynadı. Televizyon reklamlarında gözüktü. Tiyatroda birçok ödüller kazanarak yılın sanatçısı seçildi. Televizyondaki *İbiş'in Rüyası* adlı dizide başrolde oynadı. Oyuncu Suna Selen'le evlenip ayrıldı.
Başlıca Filmleri: 1950: Üçüncü Selim'in Gözdesi, 1951: Lale Devri, 1953: Edi İle Büdü, 1956: Kalbimin Şarkısı, Bir Aşk Hikayesi, 1958: Altın Kafes, 1961: Bir Bahar Akşamı, 1965: Dokunma Bozulurum,1966: Fakir Bir Kız Sevdim, 1970: Dikkat Kan Aranıyor, 1971: Yedi Kocalı Hürmüz, 1972: Sev Kardeşim, 1973: Çulsuz Ali, 1974: Mavi Boncuk, 1975: Hababam Sınıfı, Hababam Sınıfı Sınıfta Kaldı, 1976: Süt Kardeşler, Hababam Sınıfı Yanıyor, 1978: Neşeli Günler, 1979: Erkek Güzeli, Sefil Bilo, 1980: Banker Bilo, 1981: Gırgıriye (Evren, 1983: 122).

PAR, Tijen (1938)

Tiyatro, sinema oyuncusu. Edirne'de doğdu. Ankara Devlet Konservatuvarı Tiyatro Bölümü'nden mezun oldu. Sahne yaşamına 1957'de Devlet Tiyatrosu'nda *Dışarıdakiler* oyunuyla atıldı. Daha sonra Şehir Tiyatrolarına geçti. Tiyatro oyunculuğunun yanı sıra 1959'da *Karacaoğlan'ın Kara Sevdası* filmiyle sinema oyunculuğuna başladı. 1959'da Nihat Akçan ile

evlenip ayrıldı. Dublaj sanatçılığında çok başarılı oldu ve hâlen bu konu ile uğraşıyor.

Başlıca Filmleri: 1962: Ayşecik Ateş Parçası, 1964: Atçalı Kel Mehmet, Dağlar Bizimdir, 1965: İki Yavrucak, Son Kuşlar, 1966: Battal Gazi, Karacaoğlan, Zalimler, Zorba, 1967: İnce Cumali, Kamalı Zeybeğin İntikamı, Kelepçeli Melek (Evren, 1983: 125).

SELÇUK, Münir Nurettin (1902-1981)

Besteci, ses sanatçısı, oyuncu. İstanbul'da doğdu. Beyazıt İptidai Mektebi'nden ve Soğukçeşme Askeri Rüştiyesi'den mezun oldu. Kadıköy Sultanisi'nde okurken, tarım öğrenimi yapmak için Macaristan'a gitti. Küçük yaşlardan itibaren devrin ünlü müzisyenlerinden dersler aldı. 1915'te Kadıköy Dar'ülta'limi Musiki Cemiyeti'ne girerek ilk konserini verdi. Daha sonra Şarkı Musiki Cemiyeti'ni kurdu. 1916'da kurulan Dar'ülelhan'a katıldı. Cumhuriyetin kurulmasından sonra Cumhurbaşkanlığı Musiki Cemiyeti'nde görev aldı. 1929-30 arası Paris'te musiki üzerine eğitim gördü. 1930'dan sonra verdiği konserlerle bu alanda popüler oldu. 1941'de İstanbul Belediye Konservatuvarı şefliğine getirildi. 1953'te danışman olarak İstanbul Radyosu'nda yer aldı. Türk müziğinde solo akımının öncüsü sayılan Nurettin, beste yapmaya 1922'de başladı. 150 dolayında beste yaptı. Ünlü şairlerin yapıtlarını seslendirdi. Türk Klasik Müziği'ne yeni bir yorum ve soluk getirdi. Musiki dışında 1941'de Muhsin Ertuğrul'un yönettiği *Kahveci Güzeli*, 1944'de Faruk Kenç'in yönettiği *Hasret* ve daha birkaç filmde oyuncu olarak rol aldı. Bir çok filmde de sesinden yararlanıldı (Evren, 1983: 135).

SERTEL, Necla (1902- 1970)

Tiyatro, sinema oyuncusu. İstanbul'da doğdu. Üsküdar Kız Sanayi Mektebi'nde okudu. Sahne yaşamına, Ziya Topluluğu'nda başladı. Anadolu'da turnelere çıktı, daha sonra Muhsin Ertuğrul ve Arkadaşları Topluluğu'na girdi. 1925'de İstanbul Şehir Tiyatroları'na geçti.1949-53 yılları arasında sinema oyunculuğu da yaptı.

Başlıca Filmleri: 1949: Fedakâr Ana, 1952: Söz Müdafaanındır, 1953: Leylakların Altında (Evren, 1983: 136).

SEVAL, Nevin (1920-1958)

Tiyatro, sinema sanatçısı. İstanbul'da doğdu. Ortaokuldan sonra eğitimini bıraktı.1939'da İstanbul Şehir Tiyatrosu'nda "Azrail Tatil Yapıyor" oyunuyla ilk kez sahneye çıktı. Bir ara Küçük Sahne'de, 1956'dan sonra da Adana Şehir Tiyatrosu'nda çalıştı. 1941'de "Kahveci Güzeli" filmiyle sinema oyunculuğuna başladı. 1958'de öldü.

Başlıca Filmleri: 1941:Kahveci Güzeli, 1945: Yayla Kartalı, 1946: Harman Sonu, 1947: Kerim'in Çilesi, 1949: Ölünceye Kadar Seninim,1950:Namı Diğer Parmaksız Salih (Evren, 1983: 136,137).

SONKU, Cahide (1919-1981)

Sinema, tiyatro oyuncusu. Gerçek adı Cahide Serap'tır. San'da (Yemen) doğdu. Cumhuriyet Özel Okulu'nu bitirdi. Halkevleri'nin temsil kollarında sahneye çıktı. Bir süre Belediye Konservatuvarı'nda okudu. 1932'de Şehir Tiyatrosu'na girerek *Yedi Köyün Zeynebi* oyununda sahneye çıktı. 1933'te *Söz Bir Allah Bir* filmiyle sinema oyunculuğuna başladı. 1948'te Şehir Tiyatrosu'ndan ayrıldı. 1949'da oyunculuğunun yanı sıra *Fedakâr Ana* filmiyle yönetmenliğe de atıldı. 1950'de kendi yapım şirketi Sonku Film'i kurarak, yapımcılığa başladı. 1961'de Cahit Irgat'la, Ortak Tiyatrosu'nu kurdu. Bir ara Bursa'da sahneye çıktı. 1963'te Şehir Tiyatrosu'na döndü. 1968'lerde tiyatro ve sinemayı bıraktı. Belirli bir dönemin en önde gelen oyuncularından birisi olan Cahide Sonku, uzun bir süre ününü korumuş, oyunculuğunun yanı sıra yönetmenlik ve yapımcılık da yaparak Türk sinemasına büyük katkılarda bulunmuştur. Son yıllarda kendini alkole veren sanatçı, 1981'in Mart ayında öldü.

Başlıca Filmleri (Oyuncu olarak): 1934: Aysel Bataklı Damın Kızı, 1940: Akasya Palas, Şehvet Kurbanı, 1942: Kıskanç, 1945: Yayla Kartalı, 1946: Senede Bir Gün, Yuvamı Yıkamazsın, 1951: Vatan ve Namık Kemal, 1956: Büyük Sır, 1962: Ayşecik Yavru Melek, 1965: Beyaz Atlı Adam, Düşman Kardeşler, Korkusuzlar, Sevgim ve Gururum, Yahya Peygamber, 1966: El Kızı, Sevda Çiçeği, Sokak Kızı. (Yönetmen olarak): 1949: Fedakâr Ana, 1954: Beklenen Şarkı, 1955: İlk ve Son (Evren, 1983: 139).

TANIR, Macide (1922)

Türk tiyatro oyuncusu (Sivas 1922). Devlet Konservatuvarı Tiyatro Yüksek Bölümü'nü sınıf atlayarak bitirdi (1943). Tatbikat Sahnesi'nde, 1949'dan başlayarak Devlet Tiyatrosu'nda bir çok piyesin (*Akif Bey, Günden Geceye, Yanlışlık, Hortlaklar, Kıl Payı, Kanlı Düğün, Nora* vb.) başrolünde oynadı. Sanat çalışmalarını aralıksız aynı kurumda sürdüren sanatçı, Basın-İş Sendikası Armağanı'nı (1965) Ankara Sanatseverler Derneği (1969 ve 1974), Ankara Sanat Kurumu (1983) ödüllerini kazandı (Büyük Larousse Sözlük ve Ansiklopedisi 18. Cilt: 11209).

TAYFUR, Ferdi (1904 -1958)

Oyuncu, yönetmen, dublaj sanatçısı. Çanakkale'de doğdu. Dublaj sanatçısı ve yazar Adalet Cimcoz'un kardeşidir. Lise eğitimini Almanya'da yaptı. Yurda döndükten sonra bir süre Fraytak Demiryolu Şirketi'nde çalıştı. 1931'de *Çanakkale Geçilmez* filmiyle sinema oyunculuğuna başladı. Oyunculuğunun yanı sıra dublaj sanatçılığı yaptı ve özellikle "Lorel-Hardy", "Arşak Palabıyıkyan" ve "Balıkçı Osman" tiplerini konuşarak bu alanda büyük bir ün yaptı. 1941'de Muhsin Ertuğrul ile birlikte *Nasrettin Hoca* filmini yöneterek, yönetmenliğe başladı. Daha sonra oyunculuk ve yönetmenlikten çok dublaj alanında çalıştı. Sesindeki bir rahatsızlık nedeniyle kaldırıldığı hastanede öldü. Tayfur, ayrıca taklitçilik ve meddahlık da yapmıştır.

Başlıca Filmleri (Yönetmen olarak): 1941: Nasreddin Hoca, 1946:Senede Bir Gün, 1947:İstiklal Madalyası, Kerim'in Çilesi, 1957: Hata. (Oyuncu olarak): 1931: Çanakkale Geçilmez, 1932: Bir Millet Uyanıyor, 1933: Cici Berber, Milyon Avcıları, Leblebici Horhor, 1937: Güneşe Doğru, 1940: Şehvet Kurbanı, 1945: Deniz Kızı (Evren, 1983: 146).

TEDÜ, Süavi (1915-1959)

Tiyatro, sinema oyuncusu, yönetmen. İstanbul'da doğdu. Güzel Sanatlar Akademisi ve Şehir Tiyatrosu bünyesinde açılan Tiyatro Okulu'nda okudu. Sanat yaşamına 1937'de Şehir Tiyatrosu'nda *Kuru Gürültü* oyunuyla atıldı. Bir yıl sonra *Taş Parçası* filmiyle sinema oyunculuğuna başladı. 1949'da *Zehirli Şüphe* filmiyle yönetmenliğe geçti.

Başlıca Filmleri (Yönetmen olarak) 1949: Zehirli Şüphe, 1952: Göçmen Çocuğu, Son Buse (Oyuncu olarak): 1938 Taş Parçası, 1939: Yılmaz Ali, Tosun Paşa, 1940: Şehvet Kurbanı, 1943: Dertli Pınar, 1945: Hürriyet Apartmanı, 1946: Senede Bir Gün, 1947: Yanık Kaval, 1953: Yavuz Sultan Selim Ağlıyor, 1954: Gizli Yara, 1957: Kara Çalı (Evren, 1983: 147).

TEVFİK,Feriha (1910-1991) (Ölüm tarihi,internetten alınmıştır. Erişim, http://tr.wikipedia.org/wiki/Feriha_Tevfik_Han%C4%B1m, 26.03.2009)

Tiyatro, sinema oyuncusu. İstanbul'da doğdu. Dar'ül Bedayi'de sanat yaşamına başladı ve çeşitli oyunlarda rol aldı. Bir süre Ankara'da, Raşit Rıza Topluluğu ile sahneye çıktı. 1929'da Türkiye Güzeli seçildi, aynı yıl *Kaçakçılar* filmiyle sinemaya geçti.Daha sonra sinemadan ayrıldı.

Başlıca Filmleri: 1929:Kaçakçılar, 1933: Karım Beni Aldatırsa, 1934: Leblebici Horhor, Aysel Bataklı Damın Kızı, 1939: Allah'ın Cenneti, Tosun Paşa (Evren, 1983: 148).

ZOBU,Vasfi Rıza (1902-1992) (Ölüm tarihi,internetten alınmıştır. Erişim, http://tr.wikipedia.org/wiki/Vasfi_R%C4%B1za_Zobu, 26.03.2009)

Tiyatro,sinema oyuncusu. İstanbul'da doğdu. Beyazıt Rüştiyesi ve Alman Ticaret Mektebi'nden mezun oldu. Güzel Sanatlar Akademisi'nde iki yıl okudu. Dar'ül Bedayi Tiyatro Okulu'na devam etti. 1918'de ilk kez *Kayseri Gülleri* oyunuyla sahneye çıktı. 1923'ten itibaren Şehir Tiyatroları'nda yönetmen, oyuncu ve yönetici olarak görev yaptı. 1980'de aynı tiyatroların denetimine memur edildi. 1918'de *Bican Efendi Vekilharç* filmiyle tiyatronun yanı sıra sinema oyunculuğuna da başladı.

Başlıca Filmleri: 1918: Bican Efendi Vekilharç, 1922: İstanbul'da Facia-i Aşk, Nur Baba, 1923: Ateşten Gömlek, Leblebici Horhor, 1933: Söz Bir Allah Bir, Karım Beni Aldatırsa, 1934:Leblebici Horhor Ağa 1939: Bir Kavuk Devrildi, 1940: Akasya Palas, Harman Sonu, 1953: Edi İle Büdü (Evren, 1983: 165).

Ek 4: İncelenen Dönemi Yaşamış Bazı Sanatçılar ve Spikerlerle Yapılan Soruşturma Verileri

İncelememizin bu kısmında, yaşı itibariyle, inceleme kapsamındaki yıllarda Türkçenin sesli icrasını profesyonelce yapmış olan bazı değerli sanatçıların ve spikerlerin görüşlerine başvurduk. Bu değerli kişiler, gerek Türkçe diksiyonun ilk eğitmenlerinden ders almış olmaları ve gerekse aldıkları eğitimi ilk uygulayan kişiler olmaları hasebiyle, diksiyonun tarihine vâkıf kimselerdi.

Yukarıda yer alan "yaşlarından dolayı anılan dönemi yaşamış sanatçılar" tanımına uygun olmayan ve yaşça biraz daha genç başka bazı sanatçılarla da görüşmelerimiz oldu. Bu sanatçıların meslekteki tecrübeleri, yetiştikleri sanat ortamı ve yine Türkiye'nin ilk diksiyon öğretmenlerinden doğrudan ders almış olmalarının incelemeye katacağı bilgi değeri sebebiyle kendileriyle görüştük. Örneğin Can Gürzap, Esen Günay ve Tijen Par, yaşça diğer sanatçılardan daha gençlerdi. Ama mesleki tecrübelerine dayalı bilgileri, incelemeye katkı sağlamıştır. Can Gürzap sorularımızı sadece şahsi birikimiyle değil, incelediğimiz filmlerde rol almış olan babası Reşit Gürzap'tan duyduğu diksiyon özelliklerini de göz önünde bulundurarak cevaplandırmıştır. Toron Karacaoğlu, Macide Tanır, Jeyan Mahfi Ayral, Nevin Akkaya, Esen Günay, Can Gürzap, Tijen Par tiyatro sanatçısı; Özcan Atamert ve Jülide Gülizar ise TRT spikeridir. Görüşmeye katılanlardan, Macide Tanır, Jeyan Mahfi Ayral, Nevin Akkaya, Tijen Par ve Özcan Atamert, aileden İstanbullu kişiler olduğu için, sadece aldıkları diksiyon eğitimiyle değil, aile içinde konuşulan dille de Türkçe diksiyona vâkıf kimselerdir.

Her bir icracıya, inceleme kapsamındaki konu başlıklarıyla ilgili, diksiyon eğitimi aldıkları yıllardaki öğretiyi, bir örnek kelime saptayarak sorduk (Eğer bazı örneklerde kalınlık-incelik farkı önemliyse, bu durumu karşılayan sayıda örnek kelime oluşturarak sorduk. Örneğin, fiil tabanında /y/ sesinin kendisinden önce gelen ünlüyü daraltması-daraltmaması hadisesine ilişkin sorumuzu kalın sıradan "yapmaya" kelimesiyle; ince sıradan da "gelmeye" kelimesiyle sorduk.). Aldığımız cevapları, aşağıda yer alan

kutucuklarda bir araya getirdik. Soldaki kutucukta görüşünü aldığımız sanatçının ismi; sağdaki kutucukta telaffuzunu sorduğumuz örnek kelimeye görüşüne müracaat ettiğimiz kişinin verdiği cevap yer almaktadır. Bazı kutucuklarda çoklu söylenişler görülebilir. Bunun sebebi, görüşünü sorduğumuz sanatçının, her iki kullanımın da doğru olduğunu söylemesidir.

İncelemenin bu kısmı bir doğru-yanlış cetveli değildir. Amaç, incelememizde kullanım frekansı yüksek bazı kelimelerin söylenişlerinde bir fark olup olmadığının tespitidir. Keza görüldü ki, icracılar çoğu zaman ortak bir diksiyon kullanırlarken, bazen de aynı kelimeyi farklı söyleyebilmektedirler.

1-) İncelenen Unsur: /y/ sesinin düşmesi-düşmemesi (örnek kelime: böyle)

Görüşülen Kişi	**Verilen Cevap**
Nevin Akkaya	bö:le (/y/ sesi, hafif de olsa söylenmelidir.)
Özcan Atamert	bö:le
Jeyan Mahfi Ayral	böyle
Jülide Gülizar	bö:le,böyle
Esen Günay	bö:le
Can Gürzap	bö:le (/y/ sesi, hafif de olsa söylenmelidir.)
Toron Karacaoğlu	bö:le
Tijen Par	bö:le, böyle
Macide Tanır	böyle

2-) İncelenen Unsur: Fiil tabanında /y/ sesinin kendisinden önce gelen ünlüyü daraltması-daraltmaması (örnek kelimeler: yapmaya-yapmıya, gelmeye-gelmiye)

Görüşülen Kişi	**Verilen Cevap**

Nevin Akkaya	yapmaya,yapmıya; gelmeye,gelmiye
Özcan Atamert	yapmıya, gelmiye
Jeyan Mahfi Ayral	yapmıya, gelmiye
Jülide Gülizar	yapmıya, gelmiye
Esen Günay	yapmıya, gelmiye
Can Gürzap	yapmıya, gelmiye
Toron Karacaoğlu	yapmıya, gelmiye
Tijen Par	yapmaya, yapmıya; gelmeye, gelmiye
Macide Tanır	yapmaya, gelmeye

3-)İncelenen Unsur: İsim tabanında /y/ sesinin kendisinden önce gelen ünlüyü daraltması-daraltmaması (örnek kelimeler: arabaya-arabıya)

Görüşülen Kişi	**Verilen Cevap**
Nevin Akkaya	arabaya
Özcan Atamert	arabaya
Jeyan Mahfi Ayral	arabaya
Jülide Gülizar	arabaya
Esen Günay	arabaya
Can Gürzap	arabaya
Toron Karacaoğlu	arabaya
Tijen Par	arabaya
Macide Tanır	arabaya

4-) İncelenen Unsur: Öyleyse,neredeyse,sabahleyin kelimelerinde /y/ sesinin kendisinden önce gelen ünlüyü daraltması-daraltmaması

Görüşülen Kişi	**Verilen Cevap**
Nevin Akkaya	öyleyse,nerdeyse,sabahliyin
Özcan Atamert	öyleyse,nerdiyse, sabahleyin
Jeyan Mahfi Ayral	öyleyse, nerdeyse,sabahleyin
Jülide Gülizar	öyleyse, nerdeyse, sabahleyin,
Esen Günay	öyliyse, nerdiyse,sabahliyin
Can Gürzap	öyliyse, nerdiyse, sabahliyin
Toron Karacaoğlu	öyleyse, nerdeyse, sabahleyin
Tijen Par	öyliyse,nerdiyse; öyleyse, nerdeyse, sabahliyin.
Macide Tanır	öyleyse, nerdeyse, sabahleyin

5-) İncelenen Unsur: Bir şey, her şey söz grubunda ve değil kelimesinde /y/ sesinin kendisinden önce gelen ünlüyü daraltması-daraltmaması

Görüşülen Kişi	**Verilen Cevap**
Nevin Akkaya	bişey
Özcan Atamert	bir şey, her şey, deyil
Jeyan Mahfi Ayral	bir şey - kesinlikle bişiy demiyor-, her şey, diyil
Jülide Gülizar	bir şey, her şey, deyil (kapalı e)
Esen Günay	bir şey, bişey, her şey, diyil.
Can Gürzap	bir şey, bişiy, her şey, diyil
Toron Karacaoğlu	bir şey, bişiy, her şey, diyil,
Tijen Par	bir şey, bişiy, her şey, diyil

Macide Tanır	bir şey, bişiy, her şey, diyil

6-) İncelenen Unsur: -AcAk eki (örnek kelimeler: yapacağım, geleceğim)

Görüşülen Kişi	**Verilen Cevap**
Nevin Akkaya	yapıca:m, gelice:m
Özcan Atamert	yapıceyim, geliceyim
Jeyan Mahfi Ayral	yapıca:m, gelici:m
Jülide Gülizar	yapıca:m, geliceyim (ikinci e kapalı e)
Esen Günay	yapıca:m, gelice:m
Can Gürzap	yapıca:m, gelice:m
Toron Karacaoğlu	yapıca:m, gelice:m
Tijen Par	yapıca:m, gelice:m
Macide Tanır	yapıca:m, gelice:m

7-) İncelenen Unsur: "hayır" kelimesi

Görüşülen Kişi	**Verilen Cevap**
Nevin Akkaya	hayır
Özcan Atamert	hayır
Jeyan Mahfi Ayral	hayır
Jülide Gülizar	hayır
Esen Günay	hayır
Can Gürzap	hayır
Toron Karacaoğlu	hayır
Tijen Par	hayır
Macide Tanır	hayır

8-) İncelenen Unsur: "yarın" kelimesi

Görüşülen Kişi	**Verilen Cevap**
Nevin Akkaya	yarın
Özcan Atamert	yarın
Jeyan Mahfi Ayral	yarın
Jülide Gülizar	yarın
Esen Günay	yarın
Can Gürzap	yarın
Toron Karacaoğlu	yarın
Tijen Par	yarın
Macide Tanır	yarın

9-) İncelenen Unsur: "sonra" kelimesi

Görüşülen Kişi	**Verilen Cevap**
Nevin Akkaya	so:ra
Özcan Atamert	sonra, so:ra
Jeyan Mahfi Ayral	sonra
Esen Günay	sonra (/n/ hafif de olsa hissedilir.)
Can Gürzap	sonra (/n/ hafif de olsa hissedilir.)
Toron Karacaoğlu	sonra
Tijen Par	so:ra, sonra
Jülide Gülizar	so:ra
Macide Tanır	sonra

10-) İncelenen Unsur: "çünkü" kelimesi

Görüşülen Kişi	**Verilen Cevap**
Nevin Akkaya	çünki
Özcan Atamert	çünki
Jeyan Mahfi Ayral	çünkü, çünki
Jülide Gülizar	çünkü
Esen Günay	çünki, çünkü
Can Gürzap	çünkü, çünki
Toron Karacaoğlu	çünki
Tijen Par	çünki
Macide Tanır	çünki

11-) İncelenen Unsur: "İstanbul" kelimesi

Görüşülen Kişi	**Verilen Cevap**
Nevin Akkaya	**İstanbul** (Vurgu 3 hecede de var.)
Özcan Atamert	İ**stan**bul
Jeyan Mahfi Ayral	İstan**bul**
Jülide Gülizar	I**stan**bul diye öğretilmiş (Vurgu eskiden bul'daydı görüşünü dile getirdi.)
Esen Günay	İ**stan**bul
Can Gürzap	Istan**bul**
Toron Karacaoğlu	İ**stan**bul
Tijen Par	İ**stan**bul,İstan**bul** (İkisinin de olabileceğini ama İstanbullular'ın bul'a vurgu yaptığını dile getirdi.)

Macide Tanır	İstanbul ama bazen de İstan**bul** (Yönelme Hâli Eki alınca)

12-)İncelenen Unsur: Kalın ünlüyle biten bir kelimeye gelen "ile" ekinin uyuma girip girmediği (örnek kelime: evrakıyla)

Görüşülen Kişi	**Verilen Cevap**
Nevin Akkaya	evrakıyla
Özcan Atamert	evrakıyla
Jeyan Mahfi Ayral	evrakıyla
Jülide Gülizar	evrakıyla
Esen Günay	evrakıyla
Can Gürzap	evrakıyla
Toron Karacaoğlu	evrakıyla
Tijen Par	evrakıyla
Macide Tanır	evrakıyle

ÖZET

GÜNDOĞDU, Cüneyt

Günümüz Standart Türkçesindeki Çok Şekilli Söylenişlerin 1960'a Kadar Sesli Kayıtlardaki Durumu

Yüksek Lisans Tezi

Ankara, 2009

Türkçenin sesli icrasında çoklu şekillerin olduğu malumdur. Halk tabanında görülen bozuk Türkçe bir tarafa, Türkçenin diksiyon kuralları çerçevesinde sesli icrasını bir meslek olarak seçen kişilerle -yani tiyatro, film oyuncuları, spikerler, muhabirler, seslendirme sanatçıları- toplumun önde gelen kesimlerini temsil eden ve dolayısıyla toplumu etkileme ve yönlendirme gücüne sahip olan gazeteci-yazarlar, öğretmenler, politikacılar ve diğer sahalardaki aydınlarda bile çoklu söylenişlere rastlanmaktadır.

Türkçe diksiyonla ilgili yayınlanmış bazı çalışmalar mevcuttur. Ancak bu çalışmalar, bu incelemenin esasını teşkil eden ana fikirden çok farklı; daha çok Türkçe diksiyona yönelik nefes ve boğumlama tekniklerini içeren çalışmalardır. Bizim incelememizin temeli yine Türkçe diksiyona dayanmakla birlikte, özel alanda, profesyonel icracılar arasındaki farklı söyleyiş hususiyetlerinin tespitine yöneliktir. İncelememizde, günümüz Türkçe diksiyon kurallarından hareketle, elde edebildiğimiz Türkçe ilk sesli kayıtlardan 1960'a kadarki dönemi kapsayacak şekilde, çoklu söylenişe sahip dil ögeleri, sayısal verilerle birlikte tespit edilmiştir.

Bu çalışma kapsamında 7 adet Türk sinemasına ve 4 adet TRT Ankara Radyosu Çocuk Saati programına ait ses kayıtları dinlenmiş ve önceden tespit edilmiş olan dil ögeleri; geçtiği filmin adı, aranan ögenin filmde geçtiği minutajı ve kelimeyi kullanan kişinin filmdeki rol ismiyle birlikte fişleme yöntemiyle kayıt altına alınmıştır. Elde edilen veriler; ilgili dil ögesinin ait olduğu gruba ayrılarak sınıflandırılmıştır. Böylece sınıflandırılan dil ögelerinin hangi söyleniş şekillerine sahip olduğu ve bunların her birinin sesli kayıtlardaki söyleniş sayısı belirlenmiştir.

Elde edilen verilerden, Türkçeyi profesyonelce icra edenler arasında bile çoklu söyleniş örnekleri olduğunu; bu çoklu söylenişlerin alınan eğitime dayalı ekollerin farklılığından kaynaklanabileceğini; farklı ekollerin yarattığı kısmi farklılıkların giderilmesi için de ilgili her kesimin görüşünün alındığı bir çalışma takvimi içerisinde çözüm bulunabileceğini söylemek mümkündür.

Anahtar Sözcükler:

1-)Türkçe

2-)Söyleyiş (telaffuz)

3-)Diksiyon

4-)Ses bilgisi,

5-)Ölçünlü dil.

ABSTRACT

GÜNDOĞDU, Cüneyt

A Master Thesis on

The Status of the Voice Records until 1960 for the

Multiple Formats of Vocalization in Today's Standard Turkish Language

Ankara, 2009

It is known that multiple formats exist for the vocalization of Turkish language. Apart from the deteriorated Turkish grammar in public life, you may come across with such multiple formats with actresses, anchormen, correspondents, etc., who earn their lives from diction performances and also, journalists, politicians, instructors, other intellectual individuals, etc., who have the power to influence and direct the society.

There are some studies regarding Turkish diction. But those studies relate to breathing and articulation techniques for Turkish diction rather than the core subject of this thesis. This study, despite its fundamentals base on Turkish diction, actually refers to the differentiation between the professional executers. In this research, the very first Turkish records, covering the period until 1960, containing the multiple formats were digitally identified as per the current Turkish diction rules.

This study includes the evaluation of 7 Turkish movies and 4 TRT Ankara Radio Children's Hour Program records and the pre-identified language components which comprise of its movie name, the minute where this component was spoken and the name of the person who used that component was registered. The data acquired was classified in relation to its language component. Consequently, classified language components were determined depending on their way and number of speaking.

In light of the acquired data, one may conclude that there are multiple formats used by the ones who vocalize Turkish language professionally, and that such multiple formats may result from the differentiation in education, and that a solution in eliminating the differentiation is not far if all the relevant parties commit to study in a specific agenda.

Key Words:
1-)Turkish
2-)Vocalization (pronunciation)
3-)Diction
4-)Sound knowledge
5-)Standard language